

W S T U P

DO DRUHOJ CZASTY BORTNE I OKOLYCIA

Kotroj mawo ne byty, poprostu sama pryszwa, toto zlozeno z tych zapysiw kotrych szkoda bywo wyszmaryty, dakotry pomyneny w perszi czasty. Duze z nych nesud powny z opowidan riznych informatoriw brak daty miscewos ty itd. Pro skoroczynia opysu smot w WSTUP do perszoy czasty. Ja ne pysar nemam zadnoj kwalifikacyji w tim kerunku jedno szto mi sia barz podabawo zapysaty od starych ludy toto szto maly w swoich holowach a toho nychto ne zapysaw a mi szkoda bywo zeby toto propawo-jak bywo zapysane to zostawo znyszczone prez naszoho O K U P A N T A.

Poczatky byly trudny pizninsze ja zaczaw dilyty na 40 predmetiw smot st. 72 Welykom pereszkodom bywo to ze po tak dowhim czasi duze zapysiw tratywo sia na papery, atrament propadaw, zapysy od 1948-1960 prawi na 60% propadawo Nawet zapysy w tim czsi w USA na mazsyni fisz mi zaczaly propadaty, toto zabrawo mi duze czasu perepysuwaty odbywaty na nowy papir lipszy kotry trymat sia w poriatku narazi.

Jednak mozlywo bude dakoly dakomu dakotry zapysy poszyryty dopownyty. Koly ja zaczaw pisni zberaty to mi zabrawo duze czasu i mistia zmusiwo mia do toho zeby podilyty pisni na hrupy; 1. Polowy 2. Pastusi 3. Žalobny 4. Pry robotach 5. Rekrutsky 6. Emihrantiw 7. Kolyskowy 8. Žartoblywy 9. Obyczajowy 10. Wesilny kotry byly podileny tak samo na 15 hrup po poriadku odbywania sia wesila. (Pisen bywo zobraanych ponad 1500)

Welyka czast pisen wesilnych jest pomiszczena w knyszci "LEMKIWSKE WESILA" J. Madzik W. Maksymowycz 2002.

Duze czasu zabraly Narodny sposoby liczynia-kotry treba bywo pomynuty tia szko bywo najty nazwy roslyn uzywanuch do liczynia, kotry tak samo maly inszy nazwy rizny zalety do liczynia.

Napysane na maszyni po naszomu jest opysane lažinkom w perszi czasty str. 201-212 tota maszyna nemawa " i " to ja probuwaw zastupyty " ! " druhu czast 2. **И** " toto jednak ne wychodywo, wyszmaryty szkoda zebym maw towdy " i " to bywo by wszytko opysane po naszomu.

Teper mam na komputery po naszomu ale to juss zapizno dla mene pysaty. Szto hirsze to zdomowla ne pozwalat mi na dalszu robotu any pysaty any czytaty. Mam zroblynych 10 kopi rozdanych sered naszych czesnych ludy kotry mozut toto uzyty do swoho wydania szto lem chotiat dodaty skortyty lem hde bude informator, awtor proszu ne pomyniaty ne zastuplatory inszym, Dumam ze bude duze predmetiw do wykorystania o kotrych zabyto. Duze brakiw z toho powodu ze ja juz od 1980r, nemam z kym dalsze pity neje starszych molody ne znajut.

Do toho pryszwo nowe zaniatia " I L U S T R A C I A " Prowadzu wystawky naszej kultury w znymkach, w tim mi pomahat W. Maksymowycz i toto daje welyke zainteresuwania ne lem dla naszoho naroda ale w bilszosty dla czuzyncy.

Z toho mistia zehnam was wszytkych czytaczy zyczu wam doze uspichu ja rodueny w Bortnim Maj 25 1935, wyhnany 1947 zaczaw zapysuwaty 1948-2006. Zehnam was z dalekoj czuzyny ale wilnoj hneska kozdy z nas zyje na czuzyni bo naszu krainu zabraw proklaty na wse woroh. Pyszte rozpysujte o naszim newynnim narodi o naszji H O L H O F I

Ansonia Maj 25 2006

Janusz Maksymowycz

Slov'yans'ki Tsyfry

I was looking thorugh an almanac from 1977, and came across these "slov'yanski tsyfry" (slavic ciphers - letters). A special "Duzhe dyakuyu!" to Andriy H. and Lubomyr for providing the explanation below...

СЛОВ'ЯНСЬКІ ЦИФРИ

ā	ē	ī	ā	ē	s	ī	ī	ā	ī
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
āī	ēī	īī	āī	ēī	sī	īī	īī	āī	āī
11	12	13	14	15	16	17	18	19	
ā	ā	ā	ā	ā	ā	ā	ā	ā	ā
20	30	40	50	60	70	80	90		
ā	ē	ī	v	ā	x	v	w	ā	ī
100	200	300	400	500	600	700	800	900	
*ā	*ē	*ī	*ā	*ā	*ē	*ī			
1000	2000	3000	4000	5000					

Before the introduction of the now almost universally used Arabic numerals, several culti used their existing letters as numerals. One version of this are the widely known and still used Roman numerals. This system may be adequate for recording numbers, but for arithmetic purposes it is very cumbersome - just try dividing IMM by XC.

Глаголица и уставъ кириллицы.
(Указанныя числа относятся къ глаголицѣ).

+ 1	А а	Э 80	О о	Δ	Φ φ
Щ 2	Б б	Ѱ 90	П п	Ѱ	Ю ю
Ѱ 3	В в	Ь 100	Р р	(Δ)	И я
Ѡ 4	Г ӂ	Ѡ 200	С с	Ѡ	Ӑ а
ѿ 5	Д ӂ	ѿ 300	Т т	ѿ	Ӗ ѫ юсъ мал. юотир.
Ӭ 6	Ӗ ӗ, Ӗ ӗ	Ӭ 400	Ѹ ݧ ѹ	Ӭ	Ӂ ӂ юсъ большої
ѿ 7	Ж ж'	ѿ 500	Ӯ Ӯ Ӯ	ѿ	Ӯ Ӯ юсъ бол. юотир.
Ӯ 8	S Ӡ ӡ	Ӯ 600	X x	Ӯ	Ӯ Ӯ кс
Ӯ 9	Ӡ ӡ	Ӯ 700	Ѡ ѡ օ	Ӯ	Ӯ Ӯ nc
Ӯ, Ӯ 10	Ӣ ӣ	Ӯ 800	Ѱ ѱ ҹ	Ӯ	Ӯ Ӯ
Ӯ 20	И и	Ӯ 900	Ҫ Ҫ Ҫ	Ӯ, Ӯ	Ӯ Ӯ иженца
Ӯ 30	(Ӯ) ӝ	Ӯ 1000	Ѱ Ѱ Ѱ	Числовое значение кириллицы ука- зано въ курсѣ грамматики.	
Ӯ, Ӯ 40	К к	Ш	Ш ш'	Буквы кириллицы нагерманы по Остро- тирову Евангелию.	
Ӯ 50	Л л	Ӯ	Ӯ Ӯ Ӯ		
Ӯ 60	М м	Ӯ	Ӯ Ӯ Ӯ		
Ӯ 70	Н н	Ӯ(Ӯ)	Ӯ Ӯ Ӯ		

Кириллический знакъ числа Ӯ-90 (съ углескаго) бывшъ позже
замѣненъ буквой Ӯ.

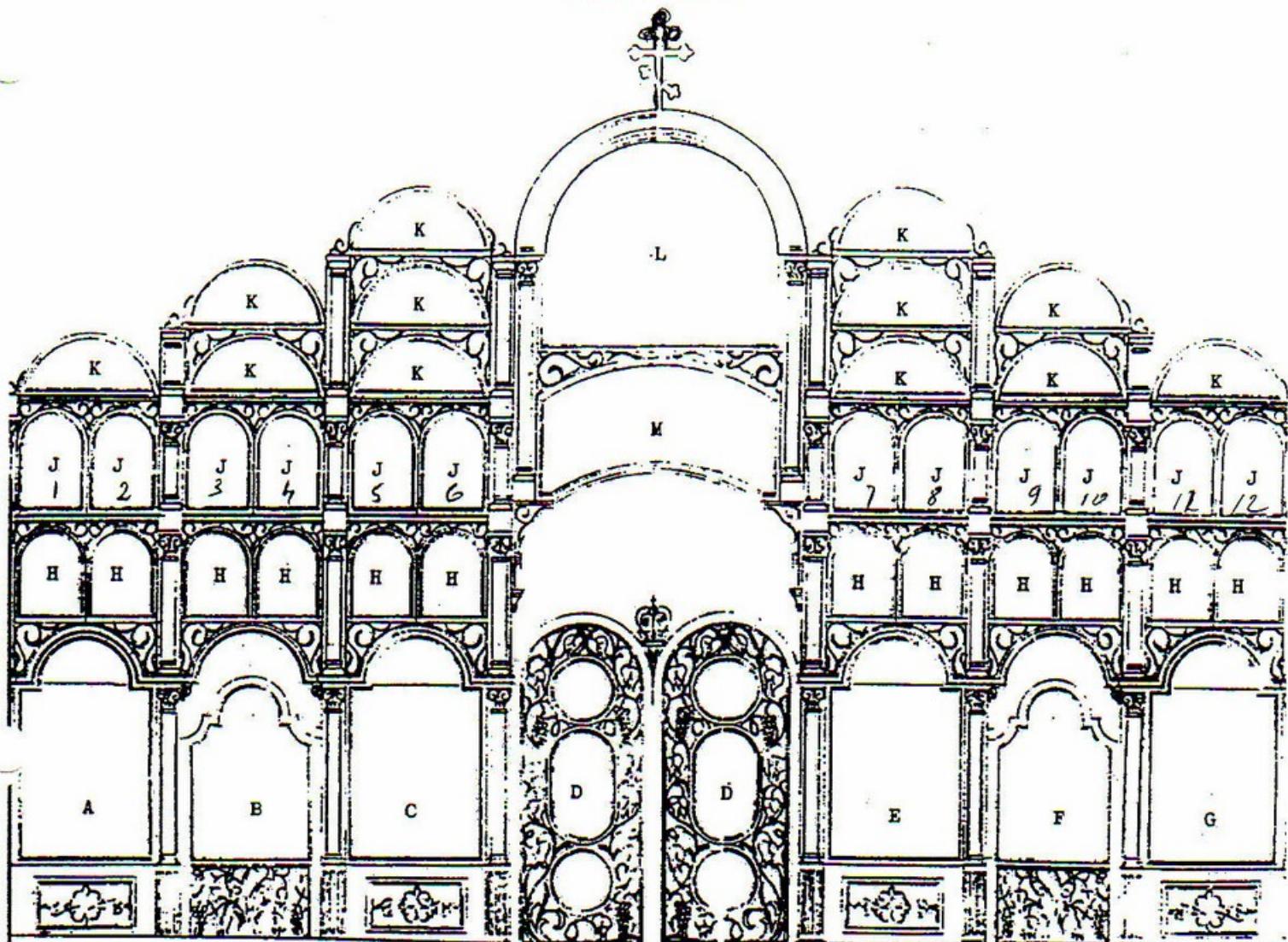
Glagolitic	numerical value	Cyrillic	numerical value	transcription	approximate phonetic value
ѫ	1	а	1	а	a
ѭ	2	б	-	б	b
ѹ	3	в	2	в	v
ѿ	4	г	3	г	g in go
ѿ	5	д	4	д	d
Ѡ	6	е	5	е	e
ѿ	7	ж	-	ž	azure
ѿ	8	з, с	6 (§ 1.34)	з	adze
ѿ	9	з	7	з	z
Ѡ, Ѱ	10	и	10	и	i
Ѡ	20	и	8	и	i
Ѡ	30	(h)	-	ѓ	see below, 1.27
ѿ	40	к	20	к	k
ѿ, ѿ	50	л	30	л	l
ѿ	60	м	40	м	m
ѿ	70	н	50	н	n
ѿ	80	օ	70	օ	o
ѿ	90	ռ	80	ր	p
ѿ	100	ր	100	ր	r
Ѡ	200	ս	200	ս	s
ѿ, ѿ	300	տ	300	տ	t
ѿ	400	օյ	400	ւ	u
ѿ	500	Փ	500	ֆ	f? p? cf. 1.27
ѿ	-	ө	9	թ	t? thin? cf. 1.27
ѿ	600	խ	600	խ	Ger. ach, R. xorоšo
ѿ	700	օ	800	օ	o
ѿ	800?	լլ	-	շտ	Eng. sht
ѿ	900	լլ	900	ց	ts

Glagolitic	numerical value	Cyrillic	numerical value	transcription	approximate phonetic value
Ѡ	1000	ч	(§ 1.34)	č	church
Ѡ	2000?	ш	-	š	sh
Ѡ	-	ъ	-	ъ	see below, 1.23
ѠѠ	-	ы	-	у	R. y (ы)
Ѡ	-	ь	-	ь	see below, 1.23
Ѡ	800?	ѣ	-	ě	see below, 1.24
Ѡ	-	ю	-	ju	Ger ü?, you : 1.251
-	-	я	-	ja	ya
-	-	је	-	je	ye
Ѡ, €	-	ѧ (ѧ)	900	ɛ	nasalized e
Ѡ	-	ѧ	-	ə	nasalized o
Ѡ	-	ѧ (ѧ)	-	jɛ	y + nasalized e
Ѡ	-	ѧ	-	jɔ	y + nasalized o : 1.251
-	-	ѧ	60	ks	ax
-	-	ѱ	700	ps	apse
Ѡ	400?	у, в	400	ü	Ger ü? cf. 1.26

1.1 The preceding table lists the two sets of symbols found in the oldest texts. It does not attempt to indicate the exact make-up of the original alphabets, since unambiguous evidence is lacking. It is clear that some of the letters listed here are relatively recent.

1.10 In discussing the meaning of these symbols and their use in spelling, a number of factors must be kept in mind. First, it seems highly probable that the dialect for which the glagolitic alphabet was constructed differed slightly in phonemic detail from many other contemporary Slavic dialects. When this alphabet came to be used for other dialects the interpretation of certain symbols was therefore somewhat different. For instance, this system writes one letter in positions where most Slavic dialects preserved a distinction between an older *ě and *ja; this doubtless means that the dialect of Cyril and Methodius had but a single phoneme here. Similarly, the lack of a letter for yod (j) and the presence of the two letters Ѡ and ѡ indicate the lack of a phonemic yod and the

Saints Cyril and Methodius Church—Camp Nazareth
ICONOSTAS

MAIN TIER

- A. St. Nicholas (*taken*)
- B. St. Stephen
- C. Mother of God (*taken*)
- D. Holy Doors (*taken*)
- E. Christ the Teacher
- F. St. Michael (*taken*)
- G. SS Cyril and Methodius

SECOND TIER (Feast Days) ****

- H1 Annunciation
- H2 Ascension
- H3 Baptism of Christ
- H4 Dormition
- H5 Elevation of the Cross
- H6 Entrance to Jerusalem
- H7 Nativity of Christ
- H8 Nativity of the Virgin Mary
- H9 Pentecost
- H10 Presentation of Christ
- H11 Presentation of Mary
- H12 Transfiguration

THIRD TIER (Apostles) ****

- J1 Andrew
- J2 Bartholomew (*taken*)
- J3 James son of Alpheus
- J4 James son of Zebedee
- J5 John
- J6 Matthew
- J7 Paul
- J8 Philip
- J9 Simon Peter
- J10 Simon the Canaanite
- J11 Thaddeus
- J12 Thomas

FOURTH TIER (Prophets) ****

- K1 Daniel and Habakkuk
- K2 David and Solomon
- K3 Elijah and Elisha
- K4 Ezekiel and Haggai
- K5 Jeremiah and Hosea
- K6 Joel and Amos
- K7 Jonah and Micah

K8 Malachi and Zechariah

K9 Moses and Aaron

K10 Samuel and Nahum

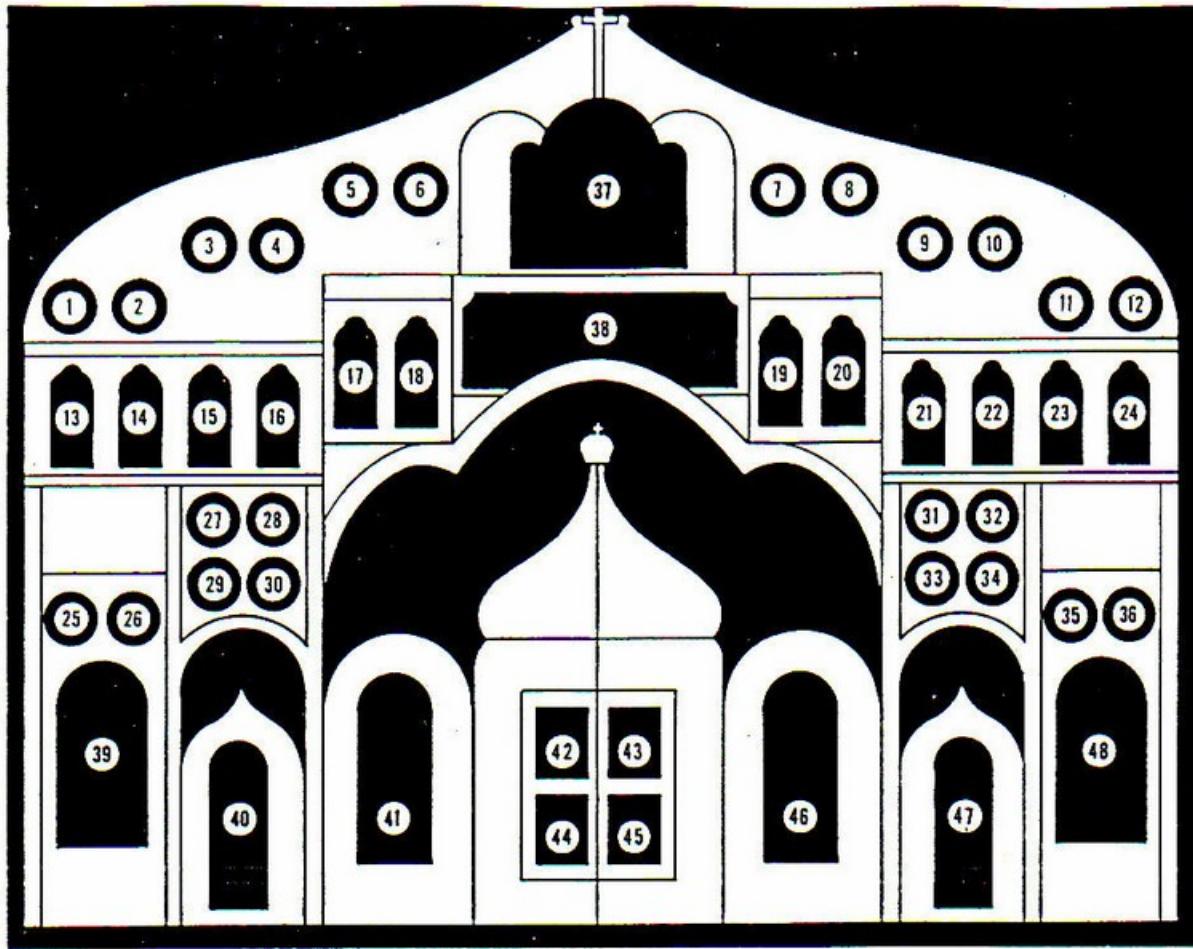
K11 Zacharius and Isaiah

K12 Zephaniah and Obadiah

L Deisis Icon (*taken*)

M Mystical Supper

**** Icons in the second, third and fourth tiers are placed according to iconographic liturgical order

THE ICONOSTAS

The Sanctuary is divided from the worshippers by a screen called the Iconostas, because it is decorated with icons or sacred images. The doors in the center are the Royal Gates for the King of Glory, in the Holy Eucharist, passes thru them. The four Evangelists are represented on these doors to signify that on the main altar is offered the sacrifice for the salvation of mankind known to us from the narratives of the four Evangelists. The side doors are "Deacons" doors.

Identification of the Numbers

The numbers of the fourth tier from (1) thru (12) are within icons of the Old Testament Prophets arranged on both sides of Christ the King for they predicted His coming. In art the Prophets were the embodiment of a symbol rather than portraits of actual human beings. For this reason no special attempt was made at characterization. The Prophets are usually a counterpart of the four Evangelists and the twelve Apostles, so that their number may be as many as sixteen, but their selection varies a great deal. Often they include patriarchs and kings of the Old Testaments. The Prophets most frequently represented are Isaiah, Jeremiah, Elijah, Ezekiel, Elisha, Jonah, Daniel, and Micah, Amos, Hosea, Joel, Zechariah as minor Prophets. David is represented with the symbol of the harp. The very top of the Iconostas is adorned with the Cross, with Christ crucified and Holy Mary and John, the beloved apostle at His sides. The apostles are on the third tier: (13) Andrew, (14) Simon Zelotes, (15) Matthew, (16) Matthias who replaced Judas Iscariot, (17) John, (18) Philip, (19) Bartholomew, (20) Thomas, (21) Jude, (22) James the Greater, (23) James the Lesser, (24) Peter. SECOND TIER OF PRINCIPAL FEASTS: (25) Elevation of Cross, (26) Dormition of Mother of God, (27) Pentecost, (28) Annunciation, (29) Nativity of Mary, (30) Presentation of Mary, (31) Resurrection, (32) Ascension, (33) Baptism in Jordan, (34) Transfiguration, (35) Meeting of the Lord, (36) Holy Nativity, (37) Christ the King, (38) Last Supper, (39) St. Nicholas, (40) St. Stephen, (41) Holy Mary and Jesus, (42) Evangelist St. Matthew, (43) Evangelist St. Mark, (44) Evangelist St. Luke, (45) Evangelist St. John, (46) Jesus, (47) A messenger from heaven. (Isiah 6:6); (48) John the Baptist.

Brigdgerpt CT

P E R S Z Y Z DOBYTIA ODKRYTIA

- 60 Persza fabryka szkwa w Rymi
862 Perszy slawianski alfabet zw, " KYRYLYCIA " Sw.Kyryl i Metodij perewely na swiato pysanie dla slowianskoho narodu.
964 Perszy uniwersytet w Kordowi (ISZPANIA)
1020 Persze Ruske prawo " Ruskaja Prawda "
1170 Persza poczta w Francyi
1171 Perszy bank w Europi (Wenecia)
1200 2 " pywo-war
1215 Persza konstytucia w Anglia
1246 Persze wydobytya kaminnoho uhla do palinia Anglia
1260 Persza likarska szkolaz w Francyi
1360 Persza fabryka strilnoho porochu
1436 Persza drukowana knyszka byla biblia
1469 Persza drukarnia w Paryzu
1491 Persza drukowana knyszka kyrylycom "CZASOSLOW" w K r a k o w i
1492 Odkrytia Ameryky
1519 Persza podoroz dookola swita
1524 Persza ruko-pysana gazeta w Widny
1563 Persza drukowana knyszka APOSTOW w Moskwi
1573 " " " " Lwovi
1583 " Ruska bibleja w Ostrohi na Wolyniu
1588 " duchowna semynaria prawoslawnia w Kijewi
1609 Perszy lornety zrobwy Raps Lynnersber (dalekowyd)
1615 Persza drukowana gazeta
1657 " loteria w Paryzu
1703 Zawozenia PETERBURHA
1752 Perszy perunochron zawozyw Beniamun Franklin
1753 Perszy raz uzyto telefon
1754 Persza parowa maszyna Dzems w Italii
1775 Perszy uniwersytet w Moskwi
1783 " balon do plywania w powitriu zrobily bracia Monholerer
1795 Persza podorosz Munha Iarka do Afryky
1805 Perszy sirnyky (patyczky) Szancel Francuz
1808 Perszy parowy korabel Robert Fulton
1819 Perszy parafinowy swiczky zahorily
1819 Odkrytia Petrohradskoho uniwersytetu
1829 Persza lokomotywa Stefenson
1837 Perszy teperiszni telefon Morzem
1836 Persza zeliana doroha zaczata w Rosyi
1839 Persza znymka na gazeti (NA papery)
1845 Persza maszyna do szytia
1847 Persza kopalnia zwota w Kaliforni
1850 Perszy telefon medze Francyjom-Angliom popid wodom
1860 Perszy telefon na dalszu odlehivist
1878 Persza maszyna do peredania holosu spiwu i.t.d. Edison
1895 Persza maszyna Fagen do pereswitlin w seredyni
1809 Persza udana proba perelotu kanal La Manch (Francuzom) Bleritom na zrobienim nym monoplanom
1848 Zawozeno literaturne obczestwo Halycko Ruske Matyca
1848 " polityczne obczestwo " Ruskaja Rada "w Lwovi
1848 Persza Halycko-ruska gazeta " Zoria Halyckaja "
1851 W Juniu zaczaly budowu Ruski narodny dim w Lwovi octb. 18 powozyw car Franc Josyf I uhelny kamin pid Narodowy dim w prysutnosti ruskich wladzikw Jachymowycza i Bohenskoho.

- 1861 Wyszla ruska gazeta SLOWO (Januairy 26)
1861 Zasidanie holownoho sejmu w Lwovi (April 26)
1864 Odkryto ruski teatr w Lwovi
1874 Osnowanie obczestwa im. Mychala Kaczkowskoho
1879 Odkryto perszu rusku hospodarczo-promyslowu wystawu w Stanislawowi staraniom Obczestwa Kaczkowskoho i Andryja Kuczaja
1881 Wyszla gazeta "PROLOM "kotru zmineno na "NOWY PROLOM " CZERWENA RUS " HALYCKAJA RUS a potim HALYCZANY
1882 Perszy ruski polityczny proces w kotrim zasudzeny byly rusky patryjoty O.Naumowycz Ploszczanski i selane, Aleks. Zalucki Iwan SZpunder. Izoity zabraly Wasylenski monastyr w Halyczni i zaczaly wychowuwaty ruskich monachiw w Polsko-latynskim dusi Ustuplinia mytropolity Josafata Sembratowycza zaszczynka rus.praw Proces polityczny Marmarosz Syhet Olhy Hrabar i Dobrianskoho.
1884 Odkryto obczestwo Narodna Torhowla w Lwovi
1902 Perszy chlopski strajk w Halyczyni
1905 Persza konstytucia w Rosyi (Oktober 30)
1906 Odkryto Preobrazensku cerkow,Narodny dim w Lwovi (April 30)
1908 Zizz slowianski w Paryzu
1911 Wychodyt w Nowim Sanczy potim w Gorlyciach gazeta L E M K O
1928 Perszy welyki zizz Talarhofcy muczenykiw Austryjo-Madiarsko teroru w rokach 1914-1917, zizz w Lwovi.
1932 Wyszla w Krajnicy gazeta LEMKO redaktor Metodi Trochanowski Wprowadzeno do szkiw Lemkiwski bukwar zwoz. M. Trochanowskym
1933 Druhi zizz Talarhofcy w Lwovi odkrytia pamiatnyka TALARHOFA na Liczakowskim kladbyszczy
1938 Odkryto Karp,Ruski Center w Yonkers NY
1959 Odkryto Lemko Park w Monrow NY (Auhust 14-16) Zakryto 1999.

ISTORYCZNY DATY SWICKY

- 70 Rozbyto cerkow w Jerusalymi imperiatorom Titom
305 Staw na prystoli Konstantyn Welyki, kotry pryznaw chrystyjansku wiru derzawnom i zatrymaw peresliduwania chrystyjaniw.
381 2-hi Wselenski sobor na kotrim zakinczeno sluzenie symbola wiry.
571 Rodyt sia w Mecyi Musulmanski prorok kotry oholosyw nowu wiru.
634 Serby i Charwaty osylajutsia za Dunajom.
679 Osnowanie Bulgarskoj derzawy.
830 " " Morawskoj " "
860 " " Pplskoj " "
860 Pochid ruskich wojsk na Carehrad (Konstantynopol)
862 Osnowanie Ruskoj derzawy (Rjurytom)
869 Pomer sw. Kyryl.
870 Persze rozdilinia cerkwy na Wschidniu i Zachidniu
871 Swiatopolk Morawski rozbryvat nimcy
873 Kreszczenie Czeskoho kniazia Borysywoja
882 Perenesenie stolyci w Kijew
885 Pomer sw. Metodij
907 Madiary rozbrywajut Morawsku derzawu
917 Symeon kniaz Bolharski pobiyat Hrekiw
955 Kniahynia Olha pryniawa w Carehradi sw. kreszczenie (Konstantynopol)
971 Czeski kniaz Boleslaw II prynymat rymski obriad
988 Kreszczenie kniazia Wolodymiria Welykoho i RUSKOHO NARODA
1004 Czechy pobiyajut Polakiw
1015 Pomer Wolodymir Welyki
1018 Wyzantija pryczyniat sobi carstwo Bolharii
1028 Zjednania Czechiw z Morawiom kniaziom Bretyslawa
1054 Rozdil Rosyi po smerty Jaroslawa
1054 Ciwkowyty rozdil cerkwy na Hrecku i Rusku
1086 Zydy zaczynajut osylaty sia w Polszczy
1089 Chorwaty iwschidnia Slowenia jednajutsia z Uhorsczynom
1096 Krestonosny pochid dobrowolnych wojsk w cily oswobodzynia swiatych mist z pidwladania Musulman
1140 Osnowanie kniazewstwa w Halyczyn kniaziom Wolodymiriom synom kniazia Wolodymiria Peremyskoho
1145 Stworeno Ruske-Prawoslawnie byskupstwo w Halyczyn
1147 Osnowano carstwo Morawske kniaziom Juriem Dolhorukowym
1148-1205 Roman Mstyslowycz zjednaw Halyczu zemlu z Kijewskom
1220 Zawozynia Peremyskoy Prawoslawnoj Eparchii
1222 Serbia prynymat prawoslawnu wiru, (rym ich atakuje do teper)
1224 Perszy napad Tatariw na Rus
1240 Tatary rozbryly Kijew, Halycz i druhy Oblasty
1242 Kniaz Aleksander Newski pobiyat Nimcy
1243 Ponowne pobytia ciwoj Rosyi Tataramy. (3)
1246 Papa Inokentyj namawlaw Halycko-Ruskoho Kniazia Danyla perejty w latinstwo abo w uniu i pryrui daty jomu zato carsku koronu. Kniaz Danylo winczawsia w 1255 torzestwienno w Drohybyni carskom koronom no any unii any latynstwa ne pryniaw.
1255 Danylo prynymat tytuw Korola
1259 Perszy wspomyny w litopysach o Lwovi zawozonym 1255 Ruskym kniaziom Danyлом w imeny swoho syna Lwa.
1264 Pomer kniaz Danylo Halycki daw bratu Wasylku kniazestwo Wolynske molodczomu synu Halycz a Lwu zemlu Lwiwsku i Halycz.
1273 Wybrano Rudolfa I z Habzburow korolom Nimeckym od toho czasu zaczynat sia dynastija hazburiw.
1300 Czeski korol Wiaczyслав staje byty korolom Polskym 1302 Uhorskym

- 1301 Pomer kniaz Lew Danylowycz pochowany w Lwowskim Wasylewskim monastry kolo staroho Sambora
- 1303 Osnowano Halycko-Prawoslawnu Metropolu
- 1324 Smert ostatnich Romanowycziw Andryja i Lwa II Boleslaw Trojdenowycz ich sestryne staw jako Juryj II Kniazyty w Halyczynii Vladymiri
- 1328 Zjednania zemli Welykoj Rosyi bez Iwana Kalutu.
- 1337 Pomer ostatni Halycko-Ruski kniaz Juryj II Andryjewycz.
- 1340 Polski korol Kazimiez napaw na Halycko-Ruske kniazestwo i zaniaw mista Peremyszel,Lubaczew,Tustan,Halycz, Terebowlu i Lwiw.
- 1342 Rusky lwiwsky meszkanci prohnaly Kazimira w Krakiw.
- 1349 Kazimir z welykom sylom wojska napaw ponowni na rusku zemlu i zaniaw Cholm,Luck,Wladymir i Berest ¶ zrabuwaly rusky kniazewsky skarby kotry wywezly w Krakiw.
- 1351 Papa pysaw do Polskych byskupiw zeby staraly sia na misce 6 Ruskych byskupiw w Peremyszly,Cholmi,Halyszy,Wladymirowi,Turowi i Kijewi osnowaty latynskych.
- 1370 Pomer polski korol Kazimer kotry pryniaw w swoiu derzawu Zydiw i zabraw pid swoiu vlast Halycku-Rus.
- 1375 Zawozenia latynskoho byskupstwa w Halyczy.
- 1377 " " " " " Peremyszly
- 4 1380 Pobida nad Tatarawy Ruskym welykym kniaziom Dymytria Donskoho na Kulykowim poly.
- 1386 Persze zjednania Litowskoj Rusy z Polsczom
- 1387 Korolewa Jadwiga zaniawa Halycku Rus pid vlast Polsczy
- 1389 Zamkneno Prawoslawnu Metropoliu w Halyczy
- 1389 Smert Serbskoho korola w krwawim boju na KOSOWSKIM poly
- 1410 Bytwa pid Grunwaldom w kotri Litowsky Rusky wojska rozbyly w poroch Nimeckych rycery (kryzakiw) persza pobida slowianstwa nad Germanstw
- 1412 Litowski prawoslawny kniaz Jahello ozenyw sia w 1386 z korolewom Jadwigom i pereszow na latynstwo, odobraw prawoslawnym Peremyselsku wladycznu cerkow i oddaw jej latynnykam, zato ruski epyskop z Kryloszanamy musily peresyltytisia w Stary Sambir
- 1414 Pereneseno latynske byskupstwo z Halycza do Lwowa
- 1415 Za staraniom kniazia Litowskoho Wyutowta rozdileno rusku eparchiu na moskowsku i Kijewsku
- 1420 Pobida Iwana Zyzky Nimciamy pid Zyzkowom horom i pid Wyszehradem
- 1431 Prytysneny Ruski narid w Halyczy powstaw protiw Jahela, zaszto win spalyw duze sel i mist medze nyma Lucky July 31 i nalozyl nanych desiatynu dla latynskych kostewiw.
- 5 1438 Napad Tatariw na Wolyn, Podila, Halyczynu.
- 1439 Osnowanie Lwiwskoho Staropuhijskoho Bratstwa
- 5 1448 Napat Tatariw na czast Podila
- 7 1450 Tatary napaly na Halyczynu znyszczyly Belsku zemlu i posunuly sia pid Horodok kolo Lwowa. Belzski kniaz Boleslaw kotoroho selane oboronyly od smerty, nadaw im zemlu hde ony osnowaly sewo Ljubycza-kniaza. Od toho czasu meszkanci Ljubycza nosiat do teper zaszczytnu nazwu "Kniazi"
- 3 1453 Tatary napaly na Halyczynu, rozbyly kraj po Lwiw budynky palyly ich meszkancy zaberaly w newolu
- 1453 Zaniatia Turkamy Carehrada (Konstanbynopola)
- 1456 Polski korol Jahajlowicz pidpysaw Prawo wilenskoho sejmu po zakoni 1. wsprawach Lytwy i Litowskoj Rusy mozut riszaty lem Litowci i Rusky zo swoima kniaziamy. 2. Dla Lytwy i Rusy majut sylu ne Polsky a rusk zakony, spysany na zakoni " Ruskoj Prawdy "
3. Podola i Wolyn majut nalezaty do Litwy a polaky ne majut dostawaty sia w tych krajach do uriadu i nemozut kupuwaty majetkiw.

hromad

4. Zo wsich polskych majut byty wykluczeny slowa szto Polska Rus i Litwa tworiat jeden narid jedno tilo i obi derzawy zlywajutsia w jednu Rozdil ruskoj metropoli na wschidniu i Moskowsku i zachidniu Kijewsku Nastupny ostawljajutsia; Kijewska. Wladymiro-Brestskaja, Luckaja. Cholmskaja, Peremyszelskaja i Halycka
- 1458
1459
1471
1480
1513
1522
1526
1539
1569
1572
1572
572
1575
1575
1578
1579
1582
1583
1583
1583
1586
1589
- Ciwkowyte zaniatia Serbii Turkamy a 1463 Bozni
Zjednania kniazewstwa Kijewskoho z welykym kniazestwom Litowskym po smerty kniazia Symeona Olelkowycza .
Car Moskowski Iwan Welyki odkażaw sia platyty danyn Tataram, prohnaw tatarskich posliw z Moskwy i oswobodyw raz na wse wschidniu rosyju od Tatarskoj wlasty.
Kozaky-zaporosci wybraly perszym koszewym atamanom Ewstachija daszkowycza.
Polsky pany zaboronyly wступu do sejmu kniaziu Konstantynu Ostrowskomu, zato ze win byw Ruski i Prawoslawni. Ostrowski jako wojewoda polskoho korola wyhraw w swoim zytiu 33. bytwy prohraw 2 zato staw zanym korol Zygmunt Staryj i prosyw dopustyty Ostrowskoho do sejmu.
Tatary napaly na Rus, no iszczy pred Kijewom Konstantyn Ostrowski rozbyw ich wziać 7.000 w plen oswobodyw chrystyan-newolnykow kozaky pid Daszkowyczem peresliduvaly Tatariw i pobyl ich pod Cerkasamy i Kanewom.
Zalozeno Ruske Episkopstwo w Lytvi
Zjednanie Litowskoj Rusy z Polsczom na Lublinskim sejmi.
Korol Zygmunt August wydaw hramotu kotrem pozwoływ lwiwskym rusynam uzywaty riwnych praw z polakamy i zahrozyw pid karom 20tisiaci zl. pryhnetaty rusyniw i ich duchovenstwo.
Wareolomejska nicz zfanatyzuwany katolyky wyrizaly w cili Francyi ponad 30 tis. protestantiw
Pomer Zygmunt August znym propadat Jahelonski rid.
Hetman zaporoski Bohdanko Ruzynski napaw na tatariw posuwajuci swoi zahony az poza Peremyszel
Bohdanko R. ponowni napaw na Tatary na Krymi oswobodyw duze chrystyanow z tatarskoj newoli i werniuw z bohatom zdobyczom w siczy.
Polski korol Stefan Batory rozkazaw hospodariu Moldawskomu slawnomu zaporoscu Iwanu Podkowi odrubaty holowu zato ze win bez korolewskoho pozwolinia chotiw dostaty sia do swoho prystola w Moldawi rozkaz zostaw wykonany w Lwovi na rynku.
Stefan Batory wypowiw winu moskowskomu cariu Iwanu Hroznemu.
Papa Hrehoryj prynymat kalendar (Hrehoryjanski)
Emark pokoriat Syberyju.
Polski korol S. Batory ostro prykazaw w joho derzawi zyjuczym rusynam prynymaty Hrehoryjanski kalendar, zeby swiatyly razom z latynnymi. Protiw toho cily ruski narit wniuz protest i Batory odklykaw swi pryzak jednak katolyky dalsze napadaly sylom na prawoslawniesk i zaberały im cerkwy.
Latynski lwiwski biskup Solykowski zo zwosty do prawoslavnich rusyniw napaw z uzbrojenom sylom na Ruskui cerkwi na Rozdestwo Chrystowe rozohnaly molaszczych tam prawoslavnich opeczataly swoim peczatiom w Lwovi
Carehradski (Konstantynopolski) patryjarch Ireneji potwerdyw szkilny ustaw Bratstwa Uspenskoj cerkwy w Lwovi i nadaw tomu bratstwu nazwu " Stawropihii "
Car Teodor Iwanowycz postawyw dla moskwy okremoho patryjarcha Iwana kotooho wyswiatyw Carehradski patryjarch Ireneji 26 Januaria stycz. Moskowske carstwo od toho czasu nalezawo do patryjarcha w Moskwi Mala Rus z kijewskym mytropolitom i 8 wladysiow ostawo pid Carehradskym patryjarchom.

- 1589 Polski korol Zygmunt wydaw rozkaz zeby upokoriaty kozakiw i ruske chlopstwo.
- 1593 Hetman kozacki Kosinski wystupyw zo swoim wojskom protiw Polszczy w oboroni wiry i ruskoj narodnosti diszly pid Tarnopol. Wojewoda polski kniaz Konstantyn Ostrowski (syn perszoho Konstantyna) wstupyw znym do winy, w kotri Kosinski i 400 kozakiw propaly.
- 1594 Powstaly protiw Polszczy Kijew Perejaslaw i Lublin.
- 1596 October 10-6 Naszmarena cerkowna unia z Rymom pid welykym natyskom newytrymawa welyka czast ruskich byskupiw i odstupyly od prawoslawia
- 1596 Hetnam Kozacki Pawlo Nalywajko zobraw okolo 20 tisiacz kozakiw prohnaw polskie wojsko z Ukrainy i wypowiw Polskomu Korolu winu. Pid Czyhyrynom pryszwo z polskym wojewodom Stanislawom Zolkowskym do bytwy w kotri kozaky peremohly dwa razy sylninszoho woroha. Potim Nalywajko zaczaw oczyszczaty rusku zemlu od czuzyncy, no nad rikom Sluczom pryszwo znow do bytwy w kotri kozaki nemohly peremoczy Zolkowskoho i pryrekly odstupyty za Dniper zaszto Zolkowski obiciaw kozakam slobodu. Nalywajko zawiryw Zulkowskemu pryszow w polski tabor no tu ho skuly z druhym starszynam i powezly do Warszawy.
- 1597 Nalywajka spalyly zywcom w midianim kotli na rynku w Warszawi znym pohybly kozacki starszyny Loboda, Mazepa i Kuzyma
- 1601-4 Holodiwka w Rosyi.
- 1608 -10 Osada Troyckoj lawry polakamy.
- 1611 Polaky zaniali Smolynsk i Moskwu.
- 1612 Prohnaly polakiw z Moskwy.
- 1628 Hetnam Taras Triasylo z kozakamy pobiv wojewodu Koncepolskoho pid Perejeslawom. Bytwa tota nazwana TARASOWA NICZ "
- 1628 November 1 Warszawski sejm zjednaw Polakiw z Ruskym i pidpysana zaprysahnena korolom Wladyslawom. February 18 1633 w tim postanowliniu bylo tak;
1. Na zemlach ruskych majut byty dwa mytropolity unijacki i prawoslawny.
 2. W Plocki eparchi ubyto w 1623 uniackoho epyskopa Josafata Kuncewycza za peresliduwania prawoslawnych dalsze ma byty dwoch.
 3. W eparchii Peremyski i Lwiwski majut na wse ostaty prawosl. byskupy
 4. Zabrany Prawoslawnym cerkwy i monastyri majut byty im oddany.
- 1633 Kozaky wybraly hetnamom Pawla Pawlyka a koszowym atanamom Sulymu. Polaky nechotily dopustyty kozakiw do wyprawy na Turkiw postawyly na berehach Dnipra sylnu zastawu hde sylna warta mawa zatrymaty kozakiw od pochodu na czorne more. Kozacki koszowy Sulyna wertajuczy z Tureckoj wyprawy i zauwazyl cil kriposty jak soj udaryw naniu wyrubaw zalohu do nohy i sciny rozwalyw. Polski hetnam Koncepolski napaw zato na Sulymu z welykem sylom i zabraw joho w newolu. Sulymu czwartkuwaly w Warszawi a czasty joho tila rozwozyly po selach na postrach ruskemu narodu.
- 1637 Kozacki hetnam Pawluk wyprowadyw wojsko protiw Polszczy, byw pobity pid Kumenkami i zrobyw uhodu z Potockym spoki. No Potocki prykazaw wirolomno poimaty Pawluka i druhy starszyny i odwesty w kajdanach do Warszawy hde im odrubano hołkowy a tila rozwezeno na postrach po selach
- 1638 Polsky uriadnyky na Ukraini cholosyly ze kozakam odnymat sia ich prawa i slobodu. Hetnam Ostrianycia zaczaw jednak prohaniaty czuzyncy z kraju, natknuwsia na polske wojsko, pobiv ho nad rikom Starycom. Nezadowho potim polski hetnam Potocki napaw nespodiwanio w Kanevi na Ostrianycu wziaw joho i 37 kozackych starszyn w newolu i odwiuz w Warszawu hde ich wymorduwaly.

- 1642 Hetman kozacki Hulak Maksym byw pobity polskym Czarneckym nad rikom Tjasmynom.
- 1646 Poczatok winy ruskoho kozactwa z Bohdanom Chmelnyckym z Polsczom
- 1646 Smert Petra Mohyly
- 1648 Chmelnycki pobiv polske wojsko pid Zowtyma Wodamy maj 15 pobiv B. Chmelnycki Potockoho pid Korsynom, litom utworyly sia hajdamacky zahony w cili Ukraini, halyczyni po Karpaty, kotry pomahaly Chmelnyckomu September 19 pobidyw Chmelnycki pry rici Pulawci.
- October 6 B. Chmelnycki stav pid Lwowom na czeli 100 tisiacznoho kozackoho wojska i tatar a sam zakwateruwaw w seli Lysenyczach.
- 1651 Wina medze Polskom a Rosyjom.
- 1652 Chmelnycki prosyt pomicz abo peresylyty kozakiw
- 1652 Polski sejm ne potwerdyw dohowora bilocerkowskoho i Polski wojewoda Kalynowski dwyhnuw sia z 50 tisacznom armiom proty Chmelnyckoho no pid Batohom w okolycy Ladyzyna stratyw majze ciwe wojsko.
- Kozakamy dowodyw syn Chmelnyckoho Tymofej, kotry iszow zenytysia z diwkom Moldawskoho hospodaria Lupula.
- 1653 Kozacki polkowodec Bohun porazyw na holowu Polsku armiu pid Monastyr-ciamy. Tatare znow zdradyly Chmelnyckoho i opustyly joho w tim czasi koly win chotiw znyszczyty Polske wojsko pid Zwancem.
- 1654 Zjednania maloj Rusy z welykom
- 1657 August 15 Pomer Bohdan Chmelnycki
- 1663 Czorna rada
- 1684 Petro Welyki staje na Ruski prystol.
- 1691 Peremyski epyskop Inokenty Wynnycki pid welykym natyskom odstupyw od prawoslawia pryniaw uniu Jun 23 w Warszawi.
- 1700 Dalszy natysk spowoduwaw ze lwiwsky epyskop Josyf Szumlanski pryniaw uniu w Warszawi odstupyw od prawoslawia. (maly dwi dorohy smert abo unia)
- 1709 Poltawska bytwa Petro Welyki pobiv Karla korola Szwedskoho.
- 1710 Lwiwska Stawropohija zmuszena do pryniatia unii
- 1711 Czernohorci rozbywajut 100tis. armiu Turkow
- 1713 Pereneseno stolycu z Moskwy do Peterzburha.
- 1719 Petro Welyki prohnaw ezuitiw zo swoho carstwa.
- 1768 Pryniatia polsczy pid pokrowytelstwo rosyi.
- 1772 Perszy rozdil polsczy prykotrim Halyczyna piszla pid Austryju a Bila Rus pid rosyju.
- 1773-75 Puhaczewski bunt
- 1773 Druhi rozbir polsczy.
- 1775 Peresylinia ruskoj epyskopi z Mukaczewa do Uzhoroda.
- 1775 Bukowna pryszla pid wladanie Astryi.
- 1782 Awstryjski car Josyf II znius tilesne piddanstwo.
- 1783 Pryluczeno Krym do rosyi.
- 1783 Car Josyf II odkryw w Lwovi ruskemu duchownu semenariu.
- 1786 Zamkneno ostatni prawoslawny w halyczyni monastyr Moniawskoho Skyta. Znym zamkneno ciwkowyto w Halyczyni prawoslawia, prawoslawnych zaczaly uwazaty za zdradnykiw derzawnych.
- 1789 Poczatok welykoj Francuskoj rewolucyi.
- 1792 Pryluczeno Wolyn, Podola i Minskoy oblasty do Rosyj.
- 1793 Treti rozdil polsczy
- 1799 Pochid Syworowa w Italii
- 1805 Wojna Astryi i Rosyj z Napoleonem
- 1806-? Wojna Rosyj i Prusyi z Napoleonem
- 1807 Odkryto prawoslawnu metropolu w Lwovi.
- 1808 Zaboroneno handluwaty ludmy.
- 1809 Tarnopolska oblast pryszwa pidAstryju.
- 1808 -12 Napoleon rozbyty w Moskwi z najbilszom armiom.

- 1815 Pochid ruskich wojsk na Parysz pryluczeno kniazewstwo do rosyi
1818 Odkryto Priaszewsku Eparchiu.
1834 W Peremyszly wyszla persza halycko-ruska hramatyka Josyfa Lewyckoho
1839 Pryluczeno uniatiw do prawoslawnoj cerkwy w Rosyi.
1848 Maj 3 zamknuw car Ferdynat I panszczynu. Osiniom toho samoho roku
wstupyw na prestol Franc Jozef I
1849 Rozwiazania perszoho parlamentu w Austryi
1849 Pochid ruskich wojsk na uhorszczynu
1853-6 Krymska wojna w Rosyi
1861 Znesenie panszczyny w rosyi
1862 Rymski papa Korkordyn po kotrim wirnym hreko-katolyckoho obriadu
newilno bywo perechodyty na latynski obriad i protynno.
Toho ze roku rymski prestol zatwerdyw rusky kapituly w Lwovi i Perem.
1863 April 26 pomer mytro-polit Hryhoryj Jachymowycz.
1867 Wprowadzeno polski jazyk na misce nimeeckoho w szkowach w Halyczyni.
1869 Ministerstwo w Widny wydaje rozporiadzynia zeby w uriadach byw
wedeny polski jazyk.
1870 Ponowni zawozeno Obczestwo " Ruskaja Rada"
1877-8 Turecka wina Berlinski Konhres.
1882 Serbia dobyvat sia nezaleznosty
1885 Odkryto persze epyskopstwo w nowo osnowani Stanislawowski eparchi
(December 20)
1886 July 25 oswiaczenie welyko lipnoj ruskoj sobornoj cerkwy w Peremyszly
1887 Papa rymski na prosbu polskych ks. i szlachty zaboronyw stawlaty
ruskym try-ramennych krestiw.
1889 Januuary 3 pomer kniaz Rudolf.
1890 Oholoszeno poslom Romanczykom w Lwowskim sejmi t.z.w.nowoj ery
Zminyty kyrylycu na latynski alfabet. Odyjty od rusynstwa prawosla-
wija perejty w latynstwo.
1891 Prowincyonalny halycko ruski senat w Lwovi
1893 Zamkneno Widensku rusku duchownu semenariu.
1893 Mytropolit Sylwester Sembratowycz wertaw z rymu bez Widen byw obme-
tany jajcmy za zdradu ruskoho narodu.
1895 Masowa ruska delehacyja kotra skladawa sia z 150 chlopiw 25 miszczan
24 swiaszczenyky 22 swidzkoj intelihencyi 221 wyichaly do Widnia do
caria zo skarhom na nezakonny wybory do sejmu pry kotrych duze pola-
wo sia krowy.
1896 Desember 10 kardynaw S. Sembratowycz zobraw duchownych zeby naklonity
na nowu eru jednak ne diszwo do toho.
1897 Krwawy wybory w derzawnu dumu.
1897-8 Wzialy ruskym port Artura i dohowor z Kytajom o Kontunskom polustrowi
1898 Krwawy wybory do sejmu w Halyczyni za namistnika Hr. Badenoho.
1900 Organizacyja ruskoj Narodnoj Partyi w Halyczyni ustanowlenie narod-
noho sowita.
1902 Osviaczynia domu M.Kaczkowskoho w Sambori.
1904-5 Rusko Japonska wina,krwawy bunt w rosyi.
1909 Pryluczeno Bozniu i Hercehowynu do Austryi.
1909 Zizz slowianski w Peterburgu.
Hoholewsky torzestwa w Moskwi swiatiat 200 litia nad bobidom korola
Szwedzkiego Karla pid Poltawom.
1910 Zamkneno w Czarnowyciach rusky obczestwa krajowym bukowynskym prawytls.
1911 Zabyty ruski premier Petro A.Stolpuna (zastrilyw zyd na chidnyku)
Bahrowm. Smert Lwa N.Tolstoho.
1911 Wyszla w Nowim Sanczy a potim w Gorlyciach gazeta " L E M K O "
1912 Oddilinia Cholmszczyny od carstwa Polskoho.

- 1914 7-28 Poczatok I S.W. Straszne peresliduwania Halyckych rusyniw i prawoslawnych chrystianiw. Do toj ahresyi pryluczyly sia polaky mala czast Ukraincy uniatiw. Totu samu robotu w tim samim cily roblat teper na prawoslawnym narodi w Jugoslawii.
- 1914 Proces prawoslawnoho swiaszczenika Maksyma Sandowycza, Ihnatija Hudymy zurnalista S.J.Bendasiuka i W.A.Kowdki.
- 1915 Odstuplinia ruskich z Halyczyny (bez-Widenski proces)
- 1917 February rewolucia bolszewykiw car Nykolaj II prohral prystol zaniaw Lenin
- 1918 Ubijstwo caria i joho rodyny. Rozbyto Austryjo-Wenher. Ukrainsko-Polska wina. Poczatkowy zachwyt awstryjskyma ukrainciamy wostocznej Halyczyny a potim Polakamy. Stworeno CZERWENU ARMIU.
- 1919 Wojna w Rosyi prodowzala sia. Polityczny proces na Lemkiwszczyni o. Dymitra Chylaka D-r. Jaroslawa Kaczmarczyka.
- 1922 Stworeno S.S.S R.=Sowiecki Sojuz Socjalistycznych Republik abo i tak, (Samy Sobi Sraku Rizut)barz prawdywa do toj druhoj nazwy.
- 1923 Trakt wersalski pryznaje Halycku, Cholmsku i Bilo Rus Polszczy. Nepryznaje zadnoj czasty Halyczyny, to jest od Siana znaczytsia Lemkiwszczyni, zadnych praw jazykowych, zato musily lemky wse boroty sia o swoj prawa. Lemky nemaly mozlywosty wybraty swoho posla, kotry by mich predstawyty dajaku sprawu w oboroni Lemkiw.
- 1924 Pomer Lenin Stalin zanial joho prystol.
- 1927 Wybory do mistowych i selskych uradiw. Likwidacyja naznaczenych z hory komisariw. Prawoslawny Mytro polit Warszawski Dyonezyj i joho zastopnyk Episkop Symon wykorystajacy sytuacyju pidzialy poworot Hreko-katolyckoho nasylinia do pradidnoj prawoslawnoj wiry. Lemky zaczaly masowo selo za selom perechodyty na swoiu pradidnu prawoslawnu wru. Perszym takym selom bywa Tylawa, Trestiana, Mszana, Lypowec, Hyrowa, Tychania, Hrab, Dosznycia, Swiadkowa zo swoim o. Anton Krynycki, (pomer w Poczajewi) Dowhe, Radocyna, Czorne, Wolowec, Bortne, Swirzowa Ruska, Rehetiw, Skwirkne, Kwiaton, Ustia Ruske, Izby z o. Dmytro Chylak, Banycia, Bogusza, Snitnycia, Perunka, Florymka, Bilcerewa i Korolewa Ruska.
- 1934 Pomer Dr. Wasyl Mastiuch. Polske prawyt. zabor. wydaty pidrucznyky.
- 1935 Naznaczeno o. Medwedzkoho episkopom Lemkiwszczyny w Rymanowi w szkolach wprowadzajut jazyk polski.
- 1937 Pomer druhi episkop o. Medwecki naznaczeno o. Joana Polanskoho dla Lemkiw Auhust i Nimci zaniali Polszczu (polaky nanych cekaly z kwitiom)
- 1939 Z tym dniom zaczynat sia IIS.W.
- 1941 July 21 napad Hitlera na S.S.S.R. Nowember 19 persza bytwa pid Stalingr.
- 1943 Zakinczena bytwa pid Stalin gradom -Peterzburh February 2.
- 1945 Sowiecki ahenty masowo duryly naszych ludy na wyjезд do rosyi hde sia ne piddaly polaky noczamy na sywu wywozyly, duze ludy bylo zamorduwnych
- 1946 Zamkneno Hreko-katolycki obriad zostawa prawoslawna cerkow jednak Uniaty wolily pity do latynskoj dobrowilni duze mala czast powernuwa do swoioj pradidnoj wiry.
- 1947 Na wesnu koly Lemky pola zasadyly obsijaly Brutalni polaky ich wyhnaly stworyly akcyju " W I S L A " kotrom perehnaly i rozmetaly po terenach zachidnjoj i piwnicznou polszczy na zemlach kotry dostaly po nimciach. W tim samim czasi zaboronyly Lemkam ich mowu.
- 1956 Perszy pereworot w Polszczy.
- 1958 Duze mala czastyna Lemkiw powernuwa. Zaraz w marcy zrobyly ustawu kotrom odnymajut Lemkam prawo wlasnosti do ich zemli na Lemkiwszczyni i poworotu. Zato naszy sewa w bilszosty pokryty kriakamy, burianom.

- 2001 Maj 4 Papa w Grecyji perepraszat zato szto robył Rymo-Kat.Cerkow na szkodu PRAWOSLAWNÍ Cerkwy i jej narodu.(dalsze toto robyt)
- 2002 Maj 23 w Bulgariai perepraszat PRAWOSLAWNYCH za krywdy jaký robywa Rym.Kat.Cerkow PRAWOSLAWNÝM.
(Nykoly ne perestaly pryszly z pomoczom Polaky,Slovaký,Madiare,Ukrainci zachidni)
- 2003 Feb,9 Polska TV w New Brytan USA pokazawa reklamu Ruskych pisen w krytyczni formi na dekoracyju zrobyły Cerkow z trioma baniamy na kotrych postawyly serp i molot.
Tak realizujut postanowlinia Papy - tasz win tisz ne lipszy.

SZTO OSTAWO W PAMIATY

Nykoly nam nebywo wilno opysaty swoiu krywdu kotru nam robleno wikamy. W ostatnich czasach mozna sia odozwaty ale nychto nato nycz ne reahuje, Na wyhnaniu cily czas slidiat nasz narid, poczatkowo chodyly popid wikna weczerom pidsuchuwaty jak besidujeme, kto do koho chodyt i koly? Ks.Rym.Kat.Chodyly po domach rodyn kotry byly jussz perepysany na katolykiw i Polakiw na Ukraini bo inaksze by ich ne prywezly w 1945, wczylly ich dity jak majut nam dokuczaty, brechaty.

Kstyly sia perednamy trioma palcmi Hospody pomyluj kryczaly, ukraincally itd. Krestyly ponowni, rodycziw zmuszaly do prysiah y ze ich dity nepidut bilsze do prawoslawnoj cerkwy, dakotry toto prynialy ale ne wszytky.

Meszkaw ja czasowo hde nebywo naszych ludy lem, toty perepysany w 1953r, naszow mene ks,Rym, Kat, dowiduwaw sia odnoj dówky hde byw tot 4-ty bo nas tam 4-ch zakwateruwawo na paru tuzny, bo win widiw 3-ch w mundurach.

Tota diwka powiwa mu ze ja w nedilu chodzu wse po cywilnomu to prawda my oboie w nedilu nyby do kostewa ale wse hde inde, jej rodycze neznaly lem po Ukrainsky to unykaly mene zeby sia ne zdradyty, bo byly perepysany.

Moi towarzyszy maly wadny gabardynowy mundury samy dawaly szyty a ja byw zabidny na taki mundur dotoho mowody robitnyk uczen to chodyw w tim szto daly. Towdy ja spomnuw M.Sobyna na kotroho ja byw zly bo win byw starszy po szkoli a ja lem zaczaw i mi treba bywo duze pomoczy w perszych rokach powiwi mi ze nemozeme sia schodyty bo nas slidiat no ja newiryw az tot ks, prypomnuw mi to ja jussz dobrzi porozumiw pereprosyw Sobyna.

1958 moi rodycze zadumaly wernuty do Bortnoho (pid hole nebo).

Meczu swoiu robotu icham w hory znyma na paru rokiw zeby ich osadomyty. Na Ristwiany Swiata prychawo duze chlopcy odwidity rodynu i selo to my piszly do staroj cerkwy tam odprawlaw Rm,Kat,Polski ks, po Latyni to nychto nycz ne rozumiw, my staly na chori pry scini bylo barz temno, no jak tot ANCYCHRYST stav do kazania to kozdy zrozumiw, jak zaczaw brechaty manas.

"Uwazajcie natych co wracaja z zachodu! Oni sa wszyscy zarazeni chorobami werencyznymi" Tak brechaw ze lem mu brakwo powisty berte nozy i riszte.

Polakiw rodowytych bylo malo toty szto ich perekstyly tisz ne duze(1947) Chotily my załatwity toho idiotu zaraz po cerkwy ale nas prosyly chlopcy ze jedna bida ne zakinczena w sudi to pideme z druhom, a z ks,Rm,Kat, nykoly zadnoj sprawy ne wyhrat nychto.

Posuchaly my starszych chlopiw piszly domiu zaraz napisaly skarhu na Vito Djabla do Powitu, Wojewodstwa, Ministerstwa, osterehly zme ze jak newozmunt zadnoj rozsutku tot pes bilsze do Bortnoho ne prude.

Nykoly nychto ne odozwaw sia na naszu skarhu, Cerkow pryznackyly na Muzej.

Polaky terpili tisz pid klerom w czasi tak zwanoho "K O M U N Y" Ks, placzeny 1000 zl. na misiac 500 zl, za jeden punkt nawczania religii jak bylo ponad 30 dity mich maty druhi punkt, abo zdaleko ditiam czasto maly po 5 punktiw toho nychto ne sprawdzaw. Misiaczna sklatka dla ks. 100zl. od kozdoho numeru, ofiry, kstyly, wesila, pochorony, molytwy sztodenni i.t.d.

Na welykych parafiach dotihaly miliona riczno. Uriadnyk 12-15 tisiacy.

Czasto prychodyly Polaky donas z susidnic sew bo my kolisy w dobri zhodi zily ne tak jak teper diabow wziaw kontrolu nad kostewom i narodom.

Dakotry powidajut ze nechotiat hrizyta ta ne chodiat do kostewa, jak to?

Ty by piszow daty ostatnioho hrosza takomu ogerowy szto maje 25 tys, na tyzden ! Cy to nejest hrich?

W naszi okolicy polaky nykoly nezwaly plebania nawet zeny zwaly Ogerownia tota nazwa naprawdu barz odpowidat jej uzytiu.

Neznam hde toty hroszy pchaly ale z ludy derly do ostatnioj kury, i straszly ich komunom.

W 2001 odwidiw ja swoiu znajemu Polku juz na pensyi meszkat na prosto dwery nowoho pobudowanego palacu, hwariu i szto to za budynok? To jest miejsce westchnien naszych PAN Ogerownia, chodiat baby jak pczowy.

Nepamiataj dokładni w kotrim roci 1960-62 na posiedzyniu Komisyi do spraw menszosty narodnych w Centralnym Komitecie w Warszawie byla mowa za Wyszyńskiego, pobuduwały na diecezyi Krakowskiej 102 kostewy i wnioski o budowę dalszych 12 kostew, nechotoly mu daty to mowa W-wu nie rozwalały to daly mu pozwolinia na 5 napewno postawyły 25 bo wse tak robyły.

W tot czas T.Fedak z Szczecina powiwał do prezydii; Jak wy nie odsunete kle od uriadu to pidete z torbamy!

Pany zamilkły posmotrili po sobi, potom zminali temat, toto same wse.

W dorozi powrotni wstupyw ja do Krakowa tu ja maw duże znajemich ale Polaki, osteriuch mene micno pid welykym sekretom dobrí znany R.Rainfussowy Ja sia dowidaw že to jeden z tych szto czysty Polsku inteligencyju byw radcom sztabu SS w Krakowi. Pobraw welyku zaplatu w 1935r, pryiuk ze Rusiniw zlikwiduje. Joho pomysly podibno byly pustyty gaz na nasz teren jak budut Niemci odstupiły.

Jest fakt ze pid koniec pryswali hrupu chemikiw w kotri byw Slowak pid welykym sekretom powiwa "Wtaczte hde możete bo tu bude koniec z wamy". Hde bywo wteczy? Zyma, snihi welyky, driblev dity.

Stawo sia inaksze- Rusky wojska dostaly sia do Sancza, towdy Niemci od Duklidderly de sia dawo zeby lem na prahu metaly szto bylo zatiaszke toty chemiky perszy wtekly. Sekret ja trymaw do kincia ne zdradyw prystatela bo pokazaw mi kilka dokumentow no z Rainfussem my dalsze dobrí zily wirju ze nuchto by nedaw rady toho troma owalyty to fudament KLERU POLSKOHO. 1966 Icham do Australii ponowni mene osterezeno-R.Rainfuss powiwał zebym nezaberaw zadnych zapysiów knyzok bude mi zabrane, zebym daw jomu to wni zrobity odbytky i zwerne do moich rodycziw, a dakoly sia zminalt czas to zabeju soj sam. Druhe osterezinia to zebym ne sidaw do Polskiego wagonu to ja i tak zrobwy, tot druh kryw sia pereć Rainfussem ze znaje mene.

R.Rainfuss pryszow z cilom rodyniem pozehnaty nas i okolo 15 inszych osib. Po jakysim czasie R.Rainfuss napisał do moich rodycziw ze bude w N. Sanczy zebym dachto prychaw zabrany moi zapiski, poichaw brat ale komusy sia pochwalyw pryszwa policyja na druhi den i zabrawa. No ne na dowho bo ja jak dostaw totu widomist to ja znaw hde sia zwernuty tak ze do tyznia zwernul.

1972r ja sam poichaw zabraw i pryiuz tu, zato mozu daszto dopisaty braky. Tot Polski wagon byw tak zryty ze nawet ludy rozberaly do howa i to prydili siedyw ichaly rizny rodyny, pokazaly swoju wysokú kulturę.

Ja siedyw w drugim wagoni jak korol nuchto mi do bagazu ne zazeraw, konduktor znaw besiduwały po naszomu powiwał mi ze muszu peresisty w Bratislawi bo tam budut rozczyplaty, ale zebym persze ne peresidaw bo tam treplut bagazy. W Bratislawi musiat wersity wertaty z powrotom, toty nam potim opowily szto znamy dalsze ichaly.

W Australii ne narikam robotu dostaw dobrú kus zamawo platna.

Z perszohu dnia strityly mene Polaky kotry mene pryywitaly.

To ty tesz uciek przed komunistami?

Nie ja uciek pszed klerem!

No nareszcie ludzie pszejzeli na oczy!

Taj zaczawa sia dyskusia ale zaprosyły domiu na paru hodyn opowily mi jak dostaly sia do Australii ze jest ich 60 tisiaczy wojakiw P.W. Kotrych Marszaw Rydz Smigly wyhnaw z kraju, po trudni dorozi dostaly sia tu.

Chotily stworyty "Australijsku Poloniu" "Pysaly w ti sprawi petycyi do KC PZPR Nemaly zadnych pereszkod kazaly pryswaty delehabicyju to zalatwiat Poswaly delegatiw w umowleny czas na lotnysku pryywitat ich sekretar princa Wyszynskiego predstawyw sia i zaprowadyw do kancelaryi Wyszynskiego.

Wyszynski powiwał; Panowie nie do żadnego Komitetu, domnie we wszyskich sprawach, ja jestem administratorem rządu Polskiego a partie mam zeby sie bronić od wschodu. Delegaty pereprosyły powiły ze musiat wertaty opowisty jaka sytuacia bo naprawdu ne znaly. Wernuly zrobily zbory opowoly szto jest.

Atu jak wriawknut "Raz nami wyzadzili kapucyniarze wiecej nie benda!" Neznam cy po 30 toch rokach diszwo do "POLONII AUSTRALIJSKOJ"

AUSTRIE-MADIARSKA OKUPACIA, Mordestwo, Aresztowania, Rusyni, Halyczani w Wiazieniu w Talarhoffi 1914r.

To byly naszy o k u p a n t y, mordercy kotry morduwaly nasz narid pry welyki pomoczy polakiw, czstyczno pomahaly Halycky Uniaty. W tot czas dowozyły nam nowu nazwu; Moskofile; Rusofile, to normalne od czasu do czasu wse sztosy prydumaly.

Z tych czasiw ostawa welyka pamiatka, dokladny opys Talarhoffu mnozestwo knyzok, pamiatnykiw po sewach kotry teper nyszczat bo nakim sia ponesty. Koly zakinczywa sia bytwa w naszych horach, zaraz my dostaly rosakaz od pana starosty; Kozdy ma oczystyty swoie pole od trupiw.

Austryjakiw prywesety na wyznaczeni cmyntir, jak nejest w stani naj zholosyt pidut samy zabraty.

Rosyjskich wojakiw zakopaty po neuzytkach, okopach, jamach od kul, kolo hnoju zeby slidiw ponych ne ostawo.

Cmyntari naszych mordercy za ciwy czas trymajut pid welykom ochoronom, teper dumajut ze toty szto chowaly jusz pomerly to nychto ne bude znaw to powidajut ze to pamiatka z I. SW wojakiw, bujda toty szto chowaly zapysali jak chowaly, jak im kazaly. W inszim opysi najdete dokladni opysano toho szto sam robyw toty czynnosity na rosakaz starosty.

No a hde sut sut Rusky cmyntari z I, II SW.???

My awtochtony naszoy zemli szto roblat z naszyma cmyntariami, cerkwiamy, lisamy nawet zemli ryjut wodamy kotra zmywat do moria bo nychto ne bezpeczyt bo ne wilno nawet taczky kaminia z riki wziaty bo p a n s t w o w e Tu prykadowo wydye i czytate odpowid na waszy prosby pysany za 50 rokiw dumam ze kozdy zrozumije ich kerunok realizacyi toy proklatoj Unii Bereskowej

RABUNOK - MORDERSTWA - DEPORTACIA - KRESZCZENIE

Lemkiw, Rusyni, Ukraincy 1945-47 Jawozno.

W tot czas tak jak wse dodaly nam nowy nazwy; Ukrainofile, Banderowcy, Luretycy, Schizmatycy, Odszczeplinny wece inszych.

Krywdiat nyszczat nas ponad 1300r. Wse sztosy nowe dowozat ostatnio daly;

D E P O R T A C I A - K R E S Z C Z E N I E .

Szkoda prosity o wyriwnania (zwerninia) nam krywdy jaku nam brutalni zrobily, lechko im powisty ze to komunisty, welyka buyda.

Jak nas wyhnaly z Bortnoho lyszyly kilka rodyn zeby pomahaly osadnykam, zeby maty 100% nanych zaraz pryswaly jezoitu zeby perechrestyw na Rymo-Katolykiw i Polakiw. To hde komunisty byly ??????

1947 to poczatok ciwkowytoj kontroli klerowskoj od toho czasu kstyly ludy braly do prysiah. do Rym, Kat, kostewiw naszych rodycziw zmuszajy do prysia hy ze ich dity ne pidut do Prawoslawnoj cerkwy bo Unijacku zamkly na Rym-Kat. kostew. Jezoity wczyly jak majut nam dokuczaty zeby skorsze polonizowaty. Do toho czasu muczat nas lem zato ze my ne Polacy, Rymo Katolicy, Nykoly ja nemaw mozlywosty widity, odczuty wpływu dyskryminacyjji komunistiw ale tych proklatych czortiw jezuickich to na kozdim kroci.

Lubju czytaty jak opysuje dachto swoie sewo abo sebe jak perezyw tot czas. Zytia w Jawoznim, Sztumi, Wronkach, Kopalniach i inszych placach.

Wartat zatrymaty Skarhy, Prosby, Zazalinia. Odozwy. itd.

Moze dachto opysze MACYNU WELYKU (zopowidania M. Donskoho) kotry pidpradowiy WP o hodyni 2-hi po piw noczy, budyly ludy waduwaly na awta i wywezly.

Rano prychodyly osadnicy z susidnioho sela maly kartoczky kotry pid jaki nomer ma sidaty pokormyty chudobu zrobyty snidania w poly bywo zrobленo stoho zaczynaly swoie zytia hneska sut dziadamy.

Pyszte swoi perezytia ostawte dla swoich wnukiw za waszu krywdyu dakoly ktosy sia pimstyt lem ne dajte krywdi propasty.

J. Syrota

J A K P R Y S Z L Y L E M K Y

Toto pytania nema kincia kozdy Polski wczeny jak sia dowidat ze radyt z Lemkow zaraz dowiduje sia jak pryszly LEMKY???

Korotku odpowid- Cy dakotry znaje jak pryszly POLACY !!

Dodam korotko kilka pytan naj najdut odpowidy BUDUT ZNATY Jak pryszly Lemky, jak budut uwazaty to najdut i Polakiw pochodzynia.

- 1.Kto korczuwaw lisy na tereni teperisznioj Polski ????
- 2.Kto nanymaw tych ludy do toj roboty ???
- 3.Kto pryniaw nazwu z wyrubanych polan na Polany na Polsku ???
- 4.Boleslaw Chrobry pryluczyw do Polsky,Minsko,Luzyce(to ne polaky)1018r.
- 5.Waclaw II Czeski 1291zabraw Malopolsku do teper tam zyjut Lemky i kto tot teren zameszkuwaw ????? (ne Polaky) 1300zabraw Wielko polske to szto Polakiw zaberaw do polszczy cy Rusyniw ????
- 6.Kazimierz Wielki 1340-49 Pryluczyw do Polski Rus Halyckom WOLODYMIRSKU to kto na rusi meszkaw ????
- 7.Kazimierz Jagellonczyk pryluczyw Prusy do Polski Kniazestwo Oswiemcimske 1457 czast Mazowsza.Jaky lude meszkaly na tim tereni.????
- 8.Zygmunt Stary 1526 pryluczyw do Poiski Mazowsze. Koho ????
- 9.Czoho nam polaky dajut wse nowy nazwy.?????
Charwaty,Rusyny,Halyczane, Bojky, Huculy,Austryjaky,Serby,Moskofili, Rusofili,Lemky(teper medze IaII SW) Ukrainci,Banderiwi,Luretyky, Schizmatyky,Odszczeplinci, i wece inszych.???
- 10.Naj kozdy wczeny ODLUCZYT z Polski toto szto Polacy sylom naza wzialy do polski dowidat sia kilko milioniw slawianskoho chrystyanstwa zamoryly cy bude wydniwa dahde POLSKA???????????

Dla zahorninia naszej zemli prychodyly im wse z pomoczom suside z kotryma sia koroli rodynaly, Francia,Nimci,Czechy,Lytwyny-Lytwyn nawet zminyw nazwysko na Jagello w 1386 ozenywsia z Jadwigom 1387 zamknuw Prawoslawnu cerkow w Lytwi pryniaw Rymo-Katolcku.

1410 pobyw Kryzakiw (welyka propahanda)

Kto znyszczyw Prusiw kotry ne istnijut hneska na switi.???????

Jadwigu pustyw teperiszni papa do neba,powiv do nej,Dlugo siedzialas krulowo pzed drzwiami do nieba.(pewni mawa swoich prynciw to ne skuczawa)

11.Czoho do toho czasu w duze regionach ne besidujut po Polsky ???

12.Czoho toty perechreszczeny katolyky tak donas worohujut zname ze ktosy im rozkazuje, jak byskup Martyniak i wece inszych.???

Znam ze polakam tiaszko najty prawdu bo nykoly jej ne pyszut zato ne znajut ale mozut zazrity po susidach szto onych pyszut.

Wytiahneno z zapysiw "Syrota"

J.M.

21

А Б В Г Д
Е Ж С З Н
Ї К Л М Н
Ѡ Ш П Р С
Ҭ Ү Ф Х Ҫ
Ѱ ШѰ З Ӡ
Ӯ Ӯ Ӣ Ӯ Ӯ
Ӟ Ӯ Ӯ Ӯ Ӯ

First slovanic alphabet " CYRILLIC " From 862

Ювілеї церков Підкарпаття в 2004 році або Доля церков в Польщі по 1944 році ^{a)}

Дата будови	Місцевість / повіт	Сьогоднішній стан
70 років тому (1934)	Zahorzevie / Lesko	не існує ^{b)}
80-ріків тому (1924)	Krzywa-Krywa / Gorlice Olszany / Przemyśl Orzechowce / Przemyśl Leżajsk (kaplica) Śliwnica / Przemyśl Świete / Radymne	римо-католицький костел римо-католицький костел не існує не існує не існує римо-католицький костел
90 років тому (1914)	Arlamów / Ustrzyki Boberka / Ustrzyki Klimkówka / Gorlice Krasno / Krosno	не існує не існує не існує (перебудована на костел) римо-католицький костел
100 років тому (1904)	Leszczawa Dolna / Przemyśl Lubliniec Stary / Lubaczów Radziejowa-Radewa / Lesko Ruska Wieś-Wybrzeże / Jarosław Szczutków / Lubaczów	не існує римо-католицький костел не існує не існує римо-католицький костел
110 років тому (1894)	Basznia Dolna / Lubaczów Lutowiska / Ustrzyki Nowosielce / Sanok Świerzawa Ruska / Jarosław Tarnawa Nóżna / Ustrzyki Wólka Żmijowska / Lubaczów	не існує римо-католицький костел не існує не існує не існує в руїні
120 років тому (1884)	Kamienne / Sanok Ostrów / Przemyśl	не існує не існує
130 років тому (1874)	Sieniawa / Sanok	римо-католицький костел
140 років тому (1864)	Dębno-Dubno / Leżajsk Grabówka / Brzozów Ług / Lesko Różniatów / Przeworsk Wisłok Górnny / Sanok Wola Sękowa / Sanok	римо-католицький костел опущена не існує не існує не існує не існує
150 років тому (1854)	Kamionki / Lesko Niebieszczany / Sanok Wisłok Dolny / Sanok Wolkowyja / Lesko	не існує не існує римо-католицький костел не існує
160 років тому (1844)	Berehy Dolne / Ustrzyki Cewków / Lubaczów Łobozew Dolny / Ustrzyki Olchowce / Sanok	римо-католицький костел в руїні не існує римо-католицький костел
170 років тому (1834)	Czarna Góra / Ustrzyki Moszczaniec / Sanok Uherce Mineralne / Lesko	римо-католицький костел не існує не існує
180 років тому (1824)	Łodzinka Dolna / Przemyśl Rzepedź / Sanok	не існує греко-католицька церква
190 років тому (1814)	Trzcianka / Krosno	римо-католицький костел
200 років тому (1804)	Rozbór Okragły / Przeworsk	римо-католицький костел
210 років тому (1794)	Bobrówka / Jarosław Leszczowa Górna / Przemyśl	не існує не існує
220 років тому (1784)	Kreców / Sanok Łobowa / Nowy Sącz Rozdziele / Gorlice	не існує в руїні греко-католицька церква
230 років тому (1774)	Zatwarnica / Ustrzyki	в руїні
240 років тому (1764)	Gorajec / Lubaczów	в руїні
250 років тому (1754)	Klimkówka / Gorlice	цвин. кап. перенесена до Лося
370 років тому (1634)	Dmytrowice / Radymno	не існує

Примітки:

Бібліографія: "Losy cerkwi w Polsce po 1944 roku". Rzeszów 1997, s. 297-344

а) місцевості і повіти подано за сучасною урядовою назвою.

б) "не існує" - церкви розібрани, спалені або знищенні часом.

Після слово

Ця сумна таблиця не вимагає додаткових пояснень, але вимагає нашої задуми, тому прочитаймо її дуже уважно, і, хоч на сьогодні дещо змінилося, то вона лишається актуальною, бо показує наші культурні втрати: матеріальної та релігійно-духовної культури, яку творили наші предки віками, і які безповоротно втрачені для нашої й світової культури. Закарбуймо їх в нашій пам'яті і серцях. Збережімо ті, які досі стоять опущені. На місці кожної знищеної церкви поставмо пам'ятний знак-хрест з датою будови та ім'ям покровителя церкви. Це наш обов'язок. Перестаньмо видирати собі від себе - адже ті храми, які має сьогодні греко-католицька Церква чи православна Церква, як ті, що чужа рука знищила, будували наші предки, а ми - їхні нащадки, діти одного народу. Молімось й діймо разом для збереження того, що збереглось, і діймо разом, щоб нам повернуто те, що було забране. Боже, єдність нам подай.

25

Poufne.

Polska Agencja Prasowa PAP

d. »Polpress«

Sekretariat

L.dz. 11.12.3.B/TN.

Warszawa, dnia 6 grudnia 1945 r.

Do

Ob. Wiceministra Wolskiego
Ministerstwo Administracji Publicznej
w/m. Rakowiecka 4.

Przy niniejszym przesyłamy Panu Ministrowi do wiadomości doniesienie poufne naszego korespondenta z Krakowa i uprzejmie prosimy Pana Ministra o powiadomienie nas o wydanych w tej sprawie zarządzeniach:

KRAKOW. PAP. Zagadnienie repatriacji ludności lemkońskiej z powiatów Nowy Sącz i Nowy Targ nabiera nowego oblicza wobec stwierdzenia faktu, że poszczególne jednostki już repatriowane do USSR wracają ze Lwowa jako repatrianci polscy. Do powiatu nowotarskiego wróciło w ten sposób w ostatnim miesiącu 141 osób. W powiecie tym zostały jeszcze cztery zwarte gromady lemkońskie w okolicy Szczawnicy. Ziemia nowosądecka posiadała 40 gromad lemkońskich, co stanowiło 1/4 powiatu. Repatriowano około 15 tysięcy, reszta jednak, dosyć jeszcze liczna, zamieszkuje zwarte gromady, stawia bierny opór i na wyjazd nie decyduje się. Opor ten wzmacnia się na skutek agitacji ukraińców, którzy tu pozostały po wycofaniu się okupanta, a którzy nastawieni są zdecydowanie wrogo do państwa polskiego i radzieckiej Ukrainy. Repatriacja ludności lemkońskiej wymaga jak najrychlejszego rozwiązania, gdyż tamże normalny tok pracy powiatu, absorbując przede wszystkim wielkie ilości sprzedają i średników komuni kacyjnych. Środki te mobilizuje się, a następnie nie wykorzystuje, z uwagi na bierny opór lemków. Ma to ujemny wpływ na ważny aktualnie transport ziemiopłodów kontyngentowych i oznacza w znacznej mierze wypełnianie planu realizacji świadczeń rzeczowych.

SEKRETARZ GENERALNY
Polskiej Agencji Prasowej PAP

/ W. Borowy /

Wpłynęło	21.XII/1945 r.
L.	2729/45
Zakwaterzono	236/

26
Prykazы Рару

- 1246 года Папа Иннокентий намавлял галицко-русского князя Данила перейти в латинство, або в унию, и прирюк дати йому за то царску корону. Князь Данило вінчался в 1255 году торжественно в Дрогобичі царском короном, но ни латинства ни унии с Римом не прйнял.
- 1351 года Папа писал до польских бискупов, чтобы старалися на на місце 6 русских епископов т.е. в Перемышли, Холмі, Галичі, Владимири, Турові и Києві, основати латинські.
- 1691 года Перемишльский епископ Иннокентий Винницкий под великим натиском отступил от православия и принял унию 23 июня в Варшаві.
- 1887 года Папа римский на просьбу польских ксьондзов и шляхты, запретил ставити русским трираменны кресты, а позволил задержати лем'оты, што были давно поставлены. Ту начался перший меже русском интеллигенциом розлом, єдны стояли твердо при русских трираменных крестах, други робили так, як им приказано, то есть, не признавали трираменных крестов.

1887 The Pope of Rome, at the request of Polish (Catholic) priests and nobility (Polish), has prohibited the placing of the Russian three-barred crosses, but permitted the retaining of only those that were constructed a long time ago. This difference first began between the Russian intellectuals (educated), those that firmly stood for the Russian three-barred cross, and the others who worked, as was ordered them, not to acknowledge the three-barred cross.

Хоругва, вишина жінками-парафіянками церкви св. апостолів Петра і Павла у Львові до 1000-ліття хрещення Київської Русі.

Przemyśl 23.04.2002r.

L/dz...377/14/qz....

Sz.P. Walter Zelwak
317 N. Elmwood Road
Marlton, N.J. 08053
USA

W odpowiedzi na Pański list z dnia 20 marca 2002r. pragnę poinformować, iż cmentarz w Tyrawie Wołoskiej jest pod opieką władz samorządowych i wszelkie prace na tym cmentarzu wymagają zgody Samorządu. Aby otrzymać taką zgodę należy przygotować projekt ogrodzenia, który zaopiniować musi Wojewódzki Konserwator Zabytków. Po uzyskaniu zgody na budowę można przystąpić do wykonania prac. Odnosnie budowy pomnika, procedura jest podobna.

Kupno ziemi na której jest zlokalizowany cmentarz, nie jest możliwe, gdyż zabrania tego prawo Polskie.

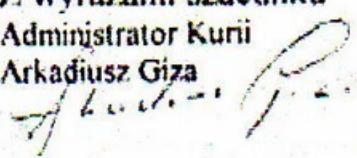
Kuria może pomóc w uzyskaniu pozwolenia na budowę ogrodzenia, oraz w znalezieniu wykonawcy.

Dziękujemy bardzo za przesłane pieniądze (10 USD), jednak Kuria nie może ich przyjąć. Jeśli ma Pan wolę przekazania datku to trzeba zaznaczyć na jaką intencję chciałby Pan przekazać datek.

Z wyrazami szacunku

Administrator Kurii

Arkadiusz Giza

Podaję adres do instytucji samorządowej, odpowiedzialnej za cmentarz w Tyrawie Wołoskiej.

Urząd Gminy
38-535 Tyrawa Wołoska 175
Tel: (0/13) 462 10 06
Polska

REVIEW TEXT IN PRELIMINARY MATHEMATICS

NUMBERS REPRESENTED BY HINDU-ARABIC
AND ROMAN NUMERALS

Hindu-Arabic	Roman	Hindu-Arabic	Roman	Hindu-Arabic	Roman
1	I	11	XI	30	XXX
2	II	12	XII	40	XL
3	III	13	XIII	50	L
4	IV	14	XIV	60	LX
5	V	15	XV	70	LXX
6	VI	16	XVI	80	LXXX
7	VII	17	XVII	90	XC
8	VIII	18	XVIII	100	C
9	IX	19	XIX	500	D
10	X	20	XX	1000	M

See how we write the same numbers in Roman numerals and in Hindu-Arabic numerals.

$$\text{XXV} = 25 \quad \text{XXIX} = 29 \quad \text{MDCCLXXVI} = 1,776 \quad \overline{\text{V}} = 5,000$$

$$\text{LXVII} = 67 \quad \text{CDL} = 450 \quad \text{MDCCCLXV} = 1,865 \quad \overline{\text{XXIII}} = 23,000$$

$$\text{CLXXIII} = 173 \quad \text{CMLV} = 955 \quad \text{MCDXCII} = 1,492 \quad \overline{\text{DXL}} = 540,000$$

MODEL PROBLEM

The Roman numeral MCMXXIV was carved on the cornerstone of a building to show the year in which the cornerstone was laid. In what year was it laid?

Answer: 1924

EXERCISES

- What time is it when the hour hand of a clock points to V and the minute hand points to XII?
- In an encyclopedia, "France" appears in volume IV. What is the number of this volume?
- Mr. Talbot bought envelopes at the price of \$18.50 per M. How many envelopes did he get for \$18.50?
- Which Roman numeral represents the larger number, XC or CX?

30 ARITHMETIC OF WHOLE NUMBERS

Write in the decimal system:

(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
5. XVI	XXV	LXVII	CL	MCCLV
6. XIX	XCVI	XLIX	CDIV	CMXLIX
7. MDCXXIV	MDCCCXLVIII	MCMXIV	MDCCCLXXXI	MCMXXIX
8. <u>III</u>	<u>XIV</u>	<u>XLII</u>	<u>XCV</u>	<u>M</u>

Write in Roman numerals:

9. 13	29	58	76	87
10. 42	95	143	654	997
11. 1,863	1,887	1,898	1,958	1,944
12. 8,000	10,000	500,000	400,000	2,000,000

13. When written in Roman numerals, 1941 is which one of the following:
MDCCCCXLI, MCMXLI, MCMCCCI?
14. Which one of the following is incorrect: CM = 900; DIX = 511;
MCXL = 1,140?
15. The cornerstone of the Westfield Central School is engraved MCMXLII.
In what year was the school built?
16. Use Roman numerals to represent the sum of the numbers represented
by the following Roman numerals:
a. XV and XII b. VI and LXI c. IX and XXI d. XLIV and CIX
17. Use Roman numerals to represent the difference:
a. From XXVII subtract XI. b. From CXVII subtract CVI.
c. Subtract X from C. d. Subtract XLVI from CLX.

8. ADDING WHOLE NUMBERS

Harry spent \$23 for a radio and \$45 for a bicycle. To find out how much he had spent altogether, he *added* the two numbers.

<i>Think</i>	<i>Write</i>
<p>\$23 means 2 tens and 3 ones $\underline{+ \ 45}$ means 4 tens and 5 ones together, 6 tens and 8 ones, or \$68</p>	$ \begin{array}{r} \$23 \\ + 45 \\ \hline \$68 \end{array} $ <p style="margin-left: 100px;">Answer: \$68</p>

In an addition problem, the numbers that are being added are called the *addends*. The result of the addition is called the *sum*. The symbol for addition, which is $+$, is read *plus*. Thus, in the above problem, 23 and 45 are addends, and 68 is the sum.

CALENDARS - 1800 TO 2050

INDEX

1800	4	1828	10	1856	10	1884	10	1912	9	1940	9	1968	9	1996	9	2024	9
1801	5	1829	5	1857	5	1885	5	1913	4	1941	4	1969	4	1997	4	2025	4
1802	6	1830	6	1858	6	1886	6	1914	5	1942	5	1970	5	1998	5	2026	5
1803	7	1831	7	1859	7	1887	7	1915	6	1943	6	1971	6	1999	6	2027	6
1804	8	1832	8	1860	8	1888	8	1916	14	1944	14	1972	14	2000	14	2028	14
105	3	1833	3	1861	3	1889	3	1917	2	1945	2	1973	2	2001	2	2029	2
.06	4	1834	4	1862	4	1890	4	1918	3	1946	3	1974	3	2002	3	2030	3
1807	5	1835	5	1863	5	1891	5	1919	4	1947	4	1975	4	2003	4	2031	4
1808	13	1836	13	1864	13	1892	13	1920	12	1948	12	1976	12	2004	12	2032	12
1809	1	1837	1	1865	1	1893	1	1921	7	1949	7	1977	7	2005	7	2033	7
1810	2	1838	2	1866	2	1894	2	1922	1	1950	1	1978	1	2006	1	2034	1
1811	3	1839	3	1867	3	1895	3	1923	2	1951	2	1979	2	2005	2	2032	2
1812	11	1840	11	1868	11	1896	11	1924	10	1952	10	1980	10	2008	10	2036	10
1813	6	1841	6	1869	6	1897	6	1925	5	1953	5	1981	5	2009	5	2037	5
1814	7	1842	7	1870	7	1898	7	1926	6	1954	6	1982	6	2010	6	2038	6
1815	1	1843	1	1871	1	1899	1	1927	7	1955	7	1983	7	2011	7	2039	7
1816	9	1844	9	1872	9	1900	2	1928	8	1956	8	1984	8	2012	8	2040	8
1817	4	1845	4	1873	4	1901	3	1929	3	1957	3	1985	3	2013	3	2041	3
1818	5	1846	5	1874	5	1902	4	1930	4	1958	4	1986	4	2014	4	2042	4
1819	6	1847	6	1875	6	1903	5	1931	5	1959	5	1987	5	2015	5	2043	5
1820	14	1848	14	1876	14	1904	13	1932	13	1960	13	1988	13	2016	13	2044	13
1821	2	1849	2	1877	2	1905	1	1933	1	1961	1	1989	1	2017	1	2045	1
1822	3	1850	3	1878	3	1906	2	1934	2	1962	2	1990	2	2018	2	2046	2
1823	4	1851	4	1879	4	1907	3	1935	3	1963	3	1991	3	2019	3	2047	3
1824	12	1852	12	1880	12	1908	11	1936	11	1964	11	1992	11	2020	11	2048	11
1825	7	1853	7	1881	7	1909	6	1937	6	1965	6	1993	6	2021	6	2049	6
1826	1	1854	1	1882	1	1910	7	1938	7	1966	7	1994	7	2022	7	2050	7
1827	2	1855	2	1883	2	1911	1	1939	1	1967	1	1995	1	2023	1	2051	1

DIRECTIONS FOR USE

Look for the year you want in the index at left. The number opposite each year is the number of the calendar to use for that year.

3

4

5

6

JANUARY			MAY			SEPTEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	30
28	29	30	31								

FEBRUARY			JUNE			OCTOBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
24	25	26	27	28	29	30	31				

MARCH			JULY			NOVEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
24	25	26	27	28	29	30	31				

APRIL			AUGUST			DECEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
23	24	25	26	27	28	29	30	31			

7 1977

8

9

10

JANUARY			MAY			SEPTEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
25	26	27	28	29	30	31					

FEBRUARY			JUNE			OCTOBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
26	27	28	29	30	31						

MARCH			JULY			NOVEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		

APRIL			AUGUST			DECEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	

JANUARY			MAY			SEPTEMBER					
S	M	T	S	T	F	S	M	T	W	T	F

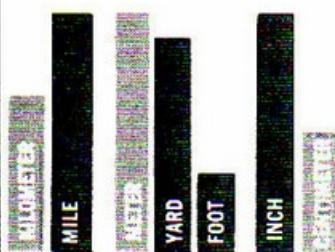
<tbl_r cells="3" ix="1

THINK METRIC!

LENGTH=METER

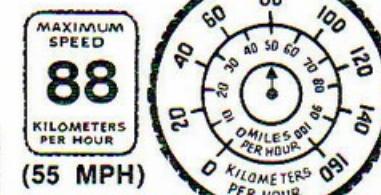
1 KILOMETER (km) = 1000 METERS
 1 HECTOMETER (hm) = 100 METERS
 1 DEKAMETER (dam) = 10 METERS
 1 METER (m) = 1 METER
 1 DECIMETER (dm) = 0.1 OF A METER
 1 CENTIMETER (cm) = 0.01 OF A METER
 1 MILLIMETER (mm) = 0.001 OF A METER

COMPARISONS:

1 KILOMETER = 0.62 OF A MILE
 1 METER = 1.09 YARDS
 1 METER = 3.28 FEET
 1 CENTIMETER = 0.39 OF AN INCH

EXAMPLES:

Hartford
 72 KILOMETERS
 (45 MILES)

TIME=
 NO CHANGE IN
 PRESENT SYSTEM

MONEY=
 NO CHANGE IN
 PRESENT SYSTEM

WEIGHT=GRAMS

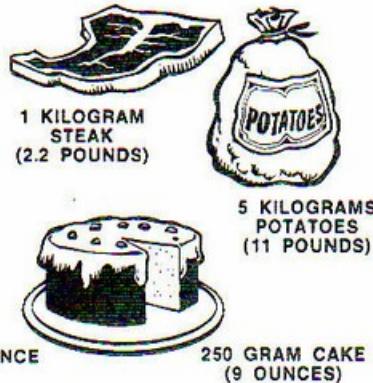
1 KILOGRAM (kg) = 1000 GRAMS
 1 HECTOGRAM (hg) = 100 GRAMS
 1 DEKAGRAM (dag) = 10 GRAMS
 1 GRAM (g) = 1 GRAM
 1 DECIGRAM (dg) = 0.1 OF A GRAM
 1 CENTIGRAM (cg) = 0.01 OF A GRAM
 1 MILLIGRAM (mg) = 0.001 OF A GRAM

COMPARISONS:

1 KILOGRAM = 2.2 POUNDS
 1 GRAM = 0.035 OF AN OUNCE

EXAMPLES:

VOLUME=LITER

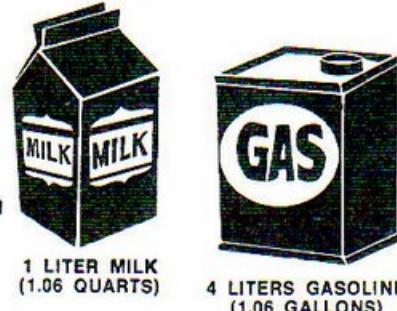
1 KIROLITER (kL) = 1000 LITERS
 1 HECTOLITER (hL) = 100 LITERS
 1 DEKALITER (daL) = 10 LITERS
 1 LITER (L) = 1 LITER
 1 DECILITER (dL) = 0.1 OF A LITER
 1 CENTILITER (cL) = 0.01 OF A LITER
 1 MILLILITER (mL) = 0.001 OF A LITER

COMPARISONS:

1 LITER = 0.26 OF A GALLON
 1 LITER = 1.06 QUARTS
 1 LITER = 2.1 PINTS

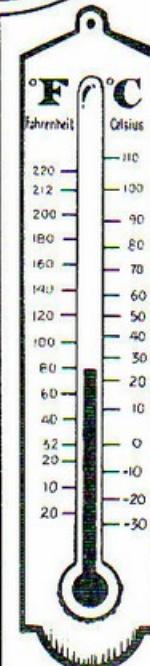
EXAMPLES:

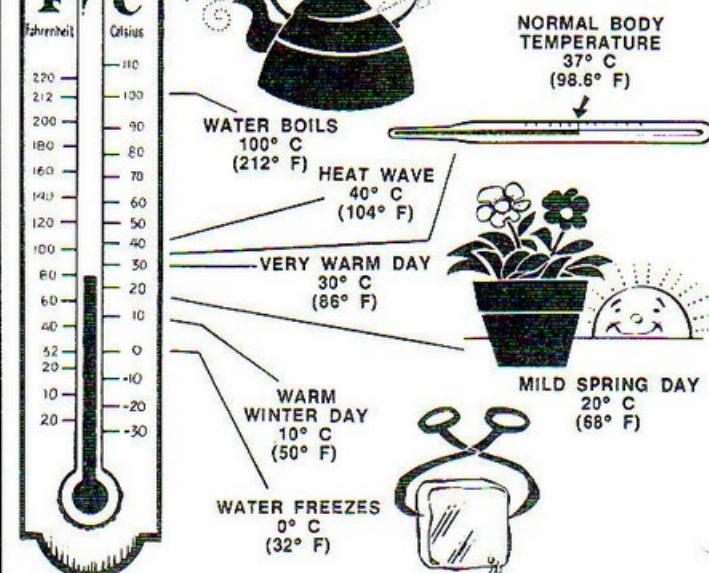
15 MILLILITERS
(1 TABLESPOON)

TEMP.=CELSIUS

Prefixes are not used when measuring temperature as they are with length, weight, and volume. The metric unit of measure for temperature is "degree Celsius" (formerly centigrade) instead of our familiar "degree Fahrenheit."

EXAMPLES:

Temperature Conversion Formula: Subtract 32 from Fahrenheit figure then multiply by 5/9 . . . For Example: 68°F minus 32 = 36, $\times \frac{5}{9} = 20^{\circ}$ Celsius.

Одкритий лист до Найвищих державних власті Речыпосполітой Польской

Съваткуєме днес смутний ювілей - 50-ліття выгнання лемків з іх одвічної землі рідної - рідної Лемковини.

Мы лемки никому нич не винни. Мы никому нігда нич не взяли. Як сьвіт-світом, нам никто не подарував ани землі, ани лісів, ани ху́ж. Ничого нам в дарі не дала польська держава, яка володіє, кілька сот років, нашом рідном, малом отчизном – Лемковином. Сотки років кривдено нас безкарно на ружны способы, але найтяжшом, найвекшом кривдом стало ся для нас лемків насильне выгнання, ганебным актом уряду Польской Речыпосполітой Людовой. Было то 50 років тому - в нещаснім 1947р. - 2 роки по закінчынню II світової війни, коли то силом багнетів Людового Войска Польского розсіяно нас по західных и північных землях Польши. Хоц были зме єй обывателями. Забрано нам найцінніший – одвічний доробок житя вшыткіх наших поколінь.

Закрадено нам землю рідну, горы наши, наши ліси, дороги и стежки, ріки и потічки , наши домы, наши церкви.

Знищено нам понад 1000-літню, нашу народову культуру. Але до гнески не зроблено рахунку кривд, спричиненых нам акцію Вісла.

Акт вынищання нас триває дальше. Існуєме лем завдяки традиційним моральним вартостям и непересічно великій духовій, незнищальній силі, и любови до землі рідної, до рідної культури. Терпеливо, барз терпеливо ждеме на направління кривд зробленых нам акцію Вісла. Дальше чекаме на рівноправніст, як громадяне Речыпосполітой Польской.

Одчытано публично и заакцептувано на съяті
Од Русаль до Яна в Зиндранові 15. черця 1997р.

текст: Павел Стефановский

Z A M I C Z A N I A D O H I S T O R I I
Ł E M K O W I N Y

W N I S Z N Y J W Y D I S T O R I I S YMPATYCZNYJ I PRYTIAHAJUCZYJ^ś Papir choroszyj, druk czeckij, perepłetnia chorosza ukraszena zokotym wytyskom. No o mnoho hirsze predstawlajetsia W N U T R I S Z N Y J W Y D I S T O R I I Chaotycznyj rozkład materyał brak znania podstawowych zasad peczatania knih, brak dejakich referatiw, mnoho oszybok wisim storinok ciilkowyto nezapisanych, czystych, oszyboczne umiszczenie żerek do textu oszybky ortograficzny itd, itd.

1/ W koždoj czasty istorii dožno byti korotke soderžanie toj czasti, inszymi słowa- mi o czim bude besida w koždoj czasti. Imenno: Persza czast, dožno byti: Geografja Łemk. Druha czast: Istorya ot perszych jej poczatkow do perszoy wojny switowej. Treća czast: Ot perszoy wojny switowej do konca druhoj wojny switowej. Czettwerta czast: Łemkowina pod władinijem Narodnoj Polszczi. Piata czast: Literatura Łemkowiny. To wsio zostało opuszczone. Ne zachodyła potreba polyszyti ciku storonu na "czast"

2/ Żereka dožny byti wypisany ne w seredyni tekstu a na dožyni toj storinky, w kotrij zwizdkom abo czyskem byki naznaczeni. W teksti jest zwizdka abc czysko, a pojasnenie do toj zwizdky wzhalidno żereko dožno umistysi sia na dožyni pid tekstem. Tymczasom żereka sut porozkidany w seredyni tekstu, a czasto na inszoy storinci aki newlastywosty nachodiatsia na storonach: 45, 67, 71, , 104, 111, 119, 112, 113, 116, 117, 118, 124, 204, 210, 238, 242, 247, 253, 257. To robyt nemieže wpeczatlinije.

3/ Storony: 81, 84, 85, 88, 89, 91, 92, 96 sut nezapisany, brak tekstu. Taka knyžka ne može ity w prodaž bo jest nepowna. Nałežyt druk dopožnyti.

4/ Bibliografia/to jest trudy traktujuczy o Łemkowini/ POWINNA BUTI UMISZCZENA jako dodatek na samim koncy knyžki. Po bibliografii ne powinno sia umiszczati żadnych referatiw, a tylko maje buty umiszczenij indeks to jest spis wsich referatiw nachodiaczych sia w knyžci. Tymczasom w Istoryi po bibliografi zostaki umiszczony ststyji z Priaszewskoj Rusy. To ne wolno. Statyj inszych autorow ne wolno pomiszczu-wati bez dozwołu autora

5/ Statia^z iz cerkownoj obkasti powinna buti umiszczena w czasti IV A NE na kincy czasti V

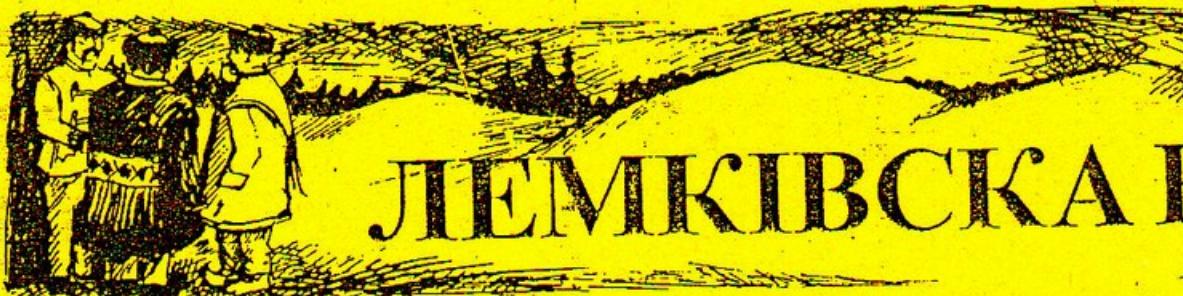
=6/Bibliografia dožna byla maty poczatok na nowoj storinci, a ne na toj samoj, na kotroj predstawało sia materyał czasti IV. W Istoryi wyhlađuje tak, naczeb bibliografa byla peredowżeniem historyi

7/ Czomu ne buki umiszczeni w Istoryi moi znymki, kotri ja pisław Redakcyi, około 100 sztuk. Byki to znymki specjalno robzeni do Istoryi i ony predstawały folklor Łemkowski. Knyžka czerez toje duże utratyka na jej wartesty

8/ Mnoho materyału, jaki ja wysław do Redakcyi ne zostało umiszczeno w Istoryi, a materyał toj był duże ważnyj

Moja propozycya bykaby taka: Istorju w takim wydi, w jakim wyszła z peczati starati sia jak najskorsze rozprodaty znyżajuci jej cinu, bo ona za doroha, a prystu-pety do prychotowania druhoj wydania toj Istoryi, ale wże poprawkennho, pobilszeno, usoweszenno, sztoby tak wnisznyj wyd jak i wnutrisznyj był prytiahajuczyj, sztoby worohy ne mohły takomu wydaniu nycz zakinuty. Ja podijmu sia perewesti korrektu toj Istoryi, poprawlajuci wydanyj tekst. Muszu połuczyti ot Was odin prymirnyk Istoryi bez bižych plam /nezapisanych 8 storin/, bo mij prymirnyk jest z bižymi plamami.

JOAN TEODOROWICZ ŁEMKIN

ЛЕМКІВСКА Г

Відкритий лист до Павла Стефанівського та співвітчизників з Лемківщини

Влітку 1989 року ми поставили свій підпис під списком Громадянського кругу лемків, засновуваного Павлом Стефанівським для боротьби за повернення власності лісів, виселеним в горезвісній каально-депорташій акції «Вієла». Підписуючи списки, ми поставили Павлові Стефанівському вимогу зареєстрування в суді цієї організації, згідно з вимогами законів держави РП.

Як нам відомо, дотепер ця громадська організація не є зареєстрована в суді, але веде суспільно-громадянську діяльність, що є порушенням права і, як незаконна, підлягає прокурорсько-поліцейському дослідження. Знаємо, що Павло Стефанівський для цієї незареєстрованої організації одержав приміщення з телефоном тоді, коли зареєстровані в суді організації таких приміщень одержати не можуть (хоч би, наприклад, з браку фондів на оплаті). Само собою є це що найменше дивом.

Крім цього, в банку відкрито банковий рахунок. Питання: яку назву має цей рахунок, коли організація не є зареєстрована в суді, а банки дотримуються правил реєстрації рахунків. Є це наступним дивом у цій справі.

На цей рахунок Павло Стефанівський вимагав від тих,

що підписали списки, виплачувати гроші (по 35000 зл.) і висилав їм банківські бланки. Ніколи ми не чули про прилюдне розчислення із зібраних грошей та суспільну контроль витрат. Очевидно, для незареєстрованої організації збирання грошей є незаконним і вимагає прокурорського дослідження, а може також бути погратковане як порушення законів про податок від прибутків.

Павло Стефанівський, чи пак незареєстровані судом Громадянські круги лемків, одержали від державної установи („Lasy Państwowe“) 100 млн. зл. Виникає питання: як в добі значних труднощів в бюджеті держави якась установа асигнує незареєстрованій судом організації поважні суми грошей?

Постають дальші запитання: від кого це були гроші, на яку ж ціль спрямовані та як використані (ідеється про повний розрахунок цілої суми). Ніколи ми не чули про прилюдне розчислення цієї суми. Ця дивна справа вимагає безумовно фінансової та моральної контролі НПК (НІК).

У світлі цього дуже разить лемків, які підписали листі ГКЛ, факт, що П. Стефанівський зрікається в іхньому імені прав до землі і всього нашого майна, забраного після зло-

чинної акції «Вієла» декретом від 27 липня 1949 року.

Лемки, підписуючи «листі» для П. Стефанівського – уповноважили його тільки до заходів про зворот лісів, що є в руках держави і більше діяного. П. Стефанівський в недопустимий спосіб перевищив свої уповноваження. Називаючи себе «господарем», зробив цей «подарунок» від імені лемків ще перед тим, заки Сейм РП засудив акцію «Вієла» і висловився про вирівняння кривд, заподіяних національному населенню. На крок цей надалі очікуємо.

Останній дізнаємося, що Павло Стефанівський, послуговуючись такими ж самими підписами під списками, що їх збирав при засновуванні ГКЛ в 1989 р. хоче заснувати політичну партію п.н. Русинський Демократичний Круг Лемків «Господар». Використування зібраних підписів – на списках для заснування Громадянських кругів лемків в обороні лісів з 1989 р., – для заснування політичної партії в 1991 р. без згоди і відома тих, що їх підписували два роки тому, є протизаконною дією, порушенням громадянських прав, є злочином! Проти цього рішуче протестуємо і подаємо до відома всім зацікавленим, що їх несвідомість Павло Стефанівський використовує для своїх, собі знаних, скритих для загрозі цілей.

Крім цього, рішуче вимагаємо бездискусійного та негайного викреслення у списках з 1989 р. наших імен, прізвищ та підписів.

Василь Шост
Лев Галь

M
«
Ві
ха
з
Рі
поль
вав
урял
ня, в
фор
в Ра
рош
на д
учас
захі
ян б
Ди
тери
де і
част
місц
півд
засе
при
легк
коні
ло з
незв
раз
шем
і ро
нас
ком
чав
запр
вник
нам
дем
І сп
хал
Іра
Узб
-Ку
ким
Чер
дип
го т
жні

35
Rohy dnia 30 sierpnia 1971.

MNOHOUWAJEMYJ HOSPODIN DOKLA !

Wasze piśmo oderżała ja i otsym otwiczaļu na nioho.Soobszczaju riwnož, szto pokuczył ja ot Was Istoriju Lemkowiny, kotru wysłakyste pocztom.Za kist i za n knižku serdeczno błaħodarju.

Wprzykrozi peresylaju Was moi zamieczania na wydanie reczenoj Istoriji to znaczyt na wypecczattanie i oprawu knižky.Chotiż tam mnoho newkaſtiwostej, odnak muszu zaznaczyti Wasz wekyczeznyj wkład Wasznej praci pry wydaniu tej knižky.Wasza zaskuha w tim wekyka.Nebyłyby was w Ameryci, ne bykoby Istoriji.Miniułož kilkanaćciat lit, jak materiał do tej Istoriji ţezał w biurku, a ne było komu wziati sia do peczatania.Wy toje diło perewely. Ţako, szto w czasí Waszoho pobytu w kraju ne zajsszy Wy do nene dla obhoworenia dila, a bykoby ne wyjsszo stilkó newkaſtywostej w knižci. Eper treba podumati o druhom wydani toj Istoriji uże bez tych złych stron, kotrej wkraky sia w perszim wydaniu.Korrektu mohu perewesti i Istoriju dopoknuty.Treba odnak pryskati meni odin prymirryk Istoriji bez opuszczonno druku, bo w tim, jakij maju jest 8 storin opuszczonych druku.

Jesky chotily byste peczatati moho autorstwa "Piśń o Lemkowini o I druhyj stich "Tuha za Lemkowinoj" nito ja možu Wam wyszlati, bo tam mająte kem urywki, a ciłosti ne mająte," Piśń o Lemkowini"abo radosni i tragiczni momenta Lemkowskiego naroda jest stichom przedstawienia ciła istorija Lemkowskiego naroda.Woźny byłob to nap peczatati, bo narod lubyt czytati poezyi. Maju toże hotowi opraciowania na różni Lemkowski tematy.Jesły Lemko-Sojuz chotilby peczatati, mohu toj materyał dostarczyti. Moja rada jest, sztoby jak najbilsze peczatati, bo peczatju najlipsze propaguje sia ideju.Peczatati lem wartisni riczy, a ne szmelc, pobilszoz czasti naukowy wydania.

Jesky nema pereszki pereszki po odnomu prymirryku Istorii Majtkowi do Ždyni i Olesniewiczu do Brodowic.Prosyt takož o tuju Istoriju o.Władimire Borowec z Szczecina. To odynokij russkij swiaszczennyk w Polszczi.Win do Was napisze.Ot 15 werośnia 1970 ja leżu w lizku sparatyzowany, no jeszcze piszu.

Duże tiszusia, że mój trud zistął życzywo pryniatyj czerez Amerykańsku Rńś. Szto woroły budut atakuwaty totu istorju - ja znal napered, bo prawda w oczy kóle.. Ja im wykazał ich kainowu robotu wzhalom russkoho narodu to oni, jak toty osy, koky im hnizdo poruszaty, wylitajut i ne pereberajut w sredstwach, aby tylko zażalyti i to jak najboleńsze. Kryczat i budut krycaći, a dla mene to najlipszym dokazom, że prawdu w ich oczy wykazał.

Odna dla Was perestrona ot mene. Majte sia na bacnosti /iemko-
Sojuz /, bo oni teper umi zgajut sia do Was w toj ciky, zeby sobi Was zjednati,
a potim ingremo zapisuwati sia do Lemko-Sojuza i po jakim czasi zaharbyti
Lemko-Sojuz, jak zaharbyli w Ameryci wsi russki organizacyi. Koli ja z nimi
rozmawial, buducz w Ameryci, to ne ukrywali pered mnem, dumajuczi, szto ja maze-
pinec, ze oni z czasom pererebut Lemko-Sojuz bo "kacapy to wze trupy na wymer-
tui, ich mnogo nema". Oni majut rżni djawolsky sposoby na nyszczenie kacapiw
i ich organizacyj. Treba buty w wydu toho ostorożnym i chytrym, a najkuczsze
z nimi ne wchodyti w żaden kompromis, bo z nimi nikto ne dohowortysia. Taky typu
Żekenskjy-to duże nebezpeczni.

ZŁE Zełenskiyj-to duze nebezpeczni. Ukrainci w Ameryci peredrukowali Szematyzm Apostolskoj ADMINISTRACIYI Lemkowszczyzny na rik 1906, kotryj ja wydał w roci 1936. Atam jest historia dekotrych lemkowskich seł. Dla nas ważne. Možna bude zrobity żaminu. Daty im odin prymirnyk Istorií Lemkowiny, a w zamin distaty ot nich Szematyzm. Ony prodajut Szematyzm po 5 am.dol. ~~W e m e j u a d r e s y~~ pod rukom. Wydało jakieś ukraainskie muzeum. ~~W e m e j u a d r e s y~~ adres: Dr Wasyl Lencyk, Ukrainian Museum and Library / 161 Glenbrook Road, STAMFORD, Connecticut, USA. Wydawnictwo Krajowe Lemkowiskie Radybym tej Szematyzm nabyti dla Lemko-Sojuza. Tam mistyt sia spis "wsich Lemkowiskich parochii i cerkwej, swiatszennikow i sek, jak takoz ich istoria. Iwlnoczäsnö pißu do Hospodina Kiczury i Hospodina Hardoho Serdeczno pozdorowlaju Was i żelaję dalszych uspichiw w narodnoj roboti.

Календарь

Систематично упорядкованне розподілень часу цілого року для практичного ужитку называеме Календарем.

Природном одиницом для виміру часу служить сонечна доба. То єсть тривалость одного повного обороту земліколо своєї осі. Доба ділиться на 24 години, котры знова діляться на минути и секунды. В одній добі мame 24 години, або 1440 минут або 86,400 секунд.

Години, минути и секунды то суть условны отрізки часу, не связанны с даяким означенним явлением в природі.

Час одного повного обходу земліколо солнца называеме сонечным роком (годом). По упливі одного року земля найдеся точно в том самом пункті свойї екліптики (лінії єї оборотаколо солнца) где была на початку року.

Вычислено, што сонечный год має 365 днів, 5 годин, 48 минут и 46 секунд.

В вимірі и поділі часу важну роль грає и рух місяца (луны). В дійствительности люде скорше начали рахувати час за місяцем, як за солнцем. Луна завершат свой оборотколо землі приблизительно в $29\frac{1}{2}$ днях. Тот отрізок часу называют лунним місяцем. 12 оборотов луныколо землі выполнит 354 дни, то-єсть около $11\frac{1}{4}$ днів менше от сонечного року. Из того взято розділяти рок на 12 місяців. Но ріжница меже сонечным роком и 12 лунными місяцями за пару літ была бы дост значна и отсунула бы початок року в інший сезон.

Як сказано выше, сонечный рок має 365 днів, 5 годин, 48 минут и 46 секунд. Из того видно, што сонечный рок не можна розділити ани на ровне число місяців ани днів. А в практичном житъю мы хотим мати рок с ровным числом дней и місяців. Тот практичный рок мы называеме гражданским або цивильным роком. Но гражданский рок може лем приближатися к сонечному, а на ділі не може николи выровнатися с ним.

Европейски краины и Америка приняли свой гражданский рок от Рима. Так и нашы календари показуют тот гражданский рок.

Католицкы и протестантскы краины уживають Григорианский календарь, або календарь нового стиля. Православны краины ище донедавна уживали старого стиля календарь, т. зв. Юлианский. Часто можна чути от сторонников старого стиля: "Мы не хотим римского календаря". Но як Григорианский, так и Юлианский календарь есть "римским" календарем, бо был заведеный Римом .

Юлианский календарь несе свое имя от римского диктатора Юлия Цезаря, который казал выробити тот календарь и запровадил його до ужитку от 1 января 46 року перед рождением Христовим. В том календарі рок має $365\frac{1}{4}$ дній. Но так як чвертку дня не можна включити до року, то треба чекати, аж насбератся цілій день і тогди додати го. Для того по Юлианскому календарю кождий четвертий рок єсть "переступний" і числит не 365, а 366 дній, причом додатковий день додається до найкоротшого місяца — лютня.

Юлианский календарь ровнал бы ся с солнечным, если бы солнечный рок мал 365 дній і 6 годин, бо тогди тых 6 годин за 4 роки зробили бы 24 години, то-єсть цілій день. Но солнечний рок єсть о 11 минут і 14 секунд коротший. То дост мала ріжница, но за 128 роков из того назбератся цілій день, а за 400 роков приблизительно три дни.

В 16-ом столітии ріжница меже Юлианским календарем и солнечным часом превышала 10 дней. Папа Григорий XIII за додром учених астрономов объявил новый календарь, и в 1582 року посунули календарь на 10 дней вперед — заміст 5 октября рахували 15 октября. От 1582 до 1700 ріжница меже старым и новым стилем была 10 дней, от 1700 року до 1800 — 11 дней, от 1800 до 1900 — 12 дней, а от 1900 до теперь — 13 дней. Тота ріжница росне от того, что по Юлианскому календарю роки 1700, 1800 и 1900 были переступны, а по Григорианскому просты.

Як сказано выше, ріжница меже Юлианским календарем и солнечным часом за 400 літ робит приблизительно три дни. Григорианский календарь устранит туго ріжницу так, что при конці каждого столітия пропускат один день, за винятком кожного четвертого столітия. Напримір, роки 1700, 1800 и 1900 не были переступны по Григорианскому календарю, но год 2,000 буде переступним, як и по Юлианскому календарю.

Але и при всіх тих поправках Григорианский календарь так само не покриватся точно с солнечным часом. Пересічний рок по Григорианскому календарю даст 365 дній, 5 годин, 49 минут; 12 секунд, а солнечный рок єсть 365 дній, 5 годин, 48 минут и 46 секунд, так ріжница єсть 26 секунд. Рок по Григорианскому календарю єсть о 26 секунд за долгий. В 3,323 роках то зробит цілій день.

Григорианский календарь был заведеный в Испании, Португалии и в гдеяких частях Италии того самого дня, як и в Римі. Во Франции был заведеный в декабрі того самого року, в католицких частях Германии аж слідуючого року, а в протестантских краинах Германии держалися Юлианского календаря до 1700 року. В Англии закон о новом календарі принято в 1750 року и на основі того закона с 2 сентября 1752 зроблено 14 сентября. Россия в своём гражданском календарі держалася старого стиля аж до Великой Октябрьской революции.

	I	II	III	IV	V	VI				
	W	Z	W	Z	W	Z	W	Z	W	Z
1	7.17	4.33	7.04	5.07	6.26	5.43	5.35	6.17	5.49	7.49
2	7.18	4.33	7.03	5.08	6.24	5.44	5.33	6.18	5.48	7.90
3	7.18	4.34	7.02	5.10	6.23	5.45	5.31	6.19	5.46	7.51
4	7.18	4.35	7.01	5.11	6.21	5.46	5.30	6.20	5.45	7.52
5	7.18	4.36	7.00	5.12	6.20	5.47	5.28	6.21	5.44	7.53
6	7.18	4.37	6.59	513	6.18	5.48	5.26	6.22	5.43	7.54
7	7.18	4.38	6.57	5.15	6.16	5.49	6.25	7.23	5.41	7.55
8	7.17	4.39	6.56	5.16	6.15	5.51	6.23	7.24	5.40	7.56
9	7.17	4.40	6.55	5.17	6.13	5.52	6.21	7.25	5.39	7.57
10	7.17	4.41	6.54	5.18	6.11	5.53	6.20	7.27	5.39	7.58
11	7.17	4.42	6.53	5.20	6.10	5.54	6.18	7.28	5.37	8.00
12	7.17	4.43	6.51	5.21	6.08	5.55	6.17	7.29	5.36	8.01
13	7.16	4.44	6.50	5.22	6.06	5.56	6.15	7.30	5.35	8.02
14	7.16	4.45	6.49	5.23	6.05	5.57	6.13	7.31	5.34	8.03
15	7.16	4.46	6.48	5.25	6.03	5.58	6.12	7.32	5.32	8.05
16	7.15	4.48	6.46	5.26	6.01	6.00	6.10	7.33	5.31	8.05
17	7.15	4.49	6.45	5.27	6.00	6.01	6.09	7.34	5.30	8.06
18	7.14	4.50	6.44	5.28	5.58	6.02	6.07	7.35	5.29	8.07
19	7.14	4.51	6.42	5.29	5.56	6.03	6.06	7.36	5.28	8.08
20	7.13	4.52	6.41	5.31	5.55	6.04	6.04	7.37	5.28	8.09
21	7.13	4.53	6.39	5.32	5.53	6.05	6.03	7.38	5.27	8.10
22	7.11	4.55	6.38	5.33	5.51	6.06	6.01	7.39	5.26	8.11
23	7.11	4.56	6.36	5.34	5.50	6.07	6.00	7.41	5.25	8.12
24	7.11	4.57	6.35	5.36	5.48	6.08	5.58	7.42	5.25	8.13
25	7.10	4.58	6.34	5.37	5.46	6.09	5.57	7.43	5.24	8.14
26	7.09	5.00	6.32	5.38	5.45	6.10	5.56	7.44	5.23	8.15
27	7.08	5.01	6.31	5.39	5.43	6.12	5.54	7.45	5.23	8.15
28	7.07	5.02	6.29	5.40	5.41	6.13	5.53	7.46	5.22	8.16
29	7.07	5.03	6.27	5.41	5.40	6.14	5.51	7.47	5.22	8.16
30	7.06	5.05			5.38	6.15	5.50	7.48	5.22	8.17
31	7.05	506			5.36	6.16			5.21	8.28

PERESUNENO CZAS DO PEREDU IV - 7 6.25 7.23

1	January	Janwar	Sizcen	31
2	February	Febral	Luty	28-29
3	March	Mart	Berezen	31
4	April	April	Kwiten	30
5	May	Maj	Trawen	31
6	June	Njnl	Czerwen	30
7	July	Ijul	Lypen	31
8	August	Awhust	Serpen	31
9	September	Sentiaber	Berezen	30
10	October	Oktiaber	Zowten	31
11	Nowember	Nojaber	Lystopad	30
12	December	Dekaber	Hruden	31

W = Wschid S O N C I A Z = Zachid

	VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	W	Z	W	Z	W	Z	W	Z	W	Z	W	Z
1	5.22	8.28	5.46	8.09	6.18	7.25	6.48	6.34	6.22	4.48	6.57	4.23
2	5.22	8.28	5.47	8.07	6.19	7.23	6.49	6.33	6.23	4.46	6.58	4.23
3	5.23	8.28	5.48	8.06	6.20	7.22	6.50	6.31	6.25	4.45	6.59	4.23
4	5.24	8.28	5.49	8.05	6.21	7.20	6.51	6.29	6.26	4.44	7.00	4.23
5	5.24	8.28	5.50	8.04	6.22	7.18	6.52	6.28	6.27	4.43	7.01	4.22
6	5.25	8.27	5.51	8.03	6.23	7.17	6.53	6.26	6.28	4.42	7.02	4.22
7	5.25	8.27	5.52	8.02	6.24	7.15	6.54	6.24	6.29	4.41	7.03	4.22
8	5.26	8.27	5.53	8.00	6.25	7.13	6.55	6.23	6.31	4.39	7.04	4.22
9	5.27	8.26	5.54	7.59	6.26	7.11	6.56	6.21	6.32	4.38	7.05	4.22
10	5.27	8.26	5.55	7.58	6.26	7.10	6.57	6.20	6.33	4.37	7.06	4.22
11	5.28	8.25	5.56	7.56	6.27	7.09	6.58	6.18	6.34	4.36	7.07	4.22
12	5.29	8.25	5.57	7.55	6.28	7.07	6.59	6.16	6.35	4.35	7.08	4.22
13	5.30	8.24	5.58	7.54	6.29	7.05	7.00	6.15	6.37	4.34	7.08	4.23
14	5.30	8.24	5.59	7.52	6.30	7.04	7.02	6.31	6.38	4.34	7.09	4.23
15	5.31	8.23	6.00	7.51	6.31	7.02	7.03	6.12	6.39	4.33	7.10	4.23
16	5.32	8.23	6.01	7.49	6.32	7.00	7.04	6.10	6.40	4.32	7.11	4.24
17	5.33	8.22	6.02	7.48	6.33	6.58	7.05	6.09	6.41	4.31	7.11	4.24
18	5.34	8.21	6.04	7.45	6.34	6.57	7.06	6.07	6.43	4.30	7.12	4.24
19	5.34	8.21	6.04	7.45	6.35	6.55	7.07	6.06	6.44	4.29	7.13	4.25
20	5.35	8.20	6.05	7.44	6.36	6.53	7.08	6.04	6.45	4.29	7.13	4.25
21	5.36	8.19	6.06	7.42	6.37	6.57	7.09	6.03	6.46	4.28	7.14	4.26
22	5.37	8.18	6.07	7.41	6.38	6.50	7.11	6.01	6.47	427	7.14	4.26
23	5.38	8.17	6.08	7.39	6.39	6.48	7.12	6.00	6.48	4.27	7.15	4.27
24	5.39	8.17	6.09	7.38	6.40	6.46	7.13	5.58	6.50	4.26	7.15	4.27
25	5.40	8.16	6.10	7.36	6.41	6.45	7.14	5.59	6.51	4.26	7.16	4.27
26	5.41	8.15	6.11	7.34	6.42	6.43	7.15	5.55	6.52	4.25	7.16	4.28
27	5.42	8.14	6.12	7.33	6.44	6.41	7.16	5.54	6.53	4.25	7.17	4.29
28	5.43	8.13	6.13	7.31	6.45	6.40	7.18	5.53	6.54	4.24	7.17	4.29
29	5.43	8.12	6.15	7.30	6.46	6.38	6.19	4.51	6.55	4.24	7.17	4.30
30	5.44	8.11	6.16	7.28	6.47	6.36	6.20	4.50	6.56	4.24	7.17	4.31
31	5.45	8.10	6.17	7.26			6.21	4.49			7.17	4.32

PERESUNENO CZAS DO ZADU X - 29 6.19 4.51

WESNA maje 92 dny 21 hodynu 11 mynut
 LITO " 93 " 13 " " 56 " "
 OSIN " 88 " 17 " " 29 " "
 ZYMA " 89 " 17 " " 24 " "
365 "

Birthstones and Flowers FOR EACH MONTH

MONTH	STONE	FLOWER	
JANUARY	GARNET	CARNATION	
FEBRUARY	AMETHYST	VIOLET	
MARCH	BLOODSTONE	JONQUIL	
APRIL	DIAMOND	SWEET PEA	
MAY	EMERALD	LILY OF THE VALLEY	
JUNE	PEARL	ROSE	
JULY	RUBY	LARKSPUR	
AUGUST	SARDONYX	GLADIOLUS	
SEPTEMBER	SAPPHIRE	ASTER	
OCTOBER	OPAL	CALENDULA	
NOVEMBER	TOPAZ	CHRYSANTHEMUM	
DECEMBER	TURQUOISE	NARCISSUS	

Wedding ANNIVERSARIES

1	YEAR	PAPER
2	YEARS	COTTON
3	YEARS	LEATHER
4	YEARS	FRUITS & FLOWERS
5	YEARS	WOODEN
6	YEARS	SUGAR or CANDY
7	YEARS	WOOL or COPPER
8	YEARS	BRONZE or POTTERY
9	YEARS	POTTERY or WILLOW
10	YEARS	TIN
11	YEARS	STEEL
12	YEARS	SILK or LINEN
13	YEARS	LACE
14	YEARS	IVORY
15	YEARS	CRYSTAL
20	YEARS	CHINA
25	YEARS	SILVER
30	YEARS	PEARL
35	YEARS	CORAL
40	YEARS	RUBY
45	YEARS	SAPPHIRE
50	YEARS	GOLDEN
55	YEARS	EMERALD
75	YEARS	DIAMOND

K A M E N I S Z L A C H E T N Y C Z A R U J U C Z Y

CZERWENY - Straszyt pawuky najbarze prominiuje.

SZARY - Noszony na karsi dodaje inteligencyji i nedopuszcza do wariacyji.

BURSZTYN - Boronyt natych mistowe strachy i zakoloczynia zmysliw.

WYNNY - Nosiat perewazni Byskupy ich wplyn uspokajajut nerwy
FIELOTOWY upokorniajut ludzkost ze nawet nychto ne denerwuje sia.
(toty zalety hneska robyt Aspiryna)

DIAMENT - Brak uhla-Choronyt pered otrutiom,hlupotom,prtyihat mylost,
zblyzat tia do ostatnioho szalu.
Tot szlachetny kamin powozyty do wody po jakysim czasi tota
woda staje sia licznyczom.
(toty czynnosc teper robyt viagra)

CAPRICORN

December 22-January 20

If in early February it seems as if things are falling apart, don't worry . . . they are! However, as routines collapse and arrangements crumble, you'll benefit more than you suffer. New and better chances are about to rise from the ashes of your previous lifestyle. Try to let go of your fear and embrace them.

AQUARIUS

January 21-February 19

Circle February 6 on your calendar and get ready to smile. The date marks a turning point in your fortunes because of a very rare event in the sky. The day itself may pass without incident, but from then on changes will quickly follow. Good ones? You bet! And they're going to keep getting better.

PISCES

February 20-March 20

Hang out the flags! Give a hearty, Piscean welcome to . . . Venus! This planet of love, wealth and creativity is in your sign between now and late February, and it'll be the astrological equivalent of starring in your own TV show. You'll ride high in the ratings, reaping big social, romantic and financial rewards.

ARIES

March 21-April 20

Look out or you'll soon get caught in the cross-fire between two opposing forces. Don't try to mediate. Concentrate on steering your own ship and avoid being sucked into a drama that has nothing to do with you. If (and only if) you take this advice, you'll enjoy a fine few weeks of slow but steady progress.

TAURUS

April 21-May 21

Next month, when you're sipping the nectar of success, you'll see that all this month's negotiations and compromises have been worthwhile. When those you love ask for extra understanding, take a deep breath and give it gladly—even if it means backing down a little. You will be rewarded.

GEMINI

May 22-June 21

During the coming weeks, good tidings will come your way. The anxiety you felt in January should pass now and you'll realize that, far from being on the verge of disaster, you're on the threshold of a triumphant breakthrough. Strength will return and power will be at your disposal.

CANCER

June 22-July 23

New influences and information give you a fresh perspective now. You may find there's everything to hope for after all. Lately, you've been 'papering over the cracks' in your life, putting a brave face on a fundamental fear. Coming events will remove the need to be a 'great pretender.'

LEO

July 24-August 23

Happy times await you during the next few weeks. No matter how worried or woeful you've been feeling, new opportunities are around the corner. Financial improvements are coming and emotional problems are going—so shake off your negativity and reaffirm your faith in life's magic.

VIRGO

August 24-September 23

If you want to make sure the near future is as rewarding as it ought to be, lighten up. The only thing that can undermine your good fortune is if you try too hard to defend or protect something you feel is important. Think about it. Better still, don't think about it—or anything. Just relax and trust.

LIBRA

September 24-October 23

It's your turn to enjoy a climate rich in potential. For a refreshing change, others are having problems while you're on 'Easy Street.' Don't tell yourself you don't deserve it or that things seem too good to be true. This is a chance to leave behind a tired old saga that's been going on too long. Take it.

SCORPIO

October 24-November 22

Often when we want very badly to believe in something or someone, we can become blind to reality. During the next few weeks you risk this danger. Try to be objective and if you're feeling weak-willed, let someone else restrain you. There's untold joy in your future, but you must face some hard facts.

SAGITTARIUS

November 23-December 21

Put on blinders and proceed full steam ahead now. You mustn't be sidetracked by what is actually a minor distraction, not a major change. Total concentration is needed to guide you safely through rough waters. You'll navigate just fine as long as you set your sights firmly on a destination.

Wojskowa Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie

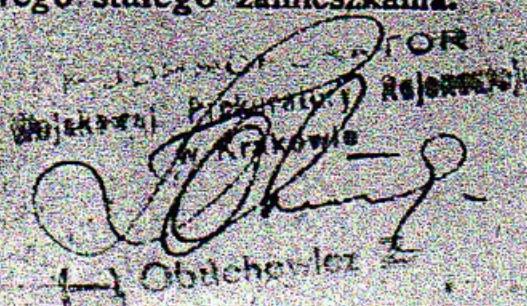
dnia 30-XII-1947.

- 43 -

ZASWIADCZENIE Nr. 00240

m. p.

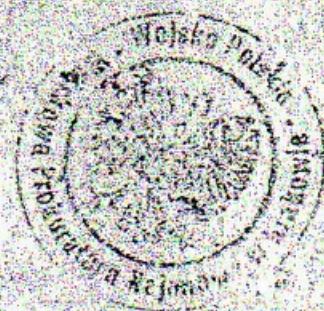

Wojskowa Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie.

dnia 30-XII-1947.

m. p.

ZASWIADCZENIE Nr. 00253

Zaświadczenie, że Ob. Jaszczo

Jan S. Kaczyński

urodz. 11-1913r. w Bartkowicach,
został w dniu dzisiejszym zwolniony z aresztu,
z dyspozycji Wojskowej Prokuratury Rejonowej
w Krakowie. — Wymieniony(a) udaje się do
miejsc swego stałego zamieszkania.

PODPROKURATOR

[Handwritten signature of the prosecutor]

w Krakowie

A. Obuchowicz
— Obuchowicz

Wojskowa Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie.

dnia 30. i. 48.

44

6008

ZASWIADCZENIE Nr.

Zaświadczenie się, że Ob.

Garrison
MakSYM S. Gajka.

urodz. 18. 5. 1906. w Losie.

został w dniu dzisiejszym zwolniony z aresztu,
z dyspozycji Wojskowej Prokuratury Rejonowej
w Krakowie. — Wymieniony(a) udaje się do
miejsca swego stałego zamieszkania.

m. p.

Wojewódzki
Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie

Garrison
MakSYM S. Gajka.

Wojskowa Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie.

dnia 17. 1. 1948.

ZASWIADCZENIE Nr.

Zaświadczenie się, że Ob.

Janek
Hawel s. Gregoriusz

urodz. 18. 7. 1898 w Wielkim

został w dniu dzisiejszym zwolniony z aresztu,
z dyspozycji Wojskowej Prokuratury Rejonowej
w Krakowie. — Wymieniony(a) udaje się do
miejsca swego stałego zamieszkania.

m. p.

Wojewódzki
Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie

Wojskowa Prokuratura
Rejonowa
w Krakowie.

dnia 10.11.1944 r.

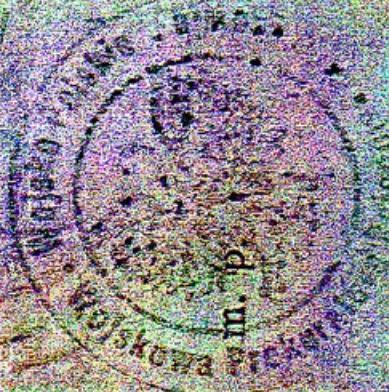
ZASWIADCZENIE Nr. 020045

Zawiadamia się, że Ob.

Janusz Gajda
urodz. 14.10.1908 w Krakowie

został w dniu dzisiejszym zwolniony z aresztu,
z dyspozycji Wojskowej Prokuratury Rejonowej
w Krakowie. — Wymieniony(a) udaje się do
miejscia swego stałego zamieszkania.

Prokurator Rejonowy
Karliner ppk

(→) Karliner ppk

RYSUNKY MALUNKY RIZBA Pozoracia ZNYMKY

HAIWKY-Tancujut kolo cerkwy zyd podaje klucz bez wikno chlopcu.
WYNES -Hospodynia nese w plachti 2 chliby (welyky)za pochoronnom pro-
cesiom hospodaria.

NESE WODU W JARMI
ORKA KOROWAMY SIJE RUKAMY
MELUT W ZORNACH MLYNCY
TORHAJUT LEN
HWADIAT NA HWADELNYCY
PRIATKY NA WERETENI, KUDELY
TOWCZUT LEN W STUPI
SPUSZCZAJUT OLIJ
MOTOWYWO
ROBYT NA KROSNACH
ZNYWA SERPOM
" " KOSOM
MOWOCKA CIPAMY, RUCZ.MASZ, KERATOM
WIJANIA ZERNA WIJACZKOM
WYKOPKY MOTYKOM

PRACZKA NA POTOCKU
PASTUSZOK PRY HUSKACH
PASTUCHY PRY OHNY
BACZA PRY STADI
MAZIAR
DROTAR
BLANAR
SZKLAAR
MUZYKANT
POWAZNIK
RIZUT PYROM TRACZNOM
JAK KAWALER ISZOW ZYMI DO DINCZAT
JAK ARAB WEDE ZENU DO DOKTORJA

DODATKOWO ZAMOWYTY

Welyka holowa psa, wowka, konia, barana, kota, abo inszoho zwiriate.
Wszytky rizby malunki, rysunki naszoho stylu sut potribny dla naszoj
hrupy w szkoli.

W sprawach informacyjnych mozete sia zwertaty w kozdi chwyly donas;
na toty adrysy ne zalezni na jakim jazyku;

John Madzik
148 Sunset Drive
Ansonia CT.06401

John Madzik
C/0 P. Best
Political Science Dept.
Southern CT. State University
New Haven, CT.06515

U S A

U W A H A D O Z N Y M O K

Kozda znymka to welyka pamiatka i dokument, na kozdi znymci powydno byty;
1. Kto na znymci (tyczyt pojedynczych qbo malej hrupy)
2. Szto predstaviat znymka. 3. Miscewist. 4. Data koly roblena znymka.
W naszim narodi nebywo toho zwyczaju zeby pidpysaty znymku zato ich tak
duze propawe, tak samo nemozu pokazaty znymku jak neznam kto nani.

Zberam ruznoho rodu znymky z naszej kultury i obyczaju, mozut byty robleny
tak same z pozoracyji, dlatego typu proszu o kontakt zownom bo jussz kus mam
1. W narodnim odjahu
2. Z malunkiw, Rysunkiw
3. Cmnytary (ich znyszczenia)
4. Rizby, Wyszywki
5. Kresty Figury Kaplyczky (ich znyszczenia)
6. Wesilny w narodnim odjahu
7. Narodni stroi prybory
8. Cerkwy (ich ruiny)
9. Dokumenty stara budowa
10. Ikony duchovenstwo naszoho pochodzynia
11. Wszytky inszy robleny w riznych placach o charakteri w/o

ROZWY TOK TECHNICZNY

Sotki rokiw perechodyly po wodi zakla ne diszly do perszoho mostka taky mostky buduwaly na malenkych poticzkach po selskych putiach i polnych. Zwaly ich ruzni ; 1 Tyblowy 2 Muruwaný 3 Nakladowy 4 Sklepowy 5 to jusz ostatni Betonowy.

W pojedynczych rysunkach mozna dorysuwaty jak perechodiat i nesut hni na noszach 2 pchaje taczky 3 ichat korowamy 4 ichat kinmy 5 ichat traktoriom

Tak samo wikamy nosyly wodu z potoczkiw abo riky zakla ne diszly do studni Perszu studniu wymuruwaly z kamenia nakryły plytom kaminnom tak samo duze riznych nazw maly w riznych selach i Kadob.

2 Dudwa (hrube wyhnyte w seredyni derewo z jednym otworom nakryte daszkom)

3 Zuraw z derewa abo kamenia, czasto powozeny z wercha dweri

4 Korbowa z derewa abo kamenia z daszkiem czasto zakryta dweriamy .

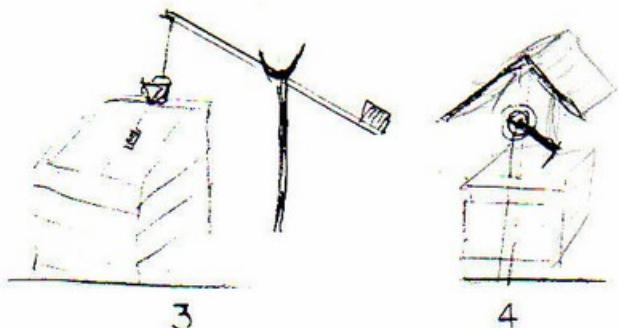
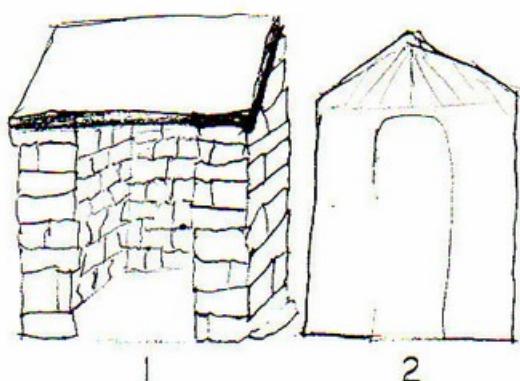
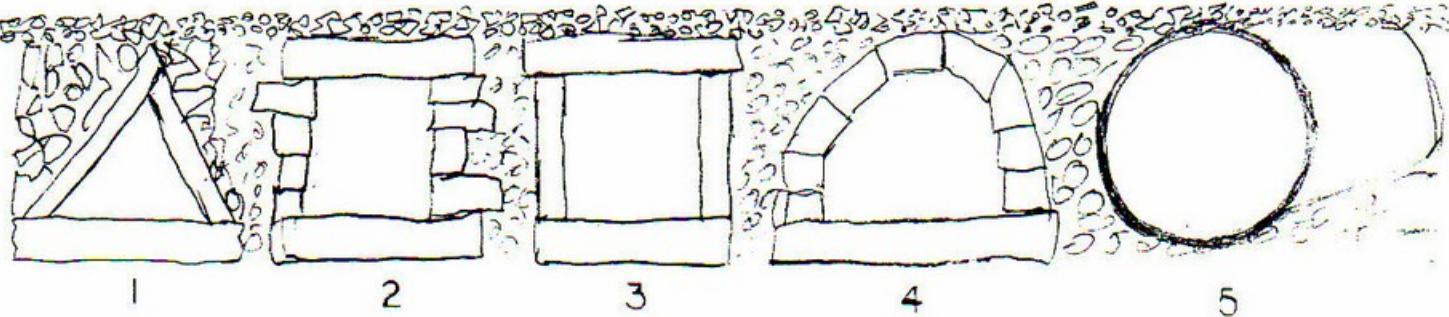
5 Pompa nebarz lublena bo czuty zeliza.

W pojedynczych rysunkach mozna dodaty jak nese wodu w konwy abo dwoie nesut w szaflyku , nese w widrach,nese w jarmi,abo inszy sposoby.

Do rozwytku technicznego wchodiat wszytky riczy inszy jak postepenno ony zminialy swoju wyhodnist; dla prykladu moloczynia zerna, byly po zemly, towkly cipamy,rucznom maszynom,tiahly keratom,ropnym motorom,traktoriom, elektrycznym motorom, kombajnom.

Tak samo po kolei prychodywa orka,zasiw,zberania.

Walter Maksimovich

IOSAFAT KUNCEWYCZ
d. July 12 - 1623 (river Dwyna)

Rika

The John Madzik Collection of Rusyn Artifacts

John Madzik, by avocation an anthropologist, is interested in the material culture of the Lemko-Rusyns. He was born in 1935 in the village of Bortne/Bartne, south of the city of Gorlice in the Beskid Niski area of Carpathian mountains (Southern Poland). He lived through WW II in his home village. In 1947 the whole population of the Lemko Region underwent a forced deportation to western Poland and he was sent, along with his family, to Wroclaw Province. He returned to Bartne in 1958 and subsequently emigrated to Australia (1966-1969) and then to the USA (1969-present).

In the early 1960s he cooperated with the famous Polish anthropologist, Roman Reinfuss, in preparing the four volume work, "**Nad Rzeką Ropą**" [Along the Ropa River] and in 2002 together with Walter Maksimovich they published a 200 page book "**Lemkivske Vesilia**" [Lemko Wedding] (Nasha Zahoroda, Krynica, Poland).

Mr. Madzik looks for an opportunity to show his display, which can be customized, to any group of people where you will learn more about our Lemko/Rusyn heritage with emphasis on:

1. Architecture
2. Wooden churches, icons, stone crosses and road chapels, cemeteries
3. Religious and social life, national and church luminaries
4. Schooling
5. Rites and customs (birth, wedding, funeral)
6. Occupations (spinning threads from wool, flax)
7. Folk clothes
8. Art (painting, drawing, wood block printing, and woodcarving)

The display consists of original documents, photographs, reproductions of and original art. Mr. Madzik requests that anyone having possession of interesting Carpatho-Rusyn artifacts contact him at:

John Madzik
148 Sunset Drive

Ansonia, CT 06401 USA
tel: 203-734-5929
E-mail: Bestpl@southernct.edu

Тематом выставки може быти:

1. історія, культура і будовництво Лемків
2. іконографія, духовенство
3. Одяга [ноша]
4. про народних діячы
5. мальарство, рисункы.
6. камінни кресты, каплички
7. церкви, цминтары
8. ризба в дереві
9. документы з рижных жерев
10. Весильны фотографий
11. шкільны традиції
12. хрестины
13. похороны
14. кудль

Walter Maksimovich
3923 Washington Street
Kensington MD 20895-3934
E-mail: walter@lemko.org

[Return to Lemkos Home Page](#)

Document Information

Document URL: <http://lemko.org/lemko/madzik/index4.html>

E-mail: walter@lemko.org

Copyright © LVProductions, Ltd.

Originally Composed: July 12th, 2003

Date last modified:

№ 33 din 10.06. 2004

Уважаемые господа!

В Республике Молдова учреждена русская республиканская организация - Общественная организация "Русь".

Основная цель организации - возрождение коренного русского населения Молдавии - руснаков. Руснаки - одна из этнографических групп русинов, потомков древнерусского населения Карпато-Днестровских земель, вместе с волохами создавшая в XIV в. православное Молдавское княжество и составлявшая 40% его населения.

Впоследствии эта группа русинов приняла участие в формировании молдавского народа. Однако часть русинов Молдавии сумела сохранить свою этнокультурную идентичность. К началу XX в. их насчитывалось в Бессарабской губернии 250 тыс. чел. (более 1/8 населения губернии).

С 20-х годов XX в. этой группе пришлось сменить два этнонима ("рутены-украинцы" при румынской оккупации и "украинцы" при Советской власти).

В настоящее время в Молдавии проживает не менее 500 тыс. потомков руснаков. Большинство из них помнит свое происхождение, хранит обычай дедов и отцов, свой язык, несколько отличный от литературного русского языка.

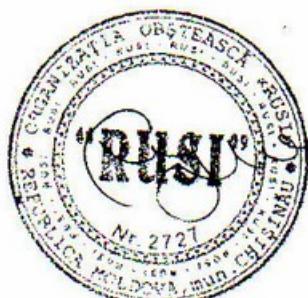
Если в городах, где преобладает русская культура, вопросов с идентификацией, почти не возникает, то в селах, где продолжает проживать большая часть русинов, ситуация сложнее.

Как правило, это селения находятся в окружении молдавских (или омолдававшихся) сел и для того, чтобы предотвратить распад этноса необходимо:

- открывать сельские храмы с богослужением на церковно-славянском языке и с проповедями на русском;
- сохранить в селах русские школы, обеспечить их необходимым количеством педагогов и учебной литературы;
- обеспечить сельские библиотеки необходимым количеством литературы на русском языке;
- предоставить руснакской молодежи возможность учиться в российских учебных заведениях на основании выделенных квот;
- наладить выпуск научного журнала и популярной литературы для народа (в частности, книги "Руснаки", посвященной истории субэтноса).

Надеемся на плодотворное сотрудничество с Вами в плане обмена опытом, литературой, проведения совместных мероприятий и т.д.

Президент
Общественной организации «Русь»

С.Г. Суляк

Z U Z U L A - K U K U L K A

Prawdtwe jej stawe misce to afryka ale pewno bere soj wakacyji to le-tyt do Europey na 2-wa misiaci w tot czas koly jest najkrasza pryroda hirska (Kwiten-Lypec)

Jej ulublene misce to Nimedczyna Austria, tam jest duze ptachiw kotry i pomahajut zyty w naszych horach to lem jeden "Czerweniak" Prawi taki szpak welykosty.

Nazwy jej pochodiat po jej holosi. Polska=Kukulka, Francia=Coucou, Holandia=Kockock, Nimci=Kuckuck, Japonia=Kak-ko, Europa=Cuckoo.

Neznam odkal w nas zwaly = ZOZULA?

Zozulia barz pokorny prjemny ptach najbilsze podibny do astrjaba-holubiarria; lem ze ma korotszy nohy dziubok prosty pomalsze letyt.

Moloda maje wece biloho pid spodom skoro sia zminiat na riabu, czerwenu, bronzowu tak ze balamuylt toho ptacha szto jej kormyt zeby sia ne dodumaw koho kormyt zeby ne lyszyw jej.

Maje dowhi chwist zato jest dowha na 27 cm.

Na rozlozenych krywach 50-60 cm.

Wazyt 12 dk.

Nese jajec 20-25 klade po jednim do hnizdoczka tomu ptachowy szto bude sidyw na swoich i jej.

Maje wisem riznych ptachiw po switi ale menszy odnej jest tak zdibna ze potrafyt dobraty kolor jajeczka taki jaky sud w hnizdoczku, riabe, biele z czornym, zelene, ruzowe, jake i treba take znese.

Dumam ze do welykych ptachiw sia ne pchat bo jej jajeczka sut malenky pid zhladom welykosyt to duze sia ne rizniat od tych jajeczok hde kde swoje ale lem jedno do hnizdoczka.

Sama ne sidyt any ne kormyt pewno nema czasu bo chocze k u k a t y Za 12 dny wyjde molody ptaszok ale skoro rosne, to tot szto wysidyw reszta jajeczok wymecze bo neje mistia w hnizdzi.

Mimo toho ich pryst czohosy barz skoro zmenszat sia jest obawa ze za ne dowhi czs propadut.

Dawnyma czasamy w nas maly welyky wirinia odnosno do zozuli;

Koly perszy raz zakukawa zozulia w seli bywo vazne.

1. Na jakim derewi? Rozwtye, z kwitkamy, bez lystia.

2. Jak dowho kukawa?=duze wesil

3. Korotko = malo wesil

4. Czy holos sia i odzywaw = prydut zlodije.

5. Nedobri z wysznioho kincia sewa= bude prychodywa policja.

6. Zozula dawa prohnozu pohody na ciwy rik toto tyczywo urodzaju.

7. Wazna bywa pora dnia=rano, poludne, po poludny toto tyczywo roboty Rano=skoro zakinczeno wesnu, znywa, wykopky itd.

Poludne= prodowzawo toty roboty.

Popoludny=tiaszko bywo daszto zrobity abo sia stiahlo do nyczoho.

8. Welyke znaczynia bywo w jakim kerunku=Zachid-Piwn.Wschid.Poludne Molody poznawaly z kotroj storony prydte molody czy moloda i jak za dowho-jak z piw noczy to zabyty o wesilu.

9. Barz dobri bywo jak dakoho zakukawa zozulia a maw pry sobi hroszy to soj nyma poczerkaw maw dos hroszy na ciwy rik.

10. Zozulu uzywaly na zyczlywist- Zeby tia zozula na rozwyt czereszny zakukawa = to bywo na szczestia.

11. Tak samo i na zaklatia uzywaly- Zeby tia na suchim terniu zozula zakukawa= to bywo neszczechcia na ciwy rik a moze na zytia.

12. Barz ne dobri jak bys yszow daszto pozyczaty a zozula tia zakukat

13. " " " " by na swarci dakoho zozula zakukawa.

14. Pastuchy powazni wysluchaly zozuli ale tu jusz holos maw BACZA kotry dowidaw sia o pryszwosty ciwoho roka.

15. Pry robotach na polu tiszyły się tym ze juss bude pradywa weena
bo zozulia pryszwa.
16. Ulublenym miscom dla zozuli to byw wadny rozwity zielony buk abo
zakwytnena czeresznia.

Mnozestwo pisen pro zozulu potratywo sia w naszim narodi, tak jak ona
propadat tak i one pisi propadajut.

Pamiatam mamy spiwaly ditom do kolysky.

1.Zozulenka kukat,kukat.

2.Pryd zozulenko do kolysoczky

3.Zozula kukawa prawdu powidawa (Wesilna)

4.Oj kukawa zozulenka (Polowa)

5.Powicz ze mi zozulenko (Zalobna)

Nawet teper spiwat Zakarpatia

6.Zakukawa kukuweczka na czereszny

Jak choczesz widity zozulu bilsze oni znaty to wdar na internet;

<http://www.crazyaboutcuckoos.com/cuckoobird.html>

Z O Z U L A R O S L Y N N A K W I T O K

Naj kraszy kwitok rosnuczy na naszych lukach, paswyskach o najlipszim
romantycznim zapachem zwany byw ZOZULA.

Bily, ruzowy, syni czasto miszany kolory, pchaw sia w horu na jedni pid-
stawi dos hrubi tak zeby byw kus wysze od swoho otoczynia na kincy
maje prekrasny kwitok (3cmx10) osypany dribnyma kwitkami kus podibny
kwitoczky do bezu.

Toty kwitki prychodyly zberaty damy az z Krakowa koly byw w powni roz-
wyty pchaly do flaszok zalywaly spirytusom a za jakysy czas smaruwaly
lyczko to bywa naj lipsza parfuma ne lem dla zapachu ale do WABIENIA.
W nas toho ne potribuwaly naszym diwczatam lem czasu brakuwawo a wece
to juss bywo wse swoje bez zadnych okraszyn.

Korin od zozuli treba bywo znaty koly ho dostaty jak prystroity pomahaw
barz chlopim. Koly mi opowidaw jeden z moich informatoriw Ivan Isztwan
na pytania o koreny z zozuli to mi powiw tak;

Toty korenyky z zozuli barz dobr pomahajut y na 80 rokiw ale to hrich
i hanba wertaty staromu do dity!

Dido prosyw pomynuty pryhotowlinia toho korenyka-zato ze hneska neje
hrichu any hanby ta wyderly by zozulu za jeden den i bilsze by jej nych-
to ne widiw i neczuw jej zapachu.

Zozulia propadat od czasu koly nasz narid wyhnaly 1947r. Jej tereny
zarosly burianom, kriakamy. Jest mozlywist daty i ochoronu oczystyty
od Sobyniawky do Rostoky pas 200m szyroko na wysokosty dawnych stodiwok
Uzywaty na paswysko, kosyty bez sztucznoho nawozu (dobra hnoiwka)
Dla mene jest dalsze interesne czoho najkraszy kwitok o duze walorach
zwany yest ZOZULA teper Storczyk.

Czoho jeden z wyruznenych ptachiw zwaly ZOZULA teper Kukulka.

Nov.30-04 J.Madzik

Kolisy diwka chwalywa sia do chlopcia pokazuje mu piepszyk na lycy
wydysz ja mam piepszyk do wabienia-a ty szto masz?

Chlopec odpowiaw-Ja mam wabyk do piepszenia.

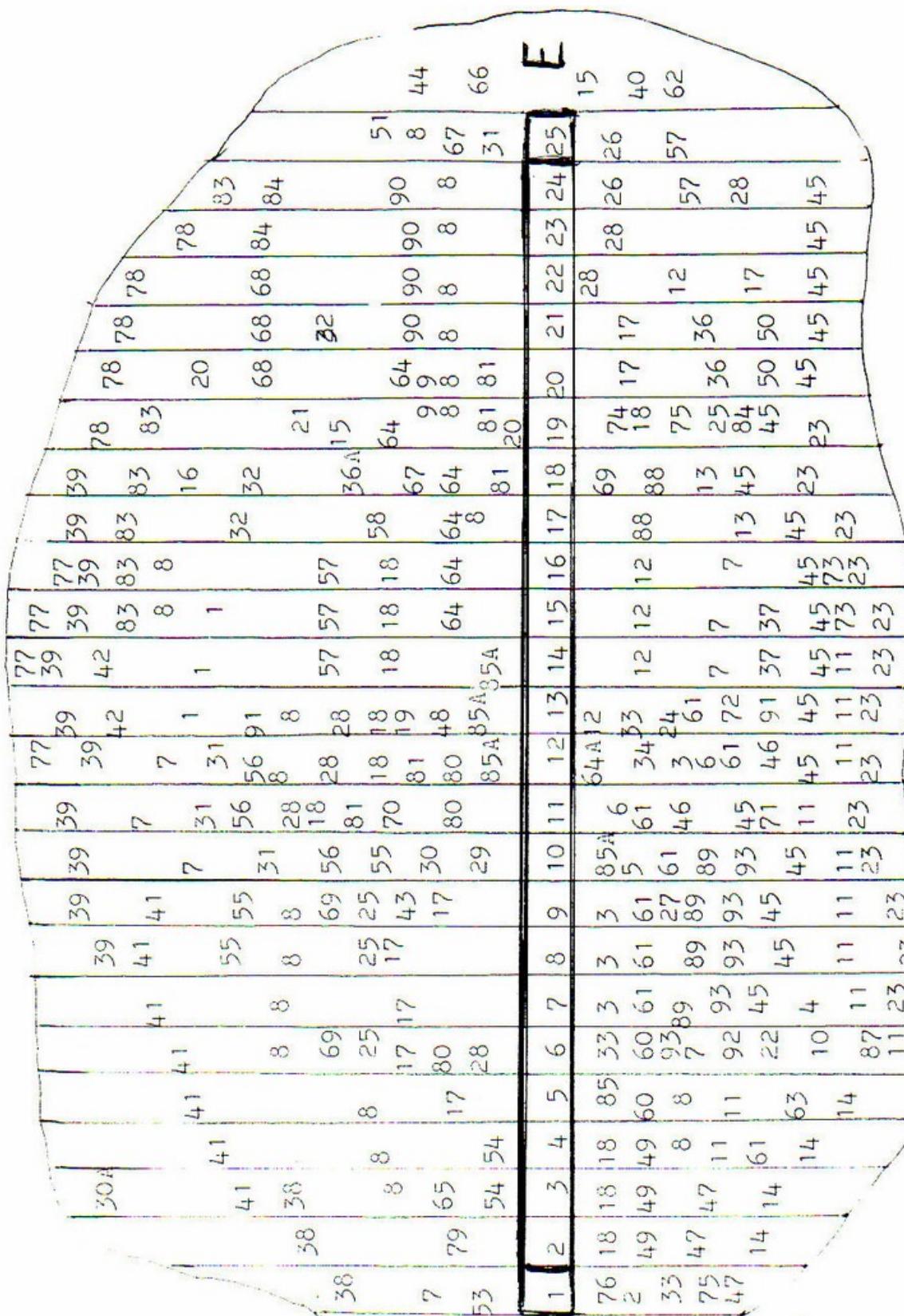
1	Buda	57	Potoky
2	Berezynka	58	Pelediwka
3	Berih	59	Polanka
4	Bania	60	Pasiczne
5	Buczniaki	61	Pomirky
6	Czerwenycia	62	Piskuwacz
7	Czerszla	63	Rostoka
8	Debria	64	Reska
9	Dolyna	64A	Staji
10	Dzamyrsko-jama	65	Spalenyci
11	Dziamyry	66	Sowotwynka
12	Dolyny	67	Sidwawo
13	Diry	68	Szyroka-uka
14	Dragosziwski-lis	69	Sosnyny
15	Ferencowa-jama	70	Szyjka
16	Gacza	71	Studený-potoczok
17	Hora	72	Szuwarky
18	Hory	73	Skosaky
19	Huboki-potik	74	Sowotwyna
20	Hriady	75	Telepiak
21	Huszcza	76	Trepoty
22	Horbaty-staji	77	Watkowa
23	Hranycia	78	Wysy
24	Huszczy	79	Wowczynec
25	Horbky	80	Werszok
26	Horbok	81	Wysak
27	Hrycynkowa-jama	82	Werch
28	Jamy	83	Wysy-berih
29	Jamky	84	Wysy-horbok
30	Klyn	85	Zawaz
30A	Kipci	85A	Zahoroda
31	Kobylycia	86	Zapiskuwacz
32	Koszaryska	87	Zwezlycka
33	Kaminnyk	88	Zadolyny
34	Kycirka	89	Zawerszky
35	Koci-zamok	90	Zahorodka
36	Korotki-potoczok	91	Zawezla
36A	Litowska	92	Zowobyna
37	Lisyk	93	
38	Liszczynky	94	
39	Lis	95	
40	Leptaky	96	
41	Mochnaczy	97	
42	Madzicka-polana	98	
43	Medze-potokamy	99	
44	Mađdan	100	
45	Magurycz		
46	Magurycki-potik		
47	Ostry-werch		
48	Obiczka		
49	Uhlyska		
50	Uky		
51	Paszkiw-kut		
52	Poharyska		
53	Pleszky		
54	Pohar		
55	Putyska		
56	Poticzky		

KAZWY ROLOWNYCH ROL. PIEL. B O R T N E

1 SOBYNIWKA	1-Sobyniwka (Ferenciwka)
2 KUZIAKIWKA	2-Kuziakiwka
3 SZOWTYSTWO	3-Szowtystwo
4 MAJUCZAKIWKA	4-Majuczakiwka
5 MOCZAR	5-Moczar(Jaroszczakiwka)(Hatawiwka)
6 HODIWKA	6-Hodiwka (Szkuratiwka)
7 HATAWIWKA	7-Dokliwka
8 DOKLIWKA	8-NECIWKA (Kosariwka)
9 NECIWKA	9-Proborstwo
10 PROBORSTWO	10-KOBASIWKa (Bapczakiwka)(Bodakiwka)
11 KOBASIWKa	11-MADZIKIWKa (Rin)
12 RIN	12-HARASYMIWKa
13 MADZIKIWKa	13-KASPRIWKa (Kaczmariwka)(Rostoka)
(Krytuliwka)(Dutkanycziwka)
14 HARASYMIWKa	14-HORBALIWKa(Werszok)(Pelediwka)
15 ROSTOKA	15-PIDBEREZNIAKIWKa (Waraniwka)
16 HORBALIWKa	16-WARIANIWKa
17 WERSZOK	17-FELENKIWKa
18 PIDBEREZNIAKIWKa	18-ZURAWIWKa (Honkiwka)
19 WARANIWKa	19-GBURIWKa
20 FELENZAKIWKA	20-SZKURATIWKa
21 HONKIWKa	21-SPIWAKIWKA (Kopcziwka)(Muczkiwka)
22 Zurawiwka	22-WOROBLIWKA (Paszkiwka)
23 SZKURATIWKa	
24 KOPCZIWKA	
25 WOROBLIWKA	

NONMERY MALÝCH ZOL POLOŽENY NA VELKÝCH ROLACH OD 1-92.

A. Twan Madzik 2005

BORNE

三

Uwaga do muzak i jazyku nadzoru

Do toho czasu mame lem jedno na switi jednakovo pysane czytane spiowane hrane to sud noty muzyczny.

Za nyma jest Azymut jednakowo sia czytat ale rizni sia zowe.

Posmodte jak to welyka polehota dla muzykantiw spiwakiw, duze z nich spiwat hraje a ne rozumije szto? Ale czytat szto napysane.

Oznakuwaty dorohowy znaky jednakowo-zlozyty jednakowy prypisy ruchu tu wydzu ne lem inszy krai ale w USA szto paru staniw to inaksze pyszut. Znaky jednakowy na cily swit-prypisy na kozdim jazyku ale jednakowy, toto zmenszat 50% wypadkiw na dorohach bo hneska lude ichajut po cilim switi i toto koneczno treba staraty sia wprowadzyty.

Koneczna potreba; Nazwy misiacy, dny tynia w jedno litim jazyku na switi Pysaty datu urodzynia ne jak teper pyszeme; Kwiten 8 1938 8-kwiten 1938 8-4-1938 04-8-1938 8, IV, 1938 to naprawdu barodia w tim miliony bludi a neje zadnoho problemu pryniaty jedno liti na cily swit.

Mira, waha koneczno potribna kozdomu w switi tak samo wprowadzyty na jeden jazyk.

Cyfry wprowadzyty na jeden jazyk

Nazwy chworoty " "

Medecyny " "

Do idwa pytia " "

Jest welyka potreba w teperisznim czasi toto zrobyty, wiriu ze Anglyky ne zminiat liwy ruch ale daszto insze mozut zminyty poznajut szto jest dobre po cilim switi to dakoly budut widity potrebu w sebe.

Toto pomoze barz duze w znajemosty druhoho jazyka prytim unyknuty bludiu Ustalyty nazwy jednakowy treba wziaty pid uwahu;

Kto perszy toto wynaszow?

Z jakoho narodu pochodyt? Slowianski, Latynski itd.

Probujte otim odzywaty sia do druhych narodiu.

Ansonia Dec. 3-2004
J. Madzik

Tu wartat spomnuty o neszim narodi, my taki maly narid kctroho nawet na switi neje bo nas nyszczat ne dajut nam zty jak juss kus billsza hrupa to rozhaniajut rabujut prydbane majno zeby sia ne dorobyty na nowo.

Perezyw narid sotkamy rokiw toty ruiny zato tisz mame try inszy nazwy misiacy bo ony perenosyli sia od K Y R Y L I A dotoho znany sud nazwy kozdomu toho kraju w kotrim zyje.

Jest to naj lipzym dokazom ze istnujemy tak dowho jak dowho bude nasza besida, stratyme besidu ne bude nas.

o. Iwan Naumowycz napysaw "MOWO RIDNA SLOWO RIDNE KTO TIA ZABYWAJE TOJ ZE KE SERDENKO ALE TIASZKI KAMIN W HRIUDIACH MAJE"

Totu zapowid nam treba cily czas realizuwaty.

J. Madzik

H O . H . P . - 78 - 1 - 4 7
Piszeme o naszych tragediach znyszczyniach poemodne do ANTRALKA 1-1
(29-30) storona 52. Jak tieszko najty budowu cerkwy.
Tu dodam szto ja znam w ti sprawi-mam znymku zroblenu w 1936 w czas wizy-
ty Wadyky Simeona Prawoslawnoj cerkwy na lemkiwszczyni.
Perechodyt z hrupom Bortnianiw do Czarnoho po dorozi w Banycy kolo kaply-
czky (firtka) kolo nej postawyly malu cerkowciu w 1937.
W tim czasi Wolowec prowadyw budowu cerkwy kotru zaraz poczatkom 1937
zaczaly odprawlaty. Ne daly rady zakinczyty zaszla wina cerkow ne skinczena
trafywa na H O L H O F dla naszoho naroda 1947.
Cerkow rozobraw nasz lemko z Pstruznoho Zelem z kotroj pobuduwaw sobi
budynky hospodarczy, (napewno zapysaw sia na Rym.Kat.Polaka bo inaksze by
ho ne lyszyly.) Lem jedno szto boronywo pred W I S L O M .

Mimo toho ze dakotrych zapysaly bo to tisz byly wybrany ne kozdy mich
sia zapysaty, zaraz po wysyliniu prysywaly tych czortiw watykanskich zeby
perekstyly naszych ludy na Rym.Kat. Zeby maty pewnist ze ne wernut do
Prawoslawnoj cerkwy.

Tu wartat spomnuty za Annu Hbur w Bortnim jej lyszyly bo uznaly ze ona
ne spowna w rozumi, koly pryszwo do chreszczenia Anna zaczawa sia uperaty
ze ona chreszczena jej maty chrestywa y bilsze nychto ne bude.

To chlopy zimaly Annu za ruky trymajut a ks.towdy donej smilo.

Anna kryknuwa holosno z ciwoj syly" WTIKAJ BOLWANE BO JAK TIA KOPNU: W JAJCIA TO PID PRYSTIW WLETYSZ "Ks.zrozumiw chodzy ona ponaszomu powiwa bo
inaksze neznawa zawernuw i Anna zostawa ne chreszczena. (druhi raz)

Koly nas wernuwo kilkanadced rodyn 1958 do Bortnoho czasto my czuly jak
Anna soj powtariawa ze Sztefan Felenczak pisk rozwalyw wzycu soly gywtнуw
any sia ne zachywstnuw(win byw Prawoslawnny).

Towdy nam Anna opowidawa szto znyma robyly toty jezoity po naszim wyhnaniu.
Toto same robyly z naszyma ludmy na wyhnaniu z tym ze ne hrupowo lem
pojedynczo klykaly do prysiah naszych rodycziw ze ich dity ne pidut do
Prawoslawnoj cerkwy.

Zato ze Watykan prowadyt winu z Prawoslawnym Chrystyanstwom za 1300 rokiw
doprowadyw sia do toho ze teper tone jak snich na wesnu.

Ja im toho zyczu z ciloho sercia zeby toto stawo sia za meho zytia.

Ansonia Mar. 25-2005

J. Madzik

K R E S T Y N E P O M O H L Y

Koly zaczaly Bortniane wertaty do swojoj pradidnoj wiry Prawoslawnoj toty
szto ne chotily wertaty duze szkodyly ne lem sobi ale y druhym.

Pankniane na hrancy pola medze Bortnym postawyly 2 kresty zeby sia obo-
ronyty pered Prawoslawiom, zeby dalsze Prawoslavia ne piszwo.

Kozdy chto ma teper ponad 70 rokiw otim znaje bo toto widiw.

Pankna prawi ciwkom propadat i za korotki czas jej ne bude a Prawoslavia
piszwo po cilim switi i staje sia szto raz micninsze i micninsze.

Tu majut Uniaty mozlywist widity dokladni i perekonaty sia ze

" K R E S T K R E S T O M N E Z N Y S Z C Z A T "

J.Madzik

(Watykan maje perekonania bo tisz piszow z procesiom krestamy na Konstan-
tynopol rozbyw znyszczyw Apr.12 1204 Ne udawo sia odzywo na nowo.

Papa piszow pereprosyty Hrekiw Maj /4/ 2001 zato szto taku krywdyu im zro-
byly. Toto duze ne znaczyt lipsze by zrobwy zeby perestaly wreszti nysz-
czyty CHRYSTYJANE CHRYSTYJANIW ony toto roblat.)

- 3 -

400 L I L I A N A S C Z O C H O R O D E R S I W A

1596 - 1996 Unia Berezka totu uniu realizujut do hnesnioho dnia. Ciwy swit znae totu strasznu zemstu zrobenu naszomu narodu lem Hrek. Kat. Ne chotiat czuty toho szto robyt watykan dla znysczynia wschidnioj cerkwy. Neznam czoho ne smotriat szto w istoryi zapysane jak rizaly, palyly na rynku w W-wi Ukrainskich lidery, odrubuwaly holowy nosyly na tyczkach wysoko zeby straszyty ludy na pryniatia katolyctwa, zaboronyly meszkaty pry holownych ulyciach i.t.d.

Unia to poczatok ciwkowytoj likwidacyji naszoho narodu i wschidnioho narodu joho obriadu cerkownoho. Cofnuty 900 rokiw do zadu istoryczny wydarinia to za tot czas ne daly rady tilko znyszczyty szto znyszczyly za 400 W tim druhim etapi zbalamutyly nasz narid do toho stopnia ze balamutyt do hnesnioho dnia.

Mam kilka do toho prykladiw; Ja zyw w Australii tam sia mi skarzywa moja selanka Justynna Fedak zenata za Myscowiana ona Prawoslawa win Uniat Koly jej prosywa za chresnu mamu jej towarzodka Anna Zelem z Bodakiw to muz Justynny ne dozwolyw bo Anna zenata za Bilo-Rusa Prawoslawnoho bo Uniaty ne pryznajut prawoslawnu cerkow za chrystyjansku bu ne znajut odkal pryszly

Tu w Ameryci toto same Zyda prjmut no ne Prawoslawnoho, Kowal Mychaw zenyw sia w Prawoslawni cerkwy(z Rychawtu Owczary) musiw sia zenyty druhi raz w Hreko-Kat. bo ich cerkwa ne pryznaje prawoslawny slub.

Mytro Kit z Gwadyszowa neznam hde zenyw sia na zachodi w Prawoslawni Cerk. tu rodyna prymusiwa do druho slubu. Toho apsolutni ne wymahat derzawa any nychto inszy toho ne robyt jedyni toty zbalamuczeni uniaty.

Kosinski Franek Polak Rym.Kat. z Bortnoho chocze sia zenyty z Anna Nowak Lemkynia Prawoslawa z Bodakiw.

Piszow do ks.Rym.Kat w Gorlyciach besiduwaty o slubi; Apsolutni nit ! Prywed jej dwoch switkiw budu jej chrestyw pred slubom potim dalsze. Franek sia wystraszyw ze ona toto ne prjme, strityw mene opowidat swoi klopoty-ja mu hwariu ydyj do Prawoslawnoho. A dast nam slub? Chod zownom na poczta zadzwonyme do o.J.Lewiaria w Sanoku.O.J.Lewiar powiw prywed 2-ch switkiw zes kszczeny prychod po slub koly choczesz abo ja prydoo do Bobakiw.

Franek barz sia potiszyw pissow spowrotom do Polskoho ks. Powidat; Any ja any ona ne budeme kszczeny a slub dostaneme. Dobri ja wam tisz dam bez kstu. Takich prypatkiw ne sotky a tisiaczy wydyme jak sylno toty lude bludiat.

Na toto swiato 400 litia krywdy naszoho naroda poletily Byskupy z Kanady, Ameryky Polszczy, ciwa zmetana Unijacka do Jaroslawia, Lublina, Peremyszla. Tam maly welyku radist styskaly sia obnymaly zato ze zamorduwaly tisiaczy naszych ks. Byskupiw miliony naszoho naroda.

Nawet sam papa byw straszno zdwyleny ze taka temnota istnije na switi. Ne treba ity daleko Szto zrobyw Napoleon? Franc Jozef? S.Wyszynski?

Do Talarhofu cy Jawozna ne pokazut nosa a tam precisz hynuly ne lem Ks. Hreko-Kat. a tisiaczy naroda hreko-Kat. Za wiru swoich predkiw zato szto jest pereszkodom do hnesnioho dnia U N I A T A M.

Tu mate jasny dowid ze uniaty sut hirsze nastawleny na naszu wiru nasz narid jak Rym.Kat. Religijni, Polityczni, Narodni na moju dumku ony piszly samy poza watykan i balamutiat samy sebe bo swit im toho ne HONORUJE.

K O R O T K Y S P O J T E R Y Z Y N I A

988-1988 Chreszczenia Ukrainy 1000 litia

Hreko-Kat. Biskupy zohnaly swoich wirnych z cilcho swita do Czestochowy Polska/ na welyke swiatkuwania 1000 litia Chreszczenia Ukrainy od toho czasu ony znajut ze Hrek.Kat.Uniacka Cerkow maje 1000 rokiw. Nykomu ne pojasnyly (bo samy ne znajut prawdy) ze Prawoslavia pryniaw Sw.Wolodymir od Hrecyji oficyjalno pryniaw wschid ale my prawdywi prynialy od Sw.Kyryla i Metodia Chrystyanstwo to jest ponad 100 rokiw stym ze neje dokladnoj daty bo to sia wprowadzawo dowhym terminom. Nechotiat powisty ze kozdy Uniat od 988 do 1596 byw Prawoslawnym ze Polaky dla rozbytia Ukrainy nakryly czast Unionem kotra nyszczyt nas i naszu zemlu do hnesnioho czasu. Jak by sia naszow swidomy Ukrainec/Uniat/piszow po istoryi na mapi od Wisly na wschid nykoly tam ne bywo Polakiw Rym.Kat.Uniatiw. Jak daleko na wschodi i zachodi sud hneska?

S C H I Z M A

Czasto striczam w riznych czasopismach ne lem Polakiw, Ukraincy ale nawet naszych balamutnykiw kotry uzywajut toho wyrazu-Schizma " Pidczas Telawskoj Schizmy "W czasi Telawskoj Schizmy "

Tot wyraz nejest prawdywym i ne bude pryniatym do istoryi na zachodi Ponaszomu i prawdywi pysze sia tak;

" W CZASI POWROTU TELAWY DO PRAWOSLAWIJA "

To ne bywo ze perechodyly, prynymaly Prawoslavia.

WERTALY DO PRADIDNOJ PRAWOSLAWNOJ WIRY.

" RUSYN KULTURNO-CHRYSYJANSKI CZASOPYS "

" Rusyn 3-4/2003 storona 10. Duze mene zdwywo ze ja trafyw na taky slowa i od toho czasu perestaw byty czytaczom toho magazynu. Mi jusz 70 zyju na likarstwach ne wilno sia zlostity a tu szto jest?

" Rusnaci su nielem greckokatolici ale i rimskokatolici aj evanjelici a nie mala skupina, kalvini "

To szto na Slowensku nykoly nebywo i neje Prawoslawnych?

Rusyny na Slowensku to nebyly Slowjane?

" " " ne znaly KYRYLYCI ?

" " " " " KRESZCZENIA

" " " " " Nazwy pochodzynia RUSYNIW ?

Ja predstawlam Rusyniw tak jak ony sud w hlubyni naszej istoryi ne budu wyluczaw rusyniw na Slowensku toho ne zminiam bo towdy by mene zarachuwaly do balamutnykiw dodam od sebe ze z takim kulturom daleko ne zajdete.

J.Madzik

S L O W I N K Y

Trafyw sia mi sid ruky na internetowi storinci, Nasze Mlewo #9 27 luty 05

Dalsza dyskusja nad naszom bukwom " bl "

Ja lem choczu pypomnuty ze mi juz dos toho za perejdenych 50 rokiw
Wziawo 2 dny dyskusyji w W-wi poczatok 60 rokiw, wkinicy powi sekretar
Slaw do H.Pecucha zeby wyrizbyw totu literu dla USKT.

Z poczatku pysaly w NS potim perestaly bo toty bludny synowe ne lubyly
ze to ruska bukwa i nam ne potribna bo Ukrainci jej ne uzywajut.

Neje zadnoho sporu jak budeme pysaty po ukrainsky to ne potribna ale
to ne bude po naszomu, pysaty tak jak ony chotiat zastupyty bl- y-
to any czort any sowa;

Po naszomu " blw -po ichniomu "byw -po Ukra. buw " bl"
" " "zablw " " zabyw - " " zabuw "
" " "zabity " " zabyty - " " zabuty

Wydyte ze po ukrainsky mozna pysaty i to maje toto same znaczenia no
balamutnyky ne mozut pysaty po swomu bo to insze znaczenia.

Alfabet dla slowianiw zlozyly Kyryli i Metodi w kilkoch dniach ciwu
azbuku a teper bludny synowe mordujut sia pownych 60 rokiw nad jednom
bukwom " bl "

Razyt ich ze to ruska ne ruska S L O W I A N S K A od Kyryla 862r.

Ked znajut ze to ruski alfabet naj napyszut kto koly napysaw???

Toto same tyczyt ruskoho kalendaria-takoho nykoly ne bywo.

Prawoslawia nykoly ne pryszwo z Moskwy.

Jeden fakt jest ze nariid tak dowho istnije jak dowho jest joho besida
zato nas rozohnaly zeby lude ne mohly besiduwaty to propadut zato naszy
stary lude tak twerdo uperaly sia nykoly ne besiduwaly inaksze lem
po swomu, dido Iwan Isztwan z Regetowa mi naj starszy informator 11/15/
1879 pomer 03/20/1966. Zwertaly mu uwahu w uriadach bo lem win wse
chodyw zalatwiaty sprawy, wchodyw do uriadu znymaw kapeluch holosno
powi Slawa ISUSU CHRYSTU-panowe zamowczaly ale pochwyl powidajut
dziatku tu jest polska muwi sie po Polsku. Towdy trafily na swoho-

→ Dido delikatni po swomu* ja tiz maw czesnych rodycziw ony mene nawczyly
naszu materynsku mowu i ja niom nykoly ne pohordzu a wy mene tu prywezly
zato zebyste sluchaly jak sia wam ne podabat to zaweste mia spowrotom
ja tu ne pryszow z ochotom wy mia prywezly pid karabynom zebym wam
besiduwaw tak dowho az waz nawczu. Dido ne skoro kinczyw swoju besidu
potoczni spokini besiduwaw, na druhri raz Dido powi Slawa Isusu Chrystu
razom mu odpowili SLAWA NA WIKY. Dido znaw po Anhlycky tu sia zenyw tu
pryszwo mu ė-ch syniw znaw dobri po Madiarsky bo odtamal joho koren
znaw po Slowensky i Austryjacky dobri po polsky no od wysylenia do smer-
ty ne odozwaw sia po polsky, czasom powi po rusky motusky po polsky
powrusky, czasto powi - Szanuj czuze ne zabywaj swoho.

Mam welyky pamiatky od dida Isztwana z riznych zerew naszoho zytia.

Wlasno win mene zainteresuwaw 1947/8 zymowom porom do zapysania riznych
predmetiw z naszoj kultury prosyw zato ze nycz teper ne mame zapysane
bo szto bywo to Awstryja znyszczywa a teper polaky reszta, tak ja dida
dobri zrozumiw naszto dido sia zalyw tē ja pysaw a potim ja pidchodyw
do druhich starszych wikom prytim na zachodi byly lude z riznych siw
to ja duze z toho zkorystaw bom mich bilsze dowidaty sia.

Jedno szto ja pomynuw to mi welyka szkoda ze ja pizno zaczaw zberaty
znymkы i to lem zato ze zadumaw jem kus okrasaty dakotry opisy.

Jak by my takych ludy hneska maly nykoly byzme ne propaly a to nasylno
chotiat nam wyderty toto szto nasze pradidne ridne bo lem tym sposobom
mozut nas ciwkom znyszczyty. Pyszte „bl” J.Madzik

* odpowidat sia SLAWA NA WIKY

C A R S W I T A B Y T J E S T I B U D E

W moich notatkach sut rizny zapisy zebraany z ciloho swita, od riznych narodow, riznych kraiw z riznych inszych knyzok w biliszosty to z dyskusyji profesynalnych ludy.

Wystuplam protiw Rymo-Katolyckoho Kleru zato ze newiryt ze jest Car swita i nykoly Papa ne dostane sia do toj werchownosty.

Ja ne wystuplam protiw Rym.Kat.Wiry ona jest taka sama jak i Prawoslawna, nyczym religijnym ne riznyt sia jedyni administracja, Prawoslowna Cerkow pylnuje swoho zakonu , swoich zapowidy nykoly ne rujnuje latynskoho Chrystyanstwa.

Administracja Rym.Kat.Czysto polityczna wikamy zanymat sia prowadzniom win z Prawoslawnom cerkwiom kotru uznaje za najbilszoho woroha. A to jest toto same chrystyanstwo, lem papy postanowyly zapanuwaty na cilim switi, posmodme szto ony roblat wikamy.

- 870 Persze rozdilinia cerkwy papom Wschidnia i Zachidnia
1204 Apr.12 Watykan zabraw swoich swiatych z krestamy koruhwiamy piszow rozbyty Konstantynopol,dokonaw strasznego czynu,rabunku morderstwa gwaltu nawet ne litnich diwczat pokazaw ze sut pohanamy.
1224 Perszy napad Tatariw na Rus Kto zorganizuwall ?
1240 Druhi " " " " ?
1243 Treti " " " Rozbyta Rosyja ?
1246 Papa Inokentyj namawlaw Halyckoho-Ruskoho Kniazia Danyla perejty w latynstwo abo w uniu i pryiuk daty mu zato carsku koronu. Kniaz Danylo winczawsia w 1255 torzestwienno w Drohybini carskom koronom no any unii any latynstwa ne pryniaw.
1340 Polski korol Kazimiez napaw na Halycko-Ruske kniazewstwo i zaniaw Peremyszel,Lubaczew,Tustan,Halycz,Terebowlu i Lviw.
1351 Papa pysaw do Polskych byskupiw zeby staraly sia na misce 6 Ruskich byskupiw w Peremyszly,Cholmi,Halyczy,Wladymirowi,Turowi i Kiewi osnowaty latynskych.
1375 Zawozynia latynskoho byskupstwa w Halyczy.
1377 " " " " w Peremyszly
1380 Czetwerty napad Tatariw zostaly pobity welykym kniaziom Dmytrom Donskym na Kulykowim poly.
1382 Wladyslaw Opolski w wyprawi na wschidniu cerkow zrabuvaly ikonu kotru trymajut do teper w Czestochowi.Ikona maluwania Sw.Lukom 326 roci w Jerusalymi perenesena do Carehradu /Konstantynopol/ pizninsze perenesena do Belzi de wkradena zostawa(ja ne dumam ze polaky majut daszto ne kradene bo nam zakraly wszytko)
1387 Korolewa Jadwiga zaniawa Halycku Rus pid wlast Polsczy.
1389 Zamkneno Prawoslawnu Metropolu w Halyczku.
1410 Kresto-nosy zostaly rozbyty pid Grunwaldom SLOWIANAMY.
1412 Litowski prawoslawny kniaz Jagello ozenyw sia w 1386 z korolewom Jadwigom i pereszow na latynstwo, odobraw prawoslawnym Peremysku wladycznu cerkow i oddaw jej latynnykam, zato ruski Episkop z Kryloszanamy musily peresylyty sia w stary Sambir.
1438 5-ty Napad Tatariw na Wolyn,Podila,Halyczynu.
1448 6-ty " " " czast Podila.
1450 7-my " " " Halyczynu.
1453 8-my " " " rozbyly kraj po Lwiw budynky palyly ich meszkancy braly w newolu duze wyrizaly naroda.
1480 9-ty ruch z Tataramy Car Moskowski Iwan Welyki otkazaw sia platny danym Tataram, prohnaw tatarskich posliw z Moskwy i oslobodyw raz na wse rosiju od tatarskoj wlasty.

- 1526 10-ty nasad Tatariw na Rus no iszczy pred Kijewom Konstantyn Ostrowski rozbyw ich wziaw 7000 w plen oswobodyw chrystyjanskych newolnykiw kozaki pid Daszkewyczem peresliduvaly Tatariw i pobyl ich pod Czerkasamy i Kanewom.
- 1572 Wareolomejska nicz zfanatyzuwany katolyky wyrizaly w ciwi Francyi ponad 30 tisiaczy protestantiw.
- 1578 Polski korol Stefan Batory rozkazaw hospodariu Moldawskomu slawnomu zaporoscu Iwanu Podkowi odrubaty holowu zato ze win bez kolewskoho pozwolinia chotiw dostaty sia do swoho prystola w Moldawi, rozkaz zostaw wykonany w Lwovi na rynku.
- 1579 Stefan Batory wypowiw winu moskowskomu cariu Iwanu Hroznemu.
- 1583 Latynski Lwiwski biskup Solykowski zo zwosty do Prawoslawnych rusyniw napaw z uzbrojenom sylom na Rusku cerkow na Rozdestwo Chrysta rozohnaly molaszczych tam prawoslawnych opeczataly swojom peczatiom w Lwowi.
- 1583 Polski korol S.Batory ostro prykazaw w joho derzawi zyjuczym rusynam pryniaty Hrehoryjanski kalendar, zeby swiatyly razom z latynikamy. Protiw toho ciwy ruski narid wniuz protes i Batory odklykaw swi pryzkaz jednak katolyky dalsze napadaly sylom na prawoslawnych zaberały im cerkwy.
- 1596 October naszmarena cerkowna Unia z Rymom pid welykym natyskom ne wytrymawa welyka czast ruszych biskupiw i odstupyly od Prawsl. Totu uniu Watykan realizuje do hnesioho dnia.
- 1597 Nalywajka spaleny zywcom w midianim kotli na rynku w W-wi znym po hynuly kozacky starszyny Loboda, Mazepa i Kuzyma.
- 1611 Polaky zaniali Smolinsk i Moskwu.
- 1651 Wina medze Polskom a Rosyjom.
- 1691 Peremyski episkop Inokenty Wynnycki pid welykym natyskom odstupyw od prawoslawia pryniaw uniju Jun 23 w Warszawi.
- 1700 Dalszy natysk spowoduwaw ze Lwiwski episkop Osyf Szumlanski pryniaw uniu w W-wi odstupyw od prasoslawia. daly im dwi dorohy smert bez odrubania holowy abo LATYNSTWO !
- 1786 Zamkneno ostatni prawoslawny w halyczyni monastyr Moniawskoho Skyta, znym zamkneno ciwkowyto w Halyczyni prawoslawia prawoslawnich zaczaly uwazaty za zdradnykiw derzawnych.
Tot dekret uzyly dla Sw.mucz.M.SANDOWYCZA.
- 1805-1812 Napoleonska wina kotra znyszczywa ponad 20 Milioniw ludy
- 1914 July 28 poczatok winy straszne peresliduwania Halyckych rusyniw i prawoslawnych chrystyjaniw. Dotoj ahresyji pryluczyly sia polacy mala czast Ukraincy Uniatiw-tu ne bywo wyboru ze uniat kazdy maw byty Rym.Kat.Wina czysta religijna taku samu zrobwy papa w Juhoslawi dwarazy prychodyw do Ameryky zeby zaraz piszly buryty prawoslawny cerkwy a do toho Prawoslawny Prezydent ne moze byty, rozbyly 78 cerkwy prawoslawnych naj bilsze papa nema zadowolinia.
- 1917 Rewolucja w rosyji kto zaplatyw ??????
- 1918 Prodowzynia wojenny z udiwom bilszoy syly od zachodu, ubijstwo caria zachwt Halyczyny pidhotowka do ciwoj kontroli czyja ???
- 1923 Koly jusz maly w swoich rukach ciwu kontrolu nad rosyjom zamkly prawoslawnu cerkow towdy smilo popchaly od zachodu marszala Polsky Juzefa Piensuckoho do burinia cerkwy wschidnioho obriadu. Wysadyw w powitria Sobor Wasylewski Prawoslawniy w W-wi odtal piszow po cilim tereni hde naszly cerkow rabuvaly rozbywaly (127) cerkwy uniacki i prawoslawny dlanych neje ruznyci.
- 1939 Auhurst 1 Nimci prymaszeruvaly do polsky (polak) znaly ciekaly na nych z kwitiom z tym dniom zaczynat sia II-ha switowa wina.

Zebi ne bywo pereszkody dla Nimcy w polszczy to marzaw Rydz Smigly daw rozkaz opuszczenia wojsku Polski tak ludy zbalamutly ze neznaly de majut nalezaty (otim duze pysania)

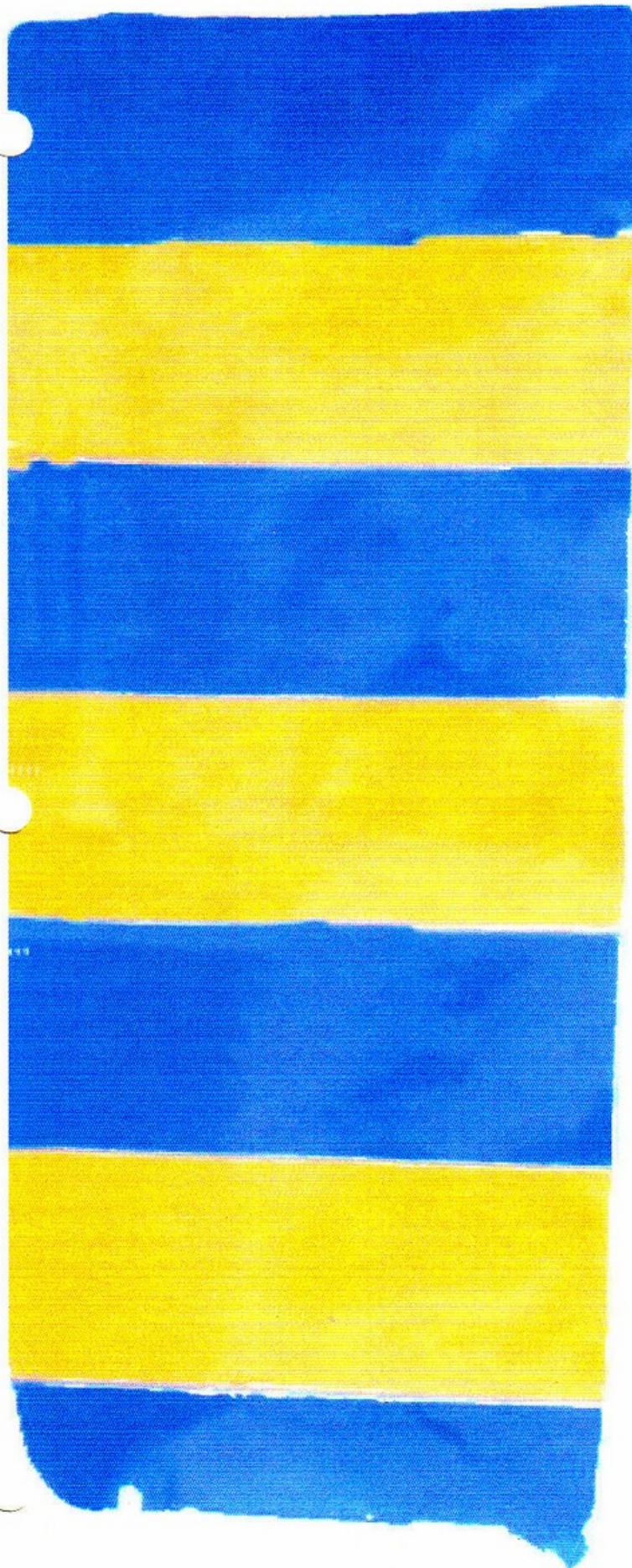
- 1945 Specjalno prystrojena eskadra dla dalszoho naszoho znyszczynia masowo duryly narid do wyjizdu jak ne daly rady to noczamy na sylu wywozyly znaly ze tam rozmeczut i propademe. ????
1946 Prince Polski Stefan Wyszynski zamknuw cerkow Hrek.Kat. Ostawa Prawoslawna Uniaty wolilly pity do latynskoj dobrowolni mala czast wernuwa do prawoslawia swojoj pradidnoj wiry,
1947 Proklata W I S L A na tot moment ciekaly polaky sotkamy rokiw moryly nas riznyna sposobamy no ostatnio uzyly welykoho morderstwa kuly narid newynny wjaznyly byly do zabytia robyly szto lem chtily nychto nycz im zato ne powiw.Zrabuwaly majetok naszych predkiw zabraly nam naszy domy,zemlu,cerkwy ohrabyly nas do hola.
Narid prosyw Boha zeby im wyriwnaw naszu krywdwu samy prosiat 60 rokiw nychto nycz ne czuje, nawet Ks.Hreko-Kato.Kotrych maly w Jawoznim daw im Wyszynski dwi dorohy 1.Jawozno do smerty 2.Perejty na Rymo Katolyka Polaka.
Wisla bywa stworena Watykanom ne Komunistamy.
- 2001 Maj 4 Papa w Grecyji perepraszat zato szto robywa katolycka cerkow na szkodu prawoslawnym.
2002 Maj 23 w Bulgariaji Perepraszat za brutalstwa Rym.Kat.do Prawosl.
2003 Feb.9 Polska TV w New Brytan CT, USA Odohraly Ruski Chrystmas Ruskich kolad w brudni formi barz krytyczni w dekoracyji maly cerkow na kopulach stojaly serp i molot.

Tu wydyme szto robyt Papa a szto roblat P O L A K Y .
Nemozna im toho prebaczyty bo ony soj toho ne zyczat jedno jest prawdywe sprawedlywe ze teper diszly do toho ze czort ich bere topyt sia ich pohanska wira jak snih na wesnu zeby sia skinczyly za moho zytia,za naszu krywdwu dumam ze Boh wysluchaw.

Zname otim dobrze ze wszystky napady byly wse suportuwany zachidnima krajamy a teper ne chotiat ich suchaty wydoczni zrozumili brutalnu robotu kotra ne dawa rezultatu.

K O R O L O M S W I T A N Y K O L Y N E B U D U T

Ansonia Mar.7 2005
J.Madzik

C D BORTNE I OKOLYCIA
readme.txt

1. Cerkwa sw. Dymitra Meczennika w Szczawniku kolo Muszyny. foto: Piotr Basalyga.
2. Posylaju fotografiju, exponirovavshujusja na znamenitoj Etnograficheskoy vystavke v Moskve v 1867. ~~Etu fotku ja~~
otskaniroval iz al'boma "Slavjanskij mir" (Sankt-Peterburg, 2000, s.53). Vidimo, ona posluzhila prototipom gravjury G. Hoffmana. On izmenil mnogie detali.
3. Zydronowa 1996.
4. Lemkivskie Vesilia/Lemko Wedding 1964.
5. Bortnianska ~~chuhania~~ "Chuha", rear view. 1960.
6. Bortnianska ~~chuhania~~ "Chuha", front view. 1960.
7. Matwej Madzik
8. Iwan Paszko
9. Wolodymir Fedak
10. Mychal Gracon
11. Mychal Gbur (died in Jaworzno in 1947) 1900-1947.
12. Dmytro Sobyn, 1912.
13. John Dokla, 1964.
14. Mykolaj Sobyn with wife. Praha 1930.
15. (from left) Kuziak Stefan, Dutkanycz Hryc, Kuziak Hryc.
16. Andrij Dokla (left) and John Madzik.
17. Andrij Dokla (left) and John Madzik.
18. Sobor of Warsaw, painted by Teodor Kuziak.
19. saint Maksym (Sandowycz).
20. icon of saint Maksym.
21. church in Klemkiwci, portions moved to Pniaki (?). Area flooded for a lake.
22. Ancient Lemko "Robin Hoods". Painting.
23. Cosma & Damian tserkva in Bortne (1842).
24. Decio Maksym (left) and Honczak Ivan, forced laborers in German Reich.
25. (from left) Maria Madzik (Ivan's), Kuziak Anna, Maria Madzik (Mychal's) and Olena Madzik (Mychal's), forced laborers in German Reich.
26. Hunters/Poluwacze. (from left) Mychal Madzik, Petro Horbal (cut), Foluszan/somebody from Folusz, Osyf Madzik, Fecko Bodak, Ilko Zajac from Folusz, Ilko's partner from Folusz, Ivan Paszko "z pid werb/from under the willow trees"
27. Kudil/Distaff *Wasyl Pidberezniak*
28. Nestor Pidberezniak.
- 28a. Nestor Pidberezniak, 1921 - 9.26.1946.
- 28b. Nestor Pidberezniak, 1921 - 9.26.1946 gravesite in Bortne.
- 28c. Cemetery in Bortne. (a) Nestor Pidberezniak, (b) Stefan Madzik, son of Emily and Ivan Madzik, (c) Teodozia Kuziak (grandma), (d) Anastazia & Mychal Madzik (parents of Ivan/John), (e), common tombstone, the original, not the current one.
29. Horse cavalry, Teodor Horbal from Bortne (first on left), Przemysl 1936.
30. Ivan Kuziak, son of Aftan and Yafroska (1938?)
31. Julko Staranka, served in Polish army 1937-38, as German POW "732P".
32. Iwan Gracon - stonemason from Bortne.
33. Osyf Tarbaj - stonemason from Bodaky.
34. Ivan Szatynski - stonemason from Rostajne.
35. Group of apprentice furriers, Bortne 1938.
36. Cross embroidered by Antonina Kuziak, 1946.
37. Peter Hardy, June 6, 1897 - April 24, 1989.
- 38a. Cemetery in Bortne dating to 1873, where half of the village is burried, died of tyfus/cholera(?). The only surviving cross made by Teodor Pelesz in 1896.
Fundator
- 38b. same as 38a
39. Ivan Madzik in 1955
40. (from left) Maria Staranka Trochanowska, Slavko Worobel, Milka Horbal Worobel. Bortniane in Lisiec, 1957.
41. Osyf Dutkanycz from Bortne - as an Austrian soldier during WW I.
42. John Madzik at work, Ansonia 2001
43. Chapel belonging to Ilko Worobel in Bortne. *Dmytro*
44. The first monument on the cemetery in Bortne.
45. A group of boys from Bortne. (O) - did not serve in the Red Army. (X) - those

readme.txt

that did. (from left) - 1. Mytro Starankowycz (O), 2. Stefan Horbal (O), 3. Fedor Bulat (O), 4. Mati Madzik (X), 5. Andryj Kuziak (X), 6. Osyf Murianka (X), 7. Fecko Cap (X), 8. Seman Kuziak (O), 9. Fecko Dutkanycz (O), 10. Milko Horbal (X), 11. Wasyl Kicilinski (X), 12. Iwan Staranka (O), 13. Fecko Madzik (of Kornel) (O), 14. Iwan Kuziak (O), 15. Leszko Horbal (X)
46. Last time together - (from left) - Mati Madzik, Mykolai Worobel, Osyf Murianka, Teodor Cap
47a. 47b. Our houses, 10 years later.....
48. Mychal Madzik with an overseer of tserkva's reconstruction.
49. Pochayev icon
50. Recorded "Oy vershe miy vershe" and "za horamy, za lisamy" in 1928, (standing from left) Eva Tsiuryk, V. P. Hladyk, Anna Dran', sitting is Ioanna Karliak.
51a. John Skurat in the US Army before 1900, b. 2/12/1868 in Bortne, d. 4/22/1922 in Ansonia CT, son of Dymitri Skurat and Mary Circot.
51b. John Skurat and Christine (Krystyna Chomkowycz) Comcowich, b. 7/29/1877 in Bortne, d. 5/14/1956 in Derby CT, daughter of Mychal Chomkowycz (son of Vasyly Chomkowycz and Anastasia Gbur) and Rosalia (daughter of Teodor Zhuraw and Anastasia Horbal).
52. (from left) Maria Staranka Trochanowska, Slavko Worobel, Milka Horbal Worobel. Bortniane. Lisiec 1957.

CZOHO POLAKY NE STAWLAJUT PAMIATNYKIW NA POLAKACH ????

Na toto pytania nykoly nychto ne odpowist, bo toty szto znaly to ich dawno spriataly a reszta ne pryznajut sia do toho bo znajut szto ich czekat jak powidiat.

Omerzwo sia suchaty-czytaty-smotrity na TV bez pererwy za 60 rokiw jak w Katyniu komunisty zabyly 150, 180, 300 tisiaczy do toho czasu neje stawoj liczby zato tisz nychto nezna prawdy bo samy sebe duriat kilko propawo Polskoho wojska w Katyniu? Kilk ho bywo?

Nykoly ne napysaly prawdy kilko wojska bywo towdy w Polszczy?

Nykoly nychto ne spomne Czoho Mar. Rydz Smigly wyhnaw polske wojsko z kraju i szto sia znym stawo? Wyhnaw rozkazom?

Teper stawlajut pomiatnyky roblat cmyntari swoim wojakam.

Czoho ne powidiat kilko Pol. Ofic, zminywo mundury? Na Nimecky.

Pereszly dobrowilno na SS do Policyji i inszy profesyji.

Czoho ne powidiat kilko propawo na Monte-Casino?

Czoho ne pyszut za losy armi Andersa z kotroj propawo okolo 75%

Czoho ne zrobily spysku kilko zabraly Nimci do newoli Woj. Polskych?

" " " " dostawo sia do Australii " " ?

" " " " do inszych kraiw " " ?

De jest spysok tych wojakiw kotrych oficerzy lyszyly na pastwu losu duze z nych wernuwo do wlasnych rodyn dakotry piszly po prykazi na wschid cy na polddne perewazni toty szto piszly na poludne zanialy ich Nimci bo prawdywi nanych czekaly tak ze dokinczyly sluzbu w newoly ale powidaly ze duze lipsze maly w Nimecki newoly jak w Jawoznim bo uszy ich ne zerly nychto nch ne morduwaw nebyw isty ne zli dawaly do roboty regularni chodyly alarmiw ne robyly, wachy czysty maly, ohritia tisz tak ze 4*ry roky skoro pereletily lem ne bywo zadnych kontaktiw z rodynom to jussz bywo tak jak Jawozno.

Falszywych dokumentiw rozmaitych ne brakuje nawet hruby knyszky sud na rynkach a w wojskowych bibliotekach to lem P R Ø P A H A N D A

Trymajut w tajemnicy nawet ochotnykiw Polakiw z USA kotry piszly borynyty swi kraj odprawyw ich Francis S. Baut do Londynu kotryma zanymaw sia tymczasowy uriad Polski. Nychto ne wernuw any zadnoj odpowidy po wini z Anhlii ne dostaw F.S. Baut. Prawdo podibno byly oddany w ruky prosto Nimciam.

De sia podiwo 60.000 komunistycznoj armii M. Tuchaczewskoho wziatoj do newoli 1920 slidu ponych do hneska neje?

Tak mi wychodyt z toho rozrachuwania Polskoho Wojska ze wlasno na kostiach tych komunistiw teper Polaky budujut pamiatnyky dla Polakiw kotrych tam neje.

Toto ze pokazujut guziky orewny to nejest douodom bo ne odtamal wziate.

De sia podily cmyntari, pomnyky komunistiw w Polszczy tych szto oddaly swoje zytia za totu falszywu polsczu?

De jakoho Ormowcia zabyly cy nawet psu pamiatnyk postawyly.

Pryichaw Kundrat Dziamba z Lwowa do brata Stefana w Bortnim prosyw zeby ho zawesty na myhlu swoego syna Maj. Julko Dziamba(Ofcr, Sztabowy) Czerwenoj Armii. Kundrat D. maw dokument de koly propaw joho syn to bywo; Borki pid Kelcami.

Miscewy lude pokazaly nam kusok lisa w kotrim Nimecky samoloty rozbyly komunistiw zadnych slidiw ne ostawo bo do jam po bombach metaly trupiwy zariwnaly. Dódo desy pryostaw pewno soj oczenasz za kriakom wyhwaryw bo zato sia tam pchaw.

Jeden z naszych informatoriw powidat ze nychto otim ne dumaw ze tam sut Polaky ta moze by ne donosyly do Nimcy a tak lem donesly to zaraz Nimci pryletily samolotamy bombarduwaty.

No jak by tam Rusky zabyly 1-dnoho Polaka ta to odrazu byw by kryk za 1000 i welyki pamiatnyk by tam stojaw.

1995 w Berlini korystajuczy z wilnoho czasu piszow ja widity misto.

Pytam sia prof,Nimcia- Czoho wy ne rozbyly toty rusky pamiatnyky?

Polszcza zawojuwaly i tak im cmyntari pomnyky porozbywaly.

To jest istoria i kultura nasza i ich.

Hitler chotiw ich zdobyty a to wyszlo inaksze ony joho zdobyly ony tu pryszly tot fakt potwerdzat pamiatnyk kotry nam ne pereszkadzat bo to jest prawda.My szanujeme swoju kulturu i czuzu bo my kulturny narid ta ne mozeme toto robyty szto roblat polaky.

Okolo 200 Rym.Ks.Wyszlo komynom z Osviemcima bilsze jak polowyna inteligencyji polskoj.Propaly za sprawedlywu polsku ne za fanatyzm-szuwinizm Klerowski,jaki do teper istnije.

De postawлено pamiatnyk dlanych ?

Zato ze nesuchaly prykaziw byskupiwy ne wytihaly na spowidy od ludy ne donosyly do gestapo SS.

Jednomu udalo sia wteczy (dowha istoria i sekretna pomyniam) pomer tu w USA nebyw bilsze ks. Joho spadok ja perewiuz dla rodyny za joho zytia Rodyna dalsze kryje ze win ostaw pry zytiu bo ony tam znajut ze joho Nimci wzialy.

Ony sud rodowyty Polaky Katolyky ne fanatyky duze faktiwy wlasno win mi opowiw i joho rodyna dlatoho znam ze Polszcza dalsze ne jedna.

Pokazaw mi Roman Malinowski w Awstrali znymky.

Radosne pryytania Nimeckoj Armii w Poznaniu dity sypaly im kwitia byskup swiatyw im alteleryju welyka radist pryszwa do Poznania.

Za 4-ry dny zminywo sia na aresztowania maly hotowy nazwyska toto kler prystroiw.

Taku radist swiaczynia perezywaly w Krakowi jusz maly pryznaczeni kwate-ry dla sztabu,sudu,oficeriw,wojska.

Tak samo za paru dny zaczaly aresztuwyty tych szto ne iszly na storonu wyznaczeni daleko napered dla SS

Posmotrity na mapu oborony hrancz Polskich lokalizacyji wojska jak boronyly Poznan Krakiw wybaczte zygaty sia chocze- na taku falszywu propahandu.

Nykoly ne pysaly i ne pyszut faktiwy.

Zobraw i zapysaw w bilszosty od Polakiw Iwan Madzik USA 2005

PROPALY NAZWISKA BORTNIAN BEZ SLIDU OD 1873 -1920

1.Bajus	11.Iskorski	21.Szurkalak
2.Bebla	12.Jaroszczak	22.Senczak
3.Bykanycz	13.Kostyk	23.Serniak
4.Chódza	14.Kumicki	24.Tychanycz
5.Czerwieniak	15.Krynycki	25.Warhol
6.Demko	16.Lyzak	26.Wasylec
7.Ferenc	17.Polywka	27.Wasylczyk
8.Glezak	18.Rusiak	28.Wasko
9.Hudaczok	19.Spiwak	29.Werbynski
10.Humecki	20.Szpak	

INDEKS PREDMETIW ZAPYSUWANYCH OD POCZATKU (1948)

- 1 Budownictwo
- 2 Hodowla chudoby
- 3 Handel
- 4 Imania ryb
- 5 Kucznirstwo
- 6 Kameniarstwo
- 7 Kowalstwo
- 8 Krawectwo
- 9 Kultura narodnia
- 10 Kermesz
- 11 Lis
- 12 Maziarstwo
- 13 Narodny sposoby liczynia
- 14 Opys ksztaltu sewa dawno i teper
- 15 Oliarstwo
- 16 Odiahha (nosza)
- 17 OPOWIDANIA NARODNY
- 18 " " Zahatky
- 19 " " Prysłowia
- 20 " " Bajky
- 21 " " Werszyky
- 22 " " Pisni
- 23 Poluwania na zwirynu
- 24 Pasicznyky-bortnyctwo-pczolarstwo
- 25 Rolnyctwo
- 26 Stolarstwo
- 27 Szewstwo
- 28 Tkactwo
- 29 Ustroinia wnutriszne
- 30 Usposoblinia
- 31 Weczirkы
- 32 Zberania jahid,hrybiw,owociw,zila
- 33 Zytia szto denne obyczajowe swiatoczne
- 34 Zwyczaji doroczny (powiazany z porom roku)
- 35 Zwyczai rodynny - Urodyne-Chrestyny
- 36 " " Zaloty(swatania,sprosyny,zaruczyny)Wesila
- 37 " " Smert -Pochoron
- 38 Zarys Geograficzny
- 39 " Istiryczny
- 40 Zaniatia narodne.

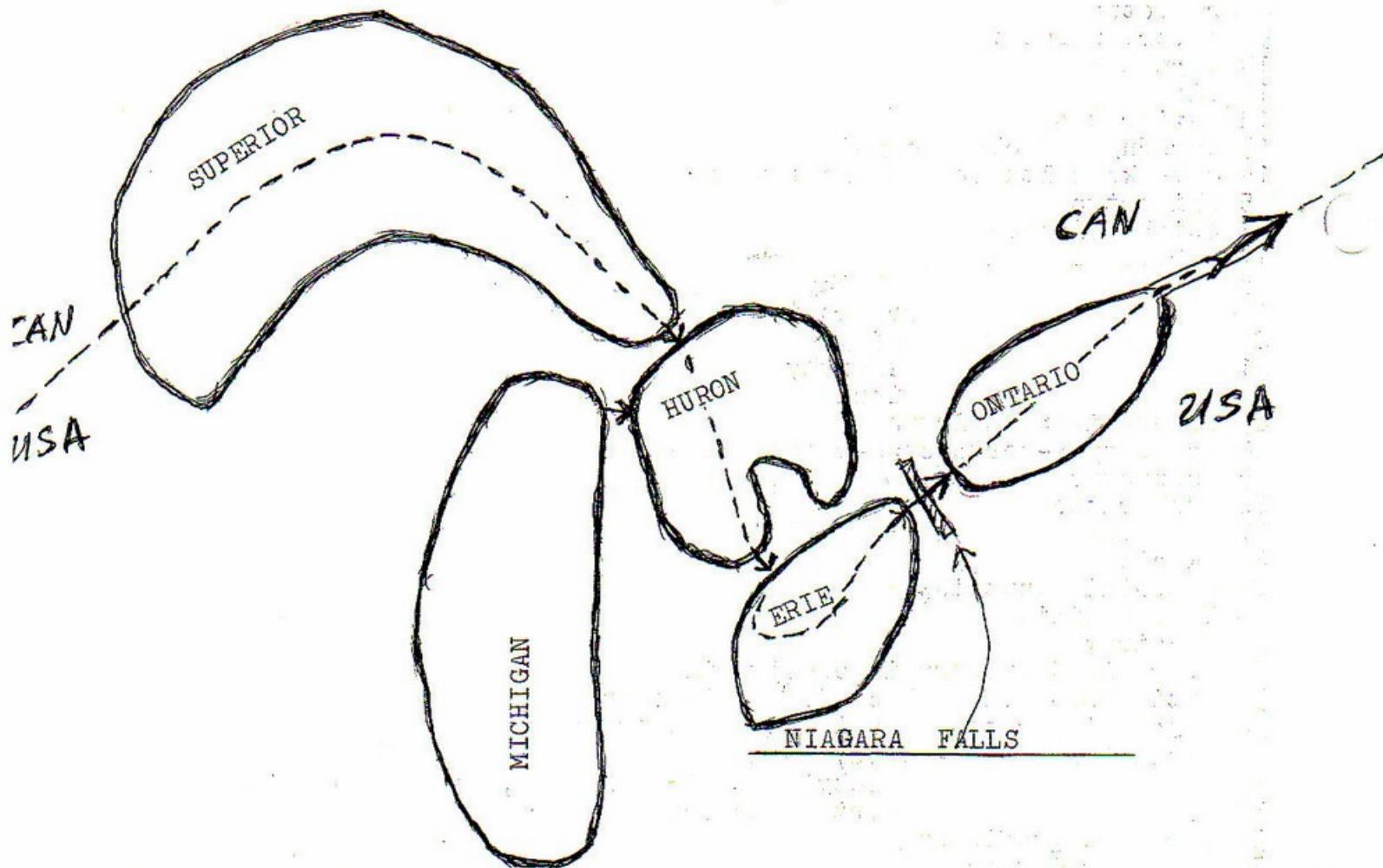
Tot material ja zberaw moi informatory odchodyly do pomocy pryszow.
T.Dokla kotry skoro pomer(Dec31 1982) towdy ja skorotyw na Bortne i Ok."

NIAGARA FALLS

Tot plac odwydzat rycznio okolo 12 ml. turystiw Opad wody 750,000 Gl. na sekundu. To bude 2.888000 litor na sekundu. Winda na 80 metry Try krany 15-90-300 ton, donych transformatory 13,800v, 115000v, 230,000v Na turbinu letyt woda rurom $7\frac{1}{2}$ metra serednycia 2800 Metry kubycznych na sekundu.

O Z E R A W U S A & C A N A D A

	S.LEVEL	SQ.ML	LG.ML.	WID.ML.	DEPTH
Superior	602'	31.820	350	160	1290'
Michigan	580'	22.400	370	118	923'
Huron	580'	23.010	206	183	750'
Erie	570'	22.690	241	57	85'
Winiupeg	712'	9.398	750	55	-
Ontario	243'	7.540	193	53	778'
Great Bear	-	14.000	200	110	1356'
Slawe	-	10.700	310	140	2000'
Salt Uth.	4.202'	2.370	80	30	-
Okeechobe	14'	750	35	30	15' (Fl-Da)

Tot szkic zroblyny dla orientacyji ruchu wody, poziom=S.level: Huboko=Depth podany w futach'= szacunkowo 3 $\frac{1}{2}$ futy okolo 1 meter.
Do tych ozer splywat okolo 60 rik' z Canady i Ameryky.

O D I A H A

Czuha
Cholosni
Lajbyk
Kapeluch
Koszela
Kerpci
Gorsety-2

R I Z B A

Kosiar
Bacza
Orewy -3
Krest
Jeleni -2
Drowar
Poj.z Medwed.
Zuber-Byk
Sw.Rodyna
Pastuch na skawach
Kosiar
Palycia
Dubiwka
Dyk
Sowa
Lemko
Sw.Wolodymir
Sw.Olha
Sw.Kyryl
Sw.Metodi
Sw.Mykolaj
o.M.Sandowycz
o.A.Duchnewycz
Rusenko Iwan
Chmelnycki Bohdan

E K S P O N A T Y DOMA

RYŚUNKY MALUNKY

Bortne cerkow
"
Sypko
WYSZYWKI
Krest A.Kuziak
Makatka do kuchni

PLASKO RIZBA

Kasztany
Chyzy 1,2,3,4,5
Terelyky 1,2 3 4 5 6
Chyza na terelyku
Terelyk na owocы 1c2 3 4

PRYBORY (TULSY)

Bodenka
Litarnia
Kosa
Kuziwka
Durbak
Kudil maszyniwka
" z kudiwkom i weretenom
Len w powismach
Liczydlo
Rajbaczka
Babka
Mowotok do klepania kosy
Hrabli
Kolotow
Szczit do czesania lenu
Watralka do peca
Capok do znymania skoren.

A R T Z K W I T T I A

Kwitok
Kwitok

ART Z SOLOMY

Kwitok

Mlyn

ZNYMKY ZACHOWANY DOMA RIZNO-RODNY.

ALBUMY	Do rozdania extra	227	Kasety	85
1=236	Na staku perech.	250	Video	56
2=137	2-wa kor.albumy	200	CD	65
3= 180	Personal albm.	40	DVD	30
4=350	Czorny album	334	CD na komputer	8
5=197	SLAJSY	400		

6= 88
7= 47
8= 48
9=48
10=241
11=20
12=47

Tota ostatnia pozycyja zmienia stan z kozdym tuzniom
na bilsku liczbu. CD Stan na March16-2005
John Madzik

PRO ODDANIA NASZYCH CERKWI PERSZE STARANIA ZACZAW PETRO HARDY Z USA

Poczatok byw dobry oddaly 22 cerkwy a potim bywo jusz ruzni zaberaly oddawaly, tak jest do toho czasu.

1 Bortne	1842	MBL	20 Perehrymka	1870
2 "	1925		21 Polany /Dokl. Odobraly Rm.Kat.	1914
3 Bodaky	1934		22 Peremyszel	1935
4 Blichnarka	1801		23 Rozdila	1786 Odobr.Rm,Kat.
5 Bilanka	1773		24 " postawyly perenesenu z Serednicy	
6 Dziurdziw	1899		25 Radrusz	1580 MBL
7 Gladysziw	1856		26 Regetiw	19....
8 Hora Jawir	1929		27 Sanok	1774
9 Hanczowa	1871		28 Turynskie	1838
10 Hlomcza	1859		29 Tylycz	1742 MBL
11 Klokowyci	1859		30 Ternawa Hrn.	1817 MBL
12 Kunkowa	1868		31 Ulucz	1510 1925 MBL
13 Koneczna	1769		32 Wysowa	1797
14 Komancza	1800		33 Wolowec	1880
15 Kalnykiw	1920		34 Wowcze	1580 MBL
16 Liszczyny	1835		35 Wielopole	1939
17 Morochiw	1837		36 Zdynia	1786
18 Molodowyci	1923		37 Zahiria	1836
19 Ninowice	1915		38 Zapaliw	1927

Pereneseno do skanslu w Sanoku;

Hruzawa 1732- Rosolin 1750 - Ripky 1759.

Do Nowoho Sancza Czorne k/Neznajowej 1789

Pobudowano nowy Prawoslawny Cerkwy;

1 Mychaliw 1980.2 Zendranowa 1985.3 Gorlyci 1994. 4 Krynycia 1996.
Zanosyt sia na 5-tu Glogiw 6-yu Tylawa.

Ne budu opysuwaw klopotiw pokojnoho Petra Hardoho dumam ze joho syn
abo wnuki opyszut dakoly po Anhlycky bo Petro maw zapysano w swoich
notatkach, mi powiw ze osterihaly ho ze bude wtopleny w Wisli jak sia
ne wycofat od Cerkwy, poswaly mu diwcka okolo 12rokiw w restawracyji
kotre mu powiwo po Bilo-Rusky " Pane Hardy uwazajte bo was wtoplat
zaran w wisli " Petro zaraz znaw oszto tu chodyt bo persze mu obicialy
ze budut dwa razy perechodyty wislu.

No win toho nycz sia ne strachaw, dumaw ze jak ho budut metaty to potia-
hne zodwoch za sobom.

Petro Hardy dowozyw sia finansowo najbilsze dla naszoho narodu w kraju
i tu lem nemaw duze takych zeby ho docinialy.

Faktyczni byw synom naszoho narodu pomer 4 /24/ 1989.

NAJ OSTAJE SEREDNAS WICZNAJA PANIAT A ZEMLA NAJ MU BUDE P U C H O M !

John Madzik 2005

Index moich znymok na wystawku 11x8½" abo 28x21½ cm 2005

- A
8-1 Antawok, 6 horniatok
0-L Ansonia Wasyl Pidberezniak z rodynom 1924
4-S " Walter Maksimowich 2001
- 0-S Bortne Mychaw Madzik 1962
3-S " Helen & Maria Madzik w Germany 1940
3-S " Wasyl Hbur 1932
4-S " Dmytro Sobyn 1912
4-S " Nestor Pidberezniak 1921-1945 (zabyty doma)
4-S " Teodor Kuziak
4-S " Iwan Honczak 1942
4-S " Wasyl Dziamba (Lwiw)
2-S " Osyf Dutkanycz WW I
0-L " Fecko Szkurat z rodynom 1945
4-S " Fecko Kuziak & Maria Janko Zdynia 2004
1-S " Byskup Julko Pelesz 1843-1896
0-L " Chyza Tekli Horbal
0-L " " Iwana Dutkanycka
4-L " Mykolaj Sobyn z zenom Slowakia 1930-32
0-L " Kurs Kuczniriw 1938
3-S " Czuha z peredu
3-S " " z zadu
3-L " Lajbyk & Gorset
3-L " Hunka & Soroczka
3-L " Gorsety
6-S " Perszy pamiatnyk na cmyntary pered 1900 zrb, Bortniane
6-S " Kaplyczka Dmytra Worobla 1895
7-L " Stara Cerkow 1842
7-L " Nowa " 1928
7-S " Cmyntir
7-S " "
7-S " " Pomerszych (Epidemiu) 1873
7-S " " Nowy krest hromadski(I.Horbala)
8-S " Kudil Wasyla Pidberezniaka 1920
9-L " Pochoron (dityny) Stefan Madzik 1966
0-L " Poluwacze Bortniane & Foluszane pred 1938
2-S " Pamiatnyk Talarhoffa
6-S " 70 L. 2000L.& Jawozniakam pomnyky 1988
6-S " 1000L. Kreszczenia Rusy 1988
0-L " Seredyna Sewa od liwa Kuz.Pleb.Cer.M.Mych.chyza, 1940
9-L " Wesila S.Dziamba wyberat sia do Bodakiw 1959
0-L " Szpichlir Petra Kuziaka na werszku 1975
2-S " Emigranty do USA 2 Kuziaky i Horbal
0-L " Koladnyky 1959
0-L " Z predstawlinia " Muz Umer " 1959

9-L Bilanka Wesila 1961
3-L " Muzej P.Stefanowskoho
3-S " Stefania Feciuch 2000
0-L Bodaky Chyza Lyzaka 1933
0-L " Kameniare 1940
2-L " Poidewko dla drobiu 1959
0-L Bodnarka Cerkowny Chor 1930-38
3-S Bincarewa Spiwaczky 1937
3-L Bogusza Rodyna Chacholakiw 1948
3-S " Anna Seman Horoszczek 1890
1-L Banycia k/Krywoj Bortniane z Wladym Kom Semeonom 1936
1-L Bridgeport ♀ obraz)

2-S Babcia z Wnuczkom (pred 1947)

0-L Boroniat korowamy

0-L Bojkiwska Chyza

B N-S Besida (Stowaryszinia)

5-L " w korczmi malu. T. Kuziaka

8-L Byk (zuber) rizba

1-S Biskup Gojdycz

1-S " Martyn

1-S " Wasyl Hopko

1-S " z ruzancem

1-S O. Chylak Wolodymir

⁴
1853-1893

C 8-L Chyza z zurawom

8-L Chlibowa (Iwan Maksimowycz

1982

2-L Chmelnycki B. Prybyw do Kiewa

1649

6-S Czorne k/Neznajowej pomn. O.M. Sandowycza Talarhof

1-S Dowhe Ikona

1485

1-S " "

1885

1-S O. Duchnewycz Aleksander

1803-1865

3-S Dosznicia Maria Sosonko

1930

9-S Doszno Katrena Kowal Krasowska

1941

D 7-S Dragosziw Cmyntar WW I

3-S Dalowa Farbanec

1922-1997

8-S Drowar wertat z lisa

8-L Dubiwka, Dyk, Sowa

7-L Desloge Missouri USA

1913

N-S Dowidnyk Krasowskoho Lwiw

2000

N-S Do Cerkwi do miasta na taniec

E 4-S Emblemat Rusyniw

F 1-S Florymka Ikona

1510

1-S " Biskup Adam Dubec

0-S Gladysziw Studnia Iwana Bybla

1960

7-L " Cmyntir WWI

G 9-L " Predstawlinia

1935

7-S Gorlyci Cerkow Prawoslawa

1994

0-L Gazdynia pecze chlib

3-S " i gazda

3-S Gliniany k/Peremyszla Ekataryna Pryples Dyczkewycz 19...

3-S Hyrowa 3-y zeny

1938

3-L " Czudyk rodyna

1938

4-S " Sudyk & Kostyk w Zendranowi

1998

7-L " Cerkow

1870

H 7-S " Odnowlinia Krestiw

2003

7-L " "

"

7-S " Cmyntir nowo chorodzeny

"

4-S " Mychaw Kostyk (krawec)*8/28/1926 +9/15/2001

3-S Hanczowa Lemkowna S. Trochanowskoho

1985

7-S " Cerkow

1871

3-S Hospodari

7-S Hoshiw Cerkow

1858

I 7-S Iskania (slidy po cerkwy) (N)

1908

J 4-S Jurowci Petro Hardy * 6/6/1897 + 4/24/ 1989

8-L Jelen z Truskowec

O-S Kuchnia przed 1947

1-S Kyryl & Metodi 862

1-S " "

1-S " " na Lemkowyni Mal. D. Solynko Lwiw

1-S " "

1-L Korolewa Ruska 1939

7-L " Bogusza 1929

1-S Kramkna Ikona 1643

1-S " XVI

7-L Krynytsia Cerkow Prawoslawna 1996

3-L Kyczera

3-L " w Svidnyku 2003

4-S Kaczkowski M. (okruhly)

4-S " (podow) 1808- 1872

7-S Klenkiwka Cerkow (N) 1914

7-S " perenesena 1985

7-L Kamianka k/Rymanowa 1922

7-S Komancza nowa Hrk.Kat. 1980

7-S " " "

7-S " " "

5-L Konstantynopol Apr, 12, 1204

(maj 4 2001 papa perepr)

8-S Kosiar (Suchorski)

8-S Kerpci damsky

8-L Kasztan

8-L Kwitok I.Maksymowycza 1982

N-S Kasarnia powodem dramatu 1939-1944

6-S Krest z Wincom ??

N-S Lemkiwske Wesila (knyszka)

7-L Lemko Park USA 1964

3-L Lemkowyna Lwiwska 1980

3-L " "

2-L Losie wiz maziarSKI

3-S " Maria Szlanta 1929-1983

3-S " Ewa " 1907-1991

8-S Lemko (Suchorskoho) 1960

8-S Lystok I.Maksymowycza 1917-1995

N-S Lemkowie

N-S Lemkowyna afisz 1987

9-S Lisiec z predstawlinia 1957

9-L " Chrestyny 1955

3-L " z kursu gazdyn 1964

0-L " Koladnyky 1980-1990

9-S Molodiata z filmu L.W. 1964

0-L Malastiw kurs kucharski 1944

7-L " Cmyntar WW I

7-L Mychaliw Cerkow Prawoslawna 1980

7-L Myscowa " 1790

7-L Malawa Bircza 1847 (N)

8-L Maksymowycz J.z zenom 1917-1995

8-S " " myiska

4-S Muszynka Mykolaj ???

- 79 -
1826-1891

- N
1-S o.Naumowycz Iwan " " 3-S Nowy Sancz (muz,Lemk.w czuzi)
1-S " " 4-S Nykyfor Dworniak slaw.malar 1895-1968
4- " " " " " " 7-L Neznajowa Cerkow (N) 1780
7-L Nowa wes " spal.celowo (N) 1795
O
0-L Olchowec chyza W.Toropylo 1910
3-S " W.Toroptlo z zenom 1978
3-S " Sestry zeny 1937
3-S " Maria Gable z ditmy 1942
3-S " Rudawski,Gocz,Gojdycz
4-S " Dmytro Bedzyk 1898-1982
3-S Ostrunia Zeny do Cerkwy 1981
8-S Orew z Truskowec 1975
8-L Orew
8-L 2 orewy Suchorskoho
8-L Orew z Lwowa (5fit krywo) 2000
N-S Opowiesci Lemkowskie
P
0-S Priadka Justynna Trochanowska
0-S " Anna Doszna
0-L " pozoracja
1-L Perunka 1936
7- " Cerkow (N) 1930
1-S " 1934
1-S Poczajewska Ikona
1-S " "
2-L Perszy Ukrainsky hroszy
4-S Petrusma Wola Petro Kohut 1919
5-S Podolane (6)
5-L Paskudna baba mal.T.Kuziak
7-1 Polany 'Dukli rozbyta (N) 1914-1958
7-S " " po remonti
7-S " " Pered remontom
0-L Podoroz do cerkwy 1935
2-S Perehrymka pamiatnyk WW I
3-S " Andrij Anastazja Musiwa 1914
7-L Plywajucza Cerkow pred (N) 1900
7-S Polany k/Grybowa 1820
8-S Pastuch Drozda
8-S Palyci I.Maksimowycza
8-L Pojedynek z medwediom
9-L Posada Jaselska
9-S Pletut winci
N-S Perehlad Prawoslawny P.Trochanowski
R
4-S Rusenko Iwan 1890-1960
4-S " " Rysunky
8-S " " zena sidyt 1932
8-S " " Holowa zeny 1934
8-S " " Ide po wodu z jarmom
5-S " " Dechtiar
5-S " " Drotar
5-S " " Dziad
1-S Rychhwawd Ikona XV
N-S Rapsodia dla Lemkiw

R 8-L Rysunek N.Cislaka
7-L Radocyna odnoelinia krestiw 2002
4-S Regrtiw Iwan Isztwan (miszkar) * 11/15/1879- +3/20/1966
0-L Swirzowa Ruska 1933
1-L " " 1928
6-S " " Sw,Rod,Maty Boza bez holowy 2001
7-L " " Procesja 1928
7-L " " Cmyntir
6-S " " Kaplyczka Jurka Bawolaka 1894
0-L Sanok perszy fest,USKT (Bortniane z Lisca S.Trochan. 1966
7-S Szczawnyk k/Muszyny 1841
6-S Szwirkne kreszczenie Rusy 988-1938
3-S Szkymba Nadia Nahlowska Lviw 1999

O-L Sijacz na wozi
1-S o.M.Sandowycz *Jan,31-1886 +Sept.6-1914
1-S Sw.Muczenyk o.M.Sandowycz Ikona Kanonizacja Sep,10-11 1994
S 1-S Szklary Ikona
2-L Smerekowec lyst Mychawa Tacynoho 1916
7-L " Cerkow 1880
3-S Smilnyk k/Komanczy
3-S " "
3-S Solistky perszych naszych rekordiw w USA
3-L Svidnyk Holos Makovyci
3-S Szkymba Sztefan starosta 1928
4-S " " konduktor
4-S Smyth John 1900
5-S Szlachtowa parobok i hospodar pred 1900
7-L Skwirkne Cerkow 1837
7-L Swiatkowa Welyka cerkow 1757
9-L Stamford CT Wesila S,Szkymbi 1928

2-S Tylawa wojaky WW I
3-S " Anna Szwahala 1938
7-S " Cerkow spalena pred (N) 1900
7-L " w Poczajewi
5-L Tak Pol.Rym.Kat.Uzyt,naszy cerkwy od 1945 mal,T.Kuziak.

8-S Terelyk Odrechowski
8-S " I.Maksymowycz 1982
9-L Trestiana Wasyl Grozio 1932

U 2-S Ustia Ruske pamiatnyk WW II 1963
0-S Wolowec Warwara Kuzmycz 1975
3-L " Jurko Kuzmycz z rodynom 1940
3-L " " Sawczak z mamom 1932
5-L " Cerkow mal.T.Kuziak 1880
7-L " " nowa bud,1937 wkradena do Pstruznoho 1947

W 9-L Wysowa Wesila 1937
4-S " Julia Doszna 2001
7-S " Cerkow 1779
4-S Wapenne Seman Pyrz
1-S Holodymir Krestytel 988
2-L Wiz maziarSKI
3-S Wola Cekelska Smarz z rodynom 1932
7-S " " Cerk.Bud.1776 Rem.1903 rozbyta sp,1933
2-L Wisla 1947
2-S " "

W 7-L Werbytsia Cerkow 1886
5-L Warszawski Sobor W.Welykoho (rozbyw trotylom Jozf,Pilsucki 1923

0-S Zendranowa Muz.na tracki pywci
6-L " " Kuznia
0-L " " Chyza pid gontamy
0-L " " Kuchnia
0-S " " Mlynec (zorna)
0-S " " Postil Kolyska
0-S " " Chyza studnia z zurawom
2-S " " Pomnyk pred rozbytiom 1976
2-L " " " po rozbytiu
N-S " " Wojna o pomnyk
2-L " " Pomnyk Jawozna Talarhofu
2-L " " " W.Chylaka - I.Rusenky
2-L " " " w ruini
3-S " " Czuha
3-L " " 3 manekiny
4-S " " W.Chylak (plyta) 1845-1893
4-S " " I.Rusenko " 1880-1960
6-S " " Kaminna figura
8-S " " Rizba w derewi 7 figur
8-L " " " 2 "
8-S " " " Lemko z fajkom
8-S " " " " " Z.
8-S " " " " Suchorski
6-S " " Pomnyk Talarhofa z Banyci k/Krywoj
N-S " " Wytame-wytame
N-L " " Holowny wchid do muzeju
N-S " " Zahoroda magazyn
3-S " " Zeny 1937

7-S Zymna Woda Ikonostas
0-L " " Wodo swiaczynia Jordan Jan 19 1957
2-S " " Palac 1950
5-L Zawatka k/Rymanowa Rusyny (5)
5-L " " " (?)
9-L " " Wesila 1937

Z
0-L Ždynia XX Watra ohnysko 2002
0-L " " Publyka namioty
3-L " " Korowy w jarmi
3-L " " Lemkownina z Lwowa
3-L " " Orhanizatory
4-L " " "
N-S " " Doroho-wskaz
N-L " " Pry mapi
3-S " " Czuchta Ilko z rodynom
2-S " Pamiatnyk Sw.Muczenyka o.MAKSYMA
3-L " 22-ha watra Lemkownina z Lwowa 2004
3-L " Studenka z Kalusza 2004
4-S Žydiwske Dmytro Solynko malar 1932-
3-S " Mati & Maria Kohut (Turczyk) XVIII
7-L " Cerkow XIX (N)

O B I E S Z C Z E N I E

Starosty Powiatowego w Gorlicach

Wszyscy obywatele narodowosci Rosyjskiej, Ukrainskiej, Bialoruskiej zamieszkane na terenie powiatu Gorlickiego majam byc pszesiedleni na wschud w kolejnosci;

Gmina	Uscie Ruske	Mar. 1	1946
"	Gladyszow	Mar.10	"
"	Senkowa	Mar.20	"
"	Ropa	Mar.30	"
"	Snitnica	Apr. 5	"
"	Lipinki	Apr.10	"

(Perepysano z dokumentiw Suzan Mychalski Brydgeport CT 2000)

NAZWYSKA FAMELYJNY B O R T N I A N PROPALY BES SLIDU D0 1920r.

1. Bajus	11. Iskorski	21. Szurkalak
2. Bebla	12. Jaroszczak	22. Senczak
3. Bykanycz	13. Kostyk	23. Serniak
4. Czerwieniak	14. Kumicki	24. Tychanycz
5. Chodza	15. Krynycki	25. Warhol
6. Demko	16. Lyzak	26. Wasylec
7. Ferenc	17. Polywka	27. Wasylczyk
8. Glezak	18. Rusiak	28. Wasko
9. Hudaczok	19. Spiwak	29. Werbynski
10. Humecki	20. Szpak	

1873 To naj tiakszy rik kotry czasto naszy rodycke spomynaly propawo 1/3 sewa w czai holodiwyk zapanuwawa Epidemia-Tyfus, hynuly lude pojedynczo a traflawo sia ze cilom rodynom pomerly. Na cmyntary za rikom na Peleszowim kopaly jeden hrib na jeden den, kwaly do jednoj jamy z jednioho dna bez trun, na druhu den w druhu jamu.

Tot plac powyden byty w welyki poszani to naj bilsza trahedia BORTNOHO.

PROPADAT	REMESWO	I	PROFESJA	POZA	ROLOM	Prutiarstwo	Str,83	Cz.2
Blanare								
Dechtiare								
Diaky	Str,	212	Cz	1				
Dzwonare	"	"	"					
Drotare	"	206	"					
Hryby	"	202	"	(Mushrooms)				
Jahody	"	"	"	(Berries)				
Kwitia	"	"	"	(Flowers)				
Kameniare	"	206	"	(Stone masons)				
Kuczniry	"	207	"	(Lether makers)				
Kowali	"	210	"	(Blacksmiths)				
Krawci	"	211	"	(Tailors semstress)				
Oliarstwo	"	201	"	(Linseed making)				
Owocы	"	202A	"	(Fruit)				
Poluwacze	"	203	"	(Hunters				
Pczolare	"	207	"	(Beekeepers)				
Poswanci	"	213	"					
Stolare	"	207	"	(Wood workers				
Szewci	"	212	"	(Cobblers)				
Tkactwo	"	204	"	(Spinners)				

P R O P A D A T D O U Z Y T K U D O M O W O H O

Bodenka	Odiahia narodna
Brus	Obutia narodne
Boczky	Opaty do wsadzania chliba do peci
Bezbin	Opawaczka
Cipy	Prasywo
Chlibiwcza	Pyszczawka
Cwert	Piw-koszok
Duhanczak	Prajnyk
Diszka	Podyszir
Dojnyczok	Polycia
Fajky	Rajbaczka
Hrebena	Ramacz
Hwadelnycia	Szpilar
Hrabky	Stolec obiruczny abo (Sztesio)
Jahygi	Solanki na scini derewiany
Jarmo do noszynia wider,konwy.	Stilci
" do zapriahu rohatoho.	Szaflyky
Kosak	Skryni
Kopyta,Kiwky	Stupy -Stupir
Koflow	Siczkarni
Kerat	Szczit
Krosna	Serp
Kudil	Szudewko
Kufer	Wijaczka
Koczerha	Wada
Koryta na pasku	Watralka
Litarnia	Wereteno
Lampa	Wiscia (wozok na dwoch koliczkach 2 dyszli)
Litry do woza	
Maszyny ruczni do moloczynia	Zabilak
Mlynki (Zorna)	
Motyky	
Motowywo	
Mlynok	

Noszy do perenosu hnoju,drow,inszych predmetow
 Ne pamiatam nazwy MASZYNY do kruczynia motuziw?????????

ХРЕСТИНЫ/КСТИНЫ

Як в життю матеріальнім природа змусила Лемка до достосування до оточиня, так і в життю духовнім доступ утруднений, а навіть частична ізоляція од впливів посторонних додас перешкод, же барз стары родини — чисто лемківські форми життя духовного, котри повстали ту на місци (на Лемковині) існують ту даліше і без змін. Перед вшытком типовы — чисто антични потомства залишилися та перед рівеляційними впливами цивілізації.

На духовну культуру лемків складат ся "цілий світ" чарів, переконань, шептаня силы надприродної. З кождым святом, з кождом важнішом хвильом в життю лемка иде в парі дуже практик, од котрих залежить щещя або прышліст.

Для простого зрозумління хочу подати окрес самой тяжы Лемкыні — ишы далеко перед народинами дітины перестерігат Лемкыня розмаїты приписы, ажеби не стягнути на дітину нещесьця:

1. Не вільно быти лакомом.
2. Не вільно гварити, же сонце або місяц заходить.
3. В часі несподіваного страху не можна доткнути ся голого тіла.
4. Не можна до помытка витерати руки, бо дітина буде смарката.
5. Не вільно смотріти през шпару, бо буде дітина в криміналі.
6. Не вільно смотріти єдним оком або примджуряти, бо буде дітина ззыувата.
7. Не вільно переходити по дротах, шнурах и.т.п., бо буде дітина окручена жилами в часі породу.
8. Не вільно сідати на пецу, кобици, порозі і пняку, бо дітина буде мала велику голову.
9. Не вільно смотріти на помершого.

(В выпадку, же в тім самім домі был мертьвець, то жена в тяжы обовязково завязувала червену опаску на бріх, жебы дітина была червена.

(Гнеска того не треба, бо гнеска помершого так вымалюють, же гарще виглядат, як живий).

10. Не вільно дотыкати ся жадніми предметами до бріха бо подібно тоты річы могли ся одбити дітині на твари.

11. Не вільно обмавляти, пльоткувати бо ся будуть сміяти з дітины.
12. Не вільно витерати руки од соли бо дітина буде мала гниди, уши, і т. д.

Дуже ішных пересторог, котри сами о собі бесідують, істніло серед Лемкыні и по породі.

Дітину, котра ся народила, то клали на кожух, жебы мало кручені волосы. Дівча клали на кычку, жебы мало довге волося и было грубе. Дітину мыла "бабка" и повивала аж до хресту.

В тот ден, коли народила ся дітина, то в тім домі не вільно было дерти пеленок ани жадного іншого полотна. Воду по першій купели виливали під стів, жебы вшытко сходило ся до стола, навет кавальєри. Як ся вродило дівча — до 18 неділь не полокали пеленок и не сушыли на видочнім місци, жебы дівча не мало часу до 18 років [3]. Не вільно дітину одлучыти од кормління грудью в тім часі, коли нее лисця на деревах бо буде дітина смутна [3]. За хресну маму не вільно брати жену в тяжы бо ся дітина не буде ховати добре [3].

Коли хресна заберала дітину до хресту, то гварила: —Беру зло, принесу добре — на знак нещесьця.

Дітину треба нести до хресту лем на правій руці, жебы не было майкутом. В тото барс вірят, же то лем хресна поводує

До хресту хресна несла обовязково хліб, гроши, жебы хресня было все найджене и мало гроши. Кому діти ся не ховали, то з хресту подавали през вікно до мешканя.

В ден хрещеня, хто перший переходил за дорогом, того просили за другого хресного або хресну жебы дітина мала можливіст до скорой женячки.

- 86 -

Наступни церковни церемонії, котры быви інакшы для хлопця як для дівчате, подібно дуже ся не змінили, може зато же давно мы мали обряд Православни, потім нам дали насильно Уніяцкі, то впровадили дашто з католицького, а по перші віні то юж мішали як хотіли. Хресна, коли вертала з церкви, то тягла за шнур од дзвона, жебы хресня мало голос як дзвін. Принесену дітину клали на припецок на ватральку (прибор до печа), жебы так спокіні спаво як ватралька, и печа ся тримаво – довго живо. Дівча клали до вікна жебы мало тівко люди што вікно видит, а хлопця кладут до перини, буде такий добрий як перина. Дітину хресна оддає родній мамі, при чім повідат: "Взялам зле, а отдаю добре!" або "Мате своє власня, моє хресня!" або "Мате, мамусь, свое власня, моє хресня, жебы було здорове, доброе и чесне!" В тім часі, коли хресна оддає дітину, скоро треплють, рахують крижмы, жебы дітина скоро бесідувала.

В давны часы імено дітині выберал лем священник такс якого святого припадаво в тот ден в календари, часто треба быво ксієндза намавляти, дашто му обіцяти, заплатити, то змінив, але не кождому. Гірше быво втоды як мала панна дітину не слібну, товдинич не помогло. Яке найпаскуднішее знав (здумав) таким окстыв дітину, жебы кажди знав же то не слібна дітина, такі початок до жыття давали тілько што народжені дітині.

* * *

На хрестины сходят ся запрошены госьці: хресны родиче и около десят кумів. Приношают крижмы, то ест кусок полотна, в котрім закручены гроши. В ріжных околицях Лемковины інакше называли кумів: хресна мама, нацко, хресна мамця, нанашка, мамуся и т. п.

А тепер велика гостина зо съпівом кумів (Першу пісню съпівают до кресной дітини):

*Aни тото кресня весеве не буде
Як му кресна мати съпівати не буде.*

Кресна або нанашко може одповісти:

*Весеве оно сст, весеве буде
Хоц му кресна мати съпівати не буде.*

Дальши пісні сут ружны, котры всі разом съпівают, ото кілька з них котры съпівают часто и всяди.

*Не была я у кумоньки юж пітора року,
А зато я ту не пришва бо вороги з боку.*

*Аж тепер я пришва бо горілку чую,
Буду іла, буду пила, ицы преночую.*

* * *

*А кумонька мі кажсе іти до дому
Покормиш худобину и придеш потому.*

*А я сіла, задумала и горенько плачу,
Як піду до домоньку, горівоньку страчу.*

* * *

*Ой кумо, кумо, добра горівка,
Будеме пити аж до понеділька.*

*Од понеділька аж до вітірка
Ой кумо, кумо, добра горівка.*

*Од вітірка аж до середы,
Напійме ся кумо бо мы терезвы.*

*Од середы аж до четверга,
Напійме ся кумо бо нам так треба.*

*Од четверга аж до пятниці
Напійме ся кумо той паленици.
Од пятниці аж до суботы,*

- 87 -

Напийме ся кумо бо мы з роботы.

*Од суботи аж до недільї,
Напийме ся кумо,
Бо мы газдыні.
* * **

*За кумовом хыжом выросла вільха,
Юж буду съпівала, бом выпила кілька.
* * **

*За кумовом хыжом вродило ся просо.
Жебы наше кресня не ходило бoso.
* * **

*Ей куме, куме, дайте вина
Будеме мати за рик сына.
А як не дате лем горівки
Будете мати самы дівкы.
* * **

*Ей, як не дате нам выпити
Не будете мати веце діти.
* * **

*Куме наши, куме наши
Ци ся гніваши на нас. [4]
Ты ково нас ходыш,
Чом ты не засьпіваши?
* * **

*Дают, ставляют и по тритцет горци,
И кажут нам пить по пятнадцет порций.
* * **

*Які наш кумонько справедливи
Вималювал образочек але жыви. [7]
Боже, Боже, што робіц мам
Деш я тот образочек повожыц мам.*

*Положу го до книжочки не змістит ся
Положу го до скриночки задусит ся.
Боже, Боже, што робіц мам
Деш я тот образочек положиц мам.*

*Положу го на постільку, зараз плаче
Положу го до колыскы, люльай мамо
Боже, Боже, тепер знам
Же я тот образочек колисац мам.
* * **

*У нашого кумичка барс добра гостина
Пред нами на столы єст розмаітана.
Ой ту ся пс вінце а там ся пє півце
Пс ся палюночка у нашого кумочка.
* * **

*Але бы не быво в кума гостины
Як бы не быво кумовой причыны.
Кумо моя кумо, прикаши сой кумови*

- 88 -

Най ся не заліят к мому фартушкови. [8]

* * *

*Куму мам, куму мам, єдну ково другої
Не зайду до єдної то зайду до другої. [9]
Кумы мам, кумы мам, а што я ім істи дам,
Дам ім палюночки, пийте же кумочки.*

* * *

*Де я одталь повандрую, кому я ту подякую.
Подякую тому пану што я іла його страву.
Похилив ся дуб дубови, подякую я кумови,
Похилив ся дуб дубоньці, подякую я кумоньці.*

* * *

*Домю, домю всі купиці
Бо нас всадят до певниці. [4]
Дали істи, дали питии казали домю піти.*

Перша купіль по крещенню була дуже сильно связана зо щесьціом ново нарожденого. Купіль тоту робила лем тата "бабка", котра принимала порід. Приготування купелі таке: на стіл кладе ся хліб, до котрого вкладають грівнични свічки, котры то кумове тримали при крещенню. Дітину кладут с тыма пеленками, в которых було крещене. З боку коло ваненки (шрафлика) в чом ся дітина куплят (не в середині) клали гроши, іглу, зошыт, олувок, молоток, чеснок (символ здоров'я). Дуже, дуже веце інших речей. Воду по тій купелі ляли до ріки або там, где никто не ходит, бо уважано тоту воду за свячену. Ту знова дуже съпіванок дітині до колыски съпівают, жебы скоро вснуло.

*Люляй же мі, люляй,
Колишу тя руком,
Як ты мі выроснеш,
Підеш за науком.
Будеш ся учыти,
Дрібного писаня,
Будеш споминати
Мое колисаня.
Люляй же мі, люляй,
Хоц не хочеш спати,
Бо тебе колыше
Твоя рідна мати.
Люлю же мі люлю,
Виши ты кошулю,
Леняну, біленьку,
Па літо легоньку.*

Перша неділя по крестинах "Родовини", а дакотры звали "Поправини" але тото юж давно пропаво. На тоту урочистость сходять ся переважно жены сами, кажда приносит кукевку (бувка) для полоненой, два хлібы (жытню-ярчаны) велики, літру палюнки, масла, сыра, и т. д. В тім складі быв тіж и музыкант, бо того не бракувало. Як кус поіли и выпили, то посылали по мужів праві половини не по своіх. Ту неє што подивляти, бо ныхто ся не женив зо своєй власиої волі, каждого женили, коли и где родиче хотіли. Навет не брали под увагу ріжницю років. Для прикладу в Полянах, пов. Ясло, отдали дівча на 14 років за

- 89 -

війта, якому було 54 роки. Таких прикладів можна найти цілыми сотками. В тих обходах мали тіж съпівани, часто съпівали на крестинах, а дуже польових.

Добрый том келюшок,

Што под пред нас бежыт, [8]

Напийме ся, кумо,

Бо ся так належыт.

* * *

У нашего кумы

Высокы порожсы,

Не будем мы ту

Аж за два рочки.

Родовини зачинали переважно в неділю о други по полудни, съпівом, таньцом продовжали до четвертой рано в понедільок.

Юрко Тернавка ЗО ЖЫТЯ ЄДНОГО ЛЕМКА

Уродил ся наш Іванко
 Гын в горах Карпатах,
 Не богачом, не панком,
 Лем в лемківских "шатах".
 Вітер дул на вшытки страны,
 Бо то осін была.
 Зышли ся сусідки знаны —
 Бабка юж го мыла.
 Поахкали, пожычыли,
 Завити помогли
 И пак домів ся розышли,
 Бо лем тівко могли. . .
 Няньо Ванців, сестры, братя
 Небарз ся тішыли,
 На тот съвіт його прибыти
 Ріжні привитали:
 Отец зараз ся застарал,
 Як ту выховати?
 И о віні юж подумал,
 Якс треба дати.
 Сестру старшу Ванцьову
 Вшытки настрашили,
 Же в ей хустку теметкову
 Ванця окрутили.
 И плакала бідна Ганя
 Ціле пополудне —
 Не слухала ани няня,
 Лем в слово облудне.
 Хоц Іванка так приняли,
 Як непрошеноого,
 Але зато пильнували
 И любили його.

Записал: Іван Мадзік, Ansonia CT, 06401

[Return to Lemkos Home Page](#)

Document Information

Document URL: <http://lemko.org/lemko/kstyny.html>

Original page design and layout by **Walter Maksimovich**
E-mail: walter@lemko.org

LV Productions Ltd.
c/o **Walter Maksimovich**
3923 Washington Street,
Kensington MD 20895-3934

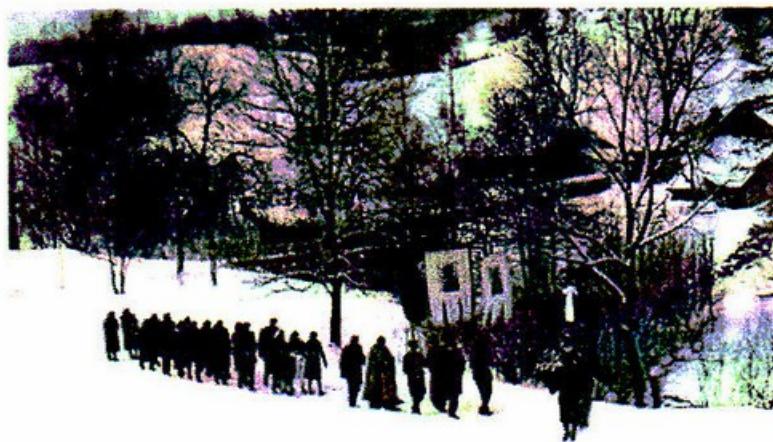
USA

Copyright © **LV Productions, Ltd.**
E-mail: webmaster@lemko.org

LV Productions, Ltd.

Originally Composed: March 20th, 2003
Date last modified:

ПОХОРОН

З запису гр-кат. кс. Володимира Калужняцкого (1861-1934) в книжці померлих за 1920-1930 р., в Бортнім смерт заберала 87% старих, 11% діти а 2% померало випадково. Стары люде приготовуют ся до смерти, попросту перечувают тоту остатню хвилю. Просят о священныка ажеби ся высновідати. Священык іде з дяком (жаком), по сповіди священнык вертат сповротом а дяк зостає за світка хворому котрий зараз робит дестамент. Приходит сельскі писар, котрий тіж ма світка и пишут так як хвори каже, потім чытат на голос што записав и кажди з них ся підписує. Ту спомну за Циганів. Давно были потрачены родины Циганів в дакотрых селах. Циган захворіл, пісвав по писаря жебы зараз пришов бо він буде гнерал. Писар пришов зо свідком. Пиш так, -Френі 200 риньских, Андрийови 200 риньских, Ксені 200 риньских и Анці 200 риньских. Писар питат ся го кто буде платив и в яких термінах? Циган, -Най платит кто хоче, я вмерам, тистамент мушу мати!

Як хвори чув ся што раз гірше, приходили до ніого сусіды, дальша родына, и просили го жебы ім перебачыв зато же може го даколи дачым образили, и т.д. Хвори одповідал, -Най вам Бог перебачыт, я вам тіш перебачам.

Як хвори помер то сын ци зят зараз повідомив вшитых кревных, ближшу и дальшу родину. Його діти або сусіди приготовляли небіщыка на постіль, убрали и повожили на середину хыжы. Приготовлыіня постелі під небіщыка одбиват ся так: бере ся два стільці до праня, на них ся кваде дошки або ускы двері. Стелит ся жытніом совомом, совому накрывают ся леняным повотном и кладе ся помершого, котрий ест убрани тіж в леняны сподні, кошелю, на ногах скарпеты, давно поньчохы, и накривают го полотном.

В пізніших часах уберали льїшче, давали чорны сподні, камізельку або друшляк, а на ноги черевікы, до рук образок. З боку ніого ставляли молитевник з котрым ходив до церкви, одзначыня, медалы або "АПШІТ" – звільніня з войска.

На палец наквадали перстін з пшольного воску. Під ніого, на землю, кладут топір, ванцух, жебы тіво ся не за скоро псуло. Як курил дуган то квали му файку з дуганьчиком, то ест мішочок в котрім носіл дуган, табак. На вікно квадут шклянку з водом – жебы ся душа викупала закля піде з того світа. Вірили міцно в того же душа ест и вшытко видит, так долго аж вынесут труну на цминтар, и коли впаде перша грудка землі на труну в гробі товди душа иде до неба. Съвачене зіля дают небіщыкови під голову до труны – жебы дябол немал доступу до ніого [10]. Як померши смотрів на очы то означаво же хтоси з родины не задовго помре. На гмерця ворожыт сова "кугик",? як летит од горішніого кінця сева з криком то ктоси помре а як перелетит на півперек сева то в тім місци буде пожар (дос правдива) [11]. Смотрят в котру сторону мав звернену голову – в тім керунку буде

наступни гмерви. Як померли виглядав вадні – то наступни буде молоди, а як виглядав старо, то наступни буде тіж стари.

Коли помершого убрали, повожили го на постіль смертельну, помыли ся, клякали и молили ся коло ніого, и притім голосно плакали. Як було дома зегар, затримують го до похорону, в памят же юж тот час ся му не рахує. Люстро накрывают або одвертают в другу сторону – жалоба. На стів квадут на тарелику, чеснок и сіль – символ здоровля – для угощання душы померлого. Хыжы не замітають – жебы быв уроджай. За відцом ци мамом сынове ходят без накриття головы од смерти до похорону – знак жавоби.

По молитві обмавлють справу похорону, зерно дають сусідови жебы змовов на муку бо в тім домі где померши не вільно в жорнах мовоти, ани хлъба не печут, тото роблят сусіди або дальшы кревны. Кто занимат голову господаря тот іде до "дзвонаря" жебы пішов дзвонити. Дзвонар іде и дзвонит рано в часі всходу сонця, в полуднє, и в часі заходу сонця. Дзвонит з тріома перервами, кожна по 10 секунд, по тих перервах люди знають же то на помершого. Дзвонар дзвонит до похорону бо то єст його обовязок. Нови господар иде до священника узгідняти похорон, термін, и ци то буде великі ци мави. Великі то з коругвями, процесиом, чытаніем Євангеліі під крестами придорожними, службом, двома казаніями, и т.д. Мави похорон складал ся з пару старых коригви, без казаня, одправы. Ту грали річ гроши, часто торгували ся як на торговици. Священники товди страшні здерали з бідных людей, не зважали што остає родині. Быв припадок в Бортнім – молода жена при породі захворіла, ей муж старал ся помочы. Продавал што было дома на лікарство, не помогло, померва. Священник знат што там ся оставо але ся и так спытав. То господар одповіл же на рочок дітина и єдна кура. Священник одповіл: *-Принес куру то піду до церкви освятити а на цминтір то нес о чім піти.* Священник в тім часі мав 200 зл. плату на місяць, в тім самім часі урядник зарабляв 80 зл. До того священник мав штыри чверти землі и великий ліс, то єст більше як штырих повных господарі и задармо му люде обрабляли. Такий быв Володимір Калужняцкі, парох Бортного од 1892 до 1931 року. В дорозі повротні од священника заберав з церкви всі свой свічки, то залежало на тілько быво го стати. Світили без перерви аж до похорону.

Тепер до гробаря жебы выкопав гріб, гробар пришов з ліском и зміріав мертвого жебы знат які велики гріб ма копати. Господині дала му обід и чвертку горілвки до роботи бо такі быв звичай. Сын пішов з гробарем, показати где копати. Тепер до майстра жебы зробив труну, майстер приходив и робив в боїску або в сусіда. Люде приходили до гмерлого и майстрови помагали, дошки гоблювали, майстер за роботунич не брав, труны робили за дармо.

На другій день сын робит закупы на похорон: горівку, пиво, мясо, хлъб, цукер, гарбату, и т.д.

В тім самім дні приходить священник з дяком, не кожди быв здерач, и множество люді на "парастас". Господар подає ім свічки, котры тримают в руках и разом съпівают до пізної ночі. Зараз по парастасі священник іде домю, дяк зачынат чытати "псавтыр" до котрого запрашат веце чытачи, може быти од двох до шестеро, єден бы ся перемучыл бо то треба чытати пару годін, без перестанку. По одчытаню псавтыря (так звану молитву за помершим) засідають за стовы, господар ставлят горівку, закуску, потім вшитки разом встають и съпівают "Вічна памят". Выгваряют молитву и част люді іде домю а решта зостає, господар запрашат до помочы при похороні. Ныхто не може в тім выпатку одмовити. Тот звичай істніє в дакотрих севах до гнеска. Были тіш такы часы же навет дальши люде помершого не лышали аж до часу похорону.

Похорон одбывається на третьій день. Священник скінчыт, виходить на двір, дома плач, остатне пожегнання свого няня, мамы, ци близніого. Подходять до мертвого, цілууют го и одходять з плачем. Двох берут мертвого, вквадают го до трумни и накрывают віком, котре приблюют дванадцетома цвяками. Труну выносят на подвір'я. Як переходят без поріг то доткнут труном до порога и повідають "Будте здоровы". Але ныхто не одповідат. Труну кладут на

- 93 -

"мары" (столец до перенесеня труны). Господині окриват труну білым полотном а як померти был молоди то на крест привязуют білу широку басанунку (стушка). В тот час коли выносили труну, хтоси з родины пішов рушити зерном, бандурками – жебы ся всіо рушыво до жыття. Як вынесут труну то сіют овес – жебы дальше добрі ся родило. Мертвого осипают маком, як бы встав жебы мав [1] што робити, закля не позберат то николи не верне. До труны дают гроши на выкупнє душы. На подвірю священник повідат казаня о небошыку – які быв добри, як тяшко робив. В тім самім часі в хыжы роблят порядок. Далеко в поле выносят постіль смертельну и совому котры палят. Съмія дают під старе дерево овоцове, хыжу вітрят, часто курят пахнячым зільом. Курят бібками з ядвівця (кряк), жебы душа ся не вернува.

По закінчыню казаня, похорон вырушат в ті кольейности. Перши хлоп несе "Трійцю", на ні свіят ся три свічки. Заним другі несе крест, потім коругви, священник, дяк – котрий без перерви съпіват "Святи Боже", за нима штыріох хлопів несуть на мараах труну (на раменах), за нима ідут сынove, дівкы, зята и решта люди. Господині иде zo заду и несе в плахті на плечах, велики як колеса, два хлыбы на так звани "вынес", а під пазухом куру! По дорозі до церкви затримуют ся при кождім кресті придорожнім. Священник читат Євангелию, потім рушают дальше. Коли сут близко церкви, дзвонят, нибы на привитаня померлого. Стоят під церквіом аж дзвін затихне. Священник читат зас Євангелию, по Євангелиі зас дзвонят и входят до церкви.

Труну ставляют по середині церкви и зачынат ся молыня жалобне. В православні церкви труну отверают на ціли час моління. По одправі в церкви идут на цминтар. На цминтарі священник кроплит гріб свяченом водом, а пару міцных хлопів спучают на шнурах труну до гробу. Священник высыпует порох з кадива на труну, лопатом зсипує землю зо штыріох сторін гроба на трумну, "печатає гріб на крест". Одсьпівают "Вічна памят", выгварят молитву и кожди мече грудожку землы на труну до гробу. Люде розходят ся по цминтарі, кожди іде на гріб свого блиского, там ся молит, бо нее такого жебы немав родины в гробі. Гробар закопує труну, найдовше стоят діти над гробом свого відця ци мамы, смотрят до остатніого куска труны, которая што раз то меньше видочна помеджє грудкамы землы. Сын або дахто інши запрашат вшытых до дому на гостину, которую давно звали "призина". Кто може то иде, а там юж вшытко споряджене як на весілля. Господар просит жебы сідали за стовы, дяк гварит "Отче Наш" и разом сідают. Ідят, запивают и радят на темат небошыка, які быв добри, як тяшко жив, нашто помер, што повів в остатні хвилі, и т.д. На обіт приходят обовязково тоты што помогали при похороні. По обіді дяк встас, гварит молитву, повіст коротке казаня о помертім, засъпівают "Вічна памят". Потім розходят ся домю, господар дякує вшыткым а дякови и гробаріови платит, дає ім гроши и по підпавку хлыба. Юж розышли ся до своїх хыж, господар накручат зыгар, одвертат зыркаво. На столы стоят свічки котры горіют докля не підуть спати. Як юж ест пізна ніч, товди гасят свічки и ідут спати.

* * *

Ту напишу коротко о дестаменті котры залишыл Іван Іштван, тот што "незнал ани чытати ани писати" в книжці "Давно, то были часы..." Теодора Кузяка. Іван вродил ся в 1879 році а мав шіст років коли гмерал його няніо. Няніо лышыв му прозьбу в дестаменті, котрий переходив з поколыння на поколыння од 1596 року, коли Рымо-Католики замкнули в селы нашу Православну церкву. Його отец просив го жебы памятав як приде час же буде ся можна вернути до Православія, жебы перши вернув, а як ніт то най лышыт в дестаменті того своім дітом до выполніння. Дішло до того же дідо Іштван, як вернул з роботи в Америці, отворыл першу Православну капличку в Регетові. По вугнаню го на захід дідо Іштван до смерты цельово бесідувал з Полаками лем по нашему, был Руснаком. В 1947 році не лем дідо Іштван, але тісячы наших претків, з великим жальом и плачом жегнали свою родинну землю, же не будут могли ей дати в спадку своім дітям, бо ім tot прокляти

ворог тым разом всю забрав. Зрабували наш маєток котрий перходив з сотки поколынь. Вмераючы діди просили ніколи не забути тому проклятому ворогови и помстити ся за нашу кривду. Просили переказувати на сто поколынь, лем хто буде мав таку силу, най ся помстит за них. Наш народ понад п'ятдесят років просить ся о звернення ім кривды. Ім не мало же розбурили нашы хыжы, попалили церкви то тепер нышчат гроби наших предків на цмінтарях.

В часі пересиління в 1947 році, наших Греко-Католицьких ксієнжи арештували як транспорт іхал через Освієнцім, іх доробок конфіскували, а іх перевезли на покуту до Явожна. Там дістали дві дороги до вибору, ту до смерті або іти на Римо-Католика, до костева. Родичів ксієнжа примушали до присяги же іх діти не підуть до Православної церкви. Дальше хрестят іх на Римо-Католиків. Того роблять без перерви од 1595 року.

Навет Папа Римський 4 мая 2001 року пішов перепросити Православних зато же на нас нападали через 1,300 років. А князь Глемп, голова польського костела дальше стоїт затым же ма нас знищити комплетні и тото роблят, ото його выповіт:

"US News and World Report, March 26, 1990" – One of Roman Catholic Primate Jozef Glemp's closest advisers, recently made his attitude toward minorities clear: "If any Polish citizen does not consider himself a Pole (which is to say a Polish Catholic) let him leave the country or let him be loyal to the hosts whose guest he happens to be."

В американським тижневим журналі "US News and World Report, March 26, 1990" – Еден з найближчих дорадців голови Римо-Католиків в Польщі недавно дал нам дуже ясно знати його погляд до народніх меншості: „Як дакотри польский обиватель не почуват ся Поляком (то значыт Римо-Католиком) то най або опустит край або буде вірним газдові в котрого він ест госьцюм.”.

Записал: Іван Мадзік, Ansonia CT, 06401

[Return to Lemkos Home Page](#)

Document Information

Document URL: <http://lemko.org/lemko/poch01.html>

Original page design and layout by **Walter Maksimovich**
 E-mail: walter@lemko.org

LV Productions Ltd.
 c/o **Walter Maksimovich**
 3923 Washington Street,
 Kensington MD 20895-3934

USA

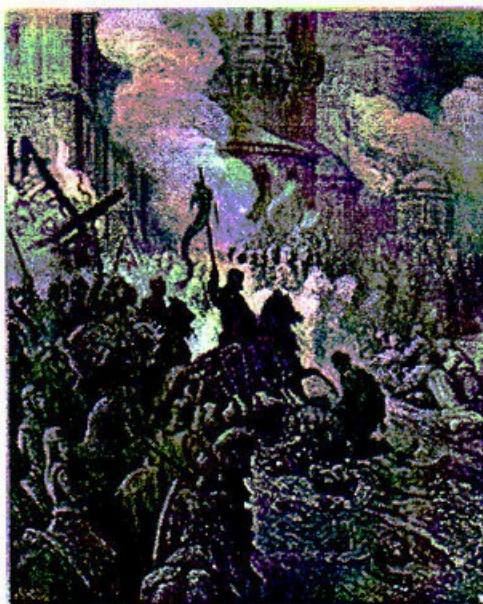
Wielka tragedia Wielkiej Schizmy

Zdobycie Konstantynopola w pamięci chrześcijan wschodnich

Nie ulega wątpliwości (pisał o tym przed tygodniem ks. Grzegorz Ryś), że w świadomości Greków dzień 13 kwietnia 1204 r. uchodzi za największą zbrodnię i najbardziej brutalny epizod w procesie powolnego rozłamu między Kościółem łacińskim i greckim. Do dzisiaj fakt ten pozostaje bolesnym symbolem podziału między chrześcijańskim Wschodem i Zachodem; jednym z głównych źródeł nieufności, niechęci i wzajemnego wyobcowania.

O. Wacław Hrynewicz OMI /2004-04-25

Miasto zostało zaatakowane w Wielki Wtorek, 12 kwietnia. Po łatwym zwycięstwie, dokonanych grabieżach i spaleniu kilku budowli napastnicy wycofali się w obawie przed zasadzką. Powrócili w Wielką Środę, aby dokończyć dzieła zniszczenia. Grabież wstrzymano dopiero 14 kwietnia, w Wielki Czwartek wieczorem, aby - jak mówiono - nie sprofanować Wielkiego Piątku!

Gustave Doré "Wkroczenie krzyżowców do Konstantynopola"

Dodatki tematyczne

- [Unia dla Ciebie](#)
- [Książki w Tygodniku](#)
- [Film w Tygodniku](#)
- [Apokryf](#)
- [Kontrapunkt](#)

Twój e-mail

[Zapisz się](#)

[więcej »](#)

[Wydarzenia](#)

Oto jak zdobycie miasta opisuje w swojej "Historii" jeden z bizantyjskich notabli, Nicetas Choniates. Był on świadkiem politycznego upadku na szczytach władzy w stolicy cesarstwa, który doprowadził do tragedii. "Na dźwięk trąby, wymachując

obnażonymi mieczami zabrali się za płądrowanie domów i kościołów. Nie wiem, jak podjąć się opisu niegodziwości, które popełnili ci zbrodniarze. Rozbijali święte obrazy czczone przez wiernych. Rzucali relikwie męczenników w miejsca hańbiące, które wstydzę się wymieniać. Wylewali ciało i krew Pana... Ci prekursorzy Antychrysta, ci sprawcy profanacji, które mają poprzedzić jego przyjście, brali kielichy i pateny za zdobycz wojenną. Niektóre z nich rozbili, a pozostałe kielichy zabierali na swoje stoły, aby z nich jeść i pić... Nie sposób pomyśleć bez przerżenia o profanacji dokonanej na Wielkiej Świątyni [Hagia Sophia]. Zniszczyli ołtarz zrobiony w całości z cennych materiałów, przedmiot podziwu dla wszystkich narodów; łupieżcy podzielili się jego fragmentami, tak jak dzielili się wszystkim, co było najbardziej cennego w świątyni... Wprowadził do nawy muły i konie, aby zabrać poświęcone naczynia, obrubione złotem srebro i złoto,

- 96 -[25 lat pontyfikatu](#)[Medal św. Jerzego](#)[Dni Tischnerowskie](#)[Cztery strony nieba](#)[Listy do redakcji](#)[Tygodnik nagradzany](#)[Archiwum](#)**Kontakt**[Redakcja](#)[Wydawca](#)[Dział reklamy](#)[Dział promocji](#)[Prenumerata »](#)[✉ Napisz do nas »](#)

które wyrwali z tronu, pulpitu i drzwi, jak również sprzęty, które tylko mogli znaleźć; kiedy niektóre spośród tych zwierząt ślizgały się i upadały, kłuli je nożami, a świątynia została splamiona ich krwią i odchodami. Posadzono prostytutkę... na tronie patriarchy i znieważano Jezusa Chrystusa; śpiewano sprośne piosenki i tańczono w bezwstydny sposób w świętym miejscu... Z dzikim szalem gwałcili oni kobiety, nawet najbardziej godne szacunku, najbardziej cnotliwe, najbardziej niewinne młode dziewczęta, mniszki poświęcone Bogu... Całe miasto było jedynie rozpaczą, łzami, krzykami, jękami".

Wschodnie chrześcijaństwo nie zapomniało do dzisiaj tamtych trzech dni Wielkiego Tygodnia. "W porównaniu z tymi ludźmi, którzy na swych ramionach noszą Krzyż Chrystusowy, nawet Saraceni są litościwi i łaskawi" - zapewniał Nicetas Choniates. Jeszcze bardziej szczegółowy opis podał ówczesny metropolita miasta Kyzikos, Cyryl (Kyrillos Konstantinos Stilbes). Pisał on o spaleniu wielu świątyń niezwykłej piękności. W sanktuarium Hagia Sophia nie oszczędzono niczego. Bogato zdobiony stół ołtarzowy świątyni został rozbity na kawałki, złote i srebrne przedmioty świątynne przerabiano na pasy, sprzączki i ostrogi lub rozdawano kurtyzanom na pierścienie, naszyjniki, kolczyki i inne ozdoby. Nakrycia ołtarzowe i szaty liturgiczne zamieniano na stroje dla mężczyzn i kobiet oraz na derki pod siodła. Marmurowe płyty świątyni rozwleczono po ulicach. Relikwie świętych wyrzucano z relikwiarzy jak nieczyste przedmioty. W jednym z przytułków zabrano ikonostas, porobiono w nim otwory, aby służyły chorym krzyżowcom jako deska sedesowa. Ikony palono, deptano, używano jako mebli do siedzenia lub zamiast drewna na opał; inne miały ozdabiać domy, służyć jako wykładzina podłogowa czy nawet jako drabki na siano dla koni.

Metropolita Kyrilos podkreśla, iż wielu mieszkańców Konstantynopola (zarówno duchownych, jak i świeckich) zabito w świątyniach, gdzie szukali schronienia. Jak zachowywali się w tej sytuacji duchowni łacińskiego Kościoła? Opis metropoly jest równie lakoniczny, co drastyczny. Pisze o biskupach i kapłanach depczących ikony, przeszukujących i okradających groby świętych oraz członków rodziny cesarskiej. Jadąc na koniu w stroju rycerskim na czele zdobywców, jeden z biskupów trzymał oburącz krzyż jak sztandar; był świadkiem grabieży i świętokradznych występów. "Pewien kardynał - pisze Kyrilos - udawszy się do kościoła Archanioła w Anapulos kazał w tym miejscu zamazać wapnem liczne ikony świętych, potem wrzucić relikwie świętych do pobliskiego morza, aby później je sobie przywłaszczyć".

Raport metropoly mówi o "niezmierzonej krzywdzie", która spotkała niewinnych ludzi, wyznawców tej samej religii chrześcijańskiej. Przybysze z daleka zjawili się po to, by palić, zabijać i rabować. Dla wszystkich pokrzywdzonych życie stało się "przedłużoną śmiercią", losem gorszym od tego, który spotkał tych, co od razu zginęli.

1 2 3 ...

[Strona do druku](#) [Wyślij link](#) [Dodaj swój komentarz »](#)

- [+ **Dlaczego Kościół rzymsko-katolicki nie potrafi się przyznać, że celibat to jeden** \[30\]](#) 2004-04-28 13:41
z największych Jego błędów? Ujemne strony celibatu:
1) ... ~saint
- [+ **niewiele się zmienia** \[5\]](#) 2004-04-28 13:00
W 1204 napadnięto Konstantynopol, w 1999 Belgrad, w 2004 ... ~j.o. Marek
- [+ **Historia** \[15\]](#) 2004-04-27 14:51

- 97 -

uczy, że od początku pojawienia się chrześcijaństwa, różne ...

~OPTYMISTA

- [+]** **KATOLICY I PRAWOSŁAWNI, gdybyśmy wszyscy zostali ateistami, może [2]**
wówczas zaczelibyś ze sobą współpracy jak na chrześcijan ... 2004-04-27 11:21
~zapadnik
- [+]** **Bizancjum na to zasłużyło !!! Zarówno Francuzi, [52]**
Anglicy, Prowansalczycy, Katalończycy, Niemcy, Fryzowie ... 2004-04-27 09:14
~frodo1
- [+]** **A taka data - 04.11.1794r - Warszawa. [3]**
Rzeź Pragi przez wojska Suworowa !!! I on pijany, ... 2004-04-27 00:28
~katolik
- [+]** **Jeżeli skrucha jest szczerą**
(i zamilknięte głosy, stawiające w jednym szeregu - kata i ...) 2004-04-27 00:19
Jahguar
- [+]** **Ciekawostka**
Właśnie temu haniebnemu wydarzeniu zawdzięcza Europa ... 2004-04-26 23:53
~Harryangel
- [+]** **Ktoś powinien wyrównać rachunki, tylko, że teraz Cesarstwo Rzymskie zmieniło...**
nazwę na UE, ale ich mentalność się nie zmieniła przez te ... 2004-04-26 23:28
~007
- [+]** **To byli słudzy diabła, którzy jak zawsze podają się za aniołów światłosci [1]**
Ten kościół i jego ślepi praktykańcy grzechu od wieków ... 2004-04-26 23:02
~Wyrocznia
- [+]** **stosunek zachodu do wschodu nie zmienił się do dzisiaj [1]**
mówię o kościele- brak słowa przepraszam 2004-04-26 21:11
~YA
- [+]** **Celibat u grekokatolików. [17]**
Na jakiej podstawie księża grekokatolicy mogą się zenić ... 2004-04-26 20:22
~adam
- [+]** **Trudno ,stało się,wygrywa silniejszy! [33]**
To mogło stać się w Rzymie. Lecz zaden z was o tym nie ... 2004-04-26 18:10
siostra_bozena@o...
- [+]** **Co ciekawe dopiero wtedy zniszczono wiele zabytków z czasów poganskich, [1]**
...które przetrwały nie zniszczone w Konstantynopolu do ... 2004-04-26 17:08
~r.sammy
- [+]** **To wszystko walka sekt , którym się powiodło. Nie mają nic wspólnego z chrześcijanoświatłem. Nie ma co też żałować zniszczenia ...** 2004-04-26 16:57
~Marck
- [+]** **Żle się stało, że krzyzowcy złupili Konstantynopol w 1204r. ale**
trzeba na to wydarzenie spojrzeć z punktu widzenia ... 2004-04-26 16:11
~pepe
- [+]** **Chrześcijaństwo - zbrodnia i kara [1]**
Oni sami się wyplenią, unicestwią, wymordują, znienawidzą ... 2004-04-26 15:56
~Mac
- [+]** **zaciekawionym tematem polecam "Baudolin" a U. Eco [1]**
a ten tragiczny epizod potwierdza zasadę że tak naprawde ... 2004-04-26 12:12
~barbare
- [+]** **gdzie ich miejsce**
Napoleon był bliski usadzenia biskupa rzymu na jego ... 2004-04-26 11:46
~marcyl
- [+]** **do art. ojca Hryniewicza**
Przypomnienie tego faktu historycznego, utwierdza mnie w ... 2004-04-26 11:21
~maciej-44

[zobacz wszystkie wypowiedzi »](#)

- 98 -

Copyright 1996 - 2004 Onet.pl SA - [zobacz wszystkie serwisy »](#)

Copyright tekst i zdjęcia Tygodnik Powszechny

do góry ↑

Список карпаторусских ученых и писателей

Як из короткої біографії тих талантливих людей і з біографії угорсько-карпаторусских ученых и писателей увидиме, то 100 літ тому назад тоді наші учени люди, так з Галичини як Угорщини, були тісно связаны зо собом духовно, бо кончили єднаки школы, в тих самих городах. Из біографии тих талантливых галицких лемков знає, что многи с них ходили в школу в Пряшеві и Ужгороді. Из біографии наших угорських ученых довідамеся, что многи с них не лем ходили до школы в Галичині, но и сами учили других во Львові, Перемышлі, и т. д., и разом с галичанами училися во Відні, в одной школі. Так што меж тими нашими карпаторусскими учеными и писателями николи не было такой дільби, як она настала потом и дошла до наших часов, что наши люде почали ділитися на "галицянів" и "угорщанов", и тот поділ принесли и ту в Америку. Тоту політику отособлення Угорской Руси от Галицкой повели мадьярски паны послі того, як выбороли для Венгрии от австрійского цисаря своє венгерске корлевство и правительство, и Австро-Венгрия стала дуальному империон. Тогды то мадьяре повели таку границу меж Венгрию и Галичином на територии Карпатской Руси. Она перерізала живе тіло нашого народа. Том границом они старалися знищити и духовну связь меж тими двома частями нашего народа. Для того мадьяре змадъяризували нашу интеллигенцию в своих школах, позбавили ёй родного языка.

Тоту духовну границу меж галицкими и угорскими людми старалася задержати и чехословака политика для вынародовляючої цілі.

КАРПАТОРУССКИ УЧЕНЫ, ЯКИ ПРАЦУВАЛИ В ГАЛИЧИНІ

Учеными, родом из Подкарпатской Руси, які пред 100 роками працували в Галичині — были: Михаил Щавницкий, Петр Лодий, Андрей Павлович, Иван Земанчик, Михаил Дудинский.

МИХАИЛ ЩАВНИЦКИЙ

(1754—1819) походил из Ужгородской столицы, теологию покончил в Відні, где потом был заступником ректора и екзаменатором при докторатах теологии. С 1784 року был ректором русской генеральной семинарии во Львові, потом подготовил основание "Студиум Рутенорум" и постарался, что профессорами философии стали карпаторуссы: Петр Лодий, Андрей Павлович, Иван Земанчик. В 1787 року цисар Йосиф II именувал го епископом великоварадинским, но потом откликал свое именование. Щавницкий вернулся в Ужгород, где был профессором богословского лицея. В 1794 року старался о епископство в Перемышлі, но не получи го.

ПЕТР ЛОДИЙ

(1764—1829) походил зо Земплинской столицы, Пряшевска Русь, учился философии в Варадині, потом во Львові и в 1787 року стал профессором философии в "Студиум Рутенорум". С 1794 року преподавал математику и физику в "Студиум Рутенорум" по польски и написал учебник того предмета по польски. В 1802 року перешол в Krakow на польский университет, где преподавал логику, этику и матафизику. В Krakowі не был долго, через два роки стал профессором Петроградского университета, где преподавал право и философию. Як профессор русского університета в Петограді он і помер в 1829 року. Оставил по собі написаны труды по философии и праву.

АНДРЕЙ ПАВЛОВИЧ

Андрей Павлович походил с Пряшевской Руси, теологию кончил во Львові, в 1787 року стал профессором физики на Львовском университете.

ИВАН ЗЕМАНЧИК

Иван Земанчик покончил студии в Будимі, где потом стал профессором высшей математики в университете, потом перешол до Львова як профессор высшей математики. Был деканом, а позднійше ректором уни-

верситета, а в 1805 перешол, як професор математики в Krakowskyj университет.

МИХАИЛ ДУДИНСКИЙ

Михаил Дудинский, покончил теологию во Львові і стал професором там, преподавав догматику в "Студиум Рутенум", но скоро помер.

УЧЕНЫ КАРПАТОРУССКОГО РОДУ В РОССИИ

До ученых, котры выхали в Россию, належали:

Петр Лодий, Михаил Балудянский, Иван Орлай, Юрий Гуца-Венелин.

О Петрі Лодію уж сме вспоминали выше.

МИХАИЛ БАЛУДЯНСКИЙ

Михаил Балудянский (1769—1847) походил с Горішної Ольшавы, Пряшевской Руси, учился в Уйгелі, Кошицах и в Відні. Был именований профессором правничой академии в Великом Варадині, а потом профессором университета в Будині. В 1804 выхал в Россию, где стал домашним учителем царских дітей, брал участь в кодификаційной комиссии законов, а в 1819 року стає ректором университета в Петербургі. Из його трудов напечатаный один — о разных государских системах.

ИВАН ОРЛАЙ

Іван Орлай, рожд. в 1770 року, был професором гімназии в Великих Карловцах. В 1791 року іде в Россию и кончit в Петербургі медично-хирургичне училище, дополнят знания медицины в Відні, а по повороті в Россию стає директором Нижинской гімназии (1821—1826) и Ришељевского лицея в Одессі (1826—1829). Часть переписки и статей Орлая опублікованы в труdi: "Матеріали по історії возрождення Карпатской Руси I. Собран И. С. Свѣнницкій, Львов 1906. До Карпатской Руси относится статья Орлая: "Исторія о Карпато-Руссах или о переселеніи Россіан в Карпатскія горы и о приключеніях с ними случившихся."

ЮРИЙ ГУЦА-ВЕНЕЛИН

Юрий Гуца-Венелин (1802—1839) из Великої Тибавы — учился в Ужгороді и во Львові. От 1825—1829 он учится медицины в Московском университете и студиоює исторію Болгарии. Из Москвы отбывает подорож в Болгарію, где собрал много материалов

для познания болгарского языка и причинился до пробуждения болгар. Важнішы його труды: "Древніе и нынѣшніе болгары" (1829). "Объ источникѣ народной поэзіи вообще и южнорусской в особенности" Москва 1834. "О спорѣ между южанами и съверянами" Москва 1847 року. "Нѣсколько словъ о Россіянах Венгерскихъ". "Мадьярскія слова, взяты изъ русского языка". "Карпато-росскія пословицы." "О пѣснелюбіи Славянъ Закарпатскихъ".

Первы угро-русски або карпаторусски писатели, с початком XIX, як и в Галичині, под впливом Рима, писали церковны и научны творы по латини. Дакотры з них, до Александра Духновича, писали и по русски, но майже каждый писал иначе по русски, один больше на народном карпаторусском языке, другий мішал больше народный язык с церковно-славянским. Но русски творы тых первых писателей не печаталися, писались больше для забавы, а не для просвіщення народа. До тых первых карпаторусских писателей, котры писали по латини и по русски, належали:

Іван Пастелій, Николай Теодорович, Йоанікій Базилович, Василий Довгович, Іван Фогарашій, Михаил Лучкай.

ІОАНИКІЙ БАЗІЛОВІЧ

Из творов, написаных по латини, найбольше значение для Карпатской Руси мал труд Базиловича п. з. "Brevis notitia Foundationis Theodori Koryathovits" в VI томах. По русски: "Коротка записка о фундации Теодора Корятовича". Базилович мал на мысли написати коротку историю Мукачевского монастыря, но коли почал писати и глядати материалов, то тот його труд росширился в историю карпаторусской церкви. В той истории автор выходит поза Угорскую Русь в Галичину и Київскую Русь. Уж в первом томі находиме такы заголовки: "Откаль происходит название Русь", "Св. Кирил и Мефодий", "Князь Рюрик", "Св. Владимир Великий", "Русины в Панонии до прихода мадьяров", и т. п.

То был первый историчный твор о Карпатской Руси, написаный ученым карпаторуссом, який уважал свой народ частью великого народа на сівері и востокі за Карпатами.

ІВАН ФОГАРАШІЙ

Іван Фогараший (Бережанин) (Рожд. 1786 р.) також написав обширний історич.-географічний труд про Карпатську Русь, але цей труд затримався тут в рукописі. Він написав також "Русско-мадьярську грамматику", в якій намагався довести, що мадьярський мови складається переважно з російських слів, і що мадьярський мови залежний від російської. Мадьярські учени напинулися за то на Фогарашия, але він не уступив і напечатав в Відні по латині другий труд в 1833 році, доказуючи мадьярським ученым свою правду. За то ужгородська капітула виреклася його і заявила, що в ужгородській єпархії метричальні книги уж пишуться по мадьярській і що консисторія требує від сільських церковних учителів, щоб вони знали по мадьярській і вчили мадьярського мови в сільських школах. Таке заявлення випечатали консисторія в мадьярських газетах.

ВАСИЛИЙ ДОВГОВІЧ

Василю Довговичу народився в 1783 році в Золотареві в Мараморошині, в селянській родині Довганичов. До сільської школи ходив в Драгові, потім в Хусті, гімназію закінчив в 1805 році в Сигеті, філософію в Варадіні, теологію в Тернаві і Ужгороді. Довгович написав 190 поезій, з яких 131 латинських, 41 мадьярських і 18 російських. Из російських переважно церковні пісні і жартобливі верші. Філософічні твори писав по мадьярській.

МИХАІЛ ЛУЧКАЙ

Михаїл Лучкай народився в Великих Лучках 1789 року. Він називався Поп, але назвав себе Лучкайом, як уроженець Лучок. Гімназію закінчив в Ужгороді і Великому Вараді, теологію в Відні. Після рукоположення в священники був короткий час священником в Лучках, потім бібліотекарем ужгородського єпископа, а потім ужгородським парохом. В 1829 виїхав в Італію, де став придворним священником князя Люкки — Карла Людвіка Бурбона, претендента на греческий престол; — але через рік Лучкай повернувся в Ужгород на свою парохію і мал також надзор над російськими церковними школами. Помер в 1843 р.

Найважніший труд Лучкай —

"Grammatica Slavo-Ruthena",
издана в Будині 1830 року.

В цій грамматіці Лучкай доказує, що карпаторуський народний мови найближчий церковнослов'янському мови і карпаторуські повинні держати церковнослов'янський мову, як свій літературний, а не творити інших грамматик і мов. Лучкай був за то, щоб церковнослов'янський мови осталася мовом літератури для всіх слов'янських народів.

Писав Лучкай і по карпаторуські, але мішав з церковнослов'янськими словами.

АЛЕКСАНДР ДУХНОВІЧ

Александр Духнович народився 1803 року в Тополі Землинської столиці в родині священника, школу закінчив в Ужгороді, Кошицах і теологію в Ужгороді. Спочатку був бібліотекарем Пряшевського єпископа Тарковича, потім став парохом в Білій Вежі, а через 4 роки став нотарем консисторії в Пряшеві, а потім каноником.

о. Александр Духнович

Духнович, то первый карпаторусский писатель, который пише уж лем по славянски, по русски для своего народа, хоц на тяжком для народа языки. У нашего народа не было до часов Духновича някай русской книжки, кромі церковной. В церковных школах учил читати из церковных книжок. Духнович почал свою литературну роботу составлением школьных книжок для церковных школ. Первый напечатаный труд Духновича, то читанка п. з. "Книжица читальна для начинающих", издана в Будимі трьома изданиями за час пяти літ. Потом были изданы други школьны книжки, составлены Духновичем, як "Маленькая біблія съ картинками", "Краткая землепись", "Катехизисъ Литургический", "Сокращенная грамматика письменного русского языка", "Народная Педагогия", "Хлѣбъ души".

Тоты труды и издания Духновича най-ліпше доказуют, что он цінил высоко народну школу и просвіщеніе народа и хотіл служити народу своим трудом. И зато нич дивного, што Духновича наш народ цінит дуже wysoko. Меж карпаторусскими писателями до, в часах и послі Духновича были большы таланты от него, но о них наш народ ничего не знає, а Духнович стає най-больше славным и популярным карпаторусским писателем, потому што дбал о народну просвіту.

Та ище зато народ наш цінит wysoko Духновича, што он был в смыслі тых часов ширым карпаторусским, и взагалі русским патриотом. Духнович будил наш прибитый и понижений в неволі народ и призывал го стояти за свою народность. "Я Русин был, есм и буду, Я родился русином! Русин был мой отец, мати — Русская вся родина!" — співат наш народ доднеска тоты смілы слова Духновича, як свой народный гимн.

Духнович написал дуже много и поезий и прозы и драматичных творов. По большої части його творы печаталися в галицко-русских изданиях.

АДОЛЬФ ДОБРЯНСКИЙ

(1817—1901). Имя Адольфа Добрянского знане каждому в Карпатской Руси так, як и имя Александра Духновича, но не як имя писателя, а политика, державного мужа, посла в мадьярский парламент, цисарского и царского чоловіка. Но Добрянский был и

найспособнійшим карпаторусским журналистом и писателем, лем што он не писал для народа, а для тогдашней интеллигенции, правильным русским (великорусским) языком. Потому то наш народ забывает Добрянского, хоц то был один из карпаторуссов, который в свои часы был знаный цілой Европі, як державный муж, политик, славянофіл, дорадцік австрийского цисаря и русского царя. На тоты часы Добрянский был ідейным чоловіком и карпаторусским и общерусским патриотом, за што потом был поставленый пред австрийский суд во Львові за зраду Австро-Венгрии и помер на выгнанію. О Добрянском наш народ знає то, што он отгравал велику роль в 1848—49, в часі мадьярского повстання против Австро-Венгрии, и Добрянского поставлено пред судом за зраду державы.

АЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ

— родился в 1819 року в селі Чарна Шаришской столици Бардіївского района. Народну школу кончил во Львові, где як сирота по священніку жил у уїка Гладышовского. Дальши школя кончил в Бардіїві, Мишколці и Ягрі, богословие в Тернаві. Два роки Павлович был бібліотекаром при епископі в Пряшеві, потом на приході в Білой Вежі, а в 1864 року перешол во Свидник, где был священником 36 роков, до 1900 року.

Павлович писал переважно поезии, верши. Первы поезии Павловича напечатал Александр Духнович в альманаху "Поздравление Русинов" в 1851 року. С того часу поезии Павловича печатаются в карпаторусских и галицких изданиях. Часть його поезий издал його краян учитель Иван Поливка в 1929 року в Ужгороді п. з. "Вѣнецъ стихотворений о. Александра Павловича."

Павлович писал свои верши на народной лемковской бесіді, подобной до языка нашей газеты. Писал о сельском житю так, як на тото житя смотрит сельский священник.

Меж його поетичными творами найдоль-

ши "Глас Русинов" и "Думки над могилом под Бардийовом".

АНАТОЛИЙ КРАЛИЦКИЙ

родился в 1834 в селі Чебинне Земплинской столиці. Богословие кончил в Ужгороді и стал монахом. Даякий час был профессором каноничного права и истории церкви в школі Мария-Повчанского монастыря. Послі был игуменом Мукачевского монастыря. Помер 1894 року.

Кралицкий писал повісті и оповідання, котрі печаталися в карпаторусських и галицько-руських изданиях. Дакотры из його повістей и оповідань: найбільша повість "Князь Лаборец", потом "Пастырь в полонинах", "Князь неба", "Пиявица", "Іван", "Козачка" и т. д.

ІВАН СІЛЬВАЙ (УРИІЛ МЕТЕОР)

родился 1838 року в селі Сускові Свалявського района, гімназію кончил в Ужгороді, богословие в Будапешті, был священиком в Сускові, потом в Туря-Реметах и в Новом Давидкові, где и помер в 1904 року.

Іван Сильвай писал вершом и прозом, и писал дуже много, но ничего не написал для народа. Писал тяжким русским языком и на тяжкі стары темы. Меж його творами такы поезии: "Енох и Илія", "Древо жизни", "Дочь царя Карпата", "Феодор Корятович", "Птица пустынника", "Вѣщая ворожея", "Создателю наперекор", "Львоборец", "К богинѣ Правды" и др. До оповідань належат: "Свѣтлый день Воскресения", "Денница между звѣздами", "Мати и невѣста" и др.

ЮЛИЙ СТАВРОВСКИЙ (ПОПРАДОВ)

родился в селі Сулин Спишской столиці в 1850 року, сын священника. Гімназію кончил в Пряшеві, богословие в Будапешті. По высвященню працує в епископской канцеляриї в Пряшеві, а в 1870 року стає настоятелем прихода в селі Чертежном, котре было власностю Адольфа Добрянского, и там пару літ живе разом с Добрянским. Помер в 1899 року.

В своих поэзиях Ставровский описує красоту природы, особливо природу западной части Карпатской Руси, долину Попрада и Карпат. Там Ставровский родился и горячо полюбил свою родну землю, родны горы и ріку Попрад. От него он и назвал себе "Попрадовым". Ставровский писал най-

ліпше из карпаторусских писателей и поетов до своих часов, но писал по великорусски и його творы народу нашему доступны не были, бо он был без русской школы.

До ліпших стихотворений Ставровского, описуючих природу, належат: "На Бескиді", "Зимний вечер", "Родина", "Спиш", "Воспоминание Попрада". До ліпших патріотичних поезий належат: "Я русский", "К моему народу", "Гений Русских", "Страданье Славян", "К угрорусским", и т. д.

ЕВГЕНИЙ ФЕНЦІК

родился в селі Мартинці Бережской столиці, гімназію кончил в Ужгороді, теологию в Відні, потом был сельским священиком в разных селах Карпатской Руси, помер в Горинчові в 1903 року. Фенцик писал вершы, повісті, драмы и науковы статьи, составлял школьны книжкы. Його творы печаталися в карпаторусских и галицько-руських изданиях. До важнійших його поем належат: "Свиданье" и "Прощанье Корятовича и його жены с Новгородом". Но своими творами Фенцик мало причинился до поднесения нашого народа. Если он знаный народу, то як соствитель школьных книжок.

То были значнійши учены и писатели, якіх випала Карпатска Русь за мадьярских часов.

За двадцет літ послі першої світової війни, за чехословацьких часов не вибілся никакий талант в науці из карпаторусского роду такої славы, яка бы дошла хоц лем до карпаторусской еміграции в Америці. Правда, писателей нашлося в Карпатской Руси за тоты двадцет літ велика сколькость, так як кажда партія, якіх в Подкарпатской Русі было парунадцет, хотіла мати своїх писателей. И дуже легко находила их, бо "пісатели" родилися, як грибы по дожді.

Писатели всіх партій ділилися знов на головны дві партіи што до языка своих творов. Одна часть писателей держалася старых карпаторусских традиций о одном русском языке, языке Пушкина, Гоголя и других русских писателей, а друга часть, под впливом украинской литературы и галицько-украинского руху приняла за язык своих творов — украинский язык. И наши писатели в краю за тоты двадцет літ написали дуже много, но наш народ из того прочитал дуже мало. Што до карпаторусской еміграции, то она

майже ничего не читала из того, что написали повоенны, новы карпаторусску писатели. В нашей газеті печаталися корреспонденции и верши Андрея Патруса, из газет мы довідалися о поетах Андрею Карабелешу и Василю Гренджі-Донском, што такы писатели истнуют в Карпатской Руси. Но их творов мы ту в Америці не читали.

Мы не читали ту и старокрайовых газет, а в старом краю, послі войны выходило карпаторусских газет столько, сколько было там партій. Но кромі популярных изданий компартии, тых газет никто не читал, хоц' кажда партія россылала их даром.

Ни одна газета, ни одна книжка не розошлася в Карпатской Руси так, штоби оплатила сама печать, не то писателей. И ту на еміграции меж нашим народом, кромі нашей газеты и изданий Лемко-Союза, нияка литература не оплачается. Єсли бы не росходилася наша газета и литература и не оплачалася, то мож было бы сказать, што наш народ не дбат за свой родный язык, родне писмо, родну культуру, што он не любит читати. Но при успіхі нашей газеты и литературы того сказать не мож. А однако туту нашу газету не пишут даяки великиы литературны таланты. Велику часть пишут наши читатели, просты роботники.

Представме собі, коли бы таку народну газету и литературу для нашего народа писали народны писательски таланты, який великий успіх они бы мали!

АНДРЕЙ КАРАБЕЛЕШ

— беспорно талантливый поет, його поезии склад и зміст — найліпши из всіх, які лем писали поеты карпаторусского роду. Но он чисто великорусский поет, взоруясь на великорусских поетах. А при них он не може стати великым русским поетом, довор-

нати им, а тогды, коли бы он писал для нашего народа в Карпатах, он стал бы у нас дуже великым, найбольшим.

Андрей Карабелеш родился в 1906 в Подкарпатской Руси, за чешских часов был учителем в гимназии в Мукачеві. Где находится днеська, не знаме.

Карабелеш печатал свои поезии в карпаторусских газетах, а в 1928 року Общество им. А. Духновича в Ужгороді издало сборник його стихотворений п. з.: "Избранные стихотворения", а в 1929 року "Школьная Помощь" в Ужгороді сборник п. з. "В лучах разсвѣта".

АНДРЕЙ ПАТРУС

— сын бідного селянина, пише вершом и прозом, по русски и украински. Його верши и корреспонденции печаталися в нашей газеті, была выпущена и книжечка його стихотворений нашем редакциом. Патрус пише в робочом революцийном духі.

ВАСИЛЬ ГРЕНДЖА-ДОНСКИЙ

родился в Воловом в 1897 року, кончил торговельну школу, працевувал в банку в Ужгороді. Гренджа-Донский первый значный поет и писатель в Карпатской Руси, который почал писати на украинском языке. Писал много, но лем часть была напечатана.

* * *

На том закончаме короткий список учених и писателей Карпатской Руси, якіх выдал наш народ за часы чужого панования. Тот список найліпше показує, што наш народ, хоц' и в чужой неволі, родил таланты, а тому, што тоты таланты были выкривляны под чужим панованием його непрошеными опікунами — он не виноватый. Послі национального освобождения, наш народ дуже скоро поднесеся, як поднеслися скоро наши братья в Советском Союзі.

Історія

ОТ ДОЛІ НЕ ВТЕЧЕШ

Комендант одного прикарпатского міста, який-си фон-барон, был дуже забобонный німец. Каждого рана, встаючі, он ревно дякувал Богу за божы турботы о його баронске житї.

Іхал одного разу комендант до Львова, тай мосток под ним завалился, и шубнул барон в воду. Добри, што пущер його мог

плавати и выратувал фон-барона от загибелі. На том місці, где го вытягли з річки, он наказал поставить великий крест с надписом:

"Бог барона от смерти избавил,
Барон Богу крест поставил."

А люде місцевы на кресті дописали:
"Не бойся, дурный бароне,
Кто мае висіти, тот не втоне."

Список ученых и писателей из галицкой Лемковщины

(Ниже приводиме віддержки из статьи Д-ра ТЕОФИЛА КУРИЛЛЫ, поміщеної в "Научно-Литературном Сборнику Галицко-Русской Матицы, Львов, 1934." Д-р Теофил Курилло, родом лемко, был до войны польским судьм в Познанщині, так як в довоєнной Польши чоловік русского або українського роду не мог получить даякий уряд меж своим народом, даже учителей "нашої народності школы власти перекидали в Познанщину. Думаме, што приведены ниже віддержки из статьи Куриллы п. з. "Краткая сводка писателей и журналистов на Лемковщині", будут для емігрантов из Лемковщины, особливо в том часі — интересны).

* * *

"Руснаки-лемки в границах польской республіки зanимают тепер часть западной Галиции от потока, названого "Шляхтовским", ліпше сказати ют села Шляхтовы (повіт Новый Торг) — от ріки Попрада до Сян. Лемки говорят, што живут на своїй землі — "От Шляхтовского потока аж до Сянока". Они входять в склад 9-ти политичных повітов (районов): Новый Торг, Новый Санч, Грибов, Горлицы, Ясло, Кросно, Санок и Ліско.

Лемки — старожилы, коренне население на своїй землі; нияк их не мож назвати пришлым елементом або "осадниками", посланными в Карпаты польскими королями.

На Лемковщині стыкаються дві культури: восточна і западна, и три віроисповідання (віри, религии): греко-католицке, православне и римо-католицке. Русски церкви построены в византійско-лемковском, костелы, — в готицком стилях. Лемки послугуются старославянском и русском гражданском азбуком, поляки — латинком.

Русски жители Лемковщины сами называют себе руснаками; они творят собом незахвітну кріость на западной окраині русской земли.

* * *

У мене скромне желание выказать участие лемков в писменности, церковной, світской и научной, в краткой сводкі писателей, ученых и журналистов. Но на сам перед хочу сказать пару слов о школах, образова-

нию поза школы, печатных органах и бібліотеках на Лемковщині.

Народны училища на лемковской Руси в средних віках истнували по селам при церквях и монастырях, як "парохиальны", т. е. приходські школы. Учителями в них были дьякы. Больше точны даны относятся лем до XVII столітия. И так в 1637 року была открыта школа в селі Поворозник, повіт Новый Санч, в которой дьяк получал плату продуктами: 100 корцов овса на рок за учение дітей солтысов и панцизняных людей. Учили писати, читали, молитви и церковного обряда. Подобных школ в так званой бискупщині, т. е. в селах и містах, які належали до маєтков краковских епископов, было дост много. Всі школы находилися под надзором духовенства.

В початку XIX столітия, за Австріи, замічаться уж організація школного діла. Учили ліпше и дьякоучителям платили ліпше. Лемковщину розділено на школы округи. Консисторія в Перемышлі іменувала деканов інспекторами, которы контролювали школы. Учителям платили мало: в 1836 року учитель в Грабі получал 250 флоренов рочно, а учитель такої самої школы в Радочині всього 89 флоренов и 19 крейцаров на рок.

Потом были организованы "Школьны Рады" и місце дьякоучителей заступили народны учители с учительським образованием.

Из сельских народных школ священники и богатшы газды посылали своих дітей до міст до школы, звычайно в гімназії. Но русской средной школы на цій Лемковщині не было, так што лемки мушены были ходити до польских гімназій. Польські гімназии были в Новом Санчі, Горлицах, Яслі, Коросні и Сяноці по польской стороні и в тих гімназіях училися тоты лемковські діти, который родичов было стати послати дитину до міста в школу. Но спочатку много галицких лемков ходило до гімназии в Пряшеві, по угорской стороні.

Така польська гімназія мала лем катехита, который преподавал лемкам религию на родном языке и звычайно два раз в неділю

по одной годині галицко-русский, потом український язык.

Штоби дати своїм дітям більше знання русського языка и русской истории — лемки основували в тих окружных центрах "Руськы бурсы", где ученики мали квартиру и в свободних годинах училися русских предметов.

Ученики, котры покончили тоты польськы гимназии, поступали на университет. Спочатку майже всі шли на священников, но потом, коли український епископ не хотіл принимати "москвофилов" на богословие — лемки поступали на други факультеты.

Лемковщина, в порівнанію, видала много писателей. Она мала своїх стихотворцов (вершикарів), як Павел с Кросна, Федор Курилло, Модест Гумецкий, Антон Дошна, Константин Курилло, Теофіл Качмарчик, Михаїл Нестерак, Стефания Вербицка, Василий Дідович, М. Волошинович; своїх журналістов, як Владімир Шавинський, Михаїл Гнатышак, свящ. Роман Прислопський, свящ. Йосиф Федоронко, Григорій Гануляк, Д. Війслоцький; своїх бытописателей, як свящ. Владімир Хиляк, Николай Малиняк, Клавдія Алексович; своїх істориков, як Михаїл Криницький, Михаїл Константинович; своїх дослідників по історії церкви, из котрих епископ Юліян Пелеш, митрополит Йосиф Сембратович и проф. д-р Тит Мышковський занимають передове місце; своїх етнографов, як Дам'ян Левицький, Дмитрий Каочор, а навет своїх композиторов, як Петр Дуркот.

ПАВЕЛ С КРОСНА

— родився в другій половині XV століття, умер в ноября 1517 року. Он знаний, як Paulus Crosnensis Ruthenus, або Paul de Crossna, або Рау де Russia. Назви Ruthenus и de Russia означают, что, Павел з роду был лемком. В 1500 року он получил степень бакаларя на Krakовском университете, а 6 літ поздніше — степень магистра. При конці 1508 року уїхал в Варадин, в Венгрию; потім знов вернулся в Krakов, где продолжал свою профессорскую работу до 1517 року, и умер в том року на сердце. Павел с Кросна — поет ученый в латинской культурі; свои поезии почал писати приблизно с 1500 року, а в 1509 выдал их в Відню особним сборни-

ком, который посвятил якому-си Гавриилу Перемышлю. Тоты поезии религійного и світського змісту носят на собі вплив римських поетов Горация и Овидия. Написал 2500 елегий и около 1500 разных вершов. Поляки причисляют го до своих поетов.

МИХАІЛ ВАСИЛЬЕВІЧ

зо Санока жил в XVI столітію и был в Санокі архіпресвітером. В половині того самого віка перевел на галицьке нарічие из церковно-славянского языка штыри евангеліи. О нем упоминает Павел Йосиф Шафарик в своєму труде п. з. "Словански народопис".

ІОАНН ПРИСЛОПСКИЙ

родился спочатком XVII століття в селі Камянай грибовського повіта, где його отець был священником; там и умер в половині того віка. Где-си около 1730—1735 роков списал: "ЛИТУРГИКОН св. Іоанна Златоустого" и "ИРМОЛОГИОН" и тоты обі книги подарувал своїй церкви в Камянай; його власний труд "Пісни церковны на всі праздники". Из церковно-славянского языка он перевел на лемковське нарічие "ПСАЛАМЪ ДАВИДА", и додал свои пояснения. Из польського языка перевел дві часті "ЗЕРЦАЛА" и "Описание св. Патриkiem мучений в чистилищі." О рукописях Иоанна Прислапского упоминает также Иван Франко в "Карпаторуському письменству XVII—XVIII".

ТИМОФЕЙ ИЗ ВЫСОЧАН,

у Санока, жил в половині XVII віка, оставил написание "Евангелие учительное", котре хранится в библиотекі "Народного Дому" во Львові.

ДАМЬЯН ЛЕВИЦКИЙ

жил в половині XVII віка, родом из Новой Веси, повіт Новый Санч. Он составил "Сборник духовных пісней". Меж його поезиями находится также "КАНТ" (ода) на Полтавскую побіду по-велико-русски.

СТЕФАН С РЫХВАЛДА

у Горлиц, жил в половині XVII століття, написал: "Учительное евангелие" в 1666. Хранится в епископской библиотекі в Перемышлі.

ЙОСИФ ЯРИНА

родился в селі Радоцина Горлицкого повіта, в другій половині XVII століття. Был сыном місцевого священника. Гімназию кончил

в Венгрии, а философию и богословие во Віднію, где получил диплом доктора по тым двом предметам. Умр в Львові 15 септември 1817 року, як професор богословия. Ярина писал по латински и по німецки.

ВЕНЕДИКТ МОХНАЦКИЙ

родился в Баниці Грибовського повіта, в конці XVII століття. Кончил університет во Віднію, як доктор медицини, написал медичинський труд, котрый был напечатаный в Віднію в 1814 року.

МИХАІЛ КОНСТАНТИНОВИЧ

родился 21-го 1790 року в селі Жидовське Ясельського повіта, где його отець был священиком. Кончил школы во Львові, помер 19-го септември 1875 року на 85 року життя. Написал "Генеалогия рода Острожских — Константиновичей", в которой выпровадил свой род от тых князей.

МИХАІЛ КРЫНИЦКИЙ

— родился в 1797 року на Лемковщині. Был священиком в Ганчові Горлицкого повіта, потом в місточкі Тылич, где умер в половині XIX ст. Коло церкви в Тыличі находится його могила с памятником до днеска. Крыницкий зберал материалы о сандецких лемках, списувал акты зо судов и архивов. Ко-ли польский профессор Варшавского университета выпровадил, что лемки, то польски осадники, переселены с Польши Казимиром Великым, Крыницкий доказал документами неправильность такой теории в своем труде "Историческое состояние наимстничества Мушинского."

ОНОФРІЙ КРЫНИЦКИЙ

— родился в Кривой Горлицкого повіта, в 1793 року. Школы кончил в Яслі, в Пряшеві и богословие во Львові. Был неженатым священиком и занялся дальшими студиями, так что получил диплом доктора на Віденском університеті и был назначеный професором истории церкви в Львовском університеті в 1816 року, и по два-раз был выбраный ректором и проректором університета и деканом и продеканом богословского факультета.

ВАСИЛІЙ ЧИРНЯНСКИЙ

— родился в селі Злоцком Новосандецкого повіта. Покончил два факультеты, філософский и медицинский. Даякий час был ліка-

ром в Крыници, а с 1852 року преподавателем Академичної гімназии во Львові, по том был назначеный професором університета. Написал пару трудов по німецки.

ТОМА ПОЛЯНСКИЙ

— родился в 1796 року в селі Бортне Горлицкого повіта, был сыном священника. Высвятился безженным, занял по Григорию Яхимовичу епископский престол в Перемышлі в 1859 року. Умер в 1869 року. Писал по русски и по польски.

ФЕДОР КУРИЛЛО

— родился в 1818 в селі Высова Горлицкого повіта, мати Анна, роду Смерек. Кончил гімназию в Пряшеві, духовну семинарию в Перемышлі при епископі Снігурском. Федор Курилло писал по латини о церковных ділах.

ІВАН КОНСТАНТИНОВИЧ

— родился 1821 року в Кремпной Ясельского повіта. Отец його был священиком. Покончил юридичный факультет во Львові, послі служил 40 літ в министерстві внутренних діл в Відні. Написал "Описание икон в церквах русских в столичном граді Львові". (Львов 1858 р.).

ЙОСИФ СЕМБРАТОВИЧ

— родился 8-го ноября 1821 року в Крыници Но-сандецкого повіта, где його отець был священиком. Гімназию кончил в Новом Санчі и Перемышлі. Высланый епископом Снігурским до Відня, покончил там богословие и рукоположеный в священники в безженнстві. Через рок получил в Римі степень доктора и был назначеный префектом духовной семинарии во Львові и доцентом біблейских наук в університеті. В 1853 року переіхал до Відня и был там вице-ректором русской духовной семинарии. В 1858 року был назначеный професором в Львовском університеті. В 1870 року был поставленный митрополитом Галицкой Руси, архиепископом Львовским и членом Галицкого сойма и Австрийской палаты панов. Послі процесса Ольги Грабар, о. Иван Наумовича и др. в 1882 року цисар Франц Йосиф приказал му отказаться от митрополичого престола; його місце занял його родняк Сильвестер Сембраторич, кандидат Відня. Йосиф Сембраторич уіхал в Рим, где як изгнаник доживал свои дни. Умер на выгнанію в

1896 року, оставляючи по собі пам'ять великого патріота, стоячого на стражі восточного обряду.

ЕМИЛЬЯН ЧИРНЯНСКИЙ . . .
— родився в 1824 року в селі Флоринка Грибовського повіта. Был сыном священика. Покончивши физико-математичний факультет и получивши степень доктора тих предметов, был призваный як доцент химии в Krakовский университет, где до смерти (1888) трудился по своей специальности. Свои труды писал по польски и они выдавались в Krakові. О нем, як о ученом писали много польски газеты.

ІВАН ПЕТРОВИЧ ПРИСЛОПСКИЙ
— внук спомянутого Ioanna Prislopского, родився в Камянай Грибовського повіта, в 1831 року. Он написал труд п. з. "Сандецкая Русь" (Львов, 1893, издание O. A. Markova, тип. Ставропигийского Институт).

АЛЕКСЕЙ ТОРОНСКИЙ
— родився 1838 року, в селі Завадка Сяноцького повіта, умер в 1901 року. Был сыном священика и сам был священником и катехитом при гимназии в Дрогобычі, а потом при академичній гимназии во Львові. Список його трудов: "Русини-Лемки" в "Зорі Галицькій, як альбум" (Львов, 1860); "Ганця", повість зо житя подбескідского народа; "Русска читанка для высшой гимназии" (Львов, 1868); "Руководство до науки малого катехизму", "Лужицко-сербский народ"; "Споры о прапись у Русинов и Румунов" и много других трудов церковно-религійных.

МОДЕСТ ГУМЕЦКИЙ

— родився в 1842 року в селі Токарня Сяноцького повіта, был сыном священика, учился в Кросні и Ряшеві. Послі окончания гимназии пошол на богословский факультет, но скоро перешол на медицину в Krakові, потом в Відні, где покончил университет в 1871 року, як доктор медицини. Як студент был предсідателем русского студента, общество "Основа".

Як лікар, Гумецкий працувал в Ліску, Добромилі и 25 літ в Кросні, где был навет выбраний бурмистром. Помер в 1890 р.

Модест Ivanович Гумецкий писал по русски, польски и німецкы, вершами и прозом; його труды печаталися в галицко-русских изданиях. Биография M. I. Гумецкого на-

печатана в календарі о-ва им. M. Kачковского на рок 1901.

ЕП. ЮЛИАН ПЕЛЕШ

— родился в 1843 в селі Бортне Горлицького повіта. Його отец Григорий был дьяко-учителем. Народну школу Юлиан покончил в Яслі, гимназию в Пряшеві и Перемышлі. Покончивши с отличием богословие в Відні, в 1867 року был рукоположен в священники перемышльским епископом Фомом Полянским. В том самом року был назначенный префектом русской семинарии в Відні, где в 1870 року получил докторат богословия. Послі того он переїхал во Львов, где занял місце префекта духовной семинарии и профессора богословского факультета при Львовском университете. В 1872 перенесеный в Перемышль, где стал референтом Консистории и членом комиссии для составления школьных учебников.

В 1874 року Юлиан Пелеш знов во Відні настоятелем прихода св. Варвары и префектом русской духовной семинарии. Даякий час был учителем австрійского престолонаслідника архікнязя Рудольфа.

В 1885 року Пелеш был назначен первый епископом новой греко-католицкой епархии в Станиславові. Як епископ, был членом краївого сейма.

Пелеш написал много учебников религии, як и трудов по истории церкви, так по русски як по німецкы. Звернули на него увагу богословы других країв. Німецкы богословы запросили го за сотрудника німецкого богословского лексикона во Фрейбургі.

ВЛАДИМИР ХИЛЯК

— родился в 1843 року в селі Верхомлі Великой Ново-сандецького повіта. Школы кончил в Новом Санчі и Пряшеві, богословие в Перемышлі, высвященный был в 1866 року. Выполнял душпастырськы обовязкы в Долинах, в Избах, и Бортном на Лемковщині, и в Литыні, коло Дрогобыча, где и умер в 1893 року.

Владимир Хиляк писал много, и он был знаний як писатель не лем в Галичині, но и в России. Подписувался псевдонімами. (прибраними іменами), як "B. Нелях", "Я сам", "Лемко-Семко", "Іероним Аноним" або грекими буквами. Писал повісті, с которых ліпши: "Польский патріот", "Влечінє

сердец", "Супружество и факультеты", "Шубеничный верх", "Последняя чарка", "Счастье не в грошах", "Не только жену, но и тещу выбирай", и много других.

Дакотры повісти и новеллы Хиляка печаталися в России, в журналах: "Славянский мир", "Русский Вестник", "Иллюстрованный мир", "Орловский Вестник". Його творы были изданы "Академичным Кружком" во Львові. О творах Хиляка писал русский критик акад. А. Н. Пыпин.

ФРАНЦ ЛЕВИНСКИЙ

— рожденный в селі Ольховцы Кроснянського повіта; написал на великорусском языке дуже интересный труд п. з. "Воздухоплаваніе" с рисунками (1895). Левинский был судьом в Дуклі.

ВАСИЛИЙ ЧЕРНЕЦКИЙ

— из Воли Цеклинской Ясельского повіта написал "Згадки с 1846 рока", в которых Чернецкий, як очевидец, описал різно польской шляхты польскими селянами на члі зо знаним Шельом. Воля Цеклинска узброялася под водительством дьяка Геляка.

ВЛАДИМИР ЩАВИНСКИЙ

— родился в 1853 в Климкові Горлицкого повіта, отец його был священником. Послі окончания гимназии записался на медицинский факультет в Відні, но не покончил го. Всі способности посвятил журналистики. Он дуже любил свою Лемковщину, часто приїжал в Королеву Руску до свящ. Русянка. Выїжаючи з Лемковщины послідний раз, взял зо собом грудку земли, которую просил вложить в свой гроб. Помер в Відні в 1913 року. До самой смерти не перестал писати.

Владимир Щавинский был сотрудником корреспондентом головных галицко-русских газет: "Галичанина", "Червоної Руси" и "Прикарпатской Руси", и Петроградского "Нового Времени". Свои статьи подписывал псевдонимом "во" (от первых букв имени и отчества, Владимир Осипович). Кроме статей в газетах, написал "Самоучитель німецкого языка", "Крещение Руси", "Туга за родным селом", "По сіверной Италии", и т.д.

НИКОЛАЙ МАЛИНЯК

— родился в 1851 року в селі Камяна Грибовского повіта, был сыном селянина тесли. Завдяки помочи митрополита Йосифа Сембратовича, он кончил гимназию в Новом

Санчі, богословие в Римі, где в 1875 року получил докторат богословия и философии; в слідуючом року был рукоположений в священники. Был за короткий час сотрудником в Вороблику, а потом 4 роки адъюнктом богословского факультета во Львові и префектом гр. кат. духовной семинарии. Потом знов пошол на села, як сельский священник и был парохом в Вороблику, Новиці, Кристинополі, Злоцком, Крыници, Шляхтові и в Сливниці коло Перемышля. За свою рускі переконанія бýл арестуваний німцами спочатком войны 1914 року и умер от тифа в Талергофі.

Малиняк писал под псевдонімом Н. Д. Камянин. Писал вершом и прозом. В своих "Зернах", описуючи свое житя, описує лемковські села. "Записки Римлянина" появилися в "Русском Сионі" 1880 р. "Церков и держава" в "Церковном Вістнику". В 1885 Малиняк помістил во французском церковном журналі ряд статей о наших церковных ділах. Был также постоянным сотрудником церковного журнала в Инсбрукі.

ТИТ МЫШКОВСКИЙ

— родился в 1861 року в Перегримкі Ясельского повіта. Был сыном священника. Гимназию кончил в Перемышлі, богословие в Відні, получил степень доктора богословия. С 1889 року был префектом гр. кат. духовной семинарии во Львові. В 1894 року он был назначен профессором семинарии в Перемышлі, но намістник Галичини Казимир Бадени спротивился тому назначению. Бадени виділ в Мышковском завзятого руссофіла, так что он был скиненым и с префекта львовской семинарии и назначенный регистратором. Только в 1903 року был іменованый профессором біблейских наук и ориентальных языков в Львовском университеті.

Спочатком войны 1914 был интернований. В 1916 року на основі реклами університета вернулся во Львов, мимо протеста головного "украинского комитета" во Відні. Был усуненый из университета послі войны, бо не хотіли сложити присяги польскому правительству. Потом был назначен профессором львовской гр. кат. семинарии.

Проф. Мышковский написал много релігійних трудов по латині и по рускы.

ШТО ПИШУТ ПРО ПОЛОЖЕНИЯ ПРАВОСЛАВНИХ В ПОЛЬЩИ

Бѣдственное положеніе православныхъ въ Польшѣ

Судя по многимъ печатнымъ материаламъ и рассказамъ туристовъ, Православіе въ Польшѣ неустанно подвергается преслѣдованіямъ (въ ухищренной формѣ) со стороны польского католицизма и гражданскихъ властей. Особое вниманіе въ этомъ сосредоточено на Бѣлостоцкомъ воеводствѣ и на Подляшьї, — мѣстности съ кореннымъ русскимъ православнымъ населеніемъ.

Какую цѣль преслѣдуютъ польскія власти и католицизмъ въ этомъ наступлении на Православіе? — цѣль денаціонализаціи русскаго православнаго населенія въ Польшѣ и подчиненія его Ватикану, который стремится расширить свое вліяніе въ мірѣ. Въ стремлениі услужить Ватикану, поляки не останавливаются въ примѣненіи террора и вандализма: уничтоженіе православныхъ кладбищъ, оскверненіе и разрушеніе отдѣльныхъ могиль ("Przegląd Prawosławny", №3, 1993 г.). Въ селенії Раколубъ бульдозеромъ перепахано старое

православное кладбище, опрокинуты кресты, разбиты надгробные памятники. На всѣ жалобы отвѣтъ мѣстныхъ власть имущихъ дерзкій и циничный: «Мы только привели въ порядокъ — снивелировали кладбище». Ни одно изъ подобныхъ преступлений не было раскрыто полиціей. Экскурсоводы, указывая туристамъ на старинные православные храмы, говорятъ: «Это мы имъ подарили, у насъ здѣсь 3 костела». За право владѣнія старин-

(Продовженія на ст.5)

(Продовженія з ст.4)

нымъ православнымъ монастыремъ въ Су-
праслѣ уже нѣсколько лѣтъ тягнется су-
дебная волокита. Когда защитники мона-
стыря обратились по этому вопросу къ
папѣ римскому, онъ официально призналъ
монастырь за православными, но грабите-
ли не постыснялись ослушаться папу и
продолжаютъ судебное дѣло.

Не благополучно обстоитъ дѣло въ
духовномъ отношеніи въ Автокефальной
Православной Церкви въ Польшѣ: іерархія
и частично духовенство вовлечены въ
экуменизмъ. Молодежь стоитъ на распутії
этой ереси и, наивно, по-дѣтски, вѣрюя,
возлагаетъ надежды на то, что экумени-
стическая конференція и сбираща смогутъ
остановить агрессивный польский католи-
цизмъ. Такое же насилие совершаютъ и
хорваты надъ православными сербами.
Годъ 1938 былъ роковымъ въ жизни пра-
вославнаго населенія въ Польшѣ. Гоненіе
поляковъ дошло до такой степени, что
это уже смѣло можно назвать катастро-
фой для Православія въ Польшѣ. Только
въ Холмщинѣ и Подляшьї изъ 388 хра-
мовъ осталось 63, 111 закрыто, 59 разру-
шено, 150 обращены въ костелы.

Православные люди! Молитесь и упо-
вайте на Господа Бога, чтобы Онъ не за-
былъ вѣрныхъ чадъ Своихъ, побѣды да-
ряя православнымъ христіанамъ на супро-
тивныхъ.

Православный свящ. изъ Бѣлоруссіи

CY PAPA JAN PAWEŁ II BUDE SWIATYM ? ? ?

Lyszyw w swoim dystamenti zeby ho zrobily swiatym.

Sam zastawlaw sia tym ze swiatym mozna zrobity takoho szto zrobiv czudo.
Zrobiv hardi swiatych takich szto ne zrobily zadnoho czuda.

Polaky ciwy czas tysnuly zeby wyswiatyw J.Pilsuckoho bo win duze nato zasluzyw zrobiv "CZUDO" Wysadyw w powitria Prawoslawni Sobor Wasylewski w Warszawi 1923. Po Wolyniu rabuwaly, rozbywaly, palyly cerkwy zaporiad wschidnicioho obriadu, ich dostoijnykiw morduwaly.

Prypyzano mu okolo 140 cerkwy.

Nychto nezna szto zrobiv w 1920 z armiom 60 tisiaczy M.Tuchaczewskoho?

Czohosy ne wyswiatyw a byw by bilszym Sw. od Josafata dla Kat.Ukraincy.

Druhym sw.maw byty Princ Kardynaw Stefan Wyszynski tot barz zasluzyw na Sw. Zaraz po wini prystupyw do ciwkowytoj likwidacyji wschidnijoj cerkwy 1947 zamknuw wszystkych ks. Hrek.Kat. do Jawozna tam ich perekrestyly na Rmk Kat.Polskych.

Znyszczyw ponad 2000 cerkwy pryznaczaw na stajni, magazyny a de Polaky zasily to na Rm.Kat.Kostew.

Stratywa ciwa Lemkowna Zach.Ukr.Cerkwy. W tim samim czasi Rm.Kat.Kostewy buduwaly wsiady ciwy czas ne bywo zadnych pereszkod od storony komunistiw ale ludy osterihaly zeby ne donosyjy do komunistiw, neznam de byly komunisty Prosyly Lemky o pozwolinia na budowu cerkwy w Mychalowi (na zachodi) to lem 40 r o k i w, ciekaly. Zatot czas postawyly Kostewiw R.K.ponad 2000 Tota sama dola stritywa sia z Cerkwiom Luteraniw, Ewangelykiw.

Ich byly muruwany to stojat, ale stajni, magazyny i.t.p.

W druh polowyni 1947 zaczaly Prawoslawni zaberaty na swoi cerkwy z welykym klopotam z wlasnym kosztem pokrytia remontu, koszta prystalny bo rozbywaly wikna, dirawy dachy, lamaly dwari.

Na skarhu nygde nemozna bywo pity(Prync ne pryniaw) smot Palac w Z.W. str **117**
Rymo Kat. smijaly sia tak na zachodi jak i w horach ze Prawoslawni modla sie w stajni. To fakt bo w bilszosty musily hni priataty po swiatyniach Toto wprowadza Rm.Kat.Administracja.

Toto same dla Bilo-Rusyniw rabujut palat cerkwy rozbywajut buldozeramy cmyntari smot Karpacka Rus 22 Hruden 1995.

Welyku pryssuhu zrobiv Kar.S.Wyszynski a czohosy ho ne wyswiatyw.

Dumam ze za rozbytia 78 Cerkwy Prawoslawnych w Jugoslawii maw nadiju byty sam swiatym.

Teper pid konec Papa Jan II obernau koleso w druhu storonu.

Zniaw ochoronu kotrom boronyly sia toty sw.ojcowie za brudnu robotu (sekso-maniakiw) to hroszy zabraly adwokaty z kostewa, ostaw pusty.

Zamykajut kostewy Rm.Kat. Kto kupyt pererablat naszto chocze ne na stajni.

Do toho stanu doprowadza sama administracja, kto chocze daty swi majetok na kostew jak dawaly persze?

Kto chocze pity do takoho wywrotowcia? Biliony potratyly.

Papa Jan Paweł II znaw ze za 1300 rokiw prowadiat winu zo wschidniom Cerkwiom kotra pryszwa od Grecyji pereproszaw ich za toty perestupstwa.

Tu wartat podumaty toto szto robily za 1300 teper obernovo w druhu storonu ja dumam ze papa maw na mysly ze to bude czudo nym zrobene.

Podumajte samy cy to naprawdu nejest CZUDO ? ? ?

Wytiahneno z prasy, opowidan, T.V.

NAJ BILSZE SWIATO NE SWIATKUJUT

Tak duze narobyly swiat-swiatych obchodiat swiadkujut w TV. Prasi do obrydzinia, newidiw ja ODDANIA POLSKI DLA NIMCY. Moze i swiatiat ale ja jusz p^estaw smotrit na toto ohyctwo-Bys.Ks. Oficery Swiaczynia.

Newydno zadnoho inszoho narodu z takom dywocijom jak pokazujut Polaky.

Znajut ze Mar.Rydz Smigly rozkazaw zeby wojsko opuszywo kraj na WSCHUD i na POLUDNIE abo stojaty z bronim u nogi to kraj nie bedzie zniszczony.

Procesyjni z kwitiom wytaly Nimcy w Poznaniu,Krakowi.

Pokazaw mi Roman Malinowski w Australii znymky jak uroczysti wytaly swiaty SS-maniw w Poznaniu. Byskup swiatyw alteleryju na Rosyju.

Takoj radosty ne perezywajyt na zadne swiato kościelne Polacy.

Barz podibnu znymku pokazaw mi Polak w Krakowi/pomyniam nazwysko bo sia boit tych szto dalsze RZĄDZA.

W Krakowi bywo jusz misce prystrojene na sztab kwatery dla wojska.

Zaraz prystupyly do budowy oboziw, peciw itd.

Tam zahanialy tych polakiw jak tot szto do teper kryje swoie nazwysko dokla bude kler w uriadi tak dowho budut sia ukrywaty.

Neznam czoho pomynuly inszy uroczystosty prucz "POLSCZY"

Napad na Zaolze (welyka masakra)

Napad na Ukrainu,Rosyju,Bilo-Rus czastyczno na Rumuniu.

Druhi napad na Lemkowynu 1947 ciwkowyte znyszczynia.

Losu Polskoho wojska 60 ts.Armii Gen.Andersa

Wyzwolinia Polskoho wojska z nimeckoj newoli?

Majut duze okazyji do swiatkuwania ale otim szto treba zeby chocki napysaly. Lem pylnujut zakryty Ukrainu swoima kresem, pamiatnykamy.

Czoho ne dozwolat naszomu narodu poworotu any upamiatnyty pohybszych za ich Polsczu, zamorduwanich holodom w Jawozni 1947. Zato ze ne byly Rm.Kat.Polaky Ja zyw w Polsczy do 1969 nykoly nycz nemaw z komunistami bo takich ne bywo straszyly komunistami czerwenyma Ks.Rm.Kat. bo inaksze ne znaly radyty d^eludy,persze straszyly pekwom, czortom (teper partyjom komunistom toto same) 1962 w Warszawi Komitet Centralny PZPR na posidzyniu do spraw menszosty delegat z Szczecina T. Fedak powiw do prezidii-

Jak wy ne cofnete kler od uriadu to nezadowho pidete z torbamy !

Panowe zamilkly potim zminyly temat.

Pamiatam ze sekretariom komisyji towdy byw Slaw neznam czoho prawi kozdo razowo inszy sklad komisyjny zanymaw misce za stowom, zato tisz ne pomiatam a notatkiw ne bywo sensu robyty (to by bywa hruba knyszka)

No i szto sia stawo ? Dowho toto potiahwo szto T.Fedak powiw ?

Odze de byly towdy toty K O M U N I S T Y ? ? ?

1959 my napysaly w Bortnim skarhu na Ks.Rmk.Polskoho z Malastowa, bo nanas brechaw w cercwy w Bortnim ordynarni sia wyrazaw tak jak kozdy brutalista klerowski.

Skarhu my poswaly do Powitowych Wojewudzkich, Centralnych wladz nykoly nychto ne odozwaw sia (Wyszynski tisz by sia ne odozwaw do nioho tisz pysaly)

Tu jest tak samo potwerdzynia ze psiaczy klerowski uriad trymat controlu.

Nykoly nychto ne udowodnyt mi ze komunisty maly kontrolo w Polsczy.

Zresztom posmodte na ich konstytucju # 69 nykoly ne peresterihaly to posztom byw ?

Z wlasnoho perezytia moich informatoriw,TV, prasy zapysaw J.Madzik

POLONIA AUSTRALIJSKA

1966 Poprostu byw jem zmuszeny opustyty Lemkowynu, tak mi dokuczaly rizny-ma sposobamy welyki ubiw braw w tim Wanio Fudzak wece inszych(dowha istor) Pereichaw ja do Sydnej Australia. Z robotamy towdy ne bywo klopotu na druhi den ja piszow do roboty.

Robyw niwelacju na wykopach kanalizacyjnych z mirnyctwom nemaw klopotu perejty z metra na jard to bywo tisz proste.

Lem kuz za malo platne, dobre zabezpeczynia na pencyju a mi treba hroszy zaraz bo ja zadowzeny, to ja pereszow do fabryky.

Tu robywo duze polakiw nawet moi susidy tam robyly.

Dowidujut sia To ty tez uciek z pod komunistuw ?

Nie ja uciek z pod K L E R U !

No widzicie nareszcie jeden prawde powiedzial. Towdy opowily mi o sobi-My Polskie wojacy z II S.W. Nas wypendzili z kraju zebysmy nie przeszka-dzali Niemcom poswali nas na wschud skad my udali sie do dalszej ucieczki z wielkimi trudnosciami dostawo sie tu 60 tysiecy.

Zaraz po wini my ne wertaly bo to i rodyny ne ostaly na miscy, zaczaly my hladaty rodyn tak czas skoro perechodyw i my zawiazaly swoi rodyny.

Zadumaly my stworyty" POLONIU AUSTRALIJSKU "

Zeby pomahaty chocki swoim rodynam- Napysaly my prosbu do K.C. PZPR-u w Warszawi opysaly szto choczeme itd.

Wyrazyly zhodu kazaly pryswaty delegatiw to zrobyme statut reszyu uhody itd. Poichaly naszy delegaty: Na lotnysku w W-wi prywyta w ich sekretar Prynca Stefana Wyszynskoho, naturalni predstawyw sia i zaprowadyw do joho kancelaryi Prync Kard.S.Wyszynski powidat - Panowie nie do zadnego komitetu a domnie we wszystkich sprawach ja jestem administratorem rzondu polskiego i calej Polski, partie mamy poto aby sie bronic od wschodu.

(TAK FAKTYCZNI BYWO TOTO NE ZBRECHAW) Delegatypereprosyly powily ze ne budut zadnoj postanowy robyty bo ony do toho czasu ne znaly ze taka sytuacja istnije, my budeme wertaty opowime jak a sytuacja faktyczno tu jest. Wernuly z nyczym zaraz zrobily zbory opowily czoho nycz ne zrobily jak to faktyczni teper w polsczy jest.

A tu jak ryknut - Szto raz nami kapucyniarze wyzadzili wiecej nie bedom. Podiakuwaly serdeczni delegatam zato ze dalsze stojat w ich spilnoti no do Polonii nyjak ne diszwo.

Druhi masowy pryplyw emihrantiw byw neznam od koho ony wtikaly ?

Powidaly ze od SOLIDARNOSCI ale czoho?

Cy byly protiw ? Cy za ? Nychto z nych ne wyszow , jedno znaly ze im sia malezat welyki prewileji zato szto zminyly Polsku na Polsku.

Jaki prohres ? Szto zrobily lipsze ? Szto sia stawo z komunistamy ?

Za ciwy czas twerdyly ze majut 95% Rymo Kat.

To prawda bo jak robyw L.Walensa wyzwolinia to ne maly pobitych komunistiw. Podumajte samy cy to ne prawda wyzwołyly katolykiw od klera abo kler od katolykiw, zato zminyly Polsku na Polsku.

Duze cinnych informacyji a osobysto pro Polsku i polakiw wlasno mi daly tu polaki protiahom 40 rokiw wszytko sia mi sprawdywo .

Neznam cy diszwo teper do toj Polonii bo toty stary jusz pomerly, molody tak jak w kraju lem dumajut za stanowysko w uriadi no i partia.

Dalsze perewazajut fanatyky nad katolykamy zato ide do nyczoho.

Irene Nagzuk

MORDERSTWO Gen. KAROLA SWIERCZEWSKOH

Totu propahandu tak sziroko wsiady rozwlekly ze to nema miscalia naj bil-sze wody to w knyszci " AKCJA WISLA "1993 tu powny okladky wody.
Ne pypadkowo wybraly misce bo zaraz na holos smijaly sia ze Ubili pieska pod Jablonkom "

Zaraz maly pryczynu ztihaty dzwony po naszych cerkwiach na pamiatnyk dla Swierczewskoho.

Zabyly ho toty samy szto sidly znym w awti z joho osobystom ochoronom a szofera zato ze widiw totu scenu a byw z czynnoj sluzby.
Mordercamy byly toty try asy szto ostaly no i toty sztyry szto strilaly dla huku,na hori zrobyly 4-ry kupky hizel (pewno jeden wsypaw ponad 1000) Tych strilcy prwezly rano zawczasu tam czekaly na komandu strilania w powitria towdy robyly soj bezpeczno szto chotily.

Jest apsolutno ne mozlywo zeby UPA zabywo Ministra Oborony.

Napewno UPA ne maly tilko amunicyji szto tam bywo hizel na kupkach.

Wojska maly na tilko ze mozna bywo zrobyty plit po oboch storonach dorohy Teren byw dobrzi ubezpeczony od UPA (izdly awtamy od swytu)

Gen.K.Swierczewski byw zabyty zato ze nebyw Polak Rym.Katolyk.

Ne hodyw sia z tym zeby ludy wysylaty wojskom.

UPA kazaw zlikwiduwaty i to bywo do realizacyji,bo skoro uzyly 200 tys. wojska na peresylinia to mohly 2 tys.UPA tisz znyszczyty.

Proporcyjalni rachuwaly 100 wojakiw na 1-ho Upowcia to bywa perewaha.

Wszystko szto pysaly robyly to bywa prowokacija, holowno chodywo oto szto realizujut od towdy do teper "W hraniyciach Polski musiat byty Polaky Rm. Kat." Inszych treba czym skorsze zlikwiduwaty.

Toty widomosty daly mi Polaky Katolyky ne F A N A T Y K Y bo tak sia dilat.

Protiahom dowzych rokiw probuwaw ja najty w Australii,Kanadi,USA takich z UPA szto tam braly udiw.

Diszwo do toho ze ja naszow ale to bywo pid welykym sekretom, jeden w USA druh w Kanadi (Toronto)

Dostaw ja sia lem po ti pryczyni ze jeden znych zenaty z mojej zeny kuzy-nkom,za paru rokiw my strityly sia razom w jednim prymiszczyniu.

Ony mi dokladni opowily jak to bywo:

My dostaly dokladnu widomist koly bude ichaty toj sobaka,my zobrały 4-ry dewizyji zasili taj ciekajemo- idut to my wpustyly 20 awt z wiskom a todi w ohon! Czolowicze odna luna tilky bula,wse kropnuly todi rozysz-lysia na swoj stanowyscza.

Ja znam ze ciwoj UPA ne bywo na jednu dewizju znam kilko treba na dewizju Znam na 100% ze tam zaden nebyw ale perty znyma nychto ne moze nawet ma-loj zamitky powisty,

Nawet Wysowski z Malastowa powi w Stemfordi CT ze win by ne strilaw ale ze Gen. stojaw no to jak bywo ne strilaty, ja wiriu ze Wysowski poza susidni sewa Malastowa nygde nebyw.

Win zabyw Kowalku jak iszwa z dijynom z Woliwce .Dityna sidlya pry zabyti mami od rana do druhoho dnia 4-toj rano,jak by ne perechodyw Jurko Kuzmycz i ne poczuw placzu dityny to jedno riczny chlopczyk tam by ostaw.

Tu jest wydoczne jak obydwi storony lijut wodu nychto prawdy ne chocze napysaty bo prawdywi ne wilno,tak powidajut Polaky katolyky ze dokla sia ne skinczyt fanacyzm to prawdy ne wykazut.

HYROWA CMYNTAR

Briatia Hranyczny ich kuzyn Maksymowycz rodzeny na wyhnaniu zanialy sia odnowliniom cmyntaria swoich didiw w Hyrowi,
Wyrubaly kriaky,pidnesly powaleny pamiatnyky chorodyly cymentowym plotom.
Teper zyjut w USA,Canadi,pamiat swoho korinia utwerdyly na wiky.
Wasz trud ne pissow na marne napewno wozmut pryklad inszy selane.
Za waszu dobro dijnnu robotu naj was Boch blahodaryt na MNOHAJA LITA !

John Madzik

O P O W O R O T I

Jak Lemky pokus wertaly
 Zaraz kontygenty im nakwaly
 Osadnykam umorialy
 bo nycz nemaly.

Pozyczku bez zwrotnu
 wse osadnykam dawaly
 Zato ich porozoywaly
 o gazdiwci ne dumaly.

Potim chyzy im buduwaly
 zeby ich w seli zatrymaly
 Kontygenty poznymaly
 bo Lemky barz kryczaly.

Do kince my w 2-hi
 klasi ostaly.
 Zeby zme sia z nyma ne riwnaly,
 Chc zme dijny korowy maly.

To poprostu lem cyganstwom
 zaszczyk korowam dawaly.
 Jak wyszla gulka
 to odrazu zaberaly.

De ich wezly to nezname
 Lem tak samy soj dumame.
 Ze napewno w PGR-y hnaly
 bo tam planny korowy maly.

Pid dostatkom nam dowozaly
 takich korow szto nycz ne wartaly.
 Slabsza rasa malo dijny
 dlanas nyjak ne wyhidny.

Lemky rano jak lem wstaly
 to na chmary ne pozeraly.
 Zato pid dostatkom
 chliba wse dos maly.

Szto jest wydoczne w ostatnich 100 rokach, toto tyczyt narodu ciloho swita
 nyby to jest Chrystyjanski ale robyt jako pohanski.
 Persze jak sonce zaswitywo narid do roboty pryspiszywo, kozdy braw w ruky
 swoi prybory z welykom radostiom podiakom Bohu robyw.
 Hneska jak sonce zaswityt zaraz letiat na berehy rozbrrajuy sia do hola
 holi zady na sonce wystawlajut - zato czasto buri majut.
 Kto wiryt kozdy znaje ze terpyme za pohaniw lem posmodme od 1914 kilko
 Katolyky wyrizaly naroda Prawoslawnoho-sprawedlywoho za totu samu wiru.
 Pamiatam w Bortnim stary zeny M.Horbal (Harasymiwka) M.Paszko, E.E.Paszko
 kozda mawa za pojasom chustoczku do kotroj mohla pluwnuty bo na zemlu byw
 welyki hrich (tak jak by mami w oczy pluwnuw).
 Podumajte za Talarhof Jawozno zaszto ludiam zytia odberaly?
 Zato ze HOSPODY POMYLUJ spiwaly.

Z opowidan moich informatoriw i zapysiw wypysaw - J.Madzik

O W Y H N A N I U

Nasz narid za zelizny ploty zahnaly
 tam im isty ne dawaly.
 Buraczankom pid kormlaly
 medze sosny zahribuwaly.

Naszym narodom uszy kormyly
 rano w poludne weczer byly.
 Zato ze HOSPODY POMYLUJ spiwaly
 toku pokutu im daly.

Ksendzam dorohu otworyly
 na latynskyh perechrestyly
 Po kostewach rozohnaly
 tam latynkom odprawlaly.

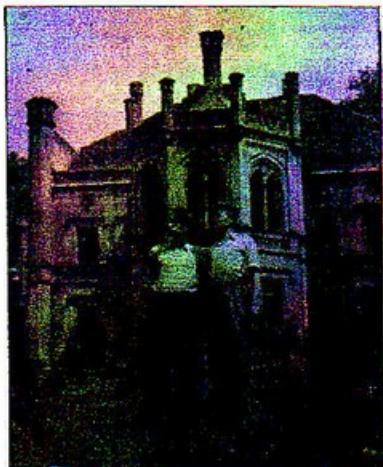
Nam jusz wszytko pozaberaly
 any w kosinkach ne lyszyly
 W tych podertych z uszamy
 wachach do rodyny odoswaly.

Jak nas domju puszczaly
 to nam smertiom pryhrozaly.
 Zeby my nykoly nykomu
 nycz a nycz ne opowidaly

Any hodyny ne wytrymaly
 zaraz kozdomu opowidaly
 Tasz wy wszytko nam zabraly
 azy toto szto naszy pradidy maly

Za naszu krywdyu szto ste nam zrobily
 zeby ste samy sebe holodom wymoryly
 Toho swit wam ne perebaczyt
 bo poznaly " CO TO ZNACZY "

Wy proklatym narodom wikamy
 jusz prychodyt wam do kince
 Ne budete na nas brechaty
 bo ne budut was sluchaty.

KALT WASSER 1955

Tot budynok Polska Rymo-Katolycka Administracija
rozbywa do "O" Tym sposobom ne dopustyly na
meszkania Ks.Prawoslawnoho Jana Lewiarza kotry
prosyw lem 3 pokoi,budynok zaczaly rozbywaty
UB-e dirawly dach,wywozyly wnutriszniu dekora-
cju,holowny dweri napewno wywezly do Czestochowy
od 1948 lawo po scinach tak ze za kilkanadet
rokiw diszwo do rozwalinia.

Rozwalyly posijaly trawu bo pryszow czas koly
mohly prychodyty Nimci widoty swoie,teper im
powidajut ze tam Palacu nykoly ne bywo.

Na znymci ja stoju z moim kolegom J.Bodakom
kotroho struly w W-wi bo nebyw polakom.

Choczu znaty kto koly bubuwaw tot palac??
Napewno ne Rymo-Katolyk bo toto ich najbarze
razywo zato nyszczyly Ewangelycky,Luteransky

cerkwy pryznaczaly na stajni magazyny,abo rozbywaly do "O"
Znam o bilsze ich wyskokach rozbywaniu pamiatnykiw prez wojsko i t d.

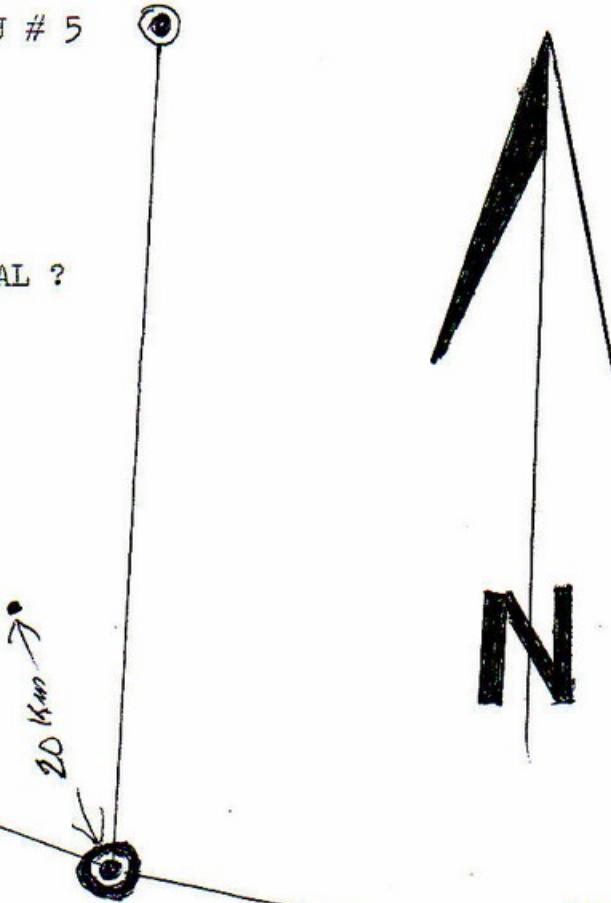
GLOGAU # 5

WHO BUILT IT ?

IN WHAT YEAR ?

WHO LIVED IN IT ?

CATHOLIC,LUTHERAN,EVANGELICAL ?

KALT WASSER# 1

HAYNAU # 4

LIGNITZ # 3

BRESLAWU # 2

Po dwóch rokach ostaw bez wikon, dwery z dirawym dachom.
Taki poriadok prowadyt Polska Rymo-Katolycka Administracia do teper.
(H.Felenczak I.Madzik) 1955

Toto nalezyt do 1-szoy czasty str, 201-212. Dobri znane remeswo poza rolem ale ne wychodyly znym na handel. Perewazni robyly lem kozdy pro sebe kilko szto wymahawa potreba dla wasnoho uzytku.

Plely koszyky, opawky, piw-kiszky to juss ne kozdy maw lipszy hospodar. Czasto ptaszka, zwiriatko dla zabawky itd. Traflaly sia rodyny ze nebywo komu zaniaty sia tom robotom towdy zamawiali w takoho szto im zrobiv a za robotu odrablaly pry inszych robotach.

Skoro mowa o piw-kiszku to spomnu ze Ks.Hr.Kat.z Krywoj k/ Banyci Hajduke-wycz jak po nioho prichaw wozom bez piw-kiszka to na taki wiz nesidaw. / szkoda ze nebywo tam Semana Necia z Bortnoho tot znaw prichaty po pana paradni/. Piw-koszok wyhidny byw dla dity bo z woza ne popadaly jak wezly dajaky zakupy to ne potratyly. Piw-koszok wkladaly do litor na wozi skladaw sia z 2-ch czasty perednia i zadnia seredyna wchodywa jedna w druhu.

Na odwroti znymka z 1935r, wiz z piw-kiszkom/abo 6 osobowe awto w tych cza-sach. Prutiarstwo jest znane prawi w kozdim kuti na switi. Ztym ze ne wsiady pletut z prutiw- z morskoj trawy, korinia, plastyku, bambusu, lystia palmy wece inszych roslyn, tak ze toto ne propadat a naj bilsze mozna widity koszyczky na stowach po restawracjach z chlibom abo inszym peczywom.

Ostaw jeden welyki PRUTIAR teper na pencyji ale robyt koszyky mozete w nioho zamawlaty; Osyf Cocula Andryjewa k/ Bardieva Slowakia.

Moze jest bilsze PRUTIARY o kotrych neznam, byly mi znany dlatoho ze lublu szanuju narodnu tworczist artystycznu rucznu.

To jest bohactwo materyjalne i kulturalne dla wykonawci welyka S L A W A.

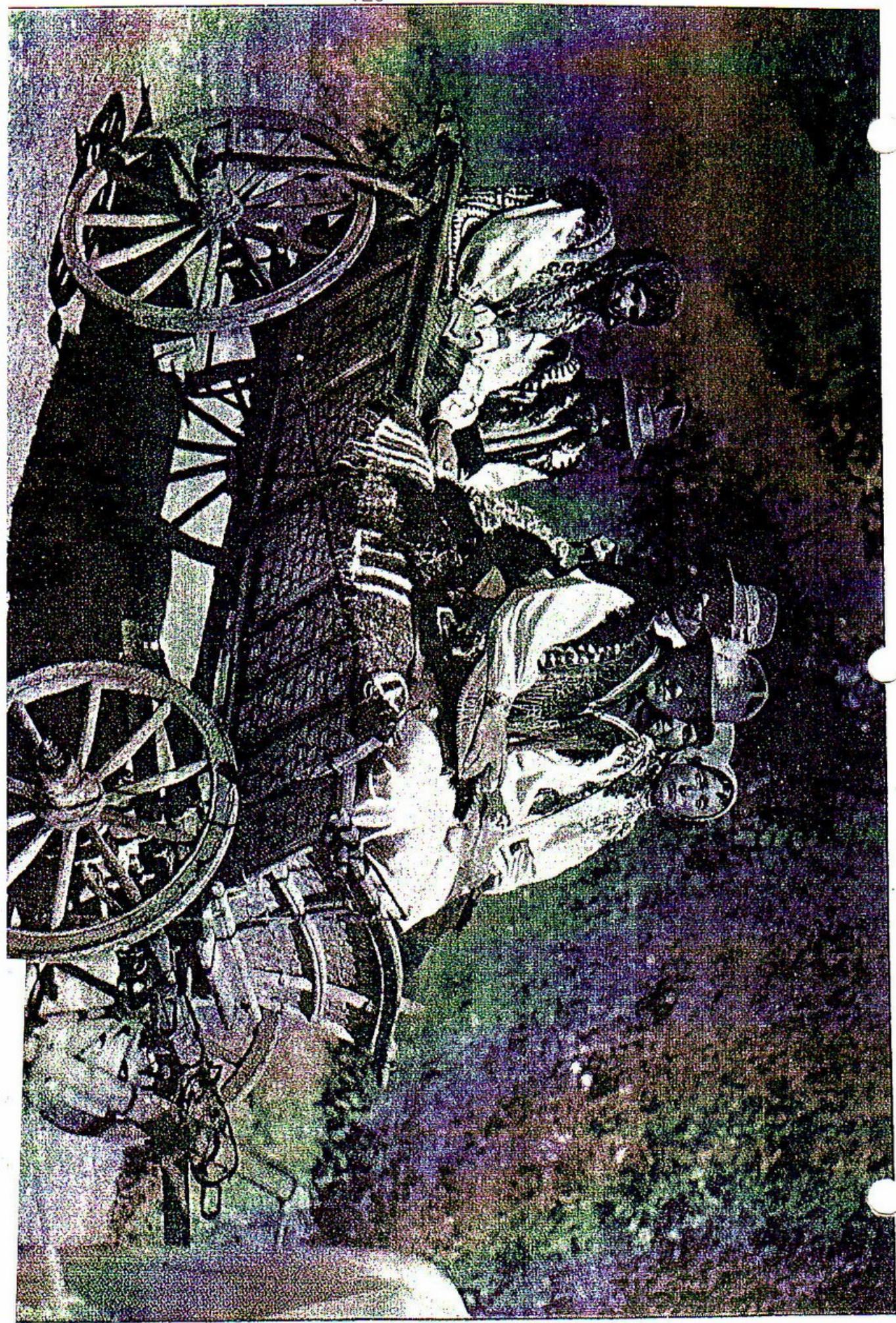
Tota znymka powysze predstawlat PRUTIARIA w Zendranowi 1966r Jana Maceka od toho czasu nykoly ja ne strityw prutiaria.

W ti chyzy ja spaw ostatniu nicz w T.Gocza bo nowoj towdy ne maly tu ja pozehnaw ostatnioho PRUTIARIA i moich kumiw Gocziw.

Mam 10 eksponatiw z PRUTIARSTWA w bilszosty fôguralny izmenszany zeby ne zaberały duze mistia w transportacyji, ale sud prawdywy naszy.

Ne mozlywo daty kozdoho nazwysko ale WELYKA WAM SLAWA ZA WASZ TRUD

Józef Macek 2005

TU WYDOCZNY JEST WIZ Z LITRAMY DO KOTRYCH JEST WLOZENY PIW-KOSZOK.
TAKYM 6 OSOBOWYM AUTOM KOLYSY LJDE MOZILY SIA DO MISTA, CERKWI, NA HOSTYNU, DALSZY DOROHY.
TESTI ZO ZADU RODYCZE W SEREDVNI SYN I NEWISTA Z PEREDU.

S T A T Y S T Y K A S E W A

1900-1944

1945-7

1948-1962

LICZBA PORATAKOWA
MAZWA MISCEWOSTY

LICZBA NO, NASZYCH

LUDY NASZYCH

POLSKYCH

WYZEZNYCH DO NIMEC

PROPAWSZYCH

LUDY POWERNIWSZYZCH

NO, MASZYCH NA WSCID

ZACIID

OSTAWO

POLSKYCH OSTAWO

PRYBYWO

Wojakow CZER. ARMI

No, POLSKYCH OPUSTWO SEWDO
PARTYZANIW RIZNYCH UHRUPO.

POHYSZYCH MORDERSWAMY

No, NASZYCH POWERNIWSZYZCH

LUDY NASZYCH RAZOM

LUDY POLSKYCH

LUDY RAZOM

RAZOM LUDY W SELI

TOTY SEWA MAM ZAPYSANY (NE POTRIBUJU)

1.Bortne	14.Lypna	27.Rostajny
2.Bodaky	15.Macyna W	28.Regetiw
3.Banycia k/Kryw.	16.Malastiw	29.Swiadkowa Wel.
4.Dragosziw	17.Neznajowa	30. " " Mal.
5.Dowhe	18.Nowycia	31.Swirzowa Ruska
6.Gladysziw	19.Odyrne	32.Smerekowec
7.Jasiunka	20.Pstruzne	33.Skwirkne
8.Krywa	21.Perehrymka	34.Ustia Ruske
9.Koneczna	22.Pankna	35.Czarne k/ Neznajowoj
10.Kwiaton	23.Pryswip	36.Wapenne
11.Klopitnycia	24.Ropycia Rsk.	37.Wolowec
12.Folusz	25.Rozdila	38.Wirchnia
13.Luh	26.Radocyna	39.Zdynia

Zapysaw od informatoriw Ivan Madzik 1960-62r.

1900 - 1944

1945 - 1948

1948 - 1962

LICZBA PORIATKOWA

NAZWA MISCEWOSTY

LICZBA NO, NASZYCH

" " " POLSKICH

" " LUDY NASZYCH

" " " POLSKICH

" " " WYWEZENYCH DO NIMEC

" " " PROPAWSZYCH

" LUDY POWERNUWSZYCH

" " NO, NASZYCH NA WSCHID

" " " " " ZACHID

" " " " " OSTAWO

" " " POLSKICH OSTAWO

" " " " " PRYBYWO

" " WOJAKIW CZER. ARMII

" " NO, POLSKICH OPUSTTWO SEWO

" " PARTYZANIW RIZNYCH UHRUPO.

" " POHYBSZYCH MORDERSTWAMY

" " NO, NASZYCH POWERNUWSZYCH

" " LUDY " " " "

" " NO, NASZYCH RAZOM

" " LUDY NASZYCH

" " NO, POLSKICH

" " LUDY POLSKICH

" " NO, W SELI RAZOM

RAZOM LUDY W SELI

Gospodarka 124

June 26, 1947.

Mr. Jozef Winiewicz,
Ambassador of Poland,
Washington, D.C.

Your Excellency:

The Central Committee of the Lemko Association of the United States and Canada at the plenary session held on June 22, 1947, at the Carpatno-Russian American Center, 556 Yonkers Ave., Yonkers, N.Y., after hearing reports of forcible expulsion of the Lemko people from their villages and native land in South-Eastern Poland to the western parts of Pomerania, adopted the following resolution:

A majority of our Lemko people in Poland have taken advantage of the Polish-Soviet agreement of September 9, 1944, regarding voluntary exchange of population, and emigrated to the Soviet Ukraine. But about 35% of the Lemkos remained in Poland, mostly for sentimental reasons, as they were deeply attached to the land of their forefathers. We, American Lemkos, sincerely expected that in new Poland our brothers and sisters would enjoy freedom and equality in accordance with the principles of new people's democracy and Slav brotherhood, governing the post-war relations among the Slav countries of Europe. It is most regrettable that criminal Ukrainian Fascist bands, ejected from Eastern Galicia, have chosen that mountainous Carpathian region for their last hiding place and were able for two years to continue their marauding existence, inflicting terrible sufferings on peaceful population of Lemkovschina. Those Fascist bands committed many criminal acts, most despicable of which was the cowardly murder of a great Slav leader and anti-Fascist fighter, the General Karol Swerczewski. Now the Polish authorities in order to clean that region from Ukrainian and other Fascist bandits began a forcible removal of the entire Lemko population to the western parts of Poland, implying that this population was helping the Ukrainian Fascist bands in their criminal activities.

For two years we are receiving letters from our relatives who remained in Poland and we bear testimony to the fact that while in some villages there were insignificant groups which co-operated with those Fascist criminals, a great majority of our Lemko people in Poland were innocent victims of a tragic situation over which they had no control. Ordered by the Polish authorities to surrender all arms, they could not by themselves take any action to protect their homes and life against incursions by the Fascist bands. And the Polish authorities did not even try to organize

among the local Lemko population a people's militia for self-defense.

Under these conditions it would be cruel to blame the whole Lemko population in Poland for criminal acts perpetrated by roving Fascist bands from neighbour countries, and on this account order a wholesale removal of the Lemko people from their native land. We hope that the present forcible expulsion of the Lemko people from their land in the Carpathian Mountains is meant only, as a temporary and purely tactical measure to open a way for a quick and complete extermination of the Ukrainian Fascist bands operating in that part of Poland, and that after this task is completed the Lemko people will be allowed to return to their native land and be recompensed for material losses suffered during removal.

As Secretary of the Lemko Association, I ask your Excellency to bring this resolution to the attention of the Polish Government.

Respectfully yours

Yaroslav Koban

Secretary General of the Lemko
Association of U.S. and Canada.

D O D A T K O W Y S P Y S O K N A Z W Y S K

Adamcio	Kwiatonia <i>Smerkowec</i>
Aksentyn	Regetiw
Andryjeczko	Besko
Arbatycha	Mszana
Ardon	Czorne k/Nezn. Polany k/Krmk. Hrab Swiatkowa M.
Astriab	Gladysziw Tychania
Bawolak	Bortne Czorne k/Neznajowej Wolowec
Baciuk	Blichnarka
Balos	Wirchnia
Babarak	Wysowa
Basalyga	Gladysziw Kunkowa Liszczyny Stawysza
Balowski	Zahiria
Bazylewycz	Klenkiwka
Barna	Doszno Polany k/Krmk Liszczyny radocyna Klenkiwka Kunkowa
Banderowski	Nowy Sancz
Bajus	Pankna Ropycia R
Banatko	Ropycia R
Barnowycz	Blichnarka Regetiw
Bazarnyk	Pankna
Babej	Tylycz
Badoryk	" "
Bajsa	Czorne k/Nezn. Wolowec Hrab Wyszawatka Radocyna Swiatkowa W
Bagan	Kotan Rostajne
Babjak	Dewhe.
Balasz	Rostajne
Bakon	Polany k/Krm.
Bawlak	Kkamkna
Bawolycz	Bilyczna
Balko	Radocyna
Baranowski	Rychwald
Barniak	Radoszycia
Barylak	Kozuszne
Banyczka	Mszana
Banko	" "
Bednaryk	Huta k/Peregr.
Bedzyk	Syniawa
Berko	Perunka
Becherowski	Czorna k/Snitnyci
Berdal	Doszno
Belo	" "
Bernacki	Polany k/Krmk. Swiatkowa W
Bezak	Zlocke
Bihuniak	Banycia k/Kryw. Kwiaton Liszczyny
Bidnyk	Hyrowa
Bilas	Zawatka Morochiwska
Bilyk	Zahiria
Bipko	Blichnarka
Blaszczak	Bortne Brunary
Blaszak	Ripky
Blonasz	Folusz
Borys	Mszana
Bobko	" "
Borszcz	Radoszycia
Bodak	Wapenne Rozdila

ALFABET	STORONA
A-B	1
B-C	2
C-D	3
D-F	4
F-G	5
G-H	6
H-I-J	7
J-K	8
K	9
K-L	10
L-M	11
M-N	12
O-P	13
P-R	14
R-S	15
S	17-17
S-T	18
T-U-W	19
W-Ż-Z	20

Bohaczyk	Bortne
Bojak	Besko
Bonczyk	Zawatka Morochiwska
Bojczyk	Pankna
Boncariwski	Pankna Bodaky
Bojko	Zendranowa
Botanko	Kotan
Boryk	" "
Bodowski	Kramkna
Bobak	Ozynna
Borejczak	Rostajne
Borsuk	Bodaky
Bodyk	Koneczna
Brodyk	Radoszycia
Brechun	Zahiria
Brenja	Rychwald Bilyczna Ripky
Brunarski	Tylycz
Brejan	" "
Bryn	Sukowate
Bryl	Polany k/Krmk.
Bubniak	Wapenne Rozdila Zahiria
Buhel	Ropianka
Buranycz	Klenkiwka
Buriak	Polny k/Krmk Wyszawatka
Bundas	Ozynna Pol.k/Krmk.
Buberniak	Izby Begusza
Buglarski	Muszynka
Bykanycz	Bortne
Bybel	Jasiunka Banycia k/Kryw.
Buderniak	Korolewa Ruska
Byskosz	Rychwald
Byskup	Regetiw
Byndasz	Wyszawatka
Capinski	Liszczyny
Car	Hanczowa
Czopar	" "
Czytko	" "
Chudynica	" "
Cyrkot	Bortne Swirzowa R. Polny k/Krmk.
Cipk	Gladysziw Regetiw
Cichanski	Krynycia
Cidylo	Perunka
Cislak	Ustia R,
Citko	Kramkna
Ciowka	Tylycz Florymka
Cpin	Pankna
Cypryjan	Neznajowa
Cykot	Ripky
Cymbawa	Kwiaton
Cymbalak	Mochnaczka Bilyczna Izby
Cyhanyk	Zawatka Rymaniwska
Cyloch	Radoszycia
Cyhan	" "
Czerniawski	Rychwald
Czakosz	Kramkna
Czerwieniak	Bortne

Bortniak-Bogusza

Czerwenski	Labowa
Czekanyk	Tylycz
Czekaj	Kramkna
Czerpak	Ozynna
Czajkowski	Kwiaton
Czitko	Kramkna
Cziotcja	" "
Czeszaczka	Mszana
Czrbjan	Perunka
Czyrnianski	Korolewa Rsk.
Czomko	Polany k/Krmk.
Czopák	Swirzowa R.
Czwirszko	Dowhe
Czuchta	Gladysziw Regetiw
Czulyk	Dowhe Kramkna
Czurda	Zendranowa
Czurywa	Hrab
Chanas	Wolowec Folusz
Chamuwa	Kotan Polany k/Krmk.
Chan	Doszno
Chmil	Dowhe
Chomkowycz	Bortne Bodaky
Chomyk	Neznajowa Wolowec Swirzowa R.Kotan Hrab Rychwald
Chomjak	Klenkiwka Brunary Gladysziw
Chowanski	Czorna k/Snitnyci Liszczyny Zdynia Dowhe
Chowanec	Labowa Czorne k/Neznajowej
Chlopyk	Mszana
Chrapsio	Lubne
Chwalyk	Neznajowa Polany k/Krmk.
Chudyk	Mszana
Dawyd	Hrab Zydiwske
Danylo	Folusz Huta k/Peregrymky
Danylak	Hrab
Demko	Bortne Regetiw
Decio	Bortne
Demjan	Blichnarka
Demjar	Wirchnia
Demjanczyk	Wysowa
Demczar	Regetiw Krywa k/Jasiunky
Demjan	Klenkiwka Ripky
Dec	" "
Demjanycz	Luh
Demjanowycz	Kramkna Zydiwske
Demczak	Kotan
Dekuda	Dowhe
Demkowycz	Doszno
Dedwa	Jaszkowa
Dikla	Poprasz
Didyk	Hanczowa Zendranowa
Doroszczak	Popraz
Doszna	Huta k/Wysowy Ripky
Dobrowolski	Radocyna Zawatka Morochiwska
Domczak	Klenkiwka
Doklja	Bodaky Bortne

Choroszczak - Bożuszka

Chocholak - Bożuszka

Danczak - Bożuszka

Dmytryk	Neznajowa
Dreksler	Jasiunka
Dragan	Ropycia R. Wapenne Folusz
Drabjak	Poworoznyk
Dreksel	Ripky
Drozdjak	Bogusza
Dripczak	Wolowec Rostajny
Druhan	Radoszycia
Drahuszczak	" " Serednie W.
Durak	Poprasz
Dutka	Losie Blichnarka
Dulyna	Wysowa Swirzowa R.
Dudycz	Neznajowa
Dytko	Smerekowec Wolowec Swirzowa R.
Durjak	Ripky Izby Hanczowa
Dubjanski	Ripky Blichnarka
Dutko	Polany k/Krmk.
Dudzik	Zendranowa
Dupczak	Polany k/Krmk.
Dudra	Liszczyny Mszana
Duda	Izby Skwirkne
Dudon	Losie
Durkot	Labowa Zdynia Ripky Hanczowa
Dudynczak	Zawatka Rymaniwska
Dudyk	Losie k/Ustia
Duhanycz	Poprasz
Dyczko	Kramkna Polany k/Krmk.
Dymytriak	Brunary
Dzjamba	Bortne Koneczna Lypna Luh Wyszawatka Zdynia
Dzwinczyk	Kunkowa Losie Bilanka Mszana
Dzjana	Bodnarka
Dzjubyn	Perunka Malastiw
Dzjubyna	Kwiaton Gladysziw Regetiw Wolowec
Dzjubynski	Szczawnyk Zlocke
Dzjuba	Werchomla Czorne k/Neznajowy
Dzembulak	Skwirkne Regetiw
Dzjuryj	Mszana
Dzjadik	Bilyczna Izby Swirzowa R. Pelen
Dzjubak	Regetiw
Dzendran	" "
Dzjadosz	Folusz
Dzjama	Czorne k/Nezna.Hrab Ozynna
Dzubyn	Polany k/Krmk.
Dzendzela	Doszno
Dzuliw	" "
Dzula	Hanczowa
Farbanec	Doszno
Fajts	Kramkna
Fajks	Polany k/Krmk.
Fedak	Bortne Kramkna Polany k/ Krmk.Zydiwske Swiatkowa Kramkna Mszana Blichnarka
Felenczak	Wolowec Jasiunka Polany k/Krmk.
Fesz	Banicia k/Kryw.Bortne Kramkna Zydiwske Swiatkowa W
Ferenc	Wolowec Hrab Zendranowa
Fedorko	Gladysziw Krywa Regetiw

Feciota	Gladysziw
Fedosz	Zendranowa
Fecko	Regetiw
Fylak	Swirzowa R. Swiatkowa W.
Fecyk	Zydiwske
Feciuch	Rychwald
Fecica	Hanczowa
Fiszak	Dowhe
Filjus	Swiadkowa W.
Frycki	Kramkna Hrab Wyszawatka
Fryncko	Bodaky Swiatkowa W. Wyszawatka
Fryc	Rostajne
Fuczyla	Trestiana
Fundalewycz	Folusz
Fudzak	Kramkna Myscowa
Furczak	Kramkna
Fylak	Lypna Wirchnia Banycia k/Krywoj
Fyl	Wolowec Folusz Izby
Fylypczak	Sanok Lysznia
Fycak	Radoszyci
Fycynka	" "
Fynio	" "
Filo	Mszana
Gawlyk	Luh
Gazda	Regrtiw
Gajdosz	Ozynna
Gabawa	Zendranowa
Galajda	" "
Gawczyk	Ozynna Polany k/Krmk.
Garbera	Izby
Gal	Kwiaton
Gebuza	Rychwald Losie Banycia k/Krywoj
Geleta	Radocyna
Gerjak	Regetiw
Gebutowski	Brunary
Gljuz	Regetiw Pankna
Glowyk	Mszana
Gojdycz	Zendranowa
Gracon	Jasiunka Ozynna Wyszawatka Zydiwske Radocyna
Graban	Gladysziw Swiatkowa W.
Greba	Rychwald
Grudc	Radoszycia
Guresz	Wirchnia Banycia k/Krywoj
Guszko	Wolowec
Guwa	Wolowec Czorne k/Nezn. Gladysziw <i>Krywa Wirchnia</i>
Guter	Pankna
Gubyk	Zendranowa
Gutwak	Blichnarka
Gula	" "
Guchowycz	Swiatkowa W
Guchanycz	" "
Gucz	Radoszyci
Gulycz	" "

Fuerza Bogotana

Gyza	Losie Brunary
Gyrjan	Kotan
Gyba	Lypna Dowhe Czarne k/Nezn.Wolowec Krywa Wirchnia
Gyban	Pankna
Gybej	Regetiw
Giga	Radoszyci
Hajtko	Banycia k/Gldsz.
Harhaj	Radoszyci
Hatawa	Blichnarka
Hawrylak	Wyszawatka
Hatalowycz	Jasiunka Kotan Hrab Zydiwske
Handiak	Wolowec Swirzowa R.Huta k/Peregrymky
Haluszka	Gladysziw
Haluszczak	Radoszyci
Habdjak	Sanok
Haszyc	Lypna
Habor	Dowhe
Hajniak	Solotwyny
Hawron	Mochnaczka
Habera	" "
Hajda	Myscowa
Harbera	Perunka
Hamernyk	Tylycz
Hajdosz	Mszana
Halo	Hrab Ozynna
Hameczko	Lypna
Hawrywa	Neznajowa
Hardsz	Polany k/Krmk.
Hardysz	Mszana
Hardus	Doszno
Hardy	Jurowci
Hawrywczak	Bilyczna Florymka
Halkowycz	Rychwald Brunary
Haladyj	Mszana
Holjak	Muszynka
Hatawa	" "
Hamrak	Hanczowa
Halczak	" "
Halaburda	Brunary
Heljach	Woroblyk
Hensecki	Krosno
Heryla	Zendranowa
Helej	Czorne k/Nezn.
Hirnyk	Losie k/Ust.
Hlowacki	Rychwald
Hlisera	Perunka
Hladyk	Kunkowa
Hluz	Losie
Hlywa	Neznajowa Wolowec Wirchnia Bortne Rostajne
Horbal	Wolowec Ripky Bodaky
Hodio	Bortne Zydiwske
Honczak	Bortne Hrab Brunary
Horoszczak	Pankna
Hopen	Berest

Hambel - Boquera

Herbst - Boquera

Hnatysiek - Boquera

Honczar	Kwiaton Gladysziw
Horhuc	Folusz Huta k/Peregrymky
Honorata	Zehestiw
Hopej	Perunka
Hoc	Folusz Kotan Kramkna Izby
Hojsak	Regetiw
Horoszkewycz	" "
Holuta	Zendranowa
Hojczak	Hrab
Hodycz	Rostajne
Howda	Swiatkowa W-M
Hocka	Doszno
Homko	Zawoi
Honczaryk	Hanczowa
Holyk	Radoszyci
Hrywna	Czorne k/Nezn. Pankna Rychwald
Hrycko	Dowhe
Hryc	Perunka
Hrynio	Zawatka Morochiwska
Hrynec	Radoszycia
Hromosiak	Kryncinia
Hrynkó	Polany k/Krmk.
Hrapcio	Doszno
Hryszczanyk	Jasiunka
Hrubij	Mszana
Hrabski	" "
Humecki	Gladysziw
Hutej	Skwirkne
Hubiak	Brunary Losie k/Ust.
Hurnik	Losie k/Uszia.
Hudak	Koneczna
Huba	Czorne k/Nezn.
Hutnyk	Rychwald
Hyryla	Zawatka Rymaniwska
Hyczko	Wyszawatka Hrab
Hytura	Swiatkowa W
Hyra	Czorne k/Nezn. Koneczna Luh
Iwaszko	Sanok
Ilczacki	Florymka
Ilczak	Wolowec
Iljasz	Doszno
Irban	Kryncinia
Izdepski	Zawatka Morochiwska
Izbjanski	Mochnaczka Regetiw
Jewusiak	Losie k/Ust.
Juskewycz	Hanczowa
Jencko	Brunary
Juszczak	Liszczyny, Bojanica
Jarosz	Radoszyci
Juraszka	" "
Jacykanycz	" "
Josafat	" "
Jaziwski	Mszana

Henniak - Bogusza

Hruszka - Bogusza

Jumyn	Swiatkowa W.
Jurczak	Losie k/Ust.Doszno
Jura	Pankna
Jurkowski	Radocyna
Juraz	Ozynna
Jurkanycz	Wołowiec
Justyn	Ripky
Jurycz	Regetiw
Jurczyk	Kamianka
Jabczanka	Zendranowa
Jadlowski	Smerekowec Rostajne Dalowa
Jadlosz	Bilyczna
Jakymyk	Krywa k/Jasiunka
Jacewycz	Wysowa Hanczowa Lypna
Jacowycz	Dowhe
Jacko	Regetiw
Jacyczak	Nowycia
Jankowycz	Mszana Swiatkowa W
Jasinski	Swirzowa R
Jasnowski	Wysowa
Kadulak	Radoszyci
Kaczmar	Bortne Bodaky
Karpiak	Kunkowa Klenkiwka Wołowiec Czorne k/Nez. Swiatkowa W
Kardasz	Kwiaton Malastiw Kotan
Kanyszczak	Lypna Krywa k/Jasiunka
Kapituwa	Stawysza
Kancio	Zahiria
Kawalkewycz	" "
Katrenycz	Kunkowa
Kamarec	Radoszyci
Karlak	Kunkowa Losie k/Ust.Nowycia Rychwald Luh Liszczyny
Kasper	Wyszawatka
Karol	Losie
Kaczur	Bodaky
Katronycz	Skwirkne
Kantor	Zydiwske
Kasycz	Swiatkowa M
Kaczawa	Swiatkowa W
Kapun	Polany k/Krmk.
Kapuciak	Mszana
Kazimir	Polany k/Krmk.
Kazio	Radoszyci
Kawula	Neznajowa Radocyna
Kawasz	Swiatkowa M
Kapeluch	Koneczna
Kalakuku	Hanczowa
Kahan	Radoszycia
Kec	Zydiwske Krywa k/Jasu.Bortne Banycia k/Krywoj
Kendzierawski	Polany k/Krmk.
Kelyczawa	Bilyczna
Kirejczak	Hanczowa
Kindraczyk	Mszana
Kiwko	Bortne Swirzowa R Swiatkowa W
Kicilinski	Bortne Folusz
Kisilewski	Brunary

Katowice - Bolesławiec

Kalisz - Bolesławiec

Klimkowski	Muszynka
Klok	Nowy Sancz
Klemczyk	Zawatka Morochiwska
Klymentyj	Krynycia
Kmetczyk	Zawatka Morochiwska
Knysz	Ozynna Hrab
Kociuba	Wilchowa
Kopcza	Wirkchnia Dowhe Lypna Bodaky Polany k/Krmk.
Koban	Wolowec Bortne Swirzowa R Krywa k/Jasu.
Kozak	Pankna Bortne Ropycia R Radoszyci
Kowtko	Bodaky Banycia k/Krywoj
Kosar	Regetiw " " " " Rychwald
Korba	Tychania Ozynna Rostajne
Kotelnycki	Huta k/Peregrymky
Kozaczok	Mszana
Korecza	Nowa Wes
Kopczak	Tylawa
Kopacz	Tylycz
Kobylosz	Wysowa
Kocko	Wyszawatka Polany k/Krmk.
Kochan	Bodaky
Kochyna	Radoszyci
Kocholyk	" "
Kopcjaw	Gladysziw
Kowalczyk	Gladysziw Smerekowec Jasiunka Hanczowa Muszynka
Komara	Huta k/Peregr.
Kocur	Labowa Poworoznyk Hanczowa Rostajne
Kopciaw	Pankna
Kolodij	Pelnia
Korin	Hanczowa Gladysziw
Koda	Rrgrtiw
Koliczko	Poworoznyk
Konstankewycz	Swiatkowa W-M
Kowdra	Swirzowa R Swiatkowa W
Konstantynowycz	Kramkna Zydiwske
Kosarowycz	Czorne k/Nezn.Hrab Neznajowa
Kosowski	Banycia k/Kryw.
Kobasiar	Ripky
Kosarewycz	Dowhe
Kowalyk	Hrab
Kowal	Swiatkowa W Swirzowa R Hrab Wysowa
Kostianycz	Doszno
Kohut	Polany k/Krmk. Swiatkowa W
Koczawa	Bilyczna
Kosko	Wolowec Tychania Wyszawatka Swiatkowa W
Komanecki	Swiatkowa W-M Radoszyci
Kosycz	" " W
Koruc	Polany k/Krmk.
Kotanski	Lypna
Kowaj	Hanczowa
Korbelaik	" "
Kos	Brunary
Kryliwski	Liszczyny
Krajewski	Blichnarka
Kromka	Polany k/ Sanoka

Kotani - Bogusza

Krynycki	Bortne Ripky Krynycia Kwiaton Ustia Radocyna Muszynka
Krajniak	Pryszip Neznajowa
Kril	Liszczyny Regetiw Luh Losie k/Ustia Wolowec
Krajniaczyn	Regetiw Hanczowa
Krupski	Radoszycia
Krawczycki	Radocyna
Krysa	Perunka
Krasowski	Doszno
Krowicki	Polany k/Krmk.
Krawec	Zydiwske
Ksenyk	Gladysziw
Ksenycz	Rychwald Wolowec Swirzowa R Hrab Wyszawatka
Kumara	Bortne
Kurywo	Florymka Banycia k/Jasu. Hrab Jasiunka
Kupyna	Huta k/Polan
Kutiak	Berezowa
Kucura	Macyna
Kucynda	Radoszyci
Kuszwara	Mszana Kramkna Swiatkowa W
Kusznirko	" "
Kusajlo	Dowhe
Kuncyk	Solotwyny Bilyczna Izby Perunka Brunary
Kukula	Korolewa R Malastiw
Kuzmycz	Wolowec Brunary
Kulyk	Poworoznyk Dowhe Ropycia R Folusz
Kundracyk	Losie k/Ustia
Kurylowycz	Radocyna
Kuszczak	Sanok
Kulenycz	Neznajowa Kotan
Kusyla-Kusajlo	Czorne k/Nezn.
Kurywka	Kotan
Kutczak	Wyszawatka
Kuzma	<u>Rostajne, Bogusza</u>
Kutik	Polany k/Krmk.
Kuchta	Radoszycia
Kupcz	Ozynna
Kupciw	Radoszycia
Kutko	Czorne k/Nezn.
Kwoczka	Bortne Jasiunka
Kwojka	Gladysziw
Kwaterka	Liszczyny
Kyrylejza	Zawatka Morochiwska
Kyrpan	Polany
Kytczak	Czorne k/Nezn. Lypna Hrab
Kyrylak	Swiatkowa W
Kyszczak	Doszno
Kylezak	Hrab
Lapyk	Radoszycia
Lapihuska	" "
Lachowski	Wolowec Radoszyci
Lazarko	Skwirkne
Lawrentyj	Ripky
Lazo	Radoszyci
Lach	" "

Kurej - Boquera

Lezynski	Brunary
Lejba	Bortne
Lepak	Banycia k/Gld. Pankna Pstruzne
Leszkin	Ripky
Leszko	Regetiw
Lezancki	Ozynna Izby
Lejko	" "
Lenko	Izby
Lencko	Radoszycia
Ljada	Woroblyk
Lochanycz	Neznajowa
Lotuszka	Radoszycia
Luczka	" "
Lukaczyszyn	Hanczowa
Lucyszyn	Folusz
Lukaszyk	Losie k/Ust.
Lukaczyn	Smerekowec Hanczowa
Lyzak	Koneczna Czorne k/Nezn. Bortne Bodaky Hrab
Lypen	Koneczna Luh
Lypko	Radoszycia
Madzik	Mszana
Madzelan	Gladysziw
Majnycz	Koneczna Smerekowec
Maksymowycz	Gorlyci Doszno
Mandolak	Zahiria
Maksym	Zawatka Morochiwska
Matysko	Klenkiwka
Malyniak	Krynycia
Maksymjak	Kunkowa
Malecki	Losie k/Ustia
Maslej	Labowa Hrab Wyszawatka Rostajne
Mazur	Sanok
Machyj	Radoszycia
Machtul	" "
Macko	Liszczyny <i>Radoszyci</i>
Mamrosz	Dowhe Ripky Hanczowa Zydiwske
Matyjasz	Szlachtowa
Matuszak	Regetiw
Magala	Zendranowa
Macecka	Mszana
Majchrycz	Kramkna
Malynowski	Kramkna Polany k/Krmk.
Marynjak	" "
Marymka	Radoszyci
Magowski	Swiatkowa W
Matawa	Polany k/Krmk.
Martynycz	Wolowec
Matijczak	Bilyczna Florymka
Marko	Hanczowa
Malutycz	" "
Malysz	" "
Matijawski	Bilyczna Izby
Macejczyk	Rychwald

Maciejewski - Bogusza

Makaryj	Brunary
Markowycz	Koneczna Dowhe Kramkna
Medak	Zawoi
Mechtej	Mszana
Medwid	Gladysziw Ripky Radocyna
Merena	Kunkowa Hanczowa
Meljan	Regetiw
Michalowycz	Kramkna
Miklosz	Zydiwske
Momot	Luh
Motyka	Czorne k/Nezn.
Morja	Wirchnia
Mowczan	Gladysziw Luh
Morhal	" "
Moskwa	Losie k/Ustia
Mosuriak	Blichnarka
Moncz	Radoszyci
Murjanka	Bortne
Musiawa	Folusz
Myhalko	Blichnarka
Mychnewycz	Brunary Ripky
Mychalak	Muszyna Gladysziw Jasiunka
Mychaliczyj	" "
Mykulak	Klenkiwka
Myrha	Dadoszycia
Mykyta	Perunka Regetiw
Myljanyacz	Poworoznyk
Myzerak	Folusz
Mysteryk	Regetiw
Mylyjan	Doszno
Mycon	Wyszawatka
Myzjanski	Rychwald
Myhal	Hanczowa
Nalysnyk	Bortne Tychania Zdynia
Nacyk	Hrab
Nagłowski	Neznajowa Swirzowa R Kotan Swiatkowa W-M
Nazar	Bilyczna
Nestoriak	Muszynka Neznajowa Swiatkowa W Kotan Zydiwske
Nester	Swirzowa R Kramkna
Nestor	Polany k/Krmk.
Neczysty	Zawatka Morochiwska
Nimasz	Ripky
Nimec	Brunary Czorne k/Nezn. <u>Bogusza</u>
Nimak	Bilyczna
Nowak	Labowec Kunkowa Losie Bodaky
Nosal	Muszynka
Nohaj	Pankna Radoszycia
Nyszczot	Pankna

Molodczeck - Bogusza

Obuch	Skwirkne Kramkna
Obuszkewycz	Regetiw
Obrizok	Ozynna Wyszawatka
Odomirko	Regetiw Zdynia
Odomirok	Brunary
Opuszczak	Jasiunka
Opawak	Wolowec Krywa Ozynna
Opawczak	Ozynna
Orzynski	Mszana
Oriszcza	Bortne Swirzowa R
Orenycz	Polany k/Krmk.
Osyfczyn	Regetiw
Ostafiw	Radoszyci
Opuszczak	Hanczowa
Ozynski	Bortne
Okarma	Rychwald
Olechniewycz	Izby, Boqucza
Olenycz	Radoszyci
Patrosz	Radoszyci
Pawelczak	Lypna Radocyna Ozynna Smerekowec Wyszawatka Rostajne
Pawlyszak	Ripky Muszynka
Pawlak	Losie
Parahyl	Gladysziw
Pawczak	" "
Pach	Hrab
Pachnewycz	Radoszyci
Pawlyk	Rychwald Huta k/Pereg. Folusz Ozynna Liszczyny
Paluch	Locie
Paranycz	" "
Patlawski	Poworoznyk
Pawczyk	Regetiw Zydiwske
Papacz	Czyrna
Pac	Lypna
Patajla	Polany k/Krmk.
Pajtasz	Swiatkowa W
Pasukowycz	Czorne k/Nezn.
Parywa	Kotan
Pawzelczyn	Czystohorb
Pacowta	Bodaky
Paszinskij	Rychwald
Padarak	Hanczowa
Pelesz	Swiatkowa W Nowosilci Wolowec Jasiunka Bortne
Perun	Lypna Jasiunka Pankna Bortne Hanczowa
Pelechacz	Pryswip Wolowec Wirchnia Kryncia
Petryszyn	Radoszycia
Perelom	Sanok
Perohanycz	Wolowec
Perehrym	Radocyna Bilyczna
Petrowski	Doszno
Petruszak	Kryncia
Peljan	Kotiw

Pawbiak - Boepusra

Pazhan - Boepusra

Petryk - Boepusra

Pec	Hrab
Pelipczak	Ozynna
Pekera	Polany k/Krmk.
Peniowycz	Regetiw
Pejko	Kwiaton
Pecuszok	Brunary
Pidberezniak	Czorne k/Nezn. Jasiunka
Pihosz	Hrab Swiatkowa M
Pienkniak	Polany k/Krmk.
Pidlipszak	Regetiw Wolowec Pankna
Piszczak	Brunary
Piech	" "
Pinko	Radoszyci
Piatko	" " Mszana
Plaskon	Banycia k/Kryw. Swiatkowa W Ripky Gladysziw Lypna
Pieteniak	Bogusza
Podlaskowycz	Gladysziw
Popowycz	Bodnarka Mszana
Powanda	Wirchnia
Polanski	Labowa Bilyczna Regetiw Wolowec
Popiwczak	Huta k/Pereg. Folusz Polany k/Krmk. Koneczna
Potocki	Snitnycia
Popczak	Kramkna
Podolynski	Sanok
Polomachanycz	Radoszyci
Porusidlo	Czyrna
Powch	Polany k/Krmk.
Pochna	Bilyczna
Porianda	Koneczna
Proc	Hanczowa
Prokipczak	Bodaky, Bogusza
Prystasz	Zydiwske Radoszyci
Pryslopski	Regetiw Lypna
Praskowycz	Polany k/Krmk.
Prokopyk	" "
Praczko	Swiatkowa W
Ptach	Labowec
Pupczyk	Regetiw
Puchyr	Kotan Zydiwske Wyszawatka Swiatkowa W
Putwasz	Swirzowa R Kramkna
Pyroh	Andryjiwka Poworoznyk Gladysziw
Pyrda	Polany k/Krmk.
Pysarczyk	Kwiaton
Pyrcz	Hanczowa
Pyszniak	Popraz
Pyz	Ropycia R Wapenne Rozdila Malastiw
Pyrtko	Swirzowa R Polany k/Krmk.
Pjechowycz	Rychwald
Ratjczak	Jasiunka
Radzik	Gladysziw
Rajter	Sanok
Rachel	Ropycia R
Rak	Nowosilci

Reszetař	Bortne Kramkna Swiatkowa W
Renczkowski	Kunkowa
Repak	Smerekowec
Rechta	Regetiw
Reniaawec	" "
Repiwski	Ozynna
Rejtar	Czertez
Reniaawec	Koneczna
Rotko	Banycia k/Kryw. Malastiw
Roman	Bodnarka
Robycz	Wirchnia
Rozenbajher	Zendranowa
Rozdilski	Wyszawatka
Romanczak	Jasiunka Hrab
Rodos	Losie
Roczan	Sanok
Rostoka	Regetiw
Rogowski	Polany k/Krmk. Hrab
Rosym	Neznajowa
Ropycki	Brunary
Rudyk	Radoszyci
Rusyniak	Labowa Hanczowa Wolowec
Rubicz	Losie
Rusenko	Perunka Pankna
Rudak	Sanok
Rudawski	Doszno
Rusyn	Swirzowa R Wyszawatka
Rusynyk	Neznajowa Rostajne Swiatkowa W
Rudanycz	Hrab
Rimasz	Blichnarka
Rizun	Radoszyci
Rizbar	" "
Rydzik	Izby
Rydzaj	Dolyny
Rybinski	Muszynka, <i>Bogusza</i>
Rybycki	Hyrowa
Sachajda	Bortne Swiatkowa W
Sajfert	Banycia k/Krywoj
Sawczak	Kryncia Kotan Sanok
Sabatowycz	Radocyna
Salpasz	Kotiw
Sawka	Muszyna Radoszyci
Sapko	Skwirkne
Sabat	Hrab
Samboriak	Ozynna
Sawyna	Polany k/Krmk.
Sawnyk	Mszana
Sawynyk	" "
Sawonczak	Polany k/Krmk.
Sawenczak	" "
Sardyga	Kramkna Swiatkowa W
Sander	Hanczowa
Sajas	Mszana
Sanocznyk	" "

Senczak	Bortne Polany k/Krmk. Rostajny
Senycia	Hrab
Sejka	" "
Semanenko	Zydiwske Swiatkowa W
Senczakowycz	Kotan
Semancio	Swiatkowa M
Senko	Tylucz Mszana
Siokalo	Gorlyci
Silecki	Dowhe Dosznycia
Sirka	Czorne k/Nezn. Wolowec
Skuba	Wyszawatka Mszana
Skolba	" "
Skyrpan	Wolowec
Skorodynski	Polany k/Krmk.
Skowronok	Hrab
Skasko	Polany k/Krmk. Ozynna Swiatkowa M
Skurski	Doszno
Slowikowski	Kunkowa
Smerekanycz	Bortne
Smyj	Wirchnia Pankna Malastiw Neznajowa Jasiunka Luh
Smarz	Bodnarka Losie k/Ust. Rychwald
Smazecki	Sanok
Smereczniak	Regetiw Koneczna
Smokowycz	" "
Smolak	Polany k/Krmk.
Smerecki	Doszno
Smolej	" "
Sopynka	Wyslok W
Sobyn	Bodaky
Sobolewski	Nowa Wes Rosarowyci
Sokyra	Krywa
Sokil	Ripky Brunary
Sokolycz	Regetiw
Sowyrda	Folusz
SOLYNKO	Zydiwske
Sopczak	Polany k/Krmk.
Sosonko	Swirzowa R Swiatkowa W
Sochran	Dowhe
Spiwak	Bortne
Spjak	Koneczna Zdynia Luh
Spolniak	Losie k/Ust.
Spynka	Gladysziw
Spyrdz	Radoszyci
Stekla	Hanczowa
Steja	" "
Styranka	Zhestiw
Staranczyk	Rostajne
Starczacza	Mszana
Student	Bortne
Starankowycz	" " Bodaky
Stefanowski	Bilanka Kwiaton
Stefanyczki	Mszana
Strus	Woroblyk Koroliwski Maliwka
Stanczak	Smerekowec

Slezon - Bogusza
Siywa - Bogusza

Stakyniak - Bogusza

Stasiak	Lypna
Stopen	Pankna
Stryjczak	Swirzowa R
Stajlowski	Polany k/Krmk.
Stecko	Surowycia
Stawyski	Snitnycia
Stasiak	Koneczna
Sudyk	Kotan Bortne
Sulycz	Ustia R
Suchowacki	Regetiw Dowhe Radocyna Koneczna
Sukennyk	Kramkna
Sulycz	Brunary
Surmaj	Radoszyci
Suzyczka	Mszana
Swota	Swirzowa R Swiatkowa W Perunka Wolowec Krywa k/Jasiunka
Swimenowski	Wysowa
Swiantko	Hrab
Swyst	Ripky
Swoniowski	Swiatkowa W
Sywak	Snitnycia Wysowa Losie k/Ust.Kramkna Hrab Rostajne Zendranowa
Sydoriak	Hanczowa Kotan Hrab
Sym	Dowhe Wolowec Ozynna Wyszawatka
Syrotiak	Gladysziw Krywa
Sysak	Regetiw Luh
Sybalycz	Polany k/Krmk.
Symperek	Swiatkowa M
Sywak	" "
Symoczko	Blichnarka Kwiaton
Sydor	Hanczowa
Syrko	Syniawa
Szapoczka	Radoszyci
Szafran	Perunka
Szach	Folusz
Szatynski	Rostajne
Szewczyk	Koneczna Luh Dowhe Wyszawatka Mszana Swiatkowa W
Szeptak	Ripky
Szelecki	Regetiw
Szewkenycz	Hrab
Szirak	Wolowec
Szkurat	Bortne Bodaky Wolowec Jasiunka
SZKYMBA	Neznajowa Banycia
Szklarski	Kunkowa
Szkyrpan	Wolowec Pankna Malastiw Bodaky
Szklara	" "
Szmajda	Smerekowec
Szmit	Polany k/Krmk.
Szopa	Wolowec Bortne
Szowtys	Balihorod Bortne
Szoma	Zendranowa
Szota	Swiatkowa M
Szpak	Bortne Bodaky Wolowec Radoszyci
Szpinka	Losie

Sztelma	Polany k/Krmk.
Sztokla	Gladysziw
Sztekla	Kwiaton
Szurhot	Czertez
Szuta	Dowhe
Szumoczko	Losie k/Ust.
Szurkawa	Dowhe
Szulykowska	Lypna
Szurkawo	Zawatka Morochiwska
Szypyrtko	Brunary
Szwahala	Zendranowa
Szwirszko	Kramkna Zydiwske
Szweda	Jasiunka Radoszyci
Szylsko	Zendranowa
Szyjka	" "
Szczawynski	Radoszyci
Szczenocki	Zahiria
Szczerba	Swiatkowa W-M
Szczur	Wolowec Bortne Folusz
Szczynecki	Zahirja
Tatyra	Mszana
Taran	Gladysziw
Taras	Korolewa Ruska, Boopusza
Tacyn	Pankna
TARBAJ	Kwiaton
Tarnowski	Zendranowa
Tapczak	Kwiaton
Tchir	Krywa Ozynna Swiatkowa W
Tchoryk	Bodaky Radoszyci
Telep	Wirchnia
Terlecki	Koneczna
Temczyn	Korolykiw
Telyszczak	Krajnycia
Tezbir	Regetiw
Terentyj	Perunka Radocyna Regetiw
Ternawski	Radoszycia
Teliszak	Jastriabne
Tomaszczyk	Hrab
Tomko	Zawatka Morochiwska
Tomaszewski	Koneczna
Trochanowski	Krynycia Florymka Brunary
Trojanowycz	Losie
Tutkanyicz	Radoszyci
Tuzyk	Bortne
Tuz	Swirzowa R
Turko	Mszana
Tutko	Regetiw Blichnarka
Turczyk	" " Wyszawatka Zydiwske
Turpak	Swiatkowa M
Twardon	Nowosilci

Szufnarowycz - Bogusza

Tkacz - Bogusza

Tkaczek - Bogusza

Tudruj - Bogusza

Tychanycz	Wolowec Pankna Bortne
Tyma	Bilanka Skwirkne Hanczowa
Tyblak	Doszno
Typio	Polany kKKrmk.
Tyczko	Ozynna
Tymasz	" "
Tyrlycz	Kotiw
Tymoc	Wapenne
Uram	Radoszyci Gladysziw Hrab
Urda	Wolowec Krywa Czorne k/Nezn.
Ukaczyk	Kwiaton
Uczka	Hanczowa
Uscki	Zdynia
Warian	Ropycia R Bodaky Regetiw Bortne
Wasyluk	Wirchnia
Wawak	" "
Warycha	Wysowa
Wasylczak	" " Rychwald
Walko	Czorne k/Nezn. Wolowec Swirzowa R
Wanzylak	Hanczowa
Wasienko	Radocyna Jasiunka Lypna Czorne k/Nezn. Wyszawatka
Wanco	Neznajowa Krywa
Wanko	Izby Czorne k/Nezn.
Waszczyszyn	Nowosilci
Wawryn	Ripky Hanczowa
Wawryk	Stawysza mszana
Waclawski	Syniawa
Wasylenko	Czorne k/Nezn. Jasiunka Ripky Polany k/Krmk.
Warianka	Regetiw
Wanat	Zendranowa Polany k/Krmk.
Warcholak	Kramkna
Wachwak	Swirzowa R
Wacman	Tychania Hrab
Wajko	Hrab
Wasko	" "
Watral	Wyszawatka Hanczowa
Walewski	Bodnarka Bodaky
Warcholyk	Bodaky
Wan	Izby
Warynjak	Muszynka
Wasula	Luh
Wenhryn	Zehestiw
Welma	Regetiw
Werbyński	Swirzowa R
Wirchnianski	Gladysziw
Witjak	Mochnaczka Perunka
Wilner	Ripky
Wirgawa	Polany k/Krmk.
Wiszniewski	" "
Worobel	Bortne, Bogusza
Wojnar	Besko
Wolowski	Zahiria
Worona	Labowec Smerekowec
Woloszynowycz	Zawatka Rymaniwska Doszno Posada Jaselska

Wichrowska-Bogusza

Wolanski	Smerekowec Sanok Czertez
Worhacz	Florymka
Wojsa	Czorne k/Nezn.
Wowczko	Regetiw
Woluwacz	" "
Wojcio	Zendranowa
Woljaszek	Kramkna
Worhawa	Zydiwske
Wudka	Dowhe
Wyslocki	Banycia k/Kryw. Gladysziw Zdynia Ripky Brunary
Wysowski	Pankna Malastiw
Wyha	Bilyczna
Wysocki	Hanczowa
Žak	Ozynna
Želem	Ropycia Bodaky
Želyszyn	Pankna
Ženycz	Hrab
Zenicz	Zydiwske
Želaczka	Ripky Hanczowa
Zirkacz	Swirzowa R
Žownirczyk	Ripky Hanczowa
Žuraw	Lypna Wolowec
Žuk	Perunka Brunary
Žylycz	Nowa Wes
Žywan	Rychwald
Žywa	Gladysziw
Žydjak	Czorne k/Nezn.
Zabawski	Rychwald Regetiw
Zabiha	Radoszyci
Zaretko	Bilanka
Zahajda	Labowa
Zajac	Doszno
Zadzinski	Folusz
Zawijski	Bonariwka Doszno
Zaroslynski	Polany k/Krmk.
Zakszewski	Poprasz
Zeleniak	Dowhe Tychania Ozynna
Ziemba	Wyszawatka
Zozulja	Polany k/Krmk. Tychania Zydiwske.
Zuranycz	Zydiwske
Zwatykanych	Pryswip.

Toty nazwyska od 1-20 str, mozna dodaty do knyszky;

" PRYZWYSZCZA HALYCKYCH LEMKIW W XVIII ST " /1993 Lwiw/ W moich nazwyskach na 53 sewa ony sud pomyneny, moze ich towdy ne bywo.

Toty sewa kotry sia powtarajut mam zobraany nazwyska, inszy sewa probujte samy dostaty, na 393 sewa ja zobraaw zaledwo 53 sewa.

Wystraszeny lude ne chotily podaty nazwysk selan.

John Madzik

Wojciech - Bożenna

Wojciech - Bożenna

Zomek - Bożenna

			Osadnyk	Wernuur	Ostau	Buduwaw
1	Leszko	Sobyn		x		
2	Ivan & Osp	Kuziak		x		
3	Ivan	Felenczak		x		
4	Teodor	Horbal	x			
5	Seman	Cap	x			
6	Ivan	Horbal	x			
7	Mychaw	Kec	x		x	
8	Mychaw	Zawidniak	x			
9	Stefan	Horbal	x			x
10	Ivan	Kuziak	x	x		x
11	Mychaw	Felenczak	x	x		
12	Hryc	Kuziak	x			
13	Stefan	Chwalyk				x
14	Mykolaj	Chwqlyk			x	
15	Wasyl	Chwalyk			x	
16	Teodor	Hbur =Anna Dziamba		x		x
17	Ivan	Stakanka		x		
18	Andryj	Dokla	x			
19	Leszko	Horbal		x		
20	Mytro	Dokla	x			
21	Ivan	Necio		x		
22	Tymko	Staranka	x		x	
23	Cerkow	Hrk. Kat. szpichlir bez dacu				
24	Jacko	Horbal		x		x
25	Stefan	Dziamba		x		x
26	Kundrat	"		pusta		
27	Ivan	"	x			
28	Mychaw	Madzik		x		x
29	Plebania	prawoslawna		pusta		
30	Cerkow	" "				
31	Mychaw	Cirkit			x	
32	Osyf	Horbal		x		x
33	"	Cap	x			x
34	Tymko	Horbal	x	x		x
35	Ivan	Bodak	x			
36	Anna	Hbur			x	
37	Stefan	Kobasa			x	
38	Mych. Anna	Horbal			x	
39	Andryj	Koban		pusta		
40	Prokip	Tuz		szkowa		
41	Petro	Horbal =Mykolaj Horbal			x	
42	Ivan	Paszko			x	
43	Hryc	"			x	x
44	Teodor	Kuziak			x	
45	Iwan	Kozak = S.Felenczak		pusta		
46	Stefan	Felenczak			x	
47	Mykolaj	Staranka =S.Felenczak		pusta		
48	Mykolaj	Staranka			x	x
49	Stefan	Felanczak (kulawy)			x	
50	Pawlo	Kopcza			x	
51	Ivan	Eelenczak	x		x	

			Osadnyk	Werniusz	Ostasz	Budownaw
52	Ivan	Gracon	x			
53	Ivan	Szkurat		x		
54	Mykolaj	Szkurat		x		
55	Hryc	Bodak (schronysko spalone)				
56	Mykolaj	Felenczak (spaleny)		x		x
57	Wasyl	Kopcza		x		
58	Ivan	Kopcza (spaleny pereszow do # 18)		x		
59	Ivan	Paszko		x		
60	Mychaw	Hbur	x			
61	Olena	Paszko		pusta		
62	Mytro	Worobel			x	
63	Teodor	Worobel			x	
Neznam cy №.23,29-30 wchodiat w totu kolejnist??????						
			13	31	6	13

PROPOZYCJA DLA MALUNKIW-RYSUNKIW OBRAZIWI 1945-47

- Zawatka Morochiwska - jak strilaly meszkancy W/G opysu ANALY
- " " " " * jak polske wojsko metawo zywych ludy do ich horuczych chyz.
- PRYWYTANIA BORTNIAWI W JAWOZNIM 1947
Rozobrany czysto do hola (bez kolejnosti zrostu) stojat w piw kolesi 23 chlopy
4-ry wysoky 2 pid bajusom
10-at serednio 4 " # "
2-wa maloho 1 " " "
1 welyki lezyt na stilcy kotroho bjut wojaky kablamy po seredyni zeby kozdy mich widity (byly chodz pamiat stratyw)
To jest 24 osobowa hrupa Bortnian 1947
Byw odluzczeny Ks. Ivan Bulat Anna Hbur (byly byty osibne)
- SLECTWO W JAWOZNIM 1947
Chlop bez koszeli perechyleny na stiw holowu mu tysne oficer do stowa dwa katy polsky wojaky bjut kablamy po pleczach.
- NAHONKA DO UPA

INSZY TRAHICZNY PEREZYTIA Z TYCH CZASIW O KOTRYCH LUDE PYSZUT
Znymok z tych trahedij ne name ale name speciwi kotry potraflat dokladni narysuwaty abo na maluwaty lem treba dobrzi opisywac.

Ja znam ze Polaky ne budut sia tym wstydaty ich lem take zadzialat ale szto onych budut dumaty druhy narody? Jak dizriat taki obraz.

			Osadnyk	Wernuer	Ostau	Buduwaw
1	Leszko	Sobyn		x		
2	Ivan & Osp	Kuziak		x		
3	Ivan	Felenczak		x		
4	Teodor	Horbal	x			
5	Seman	Cap	x			
6	Ivan	Horbal	x			
7	Mychaw	Kec	x		x	
8	Mychaw	Zawidniak	x			
9	Stefan	Horbal	x			x
10	Ivan	Kuziak	x	x	x	
11	Mychaw	Felenczak	x	x		
12	Hryc	Kuziak	x			
13	Stefan	Chwalyk				x
14	Mykolaj	Chwqlyk			x	
15	Wasyl	Chwalyk			x	
16	Teodor	Hbur =Anna Dziamba		x		x
17	Ivan	Stakanka		x		
18	Andryj	Dokla	x			
19	Leszko	Horbal		x		
20	Mytro	Dokla	x			
21	Ivan	Necio	x	x		
22	Tymko	Staranka	x		x	
23	Cerkow	Hrk. Kat. szpichlir bez dacu				
24	Jacko	Horbal		x		x
25	Stefan	Dziamba		x		x
26	Kundrat	"		pusta		
27	Ivan	"	x			
28	Mychaw	Madzik	x	x		x
29	Plebania	prawoslawna		pusta		
30	Cerkow	" "				
31	Mychaw	Cirkit			x	
32	Osyf	Horbal		x		x
33	"	Cap	x	x		x
34	Tymko	Horbal	x	x		x
35	Ivan	Bodak	x			
36	Anna	Hbur	x		x	
37	Stefan	Kobasa		x		
38	Mych. Anna	Horbal			x	x
39	Andryj	Koban		pusta		
40	Prokip	Tuz		szkowa		
41	Petro	Horbal =Mykolaj Horbal			x	
42	Ivan	Paszko			x	
43	Hryc	"			x	x
44	Teodor	Kuziak			x	
45	Iwan	Kozak = S.Felenczak		pusta		
46	Stefan	Felenczak			x	
47	Mykolaj	Staranka =S.Felenczak		pusta		
48	Mykolaj	Staranka			x	x
49	Stefan	Felanczak (kulawy)			x	
50	Pawlo	Kopcza			x	
51	Ivan	Eelenczak	x	x		

			Osadnyk	Wernier	Ostawi	Budowa w
52	Ivan	Gracon	x			
53	Ivan	Szkurat		x		
54	Mykolaj	Szkurat		x		
55	Hryc	Bodak (schronysko spalone)				
56	Mykolaj	Felenczak (spaleny)		x		x
57	Wasyl	Kopcza		x		
58	Ivan	Kopcza (spaleny pereszow do # 18)		x		
59	Ivan	Paszko		x		
60	Mychaw	Hbur	x			
61	Olena	Paszko		pusta		
62	Mytro	Worobel			x	
63	Teodor	Worobel			x	
Neznam cy №.23,29-30 wchodiat w totu kolejnist?????						
			13	31	6	13

PROPOZYCJA DLA MALUNKIW-RYSUNKIW OBRAZIWI 1945-47

- Zawatka Morochiwska - jak strilaly meszkancy W/G opysu ANALY
- " " " " * jak polske wojsko metawo zywych ludy do ich horuczych chyz.
- PRYWYTANIA BORTNIAWI W JAWOZNIM 1947
Rozobrany czysto do hola (bez kolejnosti zrostu) stojat w piw kolesi 23 chlopy
4-ry wysoky 2 pid bajusom
10-at serednio .4 " # "
2-wa maloho 1 " " "
1 welyki lezyt na stilcy kotroho bjut wojaky kablamy po seredyni zeby kozdy mich widity (byly chodz pamiat stratyw)
To jest 24 osobowa hrupa Bortnian 1947
Byw odluzczeny Ks. Ivan Bulat Anna Hbur (byly byty osibne)
- SLECTWO W JAWOZNIM 1947
Chlop bez koszeli perechyleny na stiw holowu mu tysne oficer do stowa dwa katy polsky wojaky bjut kablamy po pleczach.
- NAHONKA DO UPA
INSZY TRAHICZNY PEREZYTIA Z TYCH CZASIW O KOTRYCH LUDE PY SZUT
Znymok z tych trahedij ne mame ale mame speciwy kotry potraflat dokladni narysuwaty abo na maluwaty lem treba dobrzi opisywac.
Ja znam ze Polaky ne budut sia tym wstydaty ich lem take zadzialat ale szto onych budut dumaty druhy narody? Jak dizriat taki obraz.

UDIWI POLAKIW W UPA W BORTNIM I OKOLICY 1945-1947

Ukrainska Powstancza Armia (UPA) Na naszim tereni pid tym adrysom drasuwaly zlodije, neroby z susidnich sew zmiszany z polakamy zwaly ich BANDA Do toj nazwy bywa podibna, bo do armii treba maty 4 dewizyi a ich na jednu ne bywo dos, zato nemosz bywo zwaty ich armiom. Nawet z tom domiszkom perebranych Polakiw za UPA, to szto pyszut samy o sobi neje w tim duze prawdy, tak samo Polaky kryjut samy sebe szto lem mozut do toho czasu ne pyszut jak pomahaly tworyty UPA. Jednoho razu pryszwa hrupa ponad 100 prosyly isty, pyty zobrały chlopiw radyly szto majut zrobity? Chlopy im radyly zeby sia rozyszly ze nycz ne zawojujut bo ich mawo bez pomoczy bez zapasiw, bez zbroi itd. toty nykoly wece ne pryszly, moze byly prawdywy ?

WELYKY DIJACZE UPA

Oto kilka przykladiw kotry faktyczno potverdzujut fakt oboch storin. Malyk Mytro z Jasiunki wojak UPA 1946, wartuwan resztu bandy kotra spawa na polani MARESZKA (Wolowec) zatrymaw Maryju, Mykolaja Kuzmycz z Woliwcia kotry zberaly jahody zeby prydbaty dajaki grosz, zresztom jahody odnoczansno byly pidstawowym seredkom naszoho zytia.

Malyk z swoim towarzyszom mimo toho ze byw rodakom do Kuzmycziw, odobraly jahody wysypaly podoptaly domiu wyhnaly do toho tak pryhrozyly ze jak dakomu powidiat szto bywo szto widily. To chata w polun pide a was wsich wystrilajemo. Ony byly tak wyszkoleny ze hde zaszly tam jussz nycz ne osta wo, zenam chustky z holow znymaly.

Malyka naszly powiszenoho w joho domi na podi w Yonkers NY.

Znany welyki wojak Wysowski z Malastowa welyki patryjot sotnyk UPA. Brutalni zamorduwaw Wasyla Bodaka 16 litnicho studenta kotromu rodyna kupuya rower bo ne byly w stani platytty internat w Gorlyciach.

Czasto chlopec ne chotiw tiahnut po boloti do Bortnogo to zachodyw do brata Ivana kotry byw zenaty w Panki.

Wysowski zo swoiom zgrajom piszow odnoj noczy stiahnuw chlopcia zo spania powisyw na BANYCKYCH WERSZKACH z napisom "ZA SAMO STIJNU UKRAINU"

Na tot horiaczy czs nadichaw Mytro Zorywo znajemy Wysowskemu kotry na kontrakt dowozyw derewo do pekarni w Gorlyciach.

Chotiw chlopcia ratuwyty-Wysowski kryknuw ne twoja ruka kwala ne twoja bude znymaty.

Tot sam bandyt zamorduwaw zenu Ewhenyja Kowala z Woliwcia kotra czasto odwydzawa swoich rodycciw w Kutach, ostatnio chotiw pokazaty swoju ditynu na roczok kotru neswa na rukach.

Bandyt Wysowski pewno znaw ze ona toto zrobity pidsiw daleko za sewom w kriakach ranyw dwa razy tiaszko w hyrtan i brich, widiw ze wpawa z ditynom to zadowoleny wernuw do sewa, po dorozi chwalyw sia ze ubyw sobaku.

Na druhi den rano jak by ne perechodyw Jurko Kuzmycz z Woliwcia kotry poczuw placzu dityny i w tim kerunku piszow-naszow ne zywu zenu, zmernenu splakanu, holodnu ditynu.

Wysowski wyscaw z nej krow neznam jak dowho chlopczyk pryni sidyw ona wysla z domu rano okolo 9-toj-Jurko Kuzmycz naszow jej na druhi den okolo 8-oj rano.

Szto taki bandyt znaw o Samo-Stijni? W Bortnim kozuchiw jussz ne bywo pereszly za Magurycz. Wysowski szto prawda dowiduwaw sia za toho chlopcia sztosy ho zerwo, ale tissz nahlo pomer na 61 roci w 1989 w New Haven CT USA Jak wychodyt z powyszych dat to w 1946 maw 19 rokiw, to lem prawi perestaw kozy pasty bilsze nemich nycz znaty.

P E R E B R A N Y P O L A K Y Z A U P A

Ciwa sotnia zakwateruwawa nad Foluszom w lisi rozwozly namioty zwozyly sztab roztawyly radia hraly polowu kuchniu,(to bywa pozoracja)

Zatrzymaly Matija Madzika kotry wertaw od Anny Zajac sestry.

Spysaly z dowodu zahrozyly smertiom ze nykomu ne powist ze tu perebuwaje UPA. Dokladno rozpoznaw jaka to armia.

Za paru tyzny naszow sia w Jawoznim tam mu zaraz prypomnuly czoho ne mleduwaw do wojska jak widiw UPA nad Foluszom?

To bywa pidstawa trymaty ho 8 misiacy w Jawoznim.

Jak by zamelduwaw to by daly znaty do UPA a toty odrazu wiszaly bo to byw jeden z brutalnych sposobiw kotryma Polaky operuwaly.

MOZE TOTY SAMY SZTO POWYSZE

Pryswna do Bortnhoho jak ony sebe zwaly "STRASZNA SYLA" 180 bandytow miszanych z Polakamby pid adrysom UPA.

Zohnaly z ciwoho sewa hospodary wyznaczyl kontygenta dla UPA powily ze budut doberaty bilsze chlopiw w swoj riady bo ich duze tysnut Polaky.

Szowtys Wasyl Cirkit pisnaw swojego syna zamelduwaty na komendu do Gorlyc bo znał szto ho ciekaw(toto ho i tak ne mynuwo).

Syn piszow w protynu storonu naokolo zeby sia ne sposterehly, jak odchodyly to powily szowtysowy zeby na druhiraz nebyw taki ciekawy do melduwania bo ho i tak nychto ne suchat.

Po tych welykych zborach wybrały sia w kerunku Banyci na Werszkach 4-och chlopcy prosywo sia ostatecze perespiat i doluczat sia donych w Nowycy, komandor wyrażyw zhodu pokazaly w kotri chyzy budut spaty tak sia rozyszly. Rano wojsko prychawo do Bortnhoho, piszly pisze za UPA w kerynku Banyci na Banyckich Werszkach pid pamiatnykom Talarhofskym byw meldunok w kotrych chyzach spyt 4-ch banderowcy.

Pustyly paru palaczych kul taj z hukom w polomeny piszly banderowci bo to ne byly polaky. Awta zawernuly z Bortnhoho prez malastiw na Banycu zabraly wojsko wernuly do Gorlyc. W ti hrupi bywo okolo 30 Polakiw.

Nazwysko toho Polaka kotry tot fakt mi opowiv ne podaju po pryczyni inszych informacyji kotry win mi peredaw, napewno Polaky by ho tisz rozstrilaly bo chodyw pid try-zubom, ale wydoczni byw sprawedlywy ne robyw krywdzu ludiam.

PROWOKACJA NA SZOWTYSA WASYLA CIRKOTA W BORTNIM

Ne dowho spokoju za kilka dny pizninsze aresztujut Cirkota.

Pryichawo 4-ch wojakiw schowaly 2 karabyne na koleszny, druhy piszly do seredyny, toty szto schowaly karabyne wernuly, toty w seredyni roblat rewizyju, potim wywely Cirkota z rodynom na podwiria i na joho oczach wytiahly dwa karabyne. Tu jusz neje zadnoho tlumaczynia. Aresztujut Cirkota zaberajut do Krakowa obicujut karu smerty.

Na totu brutalnu falszywu robotu smotrily susidy Wolodymir Fedak Ivan Madzik. Piszly prysihaty jak to bywo faktyczni.

Swidky naszly sia w Jawoznim Cirkotowy powisly karabyn prywely ho z nim do Jawozna pokazaty ze zimaly banderowcia z broniu ne dopustyly do nykoho ale kozdy znał ze to prowokacija, pokazaly ho wszystkym kotry tam sidily ne lem Borthianam.

Potim sud ho zwilnyw pid welykym sekretom tajnym ze ne bude karaby karom smerty.

Nychto nemaw prawa melduwanie bo zato byly po oboch storonach to bywa swidoma PROWOKACJA.

N A H O N K A D O U P A

Prawi rik pered wyhnaniem pryizdzawo wojsko zberaly chlpiw od 16 rokiw zhaniały na seredynu sewa de ich byly kolbamy,kyjamy,retiaskamy (wancok) tote same powtariali w Jawoznim.

Duze zubiw powybywaly,powamaly rebra,ruky -byly tak dowho jak dowho sia ruszaw. Ja maw 11 rokiw na totu scenu smotriw jak byly mohu brata mohu susida i inszych selany bo toto robyly kolo Prawoslawnoj cerkwy hde ja meszkaw zaraz za riczkom.

Lude pryizdzaly wozamy potim zaberały potowczenych dakotrych bez pampiatty. Wirte mi jak by mene tak stowkly koly bym staw na nohy najpersze bym napewno prosyw sia do UPA Pidsiw bym z granatom kotry by musiwy trisnuty medze wojskom, choc bym sam propaw. Ja wiriu ze potrafyly nahnaty ze takich ne brakuwawo.

Po inszych sewach szto wojsko robywo ? Strilaly ne lem chlopiw ale i zeny, dity- byly wypadky ze metalu zyvych do ohnia.

Ne zabywajte swoju krywdzu pokazaty switu,swomu pokolinii,swomu narodu. Nahonku opysaw naoczny swidok Ivan Madzik Bortne 1946.

Byly taky szto wtikaly pered UPA ne bywo schronu imaly nawet po zachodi Wertaly chlopci z winy,z prymusowych robit z Nimec,traflawo sia ze ne bywo nykoho w cilim seli. Towdy lem prychodyly "GADALI " zanyma "HOWORYLY " Taty samy lem zaminyly orewka na tryzub ,nyby wojsko bywo ze ne meldujut partyzany byly ze meldujut.

Totu samu metodu stosuvaly w Jawoznim;byly ze za skoro ide,za pomaly ide; Cy tak cy inaksze kazdy byw byty wse i wsiady.

Kotry sia ne daly nahnaty wtekly naszly ich wernuly do Jawozna.

Fakty potwierdzajut prawdu tota banda prowokacyjna tak wlizwa za skoru ko-zdomu dowewa do toho ze 3-ch Bortniany piszwo prosyty o maszynowy karaby-ny na komendu powitowu w Gorlyciach. Chlopci po wojsku powily ze znyszczat tych szto ich rabujut.

Na komendi im powily ze to ne wtim ricz.

Netreba nycz bilsze znaty wszytko wyjaśnene,samy sebe ne budut byty.

P R Y W Y T A N I A B O R T N I A N W J A W O Z N I M

Opowiadajut wiazni Jawoznoho;Koly nas pryzvezly do Jawozna-rozobraly kompletni do hola ustawyly w piw koleso postawyly stolec z peredu po seredyni wzialy najtukszoho chłopa Mykolaja Szkurata (win byw kus uposlidzeny w besidi od ditynstwa ne kozdy wyraz mich powisty)ale byw naj kraszy i naj bilszy z Bortnian.Rozkazaly mu laczy na tot stolec samy staly z bokiw z kablamy w kotrych byw drit w seredyni-tak ho masakruwaly z poczatku kryczaw potim takym ne ludzkiem holosom odzywaw sia wkinicy zamilknuw zamliw, no taty katy i tak byly dalsze,skora normalni odorwana od tiwa-kosty. My musili na toto smotrit; Powilynam ze toto kozdy znas perejde jak ne powist prawdy.

Szto mich powisty M.Szkurat win napewno ne widiwy zadnoj bandy.

Nychto z Bortnaho nwbyw w zadni bandi oti dokladni znaly,nykomu nyczym ne dokazaly.Barz sia tiszyly wojakamy czerwenoj Armii,byly naj hirsze traktuwany. Zato ze zme zawojuwaly i oddaly im 2 x zy bilszy kraj.

Nebyly my Rymo-Kat. To namy tu uszy kormyly.

Tu na pryzwtaniu bywo naz 24 brakuwawo Ks.J.Bulata i Anna Hbur ony byly tisz byty osibne.

Reszta opysu smot na storoni II-hoj czasty 149.

N A D Y Z U R I W J A W O Z N I M

W kozdim baraku stawiano dyzurnoho z aresztantiw, trafiwo na mene opowiat Mykolaj Worobel. Do dwery pryszwo dwoch chlopiw chotily pity do us-tempu, Mykolaj ne puszczaat bo ne moze 2-ch pity musyt byty 4-ch, czejkajut nychtò wece ne prychodyt toty stojat blysko ½ hodyny i to byw mi nianio i Kuzma Pidbereznjak. Powidam im berte tot kibel i idte.

Wartownyk kotry smotriw na baraky i ustemp widiw ze ja pustyw 2-ch, zaraz pryletiw z drankom kazaw mi byty kozdomu 25 dranok.

Ja sia odmowyw ze swoho niania ne budu byw!

To lihaj na taboret ja ty pokazu jak sia bje daw mi 25 zato zem pustyw 2-ch i nechotiw nania byty.

Mykolaj powidat ze toto ho ne boliwo i ne bolyt lem bolyt ho toto ze wojuwaw za wilnist a taki smarkacz po wini daly mu taku swobodu byty newynny narid. Tak tiaszko perezyw front a teper kormlat uszynym.

Starenki joho nianio kotry lem paru misiacy pozwy poza Jawoznym Pawlo kotromu zabraly krasnu hospodarku zasianu, za sadzenu tu ho holodom moryly.

ZYTIA ODDAWALY KRYMYNAW DOSTALY

Jak sia czujut chlopy wojaky Czerwenoj Armii kotry wernuly z frontu wojuwaly za totu wilnist wilnu Polszczu ne malo ich propawo a taky smarkacze po wini zabrany do wojska prychodyly do ich własnych domiw byty tych frontowych wojakiw.

Zostaly pozbawleny obywatelestwa bo ne w Polskim wojsku sluzyly-Polaky ne mobilizuwaly wojsko protiw Nimcy.

Czoho Polske wojsko wyhnaly z kraju pered wkroczeniom Hitlera ? ? ? Welyky nad uzytia robywa Policja zaberały na posterunok do Gladyszowa zabraly Jurka Tychanycza tak ho ztowkly ze mawo ne dobyly za dwa misiaci treba bywo chlopa kormyty, koly diszow do sebe opustyw Wolowec.

Stefan Dziadyk Swirzowa Ruska prychodyly dniom i noczem byly neznaw Kto ? Czoho? Zaszto ? Musiwy wtikaty pred wyhnaniem jak i inszy.

Robyly szto chotily koly chotily-byly, aresztuvaly, strilaly wyhanialy, my byly bez oborony i tak jakosy do hnes zyjeme, no rany naszy ne zahojeny jak byly tak sut nychto ne probuje nam liczyty.

U K R A I N S K I R A J

Dla huliganskich ne moralnych wybrykiw pryznaczyly suboto i nedilu; Zaczynaly w piatnycu w noczy kinczyly z nedili na poniedilok.

Tu robywa popys warta krymynalna, za toty 3-ry noczy alarmy, rozmaity cwi-czynia, prohaniali ludy zeby ne daty spaty. Jest poprostu ne do opysania szto robyly z babamy(naj dachto opysze) Napewno trymaly sia prykazu samoho Watykanu z kwitnia 12-1204 koly napaly na Konstantynopol.

Zresztom ne ja pytania pity po historyi Watykanskoj dijalnosti do wschid-nicho wyznania wse toto same powtariajut.

Pryobicialy "RAJ" Powily zaran pidete do raju, kozdy znaw ze sztosy nowe prydumaly czym barze mozut muczyty. Ksenzy trymaly w jednim baraku ale prohaniali howych do wzni cy na cwiczenia kolo inszych.

Zenski barak maw wysoki plit z doszczok szto ich ne wydno bywo lem kryk. Rozobraly Ks. do hola zenut do raju pryhnyly kolo baraku zenskoho kazut im yty w liwo, tak medze barakom a plotom musily chodyty i smotrit po sobi. Warta stojawa z kablamy i koho chtili to wdaryw ze za skoro abo za pomaly, ne smotryt de treba prytim powidaly tu mate "UKRAINSKI RAJ" Nykoly ne bude take brutalstwo zabyte.

Teper jest welyka mozlywist pokazaty ich wybryky cilomu switu.

Czoho naszu krywdyu nepokazaty ! !

Irod... Wytajte Cari zi wschodu, de swoiju put wedete?

Cari... My idem wo Wyflejem de spasa poznajem i powernemsia

Irod... Spasa? Jakoho to spasa? Ja nazeznujazadnoho spasa!

(do zyda) Ano knyznyk zahlan do swoioj knyszky y proczytaj

Hde y jakij tot spas narodywsia?

Zyd.... Sluchaju tebe mohuczy Irode! Na twoie pryzkaz zahlanem do swoja knyszka(otwariat knyszku y hladat) dowho potim czytat,

Wo proroczeszwi proroka Michea wo hlawi 5^{ti} czasty 2 ha,

tak napysana, Ity Wyflejeme zemle Efreata niczym mal jesy,

pomezdu kniaziamy judejskimy, iz tebe bo izyjdet wodz, spase ludy moja Izraela. To znaczyt ze tam nedaleko na wschid soncia narodywo sia take welyke Mesyja y to bude najbilsze Car swita.

Irod.. To jak tak to idit hosti moi, poklonitesia tomu Mesyi a jak budete wertaty to zajdete do mene i skazete meni, de on narodywsia bo i ja choczu pity jomu poklonytysia.

Pastyri I my Cariu Irode, ideme poklonytysia tomu Mesyi, bo to bude najbilszy Car swita!

Irod.. (zlyj) Jak szto Tot szto narodywsia bude bilszyj ot mene!

O nit ne zizwolu nato. Do Zownira Sluho mij! Rozkasz moim zow-niram zeby toj noczy wsich chlopcy do lit dwoch wyrizaty!

Zownir.. Sluchaju tebe mohuczy Irode wsich chlopcy wyrizem kotrych ty pryzkazujesz!

Anhel.. A ty tu proklaty Irode! Ty roskazaw newynnich dity pohubyty! Ja zoslany z neba na zemlu, zeby pokazaty joho wejycz a twoiu nemicz. Ty proklaty Irode roskazaw newynnich dity pohubyty propadaj i ty! (zamachuje szablon na Iroda)

Blahoslowen tot den i czas koly. zwizda nad werte-pom zasijala i chor anheliw zaspisowaw (spiwajut)

Slawa wowysznych Bohu i na zemly mir, wo czelowicich blahowelenije.

Anhel.. Blahoslowen toj den y czas koly pasly pastyri owci na polonyni y welyczaly Chrysta w jaslach na sini.(spiwajut Boch predwicz.)

Anhel... Blahoslowen toj den y czas koly wsia wselenna dnes weselytsia koly Isus w wertepi narodywsia, szczob myr nam daty skorby w radist prominaty.. Awam wsim na mnogaya lita!

(spiwajut ROZDESTWO)

1, Irod

3, Cari

1, Zyd

3, Pasteri

1, Zownir

1, Anhel

KOLIADNYKY Z KARPATSKOJ RUSY W STARIM KRAJU

Rusnakiw [5]
Polakiw [2]△ Budynky derewiany
▲ Budynky muruwanym

● Budynky hospod.muruwany

Lp	NAZWYSKO	Rus.	Pol.	A	▲	●	Plac
1	Lubomir	Kowtko			x	x	C-4
2	Leszko	Sobyn		x	x	x	Pusta
3	Adam	Kuziak	5		x	x	
4	Mirek	Necio			x	x	pusta
5	Ivan	Felenczak		x	x	x	pusta
6	Anna	Horbal	1		x	x	
7	Gienek	Klisiewicz			x	x	
8	Stanislaw	Tumidajewicz		7	x	x	
9	Stanislaw	Bialon		4	x	x	
10	Mychaw	Zawidniak	4		x	x	
11	Wolodymir	Hnatowycz			x	x	pusta
12	Ivan	Horbal	1		x	x	
13	Andryj	Horbal	6		x	x	
14	Mychaw	Kuziak	1		x	x	
15	Ivan	Felenczak	3		x	x	
16	Ivan	Chwalyk	2		x	x	
17	Stefan	Chwalyk	3		x	x	
18	Julko	Felenczak			x	x	pusta
19	Wasyl	Chwalyk	1		x	x	
20	Wasyl	Kopcza	1		x	x	
21	Teodor	Dziamba	5		x	x	
22	Mychaw	Dziamba			x	x	pusta
23	Petro	Kopcza			x	x	pusta
24	Andryj	Dokla			x	x	pusta
25	Leszko	Horbal			x	x	pusta
26	Mytro	Horbal	2		x	x	
27	Ivan	Horbal	5		x	x	
28	Ivan	Necio	6		x	x	
29	Leszko	Dziamba	2		x	x	
30	CERKOW *MUZEJ				x	x	
31	SZPICHLIR -MUZEJ				x	x	
32	Stefan	Dydak	2		x	x	
33	Stefan	Dziamba			x	x	pusta
34	Stefan	Staranka	3		x	x	pusta
35	Kundrat	Dziamba			x	x	
36	Plebania prawoslowna		1		x	x	
37	Janina	Szarowicz		1	x	x	
38	Osyf	Madzik	4		x	x	
39	Mowoczarnia				x	x	
40	Teodor	Kuziak	1	1	x	x	
41	Sklep				x	x	
42	Switlycia				x	x	
43	Mychaw	Cirkit	1		x	x	
44	CERKOW PRAWOSLAWNA				x	x	
45	Wychaw	Oriszczak			x	x	
46	Wolodymir	Cirkit			x	x	
47	Nadia	Horbal	2		x	x	
48	Ivan	Cirkit	2		x	x	
49	Tymko	Horbal			x	x	
50	Mychaw	Horbal	1		x	x	D-6

Lp	N A Z W Y S K O		Rus.	Pol.	A	▲	●	Plac
51	Stefan	Gbur	13		x		x	E-6
52	Andryj	Kobasa	6			x	x	
53	Seman	Horbala	2			x	x	
54	Ivan	Horbala	2		x			
55	Pawlo	Horbala	4			x	x	
56	Mytro	Paszko	6			x	x	
57	Ivan	Paszko	4			x	x	
58	Mykolaj	Kocur	4			x	x	
59	Teodor	Kuziak			x			pusta
60	Mychaw	Felenczak	7		x		x	
61	Wolodymir	Staranka	1			x	x	E-6
62	Ivan	Felenczak	2			x	x	F-6
63	"	" "			x			F-6
64	Mychaw	Felenczak	1		x			F-7
65	Mykolaj	Szkurat	5		x	x		
66	Antocha	Szkurat	1		x		x	
67	Andryj	Felenczak	7		x			
68	Wasyl	Kopcza s.Wasyla	5		x	x	x	
69	Milka	Paszko	1		x			
70	Jan	Wruzek			x			
71	Danko	Felenczak	5			x		
72	Osyf	Worobel	5			x	x	
73	Teodor	Worobel	2		x			
74	Pajza	Worobel	1		x			
75	S C H R O N I S K O			2				F-7
			149	25	38	39	29	177

BORTNE WYWOZAJUT MANOWO-Z-D I D A M Y

Holosno piszwo po switi o zatopliniu Bortnho, za realizacju "WISLY"
Za wprowadzynia sabotaryjnoj hospodarky prez Samo-rzad Gminy Sankowa.

Ja znaw ze tak bude bo do toho wse tiahnut, poprawyly 1 km. potoka teper
chotiat w tim samim miscy kopaty hrib. To szto to jest ne SABOTARZ?
Budujut dorohy ne oprawywych prypysach ale hroszy berut.
Wzialy pozyczku na dwuzynia ekonomiczne to piszly po Ukraini stawlaty
pamiatnyky nieznanego zolnierza.

Odobraly od wlastytely zemlu lisy zapustyly nawodnyly do toho stopnia
ze teper sia wsiady weze i Bortne wezut z dñdamy na riwnyny, pidnosiat
riky na pidkarpatiu tam wylgajajut, to znaczyt ze nyszczat samy sebe.

"eje zadnoj potreby kopaty hroby na Bortne i Bodaky kotry i tak skoro
budut zamulen, bo za paru rokiw toto samo-czynni stane sia na tim tereni;
Hroby o kotrych mowa pomozut na tilko ze tot potop zawerszat w kilkoch
rokach.

Jest mowa o ochoroni zabytkiw, praktyczni szto zrobyly z Klenkiwkom????
Pamiatnyk Talarhofa w Smerekivcy perszyraz policja ne znawa to odohnaly
ale rano pamiatnyka juss ne bywo, Banycia i wece inszych.

Bortne ja odwidiw Maj 21-26 2006. Okropne to bywo widity dla mene wprost
ne dowiry ze taku sabotaryjnu hospodarku wprowadily, faktyczni realizujut
WISLU na wytycznych dziatka R. Painfussa.

Pola nawodnyly do oporu potoky zavalily, weze sia zemla wsiady hde lem
posmotrity.

M. Horbal powernuw pobuduwan dim na berezi ale ne predwidiw ze "WISLA"
ne skinczena ne zadowno joho dim "WISLA" zabere to pobuduwan druhi
o 100m dalsze, tam tisz neje pewnosty jak ne skinczat "W I S L U "

Samo-rzad Gminy jest lem poto zeby bywo na koho palcom pokazaty.
To juss jest barz znane wse sebe zakrywajut wynu klade sia na kohosy,
pewno Samo-rzad musyt robyty toto szto im kazut, ale jak ne zrobil to
szto sia stane??? Kolysy dijde do toho ze budut maty doczyninia zo swit-
om "G L O B A L " Tu jest wydoczne nyszczynia ne lem naszoho narodu zato
ze jest Prawoslawni-Rusynski ale welyke nyszczynia swita.
Take zabenpeczynia jak zrobyly pid A. Horbalom?/newartat spomynaty/
Harasymiwka weze sia na kilka czwerty husta keselycia czekat na wodu,

Hodiwka Chwalykowa zahoroda sypie sia do wody, toto jest wsiady.

Szto powydzno byty zroblene koneczni toho nykoly ne bude !!!!!

1. Usunuty kriaky z placiv pidmoklych.

2. Uzyty drenerky borozdowej (odkrytoj)

3. Ne zapustyty bilsze kriakamy pola drenuwanu.

4. Zabenpeczity wszytky potoczky, poticzky, riczky od nch wyplywu trymaty
czysto tak jak kolysy naszy didy trymaly, ked ste im odobraly to gazdu-
jte ne dziadujte.

Bortne piwnicznna storona czym skorsze powydzna byty drenuwanu od Szowty-
stwa do Koszarysk, tak samo poludniowa od Harastmiwky do Worobliwky.

Jesly toto ne bude zroblene Bortne bude wywezene.

Lisy tak samo roblat welyky szkody za kotry mozut odpowisty.

Ja ne pyszu zebym dakomu rozkazuwan, pyszu otim sztom widiw zloho szto
powydzno byty dobre, Bortne perezywo duze zamachiw.

Nykoly ne perestaly UNIW-BERESKU a juss dowozyly W I S L U

KOLY PRESTANUT TOTO REALIZU "A T Y!!!!!!!" ????

P O T O P B O R T N O H O

POLSKI URIAD PONOWNI REALIZUJE AKCYJU „W I S L A”

Ne zachodyt potreba wyjasniaty czoho nakryto nas „WISLOM.”

Ale jest potreba spytagy, czoho nam odnawlajut teper? Ostawa najkrasza cerkow na Lemkowni a moze na switi w Klenkiwci. W ramach „WISLY” Rozbyly. Pod zahlawkom ze perenesut-perenesly ale rozybyly zeby nykoly nychto taku cerkow ne postawyv, znaly kto znyszczyw ale nykoho ne karaly.

Sewo zatopyly razom z cmyntariom pampatkamy nanim.

W Bortnim ostawo 6 rodyn ne wyhnanych 1947 kotrych po wyhnaniu Jezoity chrestyly ponowni na Rymo-Katolykiw, stary pomerly ich wnuki piszly do Prawoslawnoj cerkwy. Toto własno pryspiszywo zatoplinia Bortnoho.

Jakym takym sposobom lem zeby rozybyty Prawoslawnych.

Prawoslawnu cerkow w Polszczy okupuje Warszawa zato ne mozut wystupyty nawet w własni oboroni.

Jak buryly Bilo-Rusam cmyntari nawet Papa ne zatrymaw prosyly sia na wszystky storony.

Teper stawo Bortne na pereskodi, bo wernuwo duze rodyn budujut nowy domy odnawlajut pampatnyky chodiat do Prawoslawnoj cerkwy - szto naj hirsze razyt teperiszni uriad. Feb.24-06. Pryichaly z planami zatopyty Bortne, toto zrobyly w 2005 ale trymaly w tajemnicy, (czekaly na hroszy)

Bortniane prosyly rokamy o zabespeczynia toho potoka bo sia obsuwat i woda zaberat desiatky ton zemli z kaminiom. Nykoly ne bywo hroszy.

Nareszti EU pryznawa na totu cil to zrobyly moze 1 km. A de reszta ????

Brakwo funduszu abu, abo dachto pozycyw szwagrowy.

Teper dostaly na zaporu, budut robyty w tim samim miscy hde robyly persze, budut rujnuwaty toto szto zrobyly persze. To jest SABOTASZ, zato ne kariut.

Jak E U. maje tilko hroszy zeby robyty zapory tam de ne potribny ne korystny to czoho ne zroblat zabespeczynia dla wody tam hde wymahat welyka potreba?

1. Poczystyty zabespeczty kozdy potoczok od joho wyplywu.

2. Ne puszczaaty wodu po polach hde propadat.

3. Toto same robyty na tereni lisiw.

4. Trymaty splyw wody jej korytom. (Toho pylnuwaty kozdy rik)

Czoho ne robyt sia rezerwatu wody w Ropycy? Tak samo i tu ne potribny tu prychodiat razom potik z Bortnoho, Bodakiw, Dragosziw, Pstruzne, Pankna, Magura, Malastiw. Komu treba bilsze wody ??????????

To jest plac 100 X bilszy, lipszy jak Bortne, jak jussz tak koneczni chotiat hroszy tratyty to jest duze pustych sew kotry mozut dalsze nyszczyty bo to lem oto sia rozchodyt zeby torhaty BORTNE.

To jest SABOTARYJNA robota uriadu ja ne dumam ze E U bude dawawa na darmo hroszy. To ne Sowiecka Unia kotru cyganyly za 50 rokiw braly hroszy kilko chtily ale nycz ne robyly, teper zaniom placzut.

Tu faktyczni chodyt o realizacju „W I S L Y”

Nykomu ne zaplatyly zato ze nam zabraly nasz dorobok z dida-pradida proklatom „WISLOM.”

Teper czyplayut sia didiw w hrobach toto roblat dawnu z Bilo-Rusynamy tam neje potokiw to buldozeramy walajut cmyntari tu zalywajut wodom.

Po Ukraini stawljajut pampatnyky roblat cmyntari dla polskich zolnierzy za hroszy kotry E.U. daje na rozwytok ekonomiczny Polszczy.

Nasz narid jusz perestaje prosyty o wyriwnania nam krywdy zrobienoj " WISLOM " Uriad nykoly nykoho ne suchaw a szkodu nam roblat wse hrablut szto mozut prydilajut do lisiw, parkiw, zalywajut wodom nyszczat szto ostawo po naszim narodi.

Wydyme na zaperty oczy ze "Wislu" odnawlajut ne lem tu ale i na wyhnaniu Za naszu krywdu prosyt sia jusz tretie pokolinia, budeme tak dowho prosyty o zaplatu naszoy krywdy zrobienoj nam WISLOM jak dowho budut jej odnawlaty, a koszta budut rosty.

Mame welyku nadiju i dowiria w E.U. ze nam w tim pomoze.

Nezname zaszto do Polszczy prydileno druhe kilko od Nimcy 1945 zaorane zasijane, zabuduwane, pewni zato ze ne wojuwaly z Nimciamy.

1947 Zahrabyly od nas Lemkiw, Ukraincy, Bilo-Rusyni tak samo zaorane za sijane, za sadzene potrafily toto bohactwo znyszczyty do "O" Teper rujnujut toto szto my odratuvaly.

Jak dowho bude tot pasozyt R U I N U P R O D O W Z A W ? ? ? ? ?

Mam w Bortnim na cmyntary welyku rodynu dalszych rodakiw i znajemych. Prahnauw bym zeby ich E.U. ne zaorawa, ne zatopywa, ne zapustywa lisom tak jak zrobila Polska administracja z cmyntariem Epidemik 1873

Pylnujut odnawlaty cmyntari okupanta Madiary-Austryjakiw 1914

Toty byly poswany morduwaty nasz narid to ho znyszczyly znyszczyly ciwu naszu inteligencju do kotorj my nykoly wece ne diszly.

W teperiszni czas starajut sia czym skorsze zaterty po nas slidy.

Bortne do wyhnania mawo 4km. szyryny 7 km. dowhe do toho dochodyly welyky lisy, teper mame lis w seli.

W ramach WISLY ja byw wyhnany dwa razy z Bortnoho 1947, 1966 po oba razy wyhnany zato ze ne Rymo-Katolyk ne polak.

Wyhnaw mia Polski Szuwinistyczny uriad Klerowski -kotry trymat kontrolu do hnesnicho dnia.

W moich zapysach najdete ich falszywe dijania na nasz narid i na mene.

W I S L A Z A B R A W A Z B O R T N O H O

Kwalifikowanych	KUCZNIRY -----	TKACZE
"	KOWALY -----	OLIARE
"	KRAWCY -----	OWOCY
"	KAMINIARY -----	JAHODY dostarczany metramy
"	SZEWCY -----	HRYBY " " " "
"	STOLARY -----	HODOWLA toto iszwo juszna tony.
"	PCZOLARE-----	ZILARSTWO naj barze znane irozwyte
na naszim tereni ne lem dla liczynia ale na rozmaity napytky, harbaty, maly i take zila ze w czasi buri diabow kryw sia do komyna to honym wykuryly i musiw wteczy do lisa.		

Dochody z roli ne dawaly tilko zysku szto dochodywo poza rilnyctwom.

Teper szatan zozer narid joho bohactwo .

Budeme widity szto sia stane z nim ????????????

Ansonia 01-18- 2006

Ivan Mezzelis

PROPOZYCJA DLA MALUNKIW-RYSUNKIW OBRAZIWIW 1945-47

1. Zawatka Morochiwska - jak strilaly meszkancy W/G opysu ANALY
2. " " " * jak polske wojsko metawo zywych ludy do ich okruczych chyz.
3. PRYWYTANIA BORTNIAWIW W JAWOZNIM 1947
Rozobrany czysto do hola (bez kolejnosity zrostu) stojat w piw kolesi
23 chlopy
4-ry wysoky 2 pid bajusom
10-at serednio 4 " # "
2-wa maloho 1 " " "
1 welyki lezyt na stilcy kotroho bjut wojaky kablamy po seredy ni zeby
kozdy mich widity (byly chodz pamiat stratyw)
To jest 24 osobowa hrupa Bortnian 1947
Byw odluczeny Ks. Ivan Bulat Anna Hbur (byly byty osibne)
4. SLECTWO W JAWOZNIM 1947
Chlop bez koszeli perechyleny na stiw holowu mu tysne oficer do stowa
dwa katy polsky wojaky bjut kablamy po pleczach.

5. NAHONKA DO UPA

INSZY TRAHICZNY PEREZYTIA Z TYCH CZASIW O KOTRYCH LUDE PYSZUT
Znymok z tych trahedij ne mame ale mame speciwy kotry potraflat dokladni
narysuwaty abo na maluwaty lem treba dobrzy opysaty.

Ja znam ze Polaky ne budut sia tym wstydaty ich lem take zadzialalat ale
szto onych budut dumaty druhy narody? Jak dizriat taki obraz.

6. N A S Z A H O L H O F A
1945 - 1947

Kwadratowa pidstawa z dweriami z frontu nani stojat 3 bani na kincy
3 ramenny krest. Od zemli okrczony had abo krokodyl, dostaje blysko
kresta joho holowa zwernena mertwe na bik z rozwalemym pyskiem.

To znaczyt ze chotiw ho zisty ale sam persze zdoch.

7. RAIKY tancujut kolo cerkwy chlopec podaje szapku z hroszamy zydowy
prez wilno, zyd daje chlopcu klucz do ciekwy./propawo za Napoleonem/
8. KYNES gazdynia neze w plachti na pleczach 2 welyki chliby za pochoronnom procesjom hospodaria.
Chliby lyszawa w cerkwy potim ks.zaberaw dla swoich swyn.

ZBERATY- RYSUNKY, MALUNKY, RIBBU, WYSZYMKY, STARY ZNYMKY, ODJAHU ITD.

Nese wodu w jarmi
Orka korowamy
Sije zerno rukamy
Melut w zornach
Torhajut len
Hwadiat len
Priadky na wereteniu
" " " kudely
Towczut len w stupi
Spuszczajut olij
Motowywo /snujut/
Robota na kroasnach
Znywa serpom
" " kosom
Molocka cipamy
" " ruczn.maszynom
" " keratom
Wijania zerna wijaczkom
Wykopky motykom
Praczka na potoczku
Na tracki pywi

Pastuszok pry huskach
Pastuchy pry ohny
Pastuchy z baczem
Powaznyk z michom /ristwo/
" " z koszykom /welygden/
Maziar
Szklar
Miszkar
Drotar
Blanar
Muzykanty -Hudaky
Dziad
Dechtiar
Gazda
Korczmar
Wit
Jak kawaler iszow w zymi do panny?
Jak arab prowadzyl zenu do dochторia ?
Resztu inszych typiw kotry ja pomynuw.

K O N E C Z N O T R E B A C P Y S A T Y

- 1 Odjah w naszych regionach
- 2 Znaradia hospodarcze ich lokalizacja
- 3 Nazwyska jak byly znany w seli do 1947
- 4 Kresty figury kaplyczki prydorczny po seli
- 5 Idwo szto denne obyczajowe i swiatoczne
- 6 Zrobyty jednu kucharsku knyszky choc 20 potraw pryhotowlinia
- 7 Udiw w I.S.W w danim seli
- 8 " II.S.W " "
- 9 " 1945 na wschid
- 10 " 1947 na zachid
- 11 Jawozno 1947
- 12 Oznajomyty ludiam ze kozda znymka ma byty pidpysana. Szto nani?
Koly ?De ? /Znymka to pamiatka i dokument/

Hladem ludy kotry potraflat rysuwaty, maluwaty, wyszywaty duze by zrobyty jest mnozestwo rozmaitych riczy do tej roboty.

T.Kuziak dc kotroho ja zwernuw sia naj persze bo win maje zdibnist do tej roboty ale odkazaw sia ze win robyt lem teto szto chocze a ne toto szto mu dachto kaze.

To tisz ne prawda bo malunky kotry ja prosyw win zrobyw inszym ludiam , moze sia pozostwy ze chotiw jem daty joho robotu na switowu wystawu po 12 -toch rokach ja tisz zrezygnuwaw.

Zbirku opysanu ne pererywam prowadzu dalsze i proszu zeby najty takich bilsze to budu im pomahaw abo jak majut daszto mawo proszu peredaty do mene.

НАША РОДИНА

ИЛЛЮСТРОВАННЫЙ
СБОРНИКЪ

для простонародного читанья

I

Составилъ

ГРИГОРІЙ КУПЧАНКО

редакторъ - издатель газетъ „Просвѣщеніе“ и „Вѣночокъ“ въ Вѣдні

ИЗДАНИЕ МИНКУСЪ

Нью-Йоркъ — Берлинъ

1924

Введение.

Въ переднѣмъ словѣ сей книжки сказано, что русскій народъ живетъ въ Австро-Угорской державѣ, въ Россійской державѣ и въ Американской части свѣта. Що-жъ означаютъ сѣ слова: русскій народъ, Австро-Угурска держава, Россійска держава и Американска часть свѣта? Щобы дати на сѣ пытанья точну (добру) отповѣдь, треба сказати где-шо не лишь о русскомъ народѣ а также и о другихъ, нерусскихъ народахъ и взагалѣ о всей землѣ, на которой мы, люди, живемъ.

Название русского народа.

Словами русскій народъ мы называемъ всѣхъ людей на свѣтѣ або, лучше сказавши, на землѣ, который говорятъ, мовятъ або бесѣдуютъ русскимъ языкомъ, русскою мовою або русскою бесѣдою, т. е. такъ, якъ написана сія книжка. Отже имя або название русскій народъ походитъ отъ имени або названія русскій языкъ, а такъ якъ русскимъ языкомъ говорятъ многій люди на землѣ, то тѣ многій русскій люди называются разомъ: русскій народъ.

Единица русского народа есть каждый русскій человѣкъ, т. е. каждый русскій мужчина и кажда русска женщина. Для того каждый русскій человѣкъ называетъ себе коротко, однимъ словомъ Русскій або Русска, совсѣмъ такъ, якъ напримѣръ каждый нѣмецкій человѣкъ называетъ себе коротко Нѣмецъ, якъ каждый романскій (воловскій) человѣкъ называетъ себе коротко Ромынъ (Волохъ), якъ каждый чешскій человѣкъ называетъ себе коротко Чехъ,

VI

якъ каждый польскій человѣкъ называетъ себе коротко, однимъ словомъ Полякъ и т. д.

Где-которы русскіи люди называютъ себе Русинами (напримѣръ въ Галичинѣ), Руснаками (въ Буковинѣ) и Русняками (въ Угрїи), отже именами, подобными до именъ: Татаринъ, Полякъ и т. д. Но сѣ названія не суть правильныи и отповѣдныи, бо такъ называемы Русины, Руснаки або Русняки не говорять русинскимъ, руснацкимъ або русняцкимъ языкомъ, а говорятъ лишь однимъ рускимъ языкомъ и сами кажутъ, что говорятъ рускимъ языкомъ, або, коротко сказавши, по-русски.

Происхожденіе названія русскаго народа.

Отки-же взялося название русскій, т. е. русскій языкъ, русскій человѣкъ, русскій народъ, Русска земля, Русь и т. д.? Одній ученій утверждаютъ (кажутъ), что название русскій походитъ отъ имени нашихъ предкѣвъ або прародителей, которы еще до Рождества Христового, отже еще передъ 1896-ма роками жили въ той сторонѣ, где теперь лежить полуднѣшна Россія, именно зачавши отъ Чорногого моря и устья рѣки Дунал ажъ по-за мѣсто Кіевъ и которы называлися Россами або Руссами. А другой ученій кажутъ, что название русскій походитъ отъ имени предводителя (начальника) нашихъ предкѣвъ або прародителей, который назывался Русомъ и у которого були еще два братыя на имя Лехъ и Чехъ, и что отъ именъ тихъ нашихъ стародавнихъ предводителей повстали названія Руссы або Русскій, Лехи або Ляхи и Чехи.

Больше вѣроятне (правдоподобне) изъ сихъ двохъ утвержденій есть первое, такъ якъ оно доказано наиболѣшими историками*) (лѣтописцами) свѣта, и то такъ стародавнихъ якъ и новѣйшихъ часобъ и разнличныхъ народовъ. Такъ пишеть нашъ славный первый русскій лѣтописецъ (историкъ) Несторъ; умершій около 1114-го року, въ своей „Повѣсти временныхъ лѣтъ, откуда пошла есть русская

*) Историкомъ называется тотъ ученыи человѣкъ, который описуетъ минувшѣсть або бувальщину краевъ, народовъ, поодинокихъ людей и т. д.

земля и кте въ Киевѣ начата первѣе киїжити" межи инымъ: „Се бо токмо словѣнскѣ (т. е. славянскій) языкъ въ Руси: поляне, деревляне, ноугородцы, полочаны, дреговичи, сѣверы, бужане; а се суть иниꙗ языци, иже дань даютъ Руси: чюдь, меря, весь, мурома, черемисы, мордва, пермь, печера, ямь, лита, зимигола, корсь, норова, ливъ.“ Потомъ въ той „Повѣсти“ Нестора оповѣдается о полуудѣшнѣй Руси и еи жителяхъ полянахъ и деревлянажъ, при чѣмъ сказано, что при вѣзантійскѣмъ (т. е. греческѣмъ) царѣ Михаилѣ III-мт (который правилъ отъ 842-го до 867-го року), „начася прозывати Русска земля“.

Нерусскій историки, а именно греческій, римскій, готскій и нѣмецкій упоминаютъ о Русскихъ еще въ исторіи до Рождества Христового, называючи въ той исторіи Русскихъ: то Роксоланами, то Россоланами, то Роксами, то Россами, то Руссами. Такъ пишетъ старогреческій географъ (описователь землѣй) Страбонъ, жившій отъ 66-го року до Рождества Христового до 25-го року по Рождествѣ Христовомъ, что Роксоланы або Россоланы воевали въ 94-мъ роцѣ до Рождества Христового разомъ съ своими сосѣдами, Скіеами противъ знаменитого понтийскаго и боспорскаго царя Мітрідата. Староримскій историкъ Тацитъ, жившій отъ 54-го до 117-го року по Рождествѣ Христовомъ, пишетъ, что Роксоланы або Россоланы ворвалися въ 69-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ въ тогдишну римскую землю (край) Мизію и разбили двѣ римскій когорты (арміи). Староримскій историкъ Пліній, жившій отъ 23-го до 79-го року по Рождествѣ Христовомъ, говоритъ, что во второмъ столѣтію по Рождествѣ Христовомъ Римляне платили роксоланскому князю дань и что русскій Аланы (т. е. Русскій) притѣсняли Римлянъ на нижнемъ Дунаю. Готскій историкъ Горнандъ, жившій въ 6-мъ столѣтію, пишетъ, что Роксы або Россы, по удаленію народа Готовъ и народа Гунновъ изъ сторонъ надъ Чорнымъ моремъ на западъ, сновь запановали въ тихъ сторонахъ и что ихъ земля граничила на западѣ съ землею Дакіею. Царьградскій патріархъ Фотій, умершій въ 891-мъ роцѣ, пишетъ, что Россы напали въ половинѣ 860-го року на греческое столичне мѣсто Царьградъ (по-гречески Константинополь) и страшно опустошили его и т. д. и т. д.

Россы, Руссы або Русскій були взагалѣ надсвычайно храбрѣ въ воинахъ съ другими народами, и не дивно, бо они були потомками народа, который назывался Славянами, т. е. славными людьми. А такъ якъ Славяне говорили межи себою однимъ славянскимъ языкомъ, слова которого они все добре разумѣли, то сами Славяне называли себе Словянами, т. е. людьми съ языкомъ, мовою або бесѣдою однихъ и тихъ самыхъ понятныхъ (сразумѣльныхъ або знакомыхъ) имъ словъ. Другихъ-же, чужихъ, неславянскихъ людей, слова которыхъ Славяне не разумѣли, они называли просто нѣмыми або Нѣмцами. Теперь скажемъ, якъ роздѣляется земля, на которой мы, люди, живемъ и якъ роздѣляются люди на нашей землѣ.

Роздѣль землї и людей на землѣ по ихъ положеню.

I. На части свѣта.

Земля, на которой мы, люди, живемъ, есть надсвычайно велика куля, которая безпрестанно лѣтаетъ въ повѣтрю вокругъ солнца, чтобы себе освѣтити и согрѣти. Поперхнѣсть землї мѣрить 509,950.714 кв. кил або 9,261.238 кв. миль и роздѣляется на пять частей, который называются: Европа, Азія, Африка, Америкаа и Австралія. Съ пять частей свѣта роздѣляются на державы або государства, посѣданія, краи и т. д. Державы, посѣданія, краи и т. д. роздѣляются сновь на области, губерніи, коронній краи и т. д. Области, губерніи, коронній краи и т. д. роздѣляются сновь на округи, уѣзды (повѣты) и т. д. Области, губерніи, коронній краи и т. д. роздѣляются сновь на громады, волости, общины и т. д. Громады, волости, общины и т. д. роздѣляются сновь на мѣста, села, и т. д.

Якъ наша земля, такъ и живущій на нашей землѣ люди або жителій землї роздѣляются по частяхъ свѣта, въ которыхъ они живутъ. Такъ людій, который живутъ въ Европейской части свѣта або, коротко сказавши, въ Европѣ, называются Европейцами (Европейці), люди, который живутъ въ Азіатской части свѣта або въ Азіи, называются Азіатцами, люди, который живутъ въ Африканской части свѣта або въ Африцѣ, называются Африканцами, люди, который живутъ въ Американской части

свѣта або въ Америцѣ, называются Американцами и наконецъ люди, который живутъ въ Австралійской части свѣта або въ Австралии, называются Австралійцами.

Кромѣ названныхъ тутъ пяти частей свѣта суть еще двѣ мало извѣстнѣ стороны свѣта, который лежать на самомъ полнѣчномъ и на самомъ полуднѣшномъ верху нашей землї и который носятъ названия Сѣверна або Полнѣчна и Южна або Полуднѣшна полярна сторона свѣта. Такъ якъ и въ сихъ вѣчно холодныхъ снѣжныхъ и ледовитыхъ сторонахъ нашей землї живутъ немногї люди, то тѣ люди называются жителями полярныхъ сторонъ свѣта. Для различія отъ жителей сихъ вѣчно холодныхъ або студеныхъ сторонъ нашей землї, жителї пяти частей свѣта называются жителями умѣренныхъ (т. е. на-пѣль холодныхъ и на-пѣль теплыхъ) сторонъ землї и жителями теплыхъ сторонъ землї.

Мы, Русскїй, живемъ въ Европѣ, Азіи, Америцѣ и въ Сѣверной або Полнѣчной полярной сторонѣ свѣта и для того называемся также або Европейцами, або Азіатцами, або Американцами, або жителями полярной стороны свѣта, уважающи на то, въ которой части свѣта кто изъ насть живеть.

II. На державы.

Дальше роздѣленье людей на нашой землѣ идѣтъ по державахъ або государствахъ, посѣданіяхъ, краяхъ и т. д., въ которыхъ они живутъ. Такъ называются напримѣръ: люди, который живутъ въ Россійской державѣ, Россіянами (Россіяне), люди, который живутъ въ Австро-Угорской державѣ, — Австрійцами и Уграми, люди, который живутъ въ Шведской и Норвежской державѣ, — Шведами и Норвежцами и т. д.

Мы, Русскїй, который живемъ въ Россійской державѣ, въ Австро-Угорской державѣ, въ розличныхъ державахъ Американской части свѣта або Америки, якъ: въ Соединенныхъ Штатахъ Сѣверной Америки, въ Канадѣ, въ Бразиліи и т. д., называемся также або Россіянами, або Австрійцами, або Уграми, або жителями Соединенныхъ Штатовъ Сѣверной Америки, або Канадійцами, або Бразилійцами и т. д.

Х

III. На области, губернії, краи и т. д.

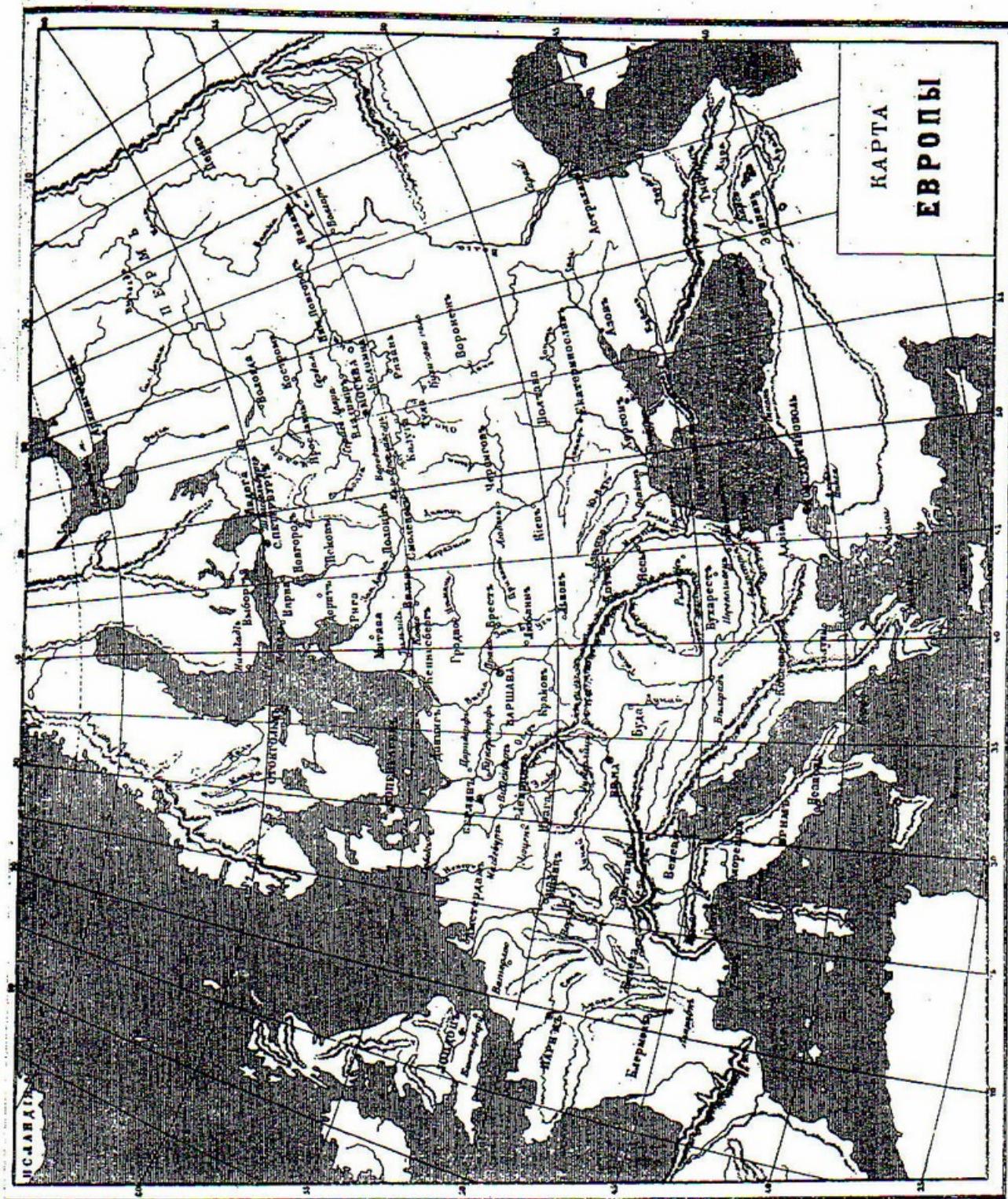
Такъ якъ державы або государства, посѣданія, краи и т. д. на нашей землѣ роздѣляются на области (провинціи), губерніи, коронній, краи и т. д., то и люди або жителіи тихъ поодинокихъ областей, губерній, коронныхъ краевъ и т. д. роздѣляются и называются по тихъ областяхъ, губерніяхъ, коронныхъ краяхъ и т. д. Такъ называются напримѣръ: жителіи Уральской области въ Россіи Уральцами (Уральці), жителіи Московской губерніи — Москвичами, жителіи коронного края Галичини въ Австріи — Галичанами, жителіи коронного края Буковины въ Австріи — Буковинцами, жителіи русскихъ сторонъ въ Угріи — Уграми и т. д.

Такъ якъ мы, Русскій, жіемъ и въ Уральской области, Московской губерніи, Галичинѣ, Буковинѣ, Угріи и т. д., то мы называемся также або Уральцами, або Москвичами, або Галичанами, або Буковинцами, ябо Уграми и т. д., уважаючи на области, губерніи, коронній краи и т. д., въ которыхъ кто изъ насъ жіеть.

IV. На округи, уѣзы або повѣты.

Дальшій роздѣлъ жителей поодинокихъ областей, губерній, коронныхъ краевъ и т. д. идетъ по округахъ, уѣздахъ або повѣтахъ, на якій роздѣленій поодинокой области, губерніи, коронній краи и т. д. Такъ называются напримѣръ: жителіи Калмыковскаго округа або уѣзда Уральской области въ Россіи — Калмыковцами (Калмыковці), жителіи Богородскаго округа або уѣзда Московской губерніи въ Россіи — Богородчанами, жителіи Львовскаго округа або уѣзда въ Галичинѣ — Львовянами, жителіи Черновецкаго округа або уѣзда въ Буковинѣ — Черновчанами, жителіи Пряшевскаго округа або комітата въ Угріи — Пряшевцами и т. д.

Такъ якъ мы, Русски, жіемъ и въ Калмыковскомъ, Богородскомъ, Львовскомъ, Черновецкомъ, Пряшевскомъ округахъ и т. д., то мы называемся также або Калмыковцами, або Богородчанами, або Львовянами, або Черновчанами, або Пряшевцами и т. д., уважаючи на то, въ которомъ округѣ кто изъ насъ жіеть.

V. На громады, волости, мѣста, села и т. д.

Наконецъ раздѣляются и называются жителї поодинокихъ округбвъ, уѣздбвъ або повѣтбвъ и т. д. по грома-

ХII

дахъ, волостяхъ, мѣстахъ, селахъ и т. д., въ которыхъ они живутъ. Такъ называются напримѣръ: жителіи громады Броварей Броварянами, жителіи волости Красногорода Села — Красносельчанами, жителіи мѣста Коломыї — Коломыйцами, жителіи села Берегомети — Берегометянами и т. д. и т. д.

На картѣ, помѣщеннѣй на XI-той сторонѣ, представлена Европейска часть свѣта або Европа съ еи державами або государствами, бѣльшими мѣстами, островами (кемпами), горами, морями, озерами, рѣками и т. д.

Сей раздѣлъ жителій землї и людей на землѣ есть раздѣломъ по положенью, т. е. где яка часть свѣта, держава и т. д. и где якіи люди положени або находятся. Сей раздѣлъ называется географическимъ*) або політическимъ**), т. е. раздѣломъ черезъ границы межи поодинокими частями свѣта, державами або государствами, поєданіями, краями, областями, губерніями, коронными краями, округами, уѣздаами або повѣтами, громадами, волостями, мѣстами, селами и т. д. Географическій або політическій раздѣлъ людей на нашей землѣ маеть то значеніе, что каждый человѣкъ або каждый народъ на землѣ знаеть, въ какой части свѣта онъ живетъ и до якой державы або до якого государства, посѣданія, края и т. д. онъ принадлежить.

Раздѣлъ людей на землѣ по ихъ происхожденью.

I. На расы.

Кромѣ географического або політического раздѣла людей на землѣ есть раздѣлъ людей по происхожденью, т. е. на то, якій расы, якого кто племени, роду або поколѣнья, що можно познати якъ на однѣмъ и другомъ человѣцѣ, такъ и на однѣмъ або другомъ народѣ по сложенію („сбудованью“) его тѣла, по красцѣ („фарбѣ“) кожѣ (шкбрѣ) его тѣла, по формѣ его головы, чела, лица, носа, бороды и зубовъ, по формѣ и красцѣ его волосъ и т. д.

Расъ на свѣтѣ есть много, но головныхъ расъ есть пять. Тѣ головнѣ расы суть: 1) кавказска (бѣльше якъ

*) Слово географическій походитъ изъ греческого языка и значитъ по-русски означающій або описующій землю.

**) Слово політическій походитъ также изъ греческого языка и значитъ по-русски державный або государственный.

XIII

787), 2) монгольска (бóльше якъ 570), 3) малайска (бóльше якъ 90), 4) американска (бóльше якъ 10) и 5) эфіопска раса (бóльше якъ 130 мýлліонбъ душъ).

Люди кавказской расы мають подолговату або круглу голову, бѣлу, жолтаву або руду кожу (шкóру) тѣла, долгій гладкій або кучерявій, неволнистїй, яснїй або чорнїй волосы на головѣ и бородѣ, не сторчащї (наверхъ) кости лица и прямїй зубы. Люди монгольской расы мають жолто-руду кожу тѣла, чорнїй, прямїй, блестячїй волосы, слабїй волосы на бородѣ, косо прорѣзанїй малї очи и сторчащї кости лица. Люди малайской расы мають подобно, якъ люди монгольской расы, жолтаву або темно-руду кожу тѣла, гладкій натягненїй волосы, сторчащї кости лица и почасти косо стоячїй очи. Люди американской расы мають жолту або мѣдяно-червонну кожу тѣла, кострюбатїй чорнїй волосы и долгїй сбгнутїй (якъ у орла) носы. Наконецъ люди эфіопской расы мають темно-руду або совємъ чорну кожу тѣла, чорнїй, твердїй або волнистїй волосы, слабїй волосы на бородѣ, толстїй губы и широкїй плосковатїй носы.

II. На пôдрасы.

Такъ якъ люди поодинокихъ расъ розличаются межи собою не лишь по своему сложеню тѣла, по красцѣ своей кожи тѣла, по своей формѣ головы, лица, носа, бороды и зубовъ и по своей формѣ и красцѣ волосъ, но также и по своему характеру и способу життя, то учени подѣлили расы еще на пôдрасы Такъ роздѣляются: кавказска раса на 3, монгольска раса на 4, малайска раса на 4, американска раса на 3 и эфіопска раса на 4 пôдрасы.

Пôдрасы кавказской расы суть: 1) Арійцїй (бóльше якъ 738 мýл. душъ на всей землї, 2) Семїты (бóльше якъ 24 мýл., на всей землї) и 3) Гамїты (бóльше якъ 25 мýл., въ Африцѣ). Пôдрасы монгольской расы суть: 1) Фїнно-Угры (бóльше якъ 12 мýл., въ Европѣ и Азїи), 2) чистїй Монголы (бóльше якъ 500 мил., въ Европѣ и Азїи), 3) Японцїй и Корейцїй (бóльше якъ 50 мил., въ Азїи) 4) Тїбетцїй (бóльше якъ 10 мил., въ Азїи) и т. д. Пôдрасы малайской, американской и эфіопской расы суть дуже многочисленнїй и живутъ въ Африцѣ, Америцѣ и Австралії.

XIV

III. На племена або роды.

Такъ якъ и пôдрасы людей различаются одинъ отъ другихъ, и то не лишь высшеозначенными качествами тела и душой, но также и своимъ племенемъ або родомъ, то ученья раздѣлили пôдрасы на племена або роды, и то арійскую пôдрасу на 8, семітскую пôдрасу на 4, гамітскую пôдрасу на 8, фінно-угорскую пôдрасу на 3, чисто монгольскую пôдрасу на 2 племена або роды и т. д.

Племена арійской пôдрасы суть: 1) Славяне (около 128 мîліонôвъ душъ, на всей землѣ), 2) Германцî (около 192 мîл., на всей землѣ), 2) Греко-Романы (около 132 мîл., на всей землѣ), 4) Литовцî (3 мîл., въ Европѣ), 5) Цельты (9 мîл., въ Европѣ и Америцѣ), 6) Албанцî ($1\frac{1}{2}$ мîл., въ Европѣ), 7) Ираны (25 мîл., въ Азии) и 8) Индузы (около 250 мîл., въ Азии).

Племена семітской пôдрасы суть: 1) Ереи або Жиды (на всей землѣ), 2) Арабы и Бедуїны (въ Азии и Африцѣ), 3) Халдеи, Сиріяне и т. д. (въ Азии) и 4) Абейсінцî, Нубійцî, Галла и т. д. (въ Африцѣ).

Племена гамітской расы суть: Берберы, Ма-вры, Кабілы, Туареги, Копты, Донгола, Беджа, Сого и т. д.

Племена фінско-угорской пôдрасы суть: Фінны, Карелы, Лівонцî, Эсты, Куры, Мадьяры, Секлеры, Зыряне, Мордва, Черемісы, Самоѣды, Вогулы, Остяки, Вотяки, Лапландцî и Чудь.

Племена чисто-монгольской расы суть: властивî Монголы, Буряты, Манджуры, Айносы, Тунгусы, Якуты, Калмыки, Бухарцî, Узбеки, Османы або Турки, Кîргîзы, Туркмены, Татаре, Башкîры, Чувашî, Каракальпаки, Китайцî або Хîнцî, Аннамиты, Сіамцî, Барманы и т. д.

Племена неопределенней расы суть: Баски (въ Испании и Франціи), Дравіды (въ Передней Индіи), Сінгальцы (на островѣ Цейлонѣ), Камчадалы, Юкаїры, Эскимосы, Чучки, Алеуты и т. д. (въ полнôчной Азии и полнôчной Америцѣ), Готтентоты и Бушмены (въ полуднôшно-западной Африцѣ) и наконецъ Цыганы (во всей Европѣ, въ западной Азии и въ полнôчной Америцѣ).

IV На народности.

Дальшій роздѣлъ людей на землѣ идетъ по народности, т. е., якимъ кто языккомъ говоритъ. Такъ роздѣляется славянске племя на слѣдующи народности: 1) Русскій, т. е. русска народнѣсть (бѣльше якъ 90 мілліоновъ душъ), 2) Поляки (бѣльше якъ 13 мил.), 3) Чехи (бѣльше якъ 7 мил.), 4) Болгаре (бѣльше якъ 5 мил.), 5) Сербы (бѣльше якъ 4 мил.), 6) Хорваты (бѣльше якъ 4 мил.), 7) Словаки (бѣльше якъ 2 мил.), 8) Словинцій (бѣльше якъ $1\frac{1}{2}$ мил.) и 9) Лужицкій Сербы (бѣльше якъ 200.000 д.).

Отже мы, Русскій, потомъ Поляки, Чехи, Болгаре, Сербы, Хорваты, Словаки, Словинцій и наконецъ Лужицкій Сербы есьмо одного племени або рода и для того называемъ одинъ другихъ соплеменниками або сородниками.

Народности германскаго племени суть: Нѣмцій (бѣльше якъ 70 мил.), Англичане и Скотты (бѣльше якъ 100 мил.), Скандинавцій (бѣльше якъ $9\frac{1}{2}$ мил.), Голландцій (бѣльше якъ $5\frac{1}{2}$ мил.) и Фламандцій (бѣльше якъ 4 мил. душъ).

Народности греко-романскаго племени суть: Греки (около 4 мілліона), Итальянцій (бѣльше якъ 30 мил.), Испанцій, Португальцій и Каталонцій (бѣльше якъ 45 мил.), Французы, Провансальцы и Валлоны (бѣльше якъ 42 мил.), Ромыны або Волохи (бѣльше якъ $9\frac{1}{2}$ мил.), Ретороманы и Ладіны (больше якъ 100.000) и Франульцій (бѣльше якъ 400.000 душъ).

Остальни племена арійской подрасы, и то літовскe и албанскe племена составляютъ каждe для себe и такій сами народности. Цельтскe племя роздѣляется на народности Ирбвъ або Эрзбвъ ($7\frac{1}{2}$ мил.) и Армориканъ ($1\frac{1}{2}$ мил. душъ). Иранскe племя роздѣляется на народности: Ново-Персбвъ, Армянъ, Курдбвъ, Осетинбвъ, Грузинъ, Георгійцёвъ, Лезгиннбвъ, Черкес-сбвъ, Афганбвъ, Таджікбвъ и т. д. (бѣльше якъ 25 мил. душъ). А племя Индійцёвъ роздѣляется на колька народностей (около 250 мил. душъ).

Що-же касається народностей остальныхъ племенъ кавказскихъ подрасъ и монгольской, малайской, американской и

XVI

афіопской расъ, то ихъ такъ много, что на сѣмъ мѣстци трудно навести всѣ ихъ имена.

V. На вѣроисповѣданія.

Наконецъ люди раздѣляются по вѣроисповѣданію, т. е. яку кто вѣру исповѣдуєтъ. Вѣроисповѣданіи есть на свѣтѣ дуже много. Головнѣй вѣроисповѣданія, до которыхъ принадлежитъ найбѣльше людей на землѣ. суть 1) христіанске вѣроисповѣданіе, (бѣльше якъ 500 мїл.), 2) буддистске вѣр. (бѣльше якъ 450 мїл.), 3) брамійскѣе вѣр. (бѣльше якъ 200 мїл.) 4) магометанске вѣр. (бѣльше якъ 170 мїл.) и 5) мойсееве або іудейскѣе (жидовскѣе) вѣроисповѣданіе (бѣльше якъ 8 мїл. душъ). Бѣльше якъ 260 мїліоновъ людей на землѣ або суть язычники, идолопоклонцї (поганине) або не мають ніякого вѣроисповѣданія.

Христіанске вѣроисповѣданіе раздѣляется на три головнѣй христіанскѣи вѣры, который суть: 1) греко-восточна або православна вѣра (бѣльше якъ 110 мїл.), 2) евангелическа або лютеранска вѣра (бѣльше якъ 150 мїл.) и 3) римско-католическа або латинска вѣра бѣльше якъ 240 мїл. душъ.

Мы, Русский, принадлежимъ мало-не всѣ до греко-восточной або православной вѣры. А що касается нашего происхожденья, то мы, Русскї, принадлежимъ, якъ сказано, до кавказской расы, до арійской подрасы, до славянскаго племени або роду и до русской народности. Отже русска народность и православна вѣра суть наши найблизшій принадлежности, наши найдорожшій сокровища (скарбы) и найголовнѣйшій отличія або отзнаки нашего тѣла и нашей душѣ, бо народность або языкъ соединяетъ (случаетъ, связуетъ) людей тѣлесно, а вѣроисповѣданіе або вѣра соединяетъ людей душевно однихъ съ другими. А если многій люди соединеній межи соборою одною народностью и одною вѣрою, то они составляютъ якъ бы одну родину, состоящу изъ родныхъ братъївъ и сестеръ, отже изъ дѣтей одного отца и одной матери.

СЛАВЯНЕ.

Люди, живущі на Божій землі, роздѣляються по своему происхожденію на племена або народности. Мы русскій люди або коротко Русскій, принадлежимъ до гакъ называемого славянскаго або словянскаго племени. Кроме насъ, Русскихъ до славянскаго племени принадлежатъ также: Поляки, Чехи, Словаки, Сербы, Хорваты, Словинцій, Болгаре и Лужицкій Сербы. А Славянами або Словянами мы, Русскій, и названий тутъ другой народы называемся тому, бо мы разумѣемъ свои слова, коли говоримъ одинъ съ другими, напримѣръ: Русскій съ Поляками, Чехами, Словаками и т. д. А то сновь, что мы разумѣемъ свои слова, свою бесѣду свѣй языкъ або свою мову, доказуетъ, что мы, т. е. мы Русскій, потомъ Поляки, Чехи, Словаки, Сербы, Хорваты, Словинцій, Болгаре и Лужицкій Сербы есьмо потомки одного и того самого народа, дѣти одной кости и одной крови и отже одинъ съ другими роднѣ братья и сестры.

Первоначальны жилища Славянъ.

Давно, коли мы, Славяне, не були еще подѣлены на части, т. е. на Русскихъ, на Поляковъ, на Чеховъ и т. д., мы, властиво-же наши предки, наши прародителіи жили прикупѣ, въ одномъ мѣстци, въ одной сторонѣ або въ одномъ краю. Мѣстце, въ которомъ жили наши славянскій предки прикупѣ, буль край Индія въ Азіи. А Азія лежитъ на всхѣдѣ солнца отъ Европы, въ которой части землї мы, теперь живемъ. Изъ Индіи наши славянскій предки переселилися (пришли) въ Европу долго до Рождества Христового и осѣ-

лися въ сторонахъ межи рѣками Дунаемъ, Вислою, Западнымъ Бугомъ, Днѣстромъ и Прутомъ, отже въ сторонахъ, где теперь лежать Угрія або Угорщина, Галичина, полуднѣшно-западна часть Россіи и Буковина. Понеже въ сихъ сторонахъ наши предки нашли много горъ и горбовъ, то они назвали сю свою нову землю або отчину Хорватію, т. е. горбатою землею. Съ часомъ наши предки Славяне въ Хорватіи зачали и себе называть хорватами, т. е. жителями хорватской землї, совсѣмъ такъ, якъ, напримѣръ, теперь жителї Галичины называются Галичанами, жителї Буковины — Буковинцами и т. д. Изъ слова Хорваты повстало слово Карпаты, которымъ словомъ до сего днѣшнего дня называются наши горы въ Галичинѣ, Угри и Буковинѣ.

Перве славянске государство.

Въ хорватской земли були особнї славянскї князї, котрї правили надъ нашими предками. Отже Хорватія то було перве славянске государство або перва славянска держава въ Европѣ. Къ сожалѣнью неизвѣстно, якъ называлися первый славянскї правитель, владѣтелї або государї въ старой Хорватії. Изъ исторіи извѣстно лишиь столько, что въ девятомъ столѣтїю або вѣку, отже въ восьмьсотъ и кѣлька лѣтъ по Рождествѣ Христовомъ въ Хорватіи правили королевичъ Иванъ и потомъ князь Бугаринъ. Но въ девятомъ вѣку въ Европѣ существовало уже кѣлька славянскихъ государствъ або державъ, который носили розличнї названія и въ которыхъ правили особнї славянскї князї.

Роздѣленіе Славянъ.

Славянскї государства або державы були основанї нашими предками Славянами изъ Хорватіи, которымъ було тѣсно въ ихъ старой отчинѣ, Хорватіи, и который отже росширялися изъ своей отчины на всѣ стороны Европы и осѣдалися въ новыхъ чужихъ, неславянскихъ земляхъ або государствахъ и межи чужими, неславянскими народами. Черезъ totъ роздѣлъ на части и черезъ то смѣшанье съ чужими людьми Славяне зачали пріймати въ свою бесѣду, въ свой

языкъ, въ свою мову чужій, неславянскій слова и взагалѣ стали перевертати свой языкъ або, лучше сказавшій, слова своего славянскаго языка. А роздѣляючись на части, мѣшаючися съ чужими народами и перевертаючи свой языкъ на всякий лады, наши предки зачали съ часомъ и съмыхъ себе называть различными именами. Такъ и повстали названія: Хорваты, Сербы, Болгаре, Чехи, Словаки, Лужицкій Сербы, Поляки, Русскій и Словинцій, который названія сохранились (задержались) между Славянами до сего днѣшнаго дня.

Славяне въ Греческой земли.

Первій Славяне выселилися (вышли) изъ старой Хорватіи въ 400 лѣтъ по Рождествѣ Христовомъ. Выйшовши изъ своей родной землї або отчины, тѣ Славяне направилися на-полудни, перейшли черезъ рѣку Дунай и осѣлися за Дунаемъ въ тамошнѣй Греческой або такъ называемой Византійской земли. Тутъ такъ сподобалось Славянамъ, что они призвали туда и многихъ другихъ Славянъ изъ старой Хорватіи и что за двѣста лѣтъ Греческа земля була совсѣмъ переполнена Славянами. Особливо много Славянъ осѣло въ греческихъ краяхъ Оракіи и Македоніи и вслѣдствіе тоге греческій писателій называли тѣ два край Славінгью, т. е. славянскою землею. Въ 469-мъ роцѣ одинъ Славянинъ, который назывался Оногость, стался правителемъ Отракіи. А въ шестомъ столѣтію Славянинъ Управда, сынъ Истока, стался даже правителемъ Греческого або Византійского государства. Имя Управды Греки перевели на свой языкъ и назвали своего правителя Управду 1устиніаномъ

Сербское государство.

Греки дуже любили и поважали Славянъ за то, что Славяне були дуже смѣливѣ и храбрѣ въ войнахъ и что они помогали Грекамъ въ войнахъ съ ихъ непріятелями. Греческій царь Ираклій, который правилъ отъ 610-го до 641-го року, подаровалъ Славянамъ цѣлый свой край Илирикъ надъ Адріатическимъ моремъ за то, что они помогли ему въ 627-мъ р. побѣдити дикій и варварскій азіатскій народъ Аваровъ, который часто нападали на богату Греческу землю и причиняли еи жителямъ много шкоды. Доставши

отъ греческого царя въ посѣданье особный край. Славяне выбрали собѣ въ 630-мъ роцѣ своего властного правителя або государя и основали такимъ способомъ свое властне славянске государство. Такъ якъ ихъ предводитель назывался Сербъ або Сербинъ, то новооснованне славянске государство надъ Адріатическимъ моремъ названо въ его честь Сербскою землею або Сербскимъ государствомъ. И славянскій жителій новооснованного сербского государства стали называть себе сербскими людьми або коротко Сербами.

Болгарское государство.

Около того самого часу въ Европу прійшолъ изъ Азіи новый народъ, который назывался Болгарами. Прійшовши въ Европу, Болгаре оствися въ сторонахъ межи Чорнымъ моремъ, Дунаемъ и Балканскими горами. Такъ якъ въ тихъ сторонахъ было много славянскихъ жителей, то Болгаре соединились съ Славянами, пріймили славянскій языкъ и славянскій свычай и обычай и основали, наконецъ, разомъ съ Славянами нове славянске государство, которое они назвали Болгарскимъ государствомъ. Се сталося въ 679-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ.

Хорватское государство.

Коли наши предки въ Хорватской земли учули, что ихъ братя Славяне основали въ полуднѣшнѣй Европѣ два особнѣй, самостоятельный славянскій государства, то многій изъ нихъ оставили свою стару отчину Хорватію и переселились въ новѣй славянскій государства. Оствившия въ тихъ новыхъ славянскихъ государствахъ, и новѣй славянскій поселенцѣ пріймили новѣй названія, т. е. они зачали называть себе Сербами або Болгарами. Но одна часть Славянъ изъ старой Хорватіи не хотѣла зреchisya своего старого названія и якъ въ старой Хорватской земли, такъ и въ новомъ Сербскомъ государствѣ называла себе Хорватами. Позднѣйше часть Хорватовъ въ Сербскомъ государствѣ отделилася отъ своихъ братьевъ Сербовъ и основала собѣ въ 634—638-мъ роцѣ свое особне Хорватске государство.

Словинске государство.

Но не всѣ Славяне, которыи выходили изъ Хорватіи на-
полудни, осѣдалися въ Греческій земли. Такъ одна часть
Славянъ, корота еще въ 595-мъ роцѣ оставила свою отчину
Хорватію, осѣлая въ сторонахъ, где лежать краї: Краина,
Стирія, Карантія, Зальцбургъ и т. д., и основала тамъ свое
особне государство, и то такъ называеме Словинске
государство. Жителій Словинского государства або такъ
называемій Словинцій вели ѿ 627-го до 662-го року ве-
ликій войны съ сосѣдними, особливо нѣмецкими народами.
Въ сосѣдствѣ съ Словинскою землею жили въ тогдишнѣмъ
краю Панноніи Словаки, который также составляли часть
Славянъ изъ старой Хорватіи и который также такъ, якъ
Словинцій, мали свое властне государство, такъ называеме
Нѣтрянске княжество и вели долгій часъ войны.

Чешске государство.

Въ томъ часѣ, коли одна часть Славянъ изъ старой
Хорватіи выселялася изъ своей отчины въ полуднѣшну
часть Европы и основовала тамъ свои особни государства,
друга часть Славянъ изъ старой Хорватіи росширялась на-
западъ, на-побльночь и на-всѣдѣ солнца Европы и также
основовала тамъ свои особни, независимій славянскій госу-
дарства. Первѣ славянске государство основали тѣ Славяне,
которыи выселились въ западну часть Европы и то въ 623-мъ
роцѣ. Такъ якъ предводитель тихъ Славянъ назывался Чехъ,
то основатель нового славянского государства князь Само
назвалъ его Чешскимъ государствомъ. Вслѣдствіе того
и славянскій жителій Чешского государства назвали себе Че-
хами. Чешске государство лежало тамъ, где теперь лежать
краї: Чехія, Моравія, Силезія, поблочно-западна Угрія и т. д.

Моравске государство.

Двѣста лѣтъ познѣйше Чешске государство еще бѣльше
росширило свои граници, такъ, шо до него принадлежала
вся земля межи рѣками Лабою (по-нѣмецки Эльбе), Савою
и Дунаемъ и Карпатскими горами. Се велике чешске госу-
дарство называлося Великимъ Моравскимъ государ-
ствомъ а его основателемъ булъ чешскій князь Мой-

міръ I. До Великого Моравскаго государства принадлежала также земля Словаковъ.

Польске государство.

Та часть Славянъ изъ старой Хорватіи, которая пойшла на-пѣнобѣль Европы и которая осѣлася на-пѣнобѣль бѣль Чеховъ и дальше, ажь до береговъ Балтійскаго моря, стала называть себѣ *Лужичанами* (отъ слова лугъ), *Поморянами* (отъ слова море), *Пѣнянами* (отъ слова пѣна), *Полянами* (отъ слова поле), *Ляхами* (отъ имени Лехъ) и т. д. Сѣ Славяне осѣлися въ тихъ сторонахъ, где теперь лежать край: Силезія, Пруссія, Познань, Польша и т. д. Въ 840-мъ роцѣ предводитель Полянъ и Ляховъ Пястъ основалъ особное государство, и то такъ называеме Польске государство. Основатель Польскаго государства Пястъ булъ простыи славянскій рѣльникъ. Лужичане и Пѣняне же подпали въ 929-мъ роцѣ подъ власть Нѣмцѣвъ.

Русске государство.

Наконецъ, та часть Славянъ изъ старой Хорватіи, которая росширияся изъ Хорватіи на-всходъ солнца, осѣлася въ различныхъ сторонахъ, и то тамъ, где теперь лежить европейска часть Россіи. Осѣвшися въ различныхъ сторонахъ, тѣ Славяне и стали называть себѣ различными именами. Такъ зачали называть себѣ: *Полянами* тѣ Славяне, который осѣлися въ рѣвнинахъ або поляхъ надъ рѣкою Днѣпромъ, въ теперѣшнѣй Кіевской губерніи, *Древлянами* — тѣ Славяне, который осѣлися въ лѣсистыхъ сторонахъ (межи деревами) межи рѣками Горынею и Припетью, въ теперѣшнѣй Волынскѣй губерніи, *Бужанами* — тѣ Славяне, который осѣлися въ сторонахъ рѣки Буга, въ теперѣшнѣй Люблинскѣй и по-части Волынскѣй губерніи, *Полочанами* — тѣ Славяне, который осѣлися въ сторонахъ рѣки Полоти, въ теперѣшнѣй Витебской и Віленской губерніи, *Древовичами* — тѣ Славяне, который осѣлися въ сосѣдствѣ Древлянъ, въ теперѣшнѣй Мінскѣй губерніи, *Кривичами* — тѣ Славяне, который осѣлися въ сторонахъ рѣкъ Западной Двіны, Днѣпра и Волги, въ теперѣшнѣй Смоленской, Тверской и по-части Московской губерніи, *Сѣверянами* —

тѣ Славяне, который осѣлися на-прудни бѣ Кривичей, по берегахъ Днѣпра, въ теперѣшной Полтавской, Харковской и Черниговской губерніи, Угличами и Тиверцами — тѣ Славяне, который осѣлися въ сторонахъ отъ береговъ рѣки Днѣстра до Чорного моря и Дуная, въ теперѣшной Подольской и Бессарабской губерніи и т. д. Позднѣйше на-всѣдѣ солнца потягla также одна мала часть тихъ Славянъ, который цѣйшли були на-полнѣчъ Європы. Та мала часть Славянъ осѣлася въ всѣдѣ Европѣ. въ. сторонахъ, где теперь лежать Могилевска, Калужска, Тульска и Рязанска губернія. А такъ якъ два предводителї той малой части Славянъ называлися Родимъ и Вятко, то нѣдчин нній имъ Славяне стали называть себе Родимичами и Вя-тичами.

Лишь одна часть Славянъ, которая потягla на-полнѣчъ и всѣдѣ солнца и которая осѣлася въ сторонѣ, где теперь лежитъ Новгородска губернія, задержала свое стародавне, родне название Славяне. Предводитель новгородскихъ Славянъ и ихъ сосѣдовъ князь Рюрикъ основалъ въ 862-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ осѣбне славянске государство подъ названіемъ Русская земля або Русь. Съ часомъ до Русского государства були прилучени всѣ славянскї землї въ всѣдѣ Европѣ, въ которыхъ жили Поляне, Древляне, Бужане и т. д. и который отъ того часу стали называтися русскими землями. И всѣ славянскї жителї Русского гоєударства стали называть себе русскими людьми, Русами або Рускими. Наконецъ, и то въ 993-мъ роцѣ съ Русскимъ государствомъ соединилася и стара Хорватія съ своими славянскими жителями, который также пріймили нове название Русскї. А соединилъ стару Хорватію съ Русскимъ государствомъ тогдишнїй русскїй правитель князь Владіміръ Великій. Соединивши стару Хорватію съ своимъ Русскимъ государствомъ, князь Владіміръ Великій назвалъ сію свою нову землю Червленою Русью, т. е. червонною або черленою Русью, а то тому, бо въ сей славянской земли було много мѣстъ, который носили названія, якъ напримѣръ: Червенъ, Червинекъ, Червенскъ Червоногородъ и т. д.

На помѣщеннїй тутъ картѣ представлений (темною краскою) всѣ тѣ стороны, въ которыхъ жили съ початку

въ Европѣ наши предки Славяне, и то послѣ ихъ раздѣленія на Хорватовъ, Сербовъ, Болгаръ, Чеховъ, Мораванъ, Ляховъ, Древлянъ, Дреговицей, Полочанъ и т. д..

Славяне яко язычники

Въ тѣ часы, коли то все дѣялося, отже передъ двома тысячами роками и позднѣйше, наши предки Славяне не были еще христіанами и не могли бути христіанами, а то тому, бо передъ двома тысячами роками на земли еще не было христіанской вѣры, которую основалъ и распространилъ нашъ Спаситель Іисусъ Христосъ, съявившійся на нашей земли, якъ извѣстно, передъ 1894-ма роками.

Долго до появленія Іисуса Христа на нашей земли люди були язычниками або идолопоклонниками, то есть они покланялися або молилися идоламъ, фальшивымъ, мертвымъ богамъ або божкамъ, который они сами собѣ выробляли изъ дерева, каменя, золота, серебра и т. п. Кромѣ того тогдиши люди молилися солнцу, мѣсяцу, звѣздамъ и другимъ небеснымъ тѣламъ, думаючи, что то суть правдивій боги, который сотворили небо и землю и все, что на земли находится. Черезъ то, что давній люди молилися многимъ богамъ, ихъ вѣра называлася многобожіемъ.

И наши предки або прародители Славяне були спочатку язычниками або идолопоклонниками и молилися яко такой божкамъ, который они сами собѣ выробляли изъ дерева, каменя и т. п., або солнцу, мѣсяцу, звѣздамъ и т. д. Тимъ своимъ божкамъ наши предки жертвовали также живыхъ людей. Головный богъ нашихъ предковъ назывался Перунъ. То булъ богъ грома и блицавицї, войны и мира. Солнце наши предки называли Даждь-богомъ або Дѣдъ-Ладо, т. е. дѣдомъ свѣтла и радости. Въ честь и славу солнца наши предки праздновали розличній праздники, якъ напримѣръ: Масляницу (мясници), Коляду, Купалу и т. д., который праздники сохранились (задержались) у насъ до сего днѣшнаго дня.

Первій христіанскій народы.

Первій люди, который еще до появленія Іисуса Христа на земли залишили идолопоклонство и который зачали по-

кланятыи и молити ся лишь одному невидимому правдивому живому Богу, були Евреи въ Ханаанской земли, тамъ, где теперь находится турецкій край Палестины и где передъ 1894-ма роками появился на свѣтъ Спаситель міра або по-еврейски Мессія Іисусъ Христосъ, который основа лъ и укрѣпилъ на земли правдиву вѣру въ одного невидимого правдивого живого Бога. Та правдива вѣра названа по имени еи Основателя Христа — Христовою або христіанскою вѣрою, а люди, который пріймили ту правдиву вѣру, дostaли название христіане.

Первій народы, который стались христіанами, були, кроме одной части Евреевъ и ихъ соєдовъ въ тогдишнїй Палестинѣ и въ соєднихъ краяхъ, Греки и Римляне, который жили въ тогдишнїй Палестинѣ и въ соєднихъ краяхъ: Сиріи, Малой Азіи, Македоніи, Элладѣ, Ахайѣ и т. д. А первый правитель або государь, который пріймилъ вѣру Христову, булъ греческии царь Константинъ, который правиль надъ всѣми высше означенными краями и которому въ 312-мъ роцѣ удалось завоёвати также Римъ и статися правителемъ або государемъ всей Римской державы.

Царь Константинъ не любилъ, однако, жити въ мѣстѣ Римѣ и уже въ 330-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ основа лъ въ восточнїй або всхѣдной половинѣ своей державы нову столицу, которую би по своему имени назвалъ по-гречески Константинополемъ, т. е. мѣстомъ Константина. Мы, Славяне, называемъ мѣсто Константинополь Царьградомъ; т. е. царскимъ городомъ або мѣстомъ.

Позднѣйше Римска держава роздѣлилася на двѣ половины, и то на Восточну и на Западну Римску державу. Восточна Римска держава съ своею столицею Константинополемъ держалася мало-не тысячу лѣтъ. А Западною Римскою державою съ еи столичнымъ мѣстомъ Римомъ уже въ 476-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ завладѣли Германци (Нѣмци) и другій чужій народы и роздѣлили ею на розличнї малї державы. Восточна Римска держава послѣ своего отдалення отъ Западной Римской державы стала называтися Візантійскою або Греческою державою, а то тому, бе въ нѣй жило найболь-

тель которой царь Борисъ пріймилъ крещеніе уже въ 859-мъ роцѣ. Скоро послѣ того христіанску вѣру пріймилъ и весь болгарскій народъ.

За Болгарами послѣдовали Славяне въ Моравской державѣ, куда славянскій первоучителъ Кириллъ и Меѳодій були запрошены въ 862-мъ роцѣ тогдишнимъ Моравскимъ княземъ Ростиславомъ.

Присоединивши Мораванъ до христіанской вѣры, славянскій первоучителъ Кириллъ и Меѳодій отправились для той самой цѣли въ соѣдній краи: Чехію, Паннонію (Угрію), Сербію и т. д., где они крестили множество славянскихъ идолопоклонниковъ.

Кончина славянскихъ первоучителей.

Понеже въ готъ самый часъ христіанску вѣру распространяли и римскій або латинскій священники и понеже славянскій народы скорьше и радше пріймали св. крещеніе отъ своихъ властныхъ братьевъ-Славянъ Кирилла и Меѳодія, якъ отъ чужихъ римскихъ або латинскихъ священниковъ, которыхъ Славяне совсѣмъ не разумѣли, то за то огневались римскій або латинскій священники на славянскихъ священниковъ Кирилла и Меѳодія и заскаржили ихъ передъ римскимъ папою, говорячи, что они распространяютъ не вѣру Христову а ересь, то есть фальшиву вѣру. Папа призвалъ славянскихъ первоучителей Кирилла и Меѳодія въ Римъ до обвѣчательности, но переконался, что славянскій первоучителъ проповѣдовали правдиву вѣру Христову а не ересь. Будучи въ Римѣ, славянскій первоучитель Кириллъ заслабъ тамъ и скоро потомъ, и то 14-го лютого 869-го року, отдалъ Богу душу — въ 42-мъ роцѣ своего праведного и многополезного житья.

Славянскій первоучитель Меѳодій вернулся изъ Рима въ славянскій землї Паннонію, Чехію и Моравію и жиль тамъ, проповѣдуючи слово Боже, еще 16 лѣтъ. Въ продолженію того часу славянскій первоучитель Меѳодій перевѣль съ греческого на славянскій языкъ все Святе Писаніе. Окончивши то велике богоугодне дѣло, славянскій первоучитель Меѳодій отдалъ Богу душу, и то дня 6-го квѣтня 885-го року, въ моравскомъ столичномъ мѣстѣ Велигра-

дѣ. Наша православна церковь признала славянскихъ первоучителей Кирилла и Меѳодія святыми, назвавши ихъ славянскими апостолами, и празднуєтъ ихъ память каждого року днѧ 11-го мая.

Дѣятельность учениковъ славянскихъ первоучителей.

По смерти славянскихъ апостоловъ Кирилла и Меѳодія вѣру Христову межи Славянами проповѣдовали и распространяли ученики Кирилла и меѳодія: Гораздъ, Климентъ, Наумъ, Лаврентій и Ангеларій. Сіи славянскіи священники ходили по всѣхъ славянскихъ земляхъ и крестили нашихъ предкѡвъ Славянъ и ихъ князей.

Первый чешскій правитель, который стался христіаниномъ, булъ князь Вячеславъ. Онъ умеръ 28-го русс. вересня 935 року. Сего князя наша православна церковь чтить святымъ и празднуєтъ его память 28-го вересня.

Въ Польшѣ Славяне пріймили христіанську вѣру при польскому князю Мечиславу Пясту въ 965-му роцѣ.

Наконецъ, въ 988-му роцѣ христіачскую вѣру пріймили и наши славяно-русскіи предки въ Русской державѣ, и то дякуючи добромъ примѣру тогдишнаго русскаго князя Владимира, который первый пріймилъ святе крещеніе отъ царьградскаго греческого епископа и потомъ казаль крестити весь свой русскій народъ. За то наша православна церковь признала князя Владимира святымъ и назвала его равноапостольнымъ. Память св. равноапостольного князя Владимира празднується нами каждого року 15-го липня.

Въ 993-му роцѣ св. равноапостольный князь Владимиръ соединилъ съ своею Русскою державою также и Чернонну Русь, т. е. ту русскую землю, где теперь находится Галичина, Буковина и полнѣчно-всхѣдна часть Угріи, и колька лѣтъ познѣйше, и то около 900 лѣтъ тому назадъ, христіанска вѣра була распространена и межи нашими русскими праородителями въ Галичинѣ, Буковинѣ и Угорской Руси.

Роздѣль христіанской церкви.

Въ тотъ часъ, коли нашъ русскій народъ пріймалъ вѣру Христову отъ греческихъ священниковъ, существовали

великій споры и роздоры межи греческими патріархами въ Царьградѣ и римскими або латинскими папами въ Римѣ, и то еще отъ 863-го року, въ которомъ роцѣ римской папы Николай I потребовалъ отъ греческого патріарха Фотія, щобы сей послѣдній добровольно врекся своей церковной власти. Патріархъ Фотій созвалъ въ 866-мъ роцѣ въ мѣсто Царьградъ соборъ, который призналъ требование папы Николая I-го незаконнымъ.

Такъ велися тѣ споры до 1054-го року. Въ 1054-мъ роцѣ тогдишній римской папа Левъ IX отлучилъ царьградскаго патріарха Михаила отъ церкви, а патріархъ Михаилъ отлучиль за то папу Льва IX-го отъ церкви. Такимъ способомъ бувъ учиненый совершенный роздѣлъ христіанской церкви на восточну або греческо-католическу православну церковь и на западну або римско-католическу латинску церковь. Наши русскій предки або прародителій були крещеній по обряду восточной або греческо-католической православной церкви.

Дѣятельность латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ межи Славянами.

Якъ только роздѣлилася христіанска церковь на двѣ часті, що сталося въ 866-мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ, то и наши славянскій предки зачали роздѣлятися на исповѣдниківъ одной и на исповѣдниківъ другой церкви. Головною причиною того роздѣла було то, що латинскій священники изъ Рима и Нѣмеччини зачали ходити межи славянскими христіанами и наклоняти ихъ до латинского обряду. Но славянскій христіане не хотѣли спочатку слухати латинскихъ священниковъ, а то тому, бо латинскій священники отправляли святу службу Божу на латинскомъ языцѣ, которого языка славянскій христіане не розумѣли. Славянскій-же священники отправляли св. службу Божу и взагалѣ всякий молебній по-славянски, то есть такимъ языкомъ, якимъ говорили наши предки Славяне. Для того наши предки Славяне не хотѣли ходити до латинскихъ церквей и слухати латинскихъ службъ Божихъ, а якъ давнѣйше такъ и дальше ходили до своихъ родныхъ церквей, въ которыхъ

св. служба Божа и весь молебный отправлялися на ихъ родномъ славянскомъ языцѣ.

Гонение славянскихъ священниковъ.

То сильно гнѣвало и зостило латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ и изъ гнѣзу и зости они зачали доносити на славянскихъ священниковъ до римского папы, що будто славянскій священники не исполняютъ своихъ повинностей, що они не отправляютъ св. службу Божу такъ, якъ надлежится, що они псуютъ (фальшуютъ) вѣру Христову и вносить въ ню ересь, т. е. фалшивъ и т. д. Тѣ доносы були не що ине, якъ выдумка и клевета на совсѣмъ невинныхъ славянскихъ священниковъ. Но папа все-таки повѣрилъ тимъ выдумкамъ латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ и даль имъ волю, поступати съ славянскими священниками такъ, якъ сами схотятъ. Не встигъ папа дати латинскимъ и нѣмецкимъ священникамъ волю, якъ они тотчасъ зачали гонити славянскихъ священниковъ и замыкати ихъ якъ якихъ влодѣвъ въ аресты и криминалы. Всѣ просьбы и мольбы славянскихъ священниковъ, оставити ихъ въ спокою, не помогалиничого, а напротивъ еще болѣе лютили гонителей, которымъ ишло о то, абы статися панами надъ Славянами и привернути ихъ всѣхъ до западной, латинской церкви. На несчастье на сторону латинскихъ священниковъ зачали переходити многій славянскій князій и вельможій, который и помогали латинскимъ священникамъ преслѣдовати и мучити славянскихъ священниковъ и кривдити и понижати славянскій народъ.

Паденіе Моравскаго государства.

Первій славянскій князій, который стали по сторонѣ латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ и противъ своего родного славянскаго народа, були чешскій князій въ Моравіи и Чехіи. Сыны славнаго моравскаго князя Святополка або Сватоплука, который правилъ послѣ князя Ростислава, и то отъ 870-го до 894-го року, выгнали изъ своей державы всѣхъ учениковъ св. Кирилла и Меѳодія а разомъ съ ними также болѣе якъ 200 славянскихъ священниковъ и поставили на ихъ мѣстце латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ. Черезъ то въ моравскому княже-

ствъ повстали неудовольствіе и несогласіе межи Славянами або Мораванами. То неудовольствіе и несогласіе выкорыстали Мадьяры або Венгры, который соединились съ Нѣмцами, напали на Моравску землю и завоевали ею. То сталоа въ 906-мъ роцѣ, и отъ того часу Мадьяры сидять въ завоёванной Моравской земли до сего днѣшнаго дня, ба теперешній Угорскій або Венгерскій край принадлежалъ, до появленія тамъ Мадьяръ, до великой Моравской державы.

Паденіе Чешского государства.

Послѣ паденія великого Моравскаго княжества Чехія осталася одна, безъ помощи своихъ моравскихъ братьевъ, межи своими сильными ворогами Нѣмцами и Мадьярами. Видячи слабость Чешской державы, польскій король Болеславъ Храбрый подчинилъ ею себѣ, и то въ 1003-мъ роцѣ. Но Нѣмцій уже въ 1004-мъ роцѣ взяли Чехію подъ свое опекунство. Въ 1029-мъ роцѣ чешскій воевода Бретиславъ I соединилъ Чехію съ Моравіею, но умираючи, биъ раздѣлилъ въ 1055-мъ роцѣ свою Чешско-Моравскую державу межи своихъ сыновъ и такимъ способомъ сновъ ослабилъ силы своей державы. Но не уважаючи на то, въ Чехіи и Моравіи все еще господствовалъ славянскии народный духъ. Коли-же умеръ чешскій король Вратиславъ II, и то въ 1092-мъ роцѣ, то чешскій князій и вельможій совсѣмъ перешли на сторону своихъ нѣмецкихъ опекуновъ, пріимили латинску вѣру, нѣмецкій языкъ, нѣмецке письмо и нѣмецкій обычай, завели у себе нѣмецкое рыцарство и нѣмецкій замки, впустили до своего края нѣмецкихъ мѣщанъ, завели по мѣстахъ нѣмецкое мѣстскe право и приказали по всѣхъ школахъ учити чешскихъ дѣтей по-нѣмецки.

Нѣмченіе и католиченіе Чеховъ продолжалось дольше якъ 300 лѣтъ, якъ наравѣ противъ нѣмченія и католиченія своихъ братьевъ выступилъ славный чешскій ученый священникъ Янъ Гусъ, который родился въ 1369-мъ роцѣ отъ бѣдныхъ чешскихъ мужицкихъ родичей и который хотѣль назадъ запровадити православну вѣру и славянску службу Божу межи своимъ рѣднымъ народомъ. То страшно

розвялио латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ, и Янъ Гусъ булъ за то засуженый латинскими и нѣмецкими священниками на смерть и булъ живцемъ спаленый на огни дня 4-го липня 1415-го року. Такъ якъ въ 1306-мъ роцѣ умеръ послѣдній чешскій потомокъ на чешскому престолѣ изъ родины чешскихъ правителей Любушій и Пржемысла, именно король Вячеславъ III, то чешска корона перейшла по женскому колїну на нѣмецкихъ цѣсарей. Въ 1526-мъ р. чешскій жителій Чехіи и Моравіи поддалися австрійскому цѣсарю, но съ тимъ условиемъ, aby оставатися при своихъ давныхъ правахъ и законахъ. Съ того часу а властиво отъ 1620-го року Чехія и Моравія принадлежать до Австріи яко еи особній коронній край. Якъ въ Нехіи, такъ и въ Моравіи пануетъ теперь латинска або римско-католическа вѣра и лишь колька чешскихъ родинъ принадлежать до православной вѣры.

Побѣда латинской вѣры въ Польскомъ государствѣ и паденіе Польского государства.

Латинска або римско-католическа вѣра пануетъ теперь и во всей Польшѣ, но то не дивно, бо Поляки съ самого початку, коли еще були язычниками або идолопоклонниками, пріймили христіанску вѣру отъ латинскихъ священниковъ, и то въ 965-мъ роцѣ, въ котормъ роцѣ въ Польшѣ було уже много латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ. Въ короткомъ часѣ латинскій и нѣмецкій священники перетягнули на свою сторону всѣхъ польскихъ князей и вельможъ а также всѣхъ просвѣщенныхъ Поляковъ. Съ часомъ польский просвѣщений люди сталися своему родному простому польскому народу совсѣмъ чужими черезъ то, шо пріймили отъ запада шматство и яко такой совсѣмъ отдалилися отъ польскихъ хлѣборобовъ-мужиковъ. Ставшия шляхтежами, просвѣщений Поляки всѣми способами кривдили и нищили простыхъ польскихъ мужиковъ, думаючи, шо польскій мужики лишь на то одно живутъ на свѣтѣ, aby робити на шляхту. Въ 1340-мъ роцѣ польскій король Казимиръ III завоёвалъ Галичину, которая до 1772-го року, отже 432 роки, оставалася підъ панованьемъ Польші. Підчасть того панованья Польші въ Галичинѣ введено унію, т. е. соединеніе православной церкви съ латинскою церковью. Въ 1772-мъ роцѣ

Польша черезъ свою зухвалу и неспокойну шляхту роспалася на три части, изъ которыхъ одну часть взяла Россія, другу — Пруссія а трету, и то нашу Галичину — Австрія. Отъ того часу наша Галичина находится подъ панованьемъ Австріи.

Побѣда латинской вѣры въ Словацкѣмъ, Словинскѣмъ и Хорватскѣмъ государствѣ и паденіе сихъ государствъ.

Якъ въ Польшѣ, такъ укрѣпилася западна, римско-католическа або латинска церковь и въ Словацкѣй, Словинской и Хорватской державѣ а также межи Лужичанами и Пѣнннами, хотя въ сихъ земляхъ вѣру Христову раньше проповѣдовали ученики святыхъ славянскихъ первоучителей Кирилла и Меѳодія. Словацка держава (Нѣтранське княжество) держалася до 1018-го року. Въ томъ роцѣ Мадьяры взяли Словацку землю подъ свою власть. Но на словацкѣмъ княжескѣмъ престолѣ все-таки оставалися словацкій правителї, и то до 1321-го року, то есть до смерти послѣднаго словацкого князя Матея Тренчинскаго, нравившаго 16 лѣтъ. Въ 1526-мъ роцѣ Словаки подчинилися разомъ съ Мадьярами власти австрійскихъ цѣсарей, а отъ 1867-го року Словаки находятся подъ властью Мадьяръ, т. е. подъ властью Угорского королевства. Словинска держава существовала до 750-го року, въ которому роцѣ она подпала подъ власть Нѣмцівъ. Въ 1335-мъ роцѣ Словинцій пріѣшли подъ власть австрійскихъ цѣсарей и подъ сею властью они находятся до сего днѣшнаго дня. Шо-же касается Хорватіи, то она въ 1091-мъ роцѣ поддалася Мадьярамъ а потомъ въ 1699-мъ роцѣ разомъ съ Славонією — Австріи. Хорваты не пріѣмили нѣ православной вѣры, нѣ славянскаго письма, а пріѣмили латинску вѣру и латинске письмо и они до сего днѣшнаго дня держатся латинской вѣры и латинскаго письма, хотя ихъ языкъ такій самай, якъ и сербскай, и хотя они жіютъ съ своими сербскими братьями въ найблизвшомъ сосѣдствѣ.

Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Сербіи.

Шо касается прочихъ славянскихъ державъ, и то Сербіи, Болгаріи и Россіи, то въ нихъ до сего днѣшнаго дня сохранилась православна вѣра. Пріѣмивши

отъ святыхъ славянскихъ первоучителей Кирилла и Меѳодія и отъ ихъ ученикѡвъ христіанску вѣру, Сербы, Болгаре и Русскій пріймili отъ нихъ также славянске письмо и славянскій книги. Въ 12-тому вѣцѣ сербскій князь або жупанъ Стефанъ Нѣманя, который правилъ отъ 1159-го до 1200-го року, соединилъ всѣ сербскій краи въ одну державу и храбро защищалъ єю противъ своихъ сильныхъ вороговъ. Одинъ изъ сыновъ Стефана етался монахомъ (чернцемъ) и долгій часъ жилъ въ православномъ монастыри на горѣ Аeonѣ. Тамъ онъ булъ назначенный около 1219-го р. православнымъ архіепископомъ для Сербіи и такимъ способомъ православна церковь въ Сербіи стала самостоятельною. Тотъ первый сербскій архіепископъ назывался Саввою и булъ такимъ побожнымъ, що наша православна церковь назвала его святымъ.

При сербскому королѣ Стефанѣ IV-му Душанѣ, который правилъ отъ 1335-го до 1355-го року, Сербія була даже велика и сильна. Но при его слабомъ наслѣднику Сербія распалася на части, изъ которыхъ головнї були: восточна Сербія (на берегахъ рѣкъ Моравы, Колубары и Дуная), Боснія, Герцеговина и Зета. Въ 1389-му роцѣ Турки напали на восточну Сербію и завоёвали єю послѣ страшной битвы на Коссовомъ полі, на которому погибъ послѣднїй свободный сербскій король Лазарь со всѣми своими предводителями и воинами. Скоро послѣ того въ руки Туркѡвъ дѣсталися Боснія и Герцеговина. Лишь одна гориста часть Зеты не подпала підъ власть сильныхъ Туркѡвъ, а то тому, бо храбрї сербскї жителї Зеты не допустили сильныхъ Туркѡвъ до своего края. Храбрї сербскї жителї Зеты до сего днѣшного дня осталися самостоятельными и вольными. Сія часть колишнїй-то великой сербской державы есть теперѣшне княжество Черногорске або по-итальянски Montenegro. Восточна Сербія оставалася мало-не 500 лѣтъ подъ панованьемъ Туркѡвъ и ажъ сильна православна Россія допомогла своимъ братьямъ Серbamъ статися сновъ самостоятельными и вольными, и та въ 1828-му, властиво въ 1878-му роцѣ. Въ тому самому 1878-му роцѣ Боснія и Герцеговина прійшли підъ власть Австріи, підъ которою властью они находятся до сего днѣшного дня. Вслѣдствіе долгого панованья Туркѡвъ

надъ Сербами въ восточнѣй Сербіи, Босніи и Герцеговинѣ велика часть православныхъ Сербовъ була примушена приступити до магометанской або турецкой вѣры, до которой они до теперъ принадлежатъ.

Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Болгаріи.

И многій православнїй Болгаре приступили до магометанской або турецкой вѣры черезъ ту саму причину, що Сербы. Пôд часъ правленія болгарскаго царя Бориса, который правилъ отъ 843-го до 888-го року, на славянскій языкъ були переведеній, кромѣ книги Слова Божія, всѣ церковнї книги и всѣ сочиненія (писанія) святыхъ отцôвъ. Сынъ Бориса Симеонъ, который правилъ отъ 888-го до 927-го року, сильно росширилъ границы своей Болгарской державы и также трудился надъ славянскимъ переводомъ церковныхъ книгъ. Въ 927-мъ роцѣ въ болгарскому мѣстѣ Терновѣ основанъ було первый православный патріархатъ. Но смерти царя Симеона Греки съ помощью другихъ народовъ побѣдили Болгаръ и въ 1019-мъ роцѣ надъ Болгарію зачалъ владѣти греческій царь Василій Болгаринъ. Греки нравили надъ Болгарію дольше якъ полтораста лѣтъ. Увѣльнившись изъ-подъ греческой власти, Болгаре стали сновь самостоятельными и сильными. Въ 1346-мъ роцѣ Болгарску державу завоёвали Сербы а въ 1393-мъ роцѣ Болгарску державу взяли подъ свою власть Турки. Пôдъ властью Турківъ Болгаре жили мало-не пять сотъ лѣтъ, и то до 1877-го року, въ которому роцѣ, якъ ізвѣстно, сильна православна Россія побѣдила Турцію и увѣльнила изъ-подъ еи власти своихъ болгарскихъ братьевъ и единовѣрцевъ.

Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Россіи.

Россію справедливо можно назвати покровительницею и защитницею православныхъ Славянъ, и православна вѣра не нашла нигде межи Славинами такого великого распространенія (расширенья) и такого сильного укрѣпленія, якъ межи русскимъ народомъ въ Россіи. Пріймивши въ 988-мъ роцѣ отъ православныхъ Грековъ христіанску вѣру, русскій князь Владимиrъ оженился въ томъ самомъ роцѣ съ греческою царевною Анною и сдѣлался надсвычайно ревнымъ распространителемъ и запитителемъ св. христіанской вѣры

въ своей державѣ и за еи границами. Христіанство быстро распространялось отъ тогдишной русской столицѣ Кіева на вѣсъ стороны Русской землѣй. И наследники князя Владимира, которого православна церковь назвала равноапостольнымъ и святымъ, дуже много причинилися до распространения и укрепленья въ Россіи св. православной вѣры. Отъ православныхъ Русскихъ православну вѣру пріимали языческій (пaganскій) Литовці, Поляки и другій народы въ Россіи и не минули четыре ста лѣтъ, якъ вся великанска Русска земля була одной вѣры — православной вѣры, говорила однимъ языкомъ — русскимъ языкомъ, писала однимъ письмомъ — русскимъ письмомъ и управлялася одними законами церковными и гражданскими. То единство вѣры, языка, письма и законовъ сдѣлало Россію наибольшою и наисильнѣйшою державою на цѣлой земли, тогда коли другій славянскій державы, якъ высше сказано, або роспалися на части и подпали подъ власть другихъ, чужихъ, неславянскихъ державъ або такъ ослабли, шо ледви существуютъ и шо, не будь великой и сильной Россіи, они давно були бы сникли съ лица Божой землѣ.

Отдѣленіе Червонной Руси отъ Русского государства.

Якъ раныше было сказано, наша Галичина и Буковина принадлежали съ самого початку до старой Хорватіи. Потомъ, и то межи 981-мъ и 993-мъ рокомъ, ту сторону, где лежать наши край Галичина и Буковина и полуднѣшно-западна часть Россіи надъ Западнымъ Бугомъ, завоевалъ русскій князь Владимиръ и назвалъ ею Червленою Русью, то есть Червонною Русью. Подъ властью Россіи або Русского государства Червонна Русь находилася до послѣ смерти русского великого князя Ярослава Мудрого. Умираючи въ 1054-мъ роцѣ, великій князь Ярославъ Мудрый призвалъ до себе своихъ 5-хъ сыновъ, и то Игаяслава, Святослава, Всеволода, Владимира и Игоря (Григорія), и такъ проговорилъ до нихъ: „Дѣти мои, любите другъ друга. Ежели будете жити въ любви, то Богъ будетъ съ вами и покоритъ вамъ всѣхъ враговъ. Если же станете ссоритися (сваритися), то и сами погибнете и погубите землю отцовъ и дѣдовъ вашихъ, которую они

пріобрѣли съ большимъ трудомъ. Свой столъ (престолъ) Киевъ я поручаю Иваславу. Слушайтесь его, яко меня слушались. Пусть (най) онъ будеть вамъ вмѣсто меня" . . .

Не встигъ великий князь Ярославъ Мудрый закрытии очи, якъ сыны его совсѣмъ забули на напоминанія своего покойного отца и зачали межи собою перечитися и свартися. То повело до гнѣву, до роздору и даже до войны между сынами великого князя Ярослава Мудрого а наконецъ до роздѣлу великой Русской державы на части або на удѣлы. Тотъ роздѣлъ булъ сдѣланный сынами и внуками великого князя Ярослава Мудрого на ихъ съѣздѣ въ мѣстѣ Любечѣ въ 1097-мъ роцѣ. На тѣмъ съѣздѣ або собранію русскихъ князей внукъ Ярослава Мудрого князь Давидъ Игоровичъ и правнуки Ярослава Мудрого Василько и Володарь Ростиславичи дѣстали ту часть Русской державы, которая называлася Червонною Русью и до которой принадлежали, якъ сказано, и наша Галичина и Буковина.

Роспаденіе Червонной Руси.

Но и князѣ Давидъ Игоровичъ и Василько и Володарь Ростиславичи не жили межи собою въ мирѣ и любви, а жили въ несгодѣ и сварцѣ и безпрестанно воевали межи собою изъ-за землї, которои каждый хотѣлъ мати якъ-найбольше. Яка ненависть пановала межи тими князями, видно межи инымъ изъ того, що кназеви Василькови его кревній казали вырѣзати обѣ оци, а князя Давида Игоровича его кревній выгнали изъ его столичного мѣста Владимира на Волынѣ и позволили ему жити въ мѣстечку Бужску, которое лежало и лежитъ надъ рѣкою Бугомъ и которое нынѣ называется Бускомъ. Вслѣдствіе той несгоды Червонна Русь роспалася послѣ смерти своихъ князей Володаря и Василька Ростиславичей, умершихъ въ 1123-мъ роцѣ, на четыре части и то на княжества: Владимірске (Волынске), Пере-мышльске, Теребовльске и Звенигородске. Позднѣйше череаъ таку причину роспалося и Владимірске (Волынске) княжество на части, и то на княжества: Владимірске, Луцке, Пересопнїцке, Бужске, Бельзске и Берестейске.

Основаніе Галическо-русскоого государства.

Дѣленіе Червонной Руси на части было бы продолжалось, Богъ знаетъ, якъ долго и Богъ знаетъ, чимъ было бы окончилось то вѣчне дѣление русской землѣ на части, коли бы сынъ князя Володаря, князь Владімірко Вододаревичъ, не соединилъ булъ около 1140-го року мало-не всѣ русскїй землї межи горами Карпатами и рѣкою Днѣпромъ въ одно княжество, для которого биъ основалъ особну столицу, и то мѣсто Галичъ надъ рѣкою Днѣстромъ и которое биъ назвалъ по имени его новой столицѣ Галича — Галичскимъ або Галицкимъ княжествомъ. Такъ отже повстало Галическе княжество або Галическе государство до зотого принадлежала также и наша Буковина. Основатель Галическо русского государства князь Владімірко умеръ въ 1152-мъ роцѣ

Увеличеніе Галическо-русскоого государства.

Такъ якъ наслѣдники князя Владімірка Володаревича на галическомъ княжескомъ престолѣ були дуже розумнї, справедливї и храбрї правителї, то ихъ земля ставалася чимъ разъ болшою а ихъ нарбдъ — чимъ разъ богатѣйшимъ и сильнѣйшимъ. Сынъ князя Владімірка Ярославъ Осмомыслъ присоединилъ до своего Галическо-русскоого княжества Люблинску область и Берестейске и Кіевске княжество и росширилъ свою державу отъ Люблина на-піночи ажъ до Чорного моря на-полудни. Въ 1198-мъ роцѣ съ Галическо-русскимъ княжествомъ соединено было и все Владімірське (Волынське) княжество, и то під часъ правленія князя Романа Мстиславича. Князь Романъ Мстиславичъ присоединилъ и многї другї соєзднї краи до своей державы, такъ що Галическо-русске княжество ростягалося отъ рѣки Днѣпра и Половецкихъ степовъ до рѣки Прута и до Карпатскихъ горъ на-полудни и до Польшї и Литви на-западѣ. На помѣщеннї тутъ картѣ представленнї лініями и точками — . — . — . границї тогдишнїй Русской землї а лишь одними точками представленнї границї поодинокихъ частей (удѣлбвъ) тогдишнїй Русской землї. Наше Галическо-русске княжество представлено на картѣ тамъ, где написанї имена мѣсто Галичъ и Владіміръ и рѣкъ Прутъ, Днѣстръ и Бугъ.

Галическо-русское государство въ своей наибôльшой силѣ и славѣ.

Еще бôльшимъ, сильнѣйшимъ, богатѣйшимъ и славнѣйшимъ сдѣлалъ Галическо-русское государство сынъ и наследникъ князя Романа Мстиславича, князь Данило Романовичъ, который правилъ отъ 1224-го до 1264-го року. Князь Данило булъ дуже розумный, добрий, справедливый и храбрий правитель и сдѣлалъ дуже много доброго для своего русского православного народа. Онъ безпрестанно вѣль войну съ Татарами, Поляками, Литовцами и Мадьярами за то, что сѣ народы кривдили, грабили и нищили рускій православный нарбдъ. Ставшия въ 1239-мъ роцѣ велиkimъ княземъ Кіевскимъ, князь Данило Романовичъ росширилъ границу своей державы ажъ за рѣку Днѣпръ и поставилъ въ мѣстѣ Кіевѣ своего воеводу Димитрія яко своего намѣстника. На помѣщеннїй тутъ картѣ видно также, якъ далеко по-за Кіевъ сягала граница Галическо-русскаго княжества пôд часъ правленія великого князя Данила Романовича. Около 1241-го року великий князь Данило Романовичъ основалъ для своей великой девжавы нове столичне мѣсто и назвалъ его въ честь своего старшого сына и наследника Льва — Львовимъ мѣстомъ або коротко Львовомъ. Въ 1255-мъ роцѣ князь Данило Романовичъ короновалъ себе въ мѣстѣ Дрогичинѣ королевскою короною и поднёсъ такимъ способомъ Галическо-русское княжество на высшу степень королевства.

Послѣ смерти короля Данила Романовича надъ Галическо-русскимъ государствомъ правили слѣдующій его наследники: великий князь Левъ I-вий Даниловичъ, сынъ Данила (отъ 1264-го до 1301-го року), великий князь Юрій I-виий Львовичъ, сынъ Льва I-го (отъ 1301 до 1315-го року), великий князь Андрей, сынъ Юрія I-го (отъ 1315—1324 р.) и великий князь Юрій II-рий Андреевичъ, сынъ Андрея (отъ 1324-го до 1337-го року). И сѣ правителї дуже много причинилися до поднесенія добробыта галического русского православного народа и до увеличенъя, усиленъя и прославленъя Галическо-русскаго государства. Галическо-русское государство було таке велике, що его границы упиралисъ на-заходъ солнца въ горы Карпаты и припирали

до границы Польского государства, отъ которого его отдали рѣки: Висла, Сань, Вепрь и западный Бугъ до его слиянія съ рѣкою Нарвою (Наревомъ). Граница межи Галическо-русскимъ государствомъ и межи сосѣднимъ Литовскимъ государствомъ ишла мимо мѣстъ Слонима и Новогрудка до рѣки Березины и внизъ по сей рѣцѣ, а граница межи Галическо-русскимъ государствомъ и межи Россіею або Сѣверскою землею ишла по-при рѣку Днѣпръ до мѣста Черкасъ а отті черезъ мѣсто Брацлавъ (надъ рѣкою Бугомъ) до устья рѣки Днѣстра. Наконецъ, на-полудни Галическо-русское государство ростягалося ажъ до Чорного моря и до низовыхъ концовъ рѣкъ Прута и Дуная, где и повстало тогда торгове русске мѣсто Малый Галичъ, которое стоитъ до нынѣшнаго дня и котеро называется теперь Гадацомъ и принадлежить до Ромынскаго королевства або Ромыніи.

Паденіе Галическо-русского государства.

Такимъ великимъ, сильнымъ, богатымъ и славнымъ наше Галическо-русское государство было такъ долго, якъ долго надъ нимъ правили князіи изъ русскаго православнаго рода. Но коли умеръ въ 1337-мъ роцѣ Галическій рускій православный великий князь Юрій II-рый Андреевичъ, не лишивши послѣ себѣ нѣ одного потомка або наследника, то галическа велико-княжеска корона перейшла на литовскаго князя Болеслава Тройденовича. Спопчатку рускій православный Галичане не хотѣли впустити до своего столичнаго мѣста князя Болеслава Тройденовича, боячися, що онъ, яко Литвинъ, не будетъ справе ливымъ для русскаго православнаго народа. Но коли князь Болеславъ Тройденовичъ на св. евангелію присягнулъ, що онъ ніякимъ дѣломъ не нарушить вѣры, народности, правъ и привилегій галическаго русскаго православнаго народа, то львовскій рускій православный мѣщане отворили ему ворота своего столичнаго мѣста и впустили его до княжескаго двора. Не встигъ, однако, князь Болеславъ Тройденовичъ статися Галическимъ великимъ княземъ, якъ онъ сломалъ свою присягу и зачалъ причиняти русскому православному народу одну несправедливость и кривду за другою. То такъ сильно разгнѣвало русскихъ православныхъ Львовянъ, що

они отруйли своего нелюбимого князя, и то на саме Благовещеніе въ 1340-мъ роцѣ.

Понеже въ томъ самомъ 1340-мъ роцѣ умеръ и правитель России великий князь Иванъ Даниловичъ Калита и понеже въ Россіи тогда сваволили, бушевали и грабили поганій, бездушній Татаре, то не было кому стати осиротѣлому галическому русскому православному народу на помошь. То велике народне несчастье выкорысталъ тогдишній польскій король Казиміръ III, который еще въ томъ самомъ 1340-мъ роцѣ прійшолъ съ великимъ войскомъ подъ галическо-русскe столичне мѣсто Львовъ и завоёвалъ его а потомъ и всѣ другій мѣста Галическо-русскoго государства. До нашей Буковины Поляки не могли добраться, бо тогда въ Буковинѣ а также въ Молдавіи и Россіи стояли страшній татарскій войска, съ которыми польске войско боялося ставати до войны. Такъ упало Галическо-русскe государство, которое держалось мало-не 200 лѣтъ и которое было извѣстне и славне на цѣлый свѣтъ.

**Языки и нарѣчія славянскихъ народовъ въ Австро-Угріи,
Босніи и Герцеговинѣ.**

Не такъ рѣзко, якъ вѣрою, славянскій народы Австро-Угріи, Босніи и Герцеговины различаются своимъ языкомъ або нарѣчіемъ, якимъ каждый изъ нихъ говоритъ. Съ самого початку, коли всѣ Славяне жили прикупѣ на однѣмъ мѣстѣ або въ однѣмъ краю, они говорили между собою, якъ уже сказано, однимъ, славянскимъ языкомъ. Тотъ старый славянскій языкъ распался позднѣйше на колька языковъ и такимъ способомъ съ часомъ повстали нашъ русскій языкъ, потомъ польскій, чешскій, словацкій, словинскій, сербскій, хорватскій, болгарскій и лужицкій языки. Съ славянскій языки суть даже близкій одинъ другому, такъ что кто умѣеть напримѣръ добрѣ по-русски говорити, тотъ легко порозумѣеть польску, чешску словацкую бесѣду и такъ дальше. Но все-таки находятся въ однѣмъ и другомъ славянскомъ языцѣ слова, который разумѣеть лишь тотъ, кто говоритъ тимъ языкомъ. То суть або перемѣненный (перекрученный) славянскій слова, або новый славянскій слова, або чужій слова, пріимленій въ славянску бесѣду. Для примѣра возьмемъ лишь два славянскій слова изъ молитвы Господной т. е. изъ Отче-нашъ, и то слова да святится. Съ слова выговорювалися старыми Славянами мягко: да святиться. Позднѣйше тѣ слова перемѣнили мы: Русскій на да святится, Поляки на свѣнцьсѣ, Чехъ на посвѣтъ се, Словаки на посвѣтъ са, Словинцѣ на посвѣчено бодѣ, Сербы на да се свѣтѣ, Хорваты на свѣтѣ се, Болгаре на да ся сватѣ, Верхній Лужичане на свѣчене буджъ и Нижній Лужичане на усвишоне буджѣ. Съ слова суть отже въ различныхъ славянскихъ языкахъ больше або меньше перемѣненій (перекрученій), но такъ якъ въ нихъ остался славянскій корень, то ихъ легко можно сровумѣти. Но где-который Славяне замѣнили въ своемъ языку одно изъ тихъ славянскихъ словъ латинскимъ або италіанскимъ словомъ и говорять въ своемъ Отче-нашъ наимѣсть нашого да святится — **сантайфиковано бодѣ**. Се суть тѣ Славяне, который называются Словинцами и который живутъ въ Горицѣ въ близкѣмъ сосѣдствѣ

сь Итальянцами, отъ которыхъ они и пріймили слово сантъ-
фіковано и много другихъ чужихъ слбвъ.

Нарѣчія и говоры русскаго языка.

Позднѣйше, коли славянскій народы еще бѣльше размножилися и на всѣ стороны росширилися, языки русской, польской, чешской, словацкой, словинской, сербской, хорватской, болгарской и лужицкой распалились на бѣльше языковъ. Тѣ розличнѣ побочнѣ языки называются нарѣчіями. Славянскихъ нарѣчій есть теперь дуже много. Такъ въ однѣмъ нашѣмъ русскомъ языцѣ есть теперь три нарѣчія, которыя называются: „великорусское“, „малорусское“ и „бѣлорусское“ нарѣчіе. Великорусскимъ нарѣчіемъ говорить наибѣльша часть русскаго народа въ Россіи и мала часть русскаго народа въ Угорской Руси и въ Буковинѣ. Малорусскимъ нарѣчіемъ говорить меньша часть русскаго народа въ Россіи и бѣльша часть русскаго народа въ Галичинѣ, Буковинѣ и Угорской Руси. А бѣлорусскимъ нарѣчіемъ говорить найменьша часть русскаго народа въ Россіи. Великорусское нарѣчіе есть наиболиаше до чистого або книжнаго русскаго языка. Для того просвѣщеннѣ або ученыи русскій люди говорять и пишутъ свычайно чистымъ великорусскимъ або книжнымъ русскимъ языкамъ. Вотъ образцѣ (примѣры), якъ выглядятъ великорусское, малорусское и бѣлорусское нарѣчіе:

Великорусское нарѣчіе.

Бхалъ я дорогою, смотрю — сидитъ птица: двѣ ноги деревянныя, нось и голова мѣдныя. Я єю тесакомъ таки тыкъ, а она таки прыгъ, а кобыла моя брыкъ, а я съ кобылы шмыгъ и никакого вреда себѣ не сдѣлалъ, только глазъ вонъ, да два ребра пополамъ.

Малорусское нарѣчіе.

Бхавъ я дорожъ, дивлюся — сидитъ птаха: двѣ нозы деревянны, нось и голова мѣдяни. Я єю тесакомъ таки тыкъ, а вона таки штыкъ, а кобыла моя брыкъ, а я съ кобылы шмыгъ и ніякой шкоды собѣ не сробивъ, тольки(-о) око надвбръ (вылѣзло) та два ребра на половину (переломивъ).

Русский въ Буковинѣ.

Теперь скажемъ где-що о русскихъ жителяхъ Австро-Угрии, и то о Русскихъ въ Буковинѣ, Галичинѣ и Угорской Руси. Передо всѣмъ-же скажемъ где-що о Буковинѣ и еи жителяхъ.

Границы Буковины.

Буковина есть теперь одинъ изъ коронныхъ краевъ Австрийской державы, которая состоитъ изъ 17 коронныхъ краевъ. Она лежитъ на самомъ краю Австрийской державы отъ всхода солнца и граничитъ: на вѣхѣ съ Россіею и Ромыніею (Молдавіею), на полудни съ Ромыніею и Семиградіею, на западѣ съ Семиградіею, Угріею и Галичиною и наконецъ на полнѣчье съ Галичиною.

Галичина есть также коронный край Австріи. Край Семиградія принадлежитъ до Угорской державы, которая также находится подъ властью австрийского цѣсаря. Россія находится подъ властью русскаго царя. Ромынія находится подъ властью ромынскаго (воловскаго) короля. Отже Буковина припираеть съ двохъ сторонъ до коронныхъ краевъ Австро-Угрии а съ двохъ сторонъ — до чужихъ державъ, то есть до Россіи и Ромыніи.

Буковина въ давнихъ часахъ.

Передъ присоединеніемъ (прилученіемъ) Буковины до Австріи край Буковина принадлежалъ до Молдавіи. Давнѣйшими часами край Буковина принадлежалъ до Галичины. Еще давнѣйшими часами край Буковина принадлежалъ до Русской державы. Еще давнѣйшими часами край Буковина принадлежалъ до Хорватской державы. А еще давнѣй

шими часами, насколько о томъ записано въ историческихъ книгахъ, край Буковина принадлежалъ до Римской державы.

Тогда, коли край Буковина принадлежалъ до Римской державы, тотъ край не назывался Буковиною а назывался Дакією. Не название Дакія носили и другій край, который граничили и теперь граничать съ Буковиною, якъ: Молдавія, Семиградія, Угрія и т. д. Дакію Римляне завоёвали въ 107 мъ роцѣ по Рождествѣ Христовомъ отже передъ 1786-ма роками. Тогдишній римський цѣсарь назывался Траянъ, а тогдишній дакійский король назывался Декебаль. Утративши свою державу, король Декебаль отобралъ себѣ житѣе, и съ того часу Дакія стала называтися римскимъ краемъ.

Давній жителій Буковини и сосѣднихъ краевъ.

Въ Дакіи жили розличній народы, якъ: Славяне, Невры, Агатирзы, Геты, Даки и другій. Взявши Буковину въ свою власть, Римляне зачали осѣдатися въ Дакіи и основовати тамъ свои села, мѣста и крѣпости. Головнимъ державнымъ языкомъ Римлянъ булъ латинскій языкъ. Осѣвши въ Дакіи и сближивши съ тамошними славянскими, неврійскими, агатирайскими и другими жителями, римскій поселенцій зачали мѣшати въ свою латинску бесѣду также славянскій и другій чужій слова. Такимъ способомъ съ часомъ повсталъ ромынскій або волошскій языкъ, который состоитъ изъ латинскихъ, славянскихъ и другихъ словъ.

Съ часомъ бôльша часть латинскихъ, славянскихъ и другихъ словъ була перекрученна на розличній лады и для того многій слова теперешнаго ромынскаго або волошскаго языка суть бôльше-меньше розличній отъ латинскихъ, славянскихъ и другихъ словъ. Такъ суть напримѣръ въ ромынскомъ языцѣ перекрученій: латинске слово гомо (человѣкъ) на омулъ, латинске слово манусъ (рука) на мânа, латинске слово менза (столъ) на маса, славянске або русске слово святый на свынтуль, славянске або русске слово бояринъ на боерулъ, славянске або русске слово честь на чїнсте и т. д.

Борьба за Буковину и соседний край.

Около 150-го року по Рождествѣ Христовомъ зачалося велике движенье (переселеніе, „вандрованье“) народовъ въ Европѣ съ одного мѣстца на друге, изъ одной стороны въ другу. Тогда и въ Дакію прійшли новій народы, и то нѣмецкій народы Готы и Гепайды, полудикій народъ Вандалы и т. д. Тѣ прійшовшій новій народы побѣдили наконецъ Римлянъ и роздѣлили Дакію межи себе. То сталося въ часѣ отъ 238 до 275-го року по Рождествѣ Христовомъ.

Сто лѣтъ познѣйше въ край, который раньше принадлежали до Дакіи, втиснулися новій народы и то передовсѣмъ грозній полудикій Гунны, который побѣдили Готовъ и другій народы въ колишнѣй-то Дакіи и сталися панами гой землї. Коли въ 453-мъ роцѣ умеръ славный король Гунновъ Атілла, то Готы, Гепайды и другій народы напали на Гунновъ, смирили ихъ войска, выгнали ихъ изъ колишнѣй-то Дакіи и сновь сталися владѣтелями поодинокихъ частей колишнѣй-то Дакіи.

Побѣда Славяно-Руссовъ и основаніе Хорватской державы.

Въ 567-мъ роцѣ Гепидовъ, Готовъ и т. д. побѣдили Славяне и взяли велику часть колишнѣй-то Дакіи підъ свою власть. Ставшия независимыми людьми и владѣтелями надъ другими народами, Славяне основали въ колишнѣй-то Дакіи, и то въ еи всходно-пблнѣчнѣй части, особну славянскую державу и назвали ю Хорватію, то есть горбатою або гористою землею, а то тому, что га часть колишнѣй-то Дакіи була дуже гориста. Отъ слова горбъ повстало и слово Карпаты, т. е. Горбатій, якъ наши горы въ Галичинѣ, Буковинѣ и Угріи называются до нынѣшнаго дня. Головнымъ языкомъ въ славянской державѣ Хорватіи булъ нашъ русскій языкъ.

Борьба Славяно-Руссовъ съ полудикими народами

Въ 835-мъ роцѣ Печенѣги вытиснули монгольскій народъ Мадьяровъ изъ его землї межи рѣкою Волгою и Уральскими горами, въ нынѣшнѣй всходной части Россіи, и прогнали его на западъ Европы. Прійшовши въ 889-мъ роцѣ въ сторону, где лежала колишня-то Дакія, Мадьяры

осѣлися въ той сторонѣ и тотчасъ зачали убивати и рабовати сосѣднихъ жителей Славянъ. Рабуючи, Мадьяры зайдли также въ Хорватію и синишили многи еи села и мѣста.

За Мадьярами въ колишну-то Дакію, и въ Хорватію прійшли другій монгольскій народы, якъ: Печенѣги, Куманы и т. д., который также синишили много славянскихъ селъ и мѣстъ и причинили такимъ способомъ дуже много шкоды нашимъ тогдишнимъ русскимъ предкамъ (прапрадѣдамъ) въ Хорватіи.

Основаніе Червонной Руси и присоединеніе до неї Буковины.

Черезъ частій набѣги розличныхъ полудикихъ народовъ русскій народъ въ Хорватской державѣ булъ дуже ослабленый и его держава була бы навѣрно упала и підпала підъ власть одного або другого изъ тихъ полудикихъ чужихъ народовъ, коли бы тогдишній правитель великой Русской державы, великій князь Владиміръ, не занялъ и не присоединилъ (не прилучилъ) булъ въ часѣ отъ 981-го до 993-го року Хорватску землю до своей, Русской державы. Присоединивши Хорватію и другій сосѣдній русскій землі до своей, Русской державы, великій князь Владиміръ назвалъ ихъ однимъ именемъ Червленая або Червонная Русь. До Червонной Руси принадлежала также Буковина.

Основаніе Галическо-русской державы и присоединеніе до неї Буковины.

Підъ властью Россіи Червонная Русь находилася приблизительно до 1140-го року. Около 1140-го року Червонная Русь отделилася отъ Россіи и роздѣлилася на удѣлы, т. е. на части. На чель каждого удѣла роспавшойся Червонной Руси стоялъ особный русскій князь. Галичина разомъ съ Буковиною и западною частию теперѣшній Молдавіи составляла особный удѣлъ и особне княжество підъ названіемъ Галическое або Галицкое княжество.

Отдѣленіе Буковины отъ Галичины.

Галическо-русскій князь правили надъ Галичиною, Буковиною и западною частию теперѣшній Молдавіи до 1336-го року, т. е. до смерти галическо-русского князя Юрія II-го Андреевича, не оставившего послѣ себѣ ній одного по-

своихъ ромынскихъ соєдѡвъ и жилъ съ ними въ найлучшомъ согласію и пріятельствѣ.

То согласіе и пріятельство обохъ народовъ воевода Богданъ Драгошъ выкорысталъ для себе, склонивши русскій народъ въ Буковинѣ до признанья себе, то есть Богдана Драгоша, своимъ, т. е. буковинскимъ воеводою або княземъ. Съ помощью буковинского русского народа воевода Богданъ Драгошъ завоёвалъ соєдній край Молдавію, соединилъ Молдавію съ Буковиною въ одну державу и назвалъ ту свою нову державу по имени буковинской рѣки Молдавы — Землею Молдавскою а себе — господаремъ (т. е. правителемъ) Землї Молдавской. То сталось въ 1359-мъ роцѣ.

Буковина пôдъ властью Молдавскихъ князей.

Пôдъ властью молдавскихъ князей Буковина находилася ажъ до 1769-го року, отже 410 лѣтъ, но съ немногими короткими промежутками, въ которыхъ Буковина пôдпадала то пôдъ власть семиградскихъ, то пôдъ власть татарскихъ и другихъ чужихъ правителей. Пôдъ правленiemъ молдавскихъ князей русскій и ромынскій народъ въ Буковинѣ жилъ спокойно и въ достаткахъ. Молдавскій князій були ревностній защитники православной вѣры и стройли по мѣстахъ и селахъ православній церкви, монастырї, школы и т. п. Русскій языкъ булъ до 1700-го року богослужебнымъ и державнымъ языкомъ въ Молдавії.

Буковина пôдъ властью Россіи.

Въ 1768-мъ роцѣ русска царица Катерина II Велика объявила Турціи войну и тотчасъ послала свои храбрій войска въ Турецку землю. По дорозѣ въ Турцію русскій войска пôдъ начальствомъ генерала графа Петра А. Румянцева заняли (обложили) колька турецкихъ краевъ а межи ними также Бессарабію, Молдавію, Валахію и Буковину, а то тому, бо тѣ краи принадлежали тогда до Молдавской державы, а надъ Молдавскою державою булъ тогда, и то еще бѣль 1511-го року, турецкій цѣsarъ (султанъ) верховнымъ, т. е. старшимъ повелителемъ.

Занявши Бессарабію, Молдавію, Валахію, Буковину и другій турецкій краи, царскій русскій войска оставалися въ

томка (сына або дочки). То обстоятельство выкорыстали Поляки и взяли въ 1340-мъ роцѣ Галичину підъ свою власть. Въ Буковину, въ которой тогда стояло сильне татарске войско, Поляки боялися ити, и для того Буковина осталася отдаленою ôтъ Галиини.

Поселеніе Ромынôвъ (Волохôвъ) въ Буковинѣ.

Въ 1345-мъ роцѣ тогдишнїй угорскій король Людовикъ I побѣдилъ и прогналъ Татаръ, который стояли до тогди таборами не лишь въ Буковинѣ, но также и въ Угріи и Семиградіи. Такъ якъ жившій въ Угріи и Семиградіи Ромыны помогали королю Людовику I-му въ войнѣ противъ Татаръ, то король Людовикъ I подаровалъ своимъ ромынскимъ підданнымъ свободнї, т. е. неваселеній мѣстца въ Буковинѣ. Ромыны пріймили тотъ подарокъ своего короля, и въ 1352-мъ роцѣ маленька часть Ромынôвъ изъ Мараморошского края (въ полночно-всѣхднїй части Угріи) переселилася въ полуднѣшно-всѣхдну часть Буковины. Тамъ було тогди найбѣльше свободной землї и найменьше кореннаго, т. е. питомого буковинскаго русскаго народа.

Начальникомъ поселившихся въ Буковинѣ Ромынôвъ булъ угорскій славянскій воевода Богданъ Драгошъ. Прійшовши въ Буковину, воевода Богданъ Драгошъ выбралъ себѣ для поселенія прекрасну лѣсисту и плодородну околицу коло русскаго села Воловца, въ теперѣшн旤 радовецкомъ окрузѣ. Тамъ воевода Богданъ Драгошъ постройль (сбудовалъ) себѣ изъ дерева дворецъ и православну церковь, бо Ромыны такъ само, якъ и Русскій, принадлежали до православной вѣры.

Соединеніе Русскихъ и Ромынôвъ въ Буковинѣ и основаніе Молдавской державы.

Вслѣдствіе того, что Ромыны и Русскій въ Буковинѣ исповѣдовали одну и ту саму православну вѣру, что служба Божа отправлялася для Ромынôвъ на славяно-русскомъ языцѣ, что русскій языкъ булъ разговорнымъ языкомъ при дворѣ Богдана Драгоша и что Ромыны вели себе дуже смирно и съ повагою въ отношенію до коренныхъ, русскихъ Буковинцевъ, то русскій народъ въ Буковинѣ скоро полюбиль-

своихъ рымскихъ соєдѡвъ и жилъ съ ними въ найлучшомъ согласію и пріятельствѣ.

То согласіе и пріятельство обохъ народовъ воевода Богданъ Драгошъ выкорысталъ для себе, склонивши русскій народъ въ Буковинѣ до признанья себе, то есть Богдана Драгоша, своимъ, т. е. буко^чскимъ воеводою або княземъ. Съ помощью буко^чинского русского народа воевода Богданъ Драгошъ завоёвалъ соєдній край Молдавію, соединилъ Молдавію съ Буко^чиной въ одну державу и назвалъ ту свою нову державу по имени буко^чинской рѣки Молдавы — Землею Молдавскою а себе — господаремъ (т. е. правителемъ) Землї Молдавской. То сталося въ 1359-мъ роцѣ.

Буко^чина пôдъ властью Молдавскихъ князей.

Пôдъ властью молдавскихъ князей Буко^чина находилася ажъ до 1769-го року, отже 410 лѣтъ, но съ немногими короткими промежутками, въ которыхъ Буко^чина пôдпадала то пôдъ власть семиградскихъ, то пôдъ власть татарскихъ и другихъ чужихъ правителей. Пôдъ правленiemъ молдавскихъ князей русскій и рымскій народъ въ Буко^чинѣ жилъ спокойно и въ достаткахъ. Молдавскій князій були ревностній защитники православной вѣры и стройли по мѣстахъ и селахъ православній церкви, монастырій, школы и т. п. Русскій языкъ булъ до 1700-го року богослужебнымъ и державнымъ языкомъ въ Молдавії.

Буко^чина пôдъ властью Россіи.

Въ 1768-мъ роцѣ русска царица Катерина II Велика объявила Турціи войну и тотчасъ послала свои храбрій войска въ Турецку землю. По дорозѣ въ Турцію русскій войска пôдъ начальствомъ генерала графа Петра А. Румянцева заняли (обложили) колька турецкихъ краевъ а межи ними также Бессарабію, Молдавію, Валахію и Буко^чину, а то тому, бо тѣ краи принадлежали тогда до Молдавской державы, а надъ Молдавскою державою булъ тогда, и то еще бгъ 1511-го року, турецкій цѣсарь (султанъ) верховнымъ, т. е. старшимъ повелителемъ.

Занявши Бессарабію, Молдавію, Валахію, Буко^чину и другій турецкій краи, царскій русскій войска оставалися въ

Жилища русского народа и ромынскаго народа въ Буковинѣ.

Въ полнѣчной, властиво въ полнѣчно-западной половинѣ Буковины жиетъ теперь русскій народъ, а въ полуднѣшней, властиво въ полуднѣшно-всходнѣй половинѣ Буковины жиетъ теперь ромынскій або волошскій народъ. Но въ ромынской половинѣ Буковины есть также много русскихъ селъ, якъ напримѣръ села: Комаровцій-Слободія, Панка, Камяна, Камянка, Негоштина, Кирлібаба, Ардѣль, Бряза, Чумарна, Новый Солонецъ, Гатна. Ипотещи, Калиновцій Іенакія, Меречеи, Липовены, Бѣлая Криница (Бѣла Керница) и др. Въ большинствѣ русскій народъ жиетъ въ кѣцманскомъ, черновецкомъ, выжницкомъ и серетскомъ полиглическихъ округахъ, а ромынскій народъ жиетъ въ большинствѣ въ радовецкомъ, кимполнучскомъ, сочавскомъ, гура-гуморскомъ и сторожинецкомъ политическихъ округахъ.

Православна буковинска епархія.

У православныхъ Русскихъ и Ромынівъ въ Буковинѣ есть одинъ православный митрополитъ, резиденція которого находится въ головномъ мѣстѣ края Черновцахъ. Буковинскому православному митрополиту підчиненій 12 православныхъ протоіерействъ съ 241 приходскими (парохіальнymi), 21 мѣстцевыми и 62 дочерными (філіальнymi) церквами и съ 27 каплицами въ краю. Православнійprotoіерейства въ Буковинѣ носятъ слѣдующій названія: 1) черновецке, 2) серетске, 3) сочавске, 4) радовецке, 5) гоморске, 6) кимполнунгске, 7) вѣковске, 8) сторожинецке, 9) черемошске, 10) кѣцманське, 11) двѣстрѣвске и 12) путіловське протоіерейство.

Теперѣшна буковинска православна митрополія учреждена австрійскимъ цѣсаремъ Францомъ І-мъ въ 1873-мъ роцѣ. До тогди въ Буковинѣ существовала только православна епископія, и то отъ 1402-го до 1781-го року въ мѣстѣ Радовцахъ. Основателемъ буковинской православной епископії булъ Молдавскій князь Александръ I або Добрый.

Еще раньше, и то въ 1399-мъ роцѣ, тогдишнимъ Молдавскимъ княземъ Югою основана була въ Буковинѣ православна митрополія. Резиденціею той митрополіи було мѣсто Сочава, и то до 1630-го року. Мѣсто Сочава було до того року также столицею Молдавскихъ князей. Въ 1630-мъ роцѣ столица молдавскихъ князей и резиденція православного митрополита перенесена була изъ Сочавы въ молдавске мѣсто Яссы.

До основанія православной митрополіи въ Сочавѣ, православній жителій Буковини були підчиненій православному архієпископу въ мѣстѣ Охридѣ (въ Болгарі), и то отъ завоеванья Галичина Поляками въ 1340-мъ роцѣ до 1399-го року. До 1340-го року русскій православный народъ въ Буковинѣ булъ підчиненій галическимъ православнымъ митрополитамъ и епископамъ, и то отъ основанія Галического княжества, до которого, якъ выше сказано, принадлежала и Буковина.

Еще раньше русскій народъ въ Буковинѣ булъ підчиненій православнымъ митрополитамъ въ Кіевѣ, отки до него и принесена була его русскими братьями свята христіанска вѣра, и то въ кінці десятого вѣка, т. е. передъ 900-ма роками. И такъ въ 1894-мъ роцѣ исполнилися также 900 лѣть, якъ русскій народъ въ теперѣшнѣмъ краю Буковинѣ сталясь изъ языческого, поганского, нехристіанского народа благ честивымъ христіанскимъ народомъ.

Старообрядческа буловинска епархія.

Въ серетскому и сочавскому округахъ, межи Ромынами, живуть русскій православній старообрядцій або такъ называемій Филипповане, Пилипповане або Липоване. Названіе Филипповане походить отъ імені келейника (монаха або чернца) Филиппа, который живъ въ Россії и умеръ тамъ въ 1742-мъ роцѣ. И Филипповане або, лучше сказавши, русскій старообрядцій прійшли въ Буковину изъ Россії, и то підчасъ русско-турецкої войны межи 1769-мъ и 1774-мъ рокомъ.

Головна часть русскихъ старообрядцівъ прійшла изъ Россії въ Буковину підчасъ правленія австрійскаго цѣсаря Іосифа II-го, который далъ на то русскимъ старообрядцамъ позволеніе особнымъ декретомъ на имя ихъ заступни-

жетъ впередъ: шануючи святѣ образы або шануючи вашу честь або выбачте за слово и т. п.

Давнѣйше якъ Подоляне, такъ и Гуцулы мали сильну наклонибѣсть до пьянства а въ пьяномъ состоянью — до всякихъ злыкъ, паскудныхъ и страшныхъ дѣлъ. Но теперь лишь найостатнѣйши и найглупѣйши межи одними и другими любятъ заливатися тимъ страшнымъ тройломъ. На жаль многій изъ Филиппованъ, который давно були взагалѣ дуже тверезай и заможнѣй люди, въ послѣднѣмъ часѣ получили наклонибѣсть до пьянства и сталися черезъ то бѣдолаками.

Одежа русскихъ жителей Буковины.

Одежа Подолянъ состоитъ у мужчинъ лѣтомъ:

- 1) изъ долгой, широкой, бѣлой полотняной сорочки съ широкими на концахъ отвертыми рукавами и съ засчинками на грудяхъ,
- 2) изъ узкихъ, бѣлыхъ полотняныхъ портокъ (*портяницѣ*) подъ сорочкою,
- 3) изъ широкого, рѣсаноцвѣтного волнянного пояса (*окрайки* або *окравки*) поверхъ сорочки вокругъ середины тѣла,
- 4) изъ маленького кожушка безъ рукавовъ (*щурканки* або *гуцулляка*), украшенного сверху сафаниновыми ременцами различныхъ пѣтѣвъ (красокъ),
- 5) изъ широкого и долгого, чернаго або рудого волнянного сердака (*сердака*) съ волняными узликами (*гудзыками*) и *вашпѣнками* на грудяхъ,
- 6) изъ черевикѣвъ або чоботѣ съ заостренными або притятыми пысками и съ украшениями ременцами або китицами наверху и
- 7) изъ соломянного або волнянного кеплюха съ широкими кресами на головѣ.

Зимою мужчины носятъ поверхъ полотняныхъ портокъ бѣлѣ або темнѣ, узкѣ волнянѣ штаны (*гачи*) або лишь до колѣнъ сягающї полушитаны (*припинки*). На ногахъ мужчины носятъ чоботы або постолы съ полотняными або волнянными онучами и соломянными вѣхтями всерединѣ. А на головѣ они носятъ кучмы або капузы, т. е. овечій шапки безъ ушокъ або съ ушками для покрытия ухъ. Кромѣ маленькихъ кожушковъ безъ рукавовъ мужчины носятъ зимою подъ сердаками бѣлѣ кожухи съ рукавами а поверхъ сердаковъ бѣлѣ, долгій волнянѣ мантии съ колпаками на плечахъ.

Одежа Гуцуловъ состоитъ у мужчинъ лѣтомъ:

- 1) изъ короткой, бѣлой полотняной сорочки съ отвертыми або неотвертыми на концахъ рукавами,
- 2) изъ широкихъ полотняныхъ

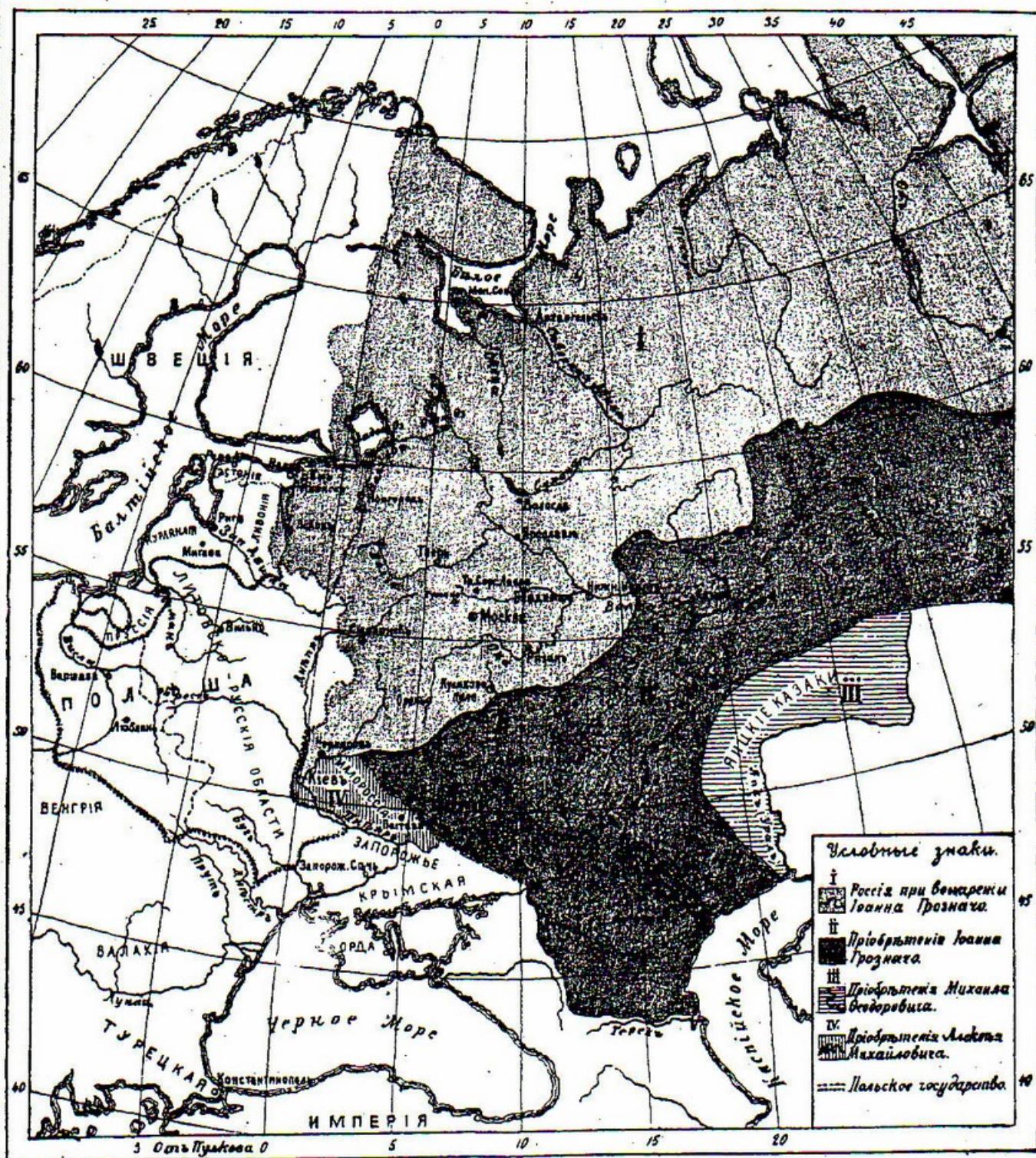
портокъ (портеницъ) подъ сорочкою, 3) изъ узкого ременца або широкого шкіряного череса (ременя) поверхъ сорочки вонкругъ середины тѣла, 4) изъ маленького кожушка безъ рукавовъ (кѣптарика), такого самого, якъ у Подолянъ, 5) изъ ши-

Подоляне. Родина изъ кѣцманского округа: мати съ двома сынами, дочкою, внукомъ и маленькою внучкою.

Мати и сыни въ чорныхъ сердакахъ. Сыни съ вoenными медалями на грудяхъ. Одинъ изъ сыновъ (сидящий) въ черевикахъ съ острыми пыслями и ременцами наверху. Внукъ (стоящий) въ кожусѣ и съ остреженими волосами. Мати и дочка въ ручникахъ на головѣ, въ горботкахъ и босій. Дочка въ гуцулку. Дитя съ хусточкою на головѣ, въ сорочечцѣ и пояску.

Москою, Ярославлемъ, Новгородомъ и т. д., Татарщина съ завоёванными русскими мѣстами Харьковомъ, Курскомъ,

Воронежомъ и т. д. На той картѣ представлены: Польша бѣлою, Малороссія або Украина — перистею, Велика Русь — сѣрою (сивою) а Татарщина — темною (чорною).

**Уніачене, полячене и неволене Галической Руси подъ
правлениемъ польскихъ королей.**

Польский король Ягелло булъ отже первый, который зачалъ всѣми силами и способами вводити въ Галической Руси такъ называему унію, т. е. соединеніе (слученіе) русскаго православнаго народа въ Галичинѣ съ римско-католическою або латинскою вѣрою и церковью и такимъ способомъ перетягати русскихъ православныхъ людей въ Галичинѣ а особливо тамошнихъ русскихъ православныхъ бояръ, духовныхъ и взагалъ просвѣщенныхъ людей на свою, польскую сторону. Кто-же сопротивлялся тому, того король Ягелло казавъ преслѣдовати и карати различными и найстранными карами. Такъ повстала въ Галичинѣ неволя русскаго народа.

Зачате королемъ Ягелломъ уніачене, полячене и неволене православныхъ Русскихъ въ Галичинѣ продолжали всѣ наследники короля Ягелла на польскомъ престолѣ и то такъ успѣшно, що коли въ 1772-мъ роцѣ Польска держава зачала распадатися и Галичина прійшла подъ власть Австрійской державы, въ Галичинѣ принадлежали до уніи и були сильно ополяченіи всѣ православніи русскіи люди. Така сама судьба постигла и Угорску Русь, надъ которойо правилъ то Поляки, то Нѣмці, то Мадьяры. Лишь одна Буковина не подпала той страшной судьбѣ, а то тому, що Поляки не могли захватити ею въ свои руки, хотя они въ своемъ зухвальствѣ, въ своей ненасытимости и въ своей неспокойности кѣлька разъ пробовали завоевати тотъ край.

Присоединеніе Галической Руси до Австрійской державы.

Зухвальство, ненасытимость и неспокойность Поляковъ або, лучше сказавши, польскихъ пановъ и ксендзовъ и були головною причиною упадку Польской державы и присоединенія (прилученія) еї поодинокихъ краевъ до еосѣднихъ державъ Австріи, Россіи и Пруссіи. Галическа Русь, которая съ блькома недолгими промежутками отъ 1340-го року принадлежала до Польской державы и которая въ 1772-мъ роцѣ отпала отъ той державы, присоединена до Австрійской державы на основанію договора, заключеннаго дня 11-го вересня 1772-го року межи тогдишною Австрійскою цѣсаревою

Марією Терезією и тогдишнимъ Польскимъ королемъ Станіславомъ Августомъ.

Такъ якъ разомъ съ Галическою Русью въ 1772-мъ роцѣ до Австрійской державы присоединена була и часть Волинской Руси, которая по имени еї головного мѣста Владимира або Володимира называлася также Волынско-Владимірскою або Волынско-Володимірскою або коротко Володимірскою Русью, то присоединенна до Австрійской державы Галическо-Владимірска Русь получила отъ правительства цѣсаревої Марії Терезії и еї сына и соправителя цѣсаря Іосифа II титулъ (название) Галичина и Володимірія або по-нѣмецки Galizien und Lodomerie. А такъ якъ Галическо-Владимірска Русь въ давнѣйшихъ часахъ, коли надъ нею правили русскій князѣй и королї, носила титулъ королевство, то и правительство цѣсаревої Марії Терезії и цѣсаря Іосифа II сохранило (задѣржало) за нею тотъ самый титулъ. Всльдствіе того Галичина до нынѣшнего дня носить офиціальный (урядовий) титулъ королевство Галичина и Володимірія, хотя Володимірска Русь уже давно отпала отъ Австріи и прійшла назадъ підъ Россію.

Галическа Русь въ первыхъ рокахъ австрійского правительства надъ нею.

Галическа Русь прійшла підъ Австрію надсвѣчайно бѣдною, темною, пониженною и снищеною. Особливо бѣдный, темный, пониженый и снищенный булъ галическо-русскій нарбдъ по селяхъ або, лучше сказавши, галическо-русскій хлѣборобъ-мужикъ, а то черезъ свою неволю панщину, которую завели польскій паны и въ которой галическо-русскій хлѣборобъ-мужикъ стогналъ підчасть всего панования надъ нимъ польскихъ королей, пановъ и ксёндзбвъ, т. е. дольше якъ 400 лѣтъ. Та неволя панщина галическо-русскаго народа була така тяжка та страшна, що тяжшу и страшнѣйшу неволю трудно собѣ представити. Та неволя панщина давала польскимъ панамъ право, дѣлати съ русскимъ мужикомъ, все, що они сами хотѣли, т. е. робити нимъ якъ нѣмою скотиною (худобою або быдломъ), бити и сневажати его якъ собаку, карати его розличными карами и даже убивати его на смерть. За то польскій паны не отповѣдали нѣ

передъ кимъ на свѣтѣ. Той страшн旣 музъ-неволѣ русскихъ хлѣборобовъ-мужиковъ въ Галичинѣ сдѣлали конецъ добра, мудра и справедлива Австрійска цѣсарева Марія Терезія и еи добрый, мудрый и справедливый сынъ цѣсарь Іосифъ II, который издали цѣлый рядъ роспоряженій або такъ называемыхъ патентовъ въ защиту и корысть бѣдного и несчастного русского народа въ Галичинѣ.

Галическа Русь пôдъ правленіемъ цѣсаря Іосифа II-го.

Особливо много доброго и полезнаго для бѣдного русского народа въ Галичинѣ сдѣладъ цѣсарь Іосифъ II, который послѣ смерти своей матери цѣсаревої Маріи Терезіи, и то въ 1780-мъ роцѣ, стался самостоятельнымъ правителемъ и королемъ Галичины. Тогда и Буковина принадлежала до Австріи, и то бѣдь 1775-го року. Щобы своими власными очами переконатися, якъ жіется простому народу въ Галичинѣ и сосѣднѣй Буковинѣ, цѣсарь Іосифъ II въ 1773-мъ и 1783-мъ роцѣ заїждалъ въ тѣ краи и ходилъ по нихъ пѣшкомъ и перебраный въ свычайну одежду яко ремесленникъ-путешественникъ („вандробникъ“) або варбникъ-мужикъ. Ходячи такъ межи русскими а также польскими и ромынскими або волошскими мужиками въ Галичинѣ и Буковинѣ, цѣсарь Іосифъ II приглядался и прислуховался всему, що бѣдний русскій, полскій и ромынскій хлѣборобы-мужики дѣлали и говорили и якъ они жили. При томъ цѣсарь Іосифъ II заглядалъ также и въ канцеляріи урядниковъ, въ дворы пановъ и въ корчмы жидовъ и записовалъ все, що тамъ видѣлъ, чулъ и зазналъ. А вернувшись назадъ до своей столицѣ Вѣдня, цѣсарь Іосифъ II издавалъ роспоряженія, приказы и т. п. и предписовалъ и касовалъ ними одно съ другимъ, що тягаремъ лежало на бѣдномъ русскому, польскому и ромынскому народахъ въ Галичинѣ и Буковинѣ.

Вотъ які межи иными благодѣянія оказалъ добрый, мудрый и справедливый цѣсарь Іосифъ II бѣдному и темному русскому народу въ Галичинѣ: Патентомъ (роспоряженіемъ) бѣдь 5-го квѣтня 1782-го року цѣсарь Іосифъ II снѣсь невѣльниче пôданство русскихъ и польскихъ хлѣборобовъ-мужиковъ и такимъ способомъ облегчилъ тяжке, невыносиме ярмо ихъ, пôдъ которымъ они стогнали пôдъ властью Польши. Послѣ изданья того цѣсарскаго патента гали-

занимаетъ перве мѣстце межи всѣми краями свѣта. Камен-
наго угля добуваєтъ въ Галичинѣ рочно около 5 миллионовъ
килограммовъ. Цѣнка добуто въ 1889-мъ роцѣ 20.000 кіло-
граммовъ и т. д. Съ добуваємъ изъ Галической землї богат-
ства развозятъ желѣзными и другими дорогами во всѣ
стороны свѣта.

Желѣзныхъ дорогъ було въ Галичинѣ въ 1892-мъ роцѣ
2,704.161 кілометровъ або $17\frac{1}{4}\%$. Въ западной Галичинѣ
больше желѣзныхъ дорогъ, якъ въ всхѣднѣй Галичинѣ. Двѣ
головнѣ желѣзныи дороги идутъ краемъ съ запада на всхѣдъ
солнца. Другій, меныши желѣзныи дороги идутъ краемъ съ
полудня на полнобѣль. Желѣзныи дороги, идущїи черезъ горы
Карпаты, мають бѣльше военне, якъ торгове значенье.

Важнѣйши мѣста Галичины.

Головнѣ мѣсто Галичины есть Львовъ. Оно лежить
въ всхѣднѣй (руссѣй) половинѣ края и числить бѣльше якъ
130.000 душъ жителей обоего пола. Вторе мѣсто Галичины
есть Краковъ. Оно лежить въ западной (польской або
мазурской) половинѣ края и числить бѣльше якъ 75.000 душъ
обоего пола. Другій въ промысловомъ отношенію бѣльше
важнѣй мѣста Галичины суть, и то въ всхѣднѣй Галичинѣ:
Тернополь 30.000, Броды 21.000, Коломыя 24.000, Станиславовъ
20.000, Дрогобичъ 20.000, Перемышль 25.000 душъ жи-
телей обоего пола и т. д. и въ западной половинѣ Галичины:
Бяла 8000, Тарновъ 26.000, Ясло 4000, Новый Сяндецъ
12.000 душъ жителей обоего пола и т. д.

Школы и народнѣ просвѣщеніе въ Галичинѣ.

Найвысшихъ школъ есть въ Галичинѣ три, и то всеу-
чилище (университетъ) и политехническое заведеніе въ Льво-
вѣ и всеучилище въ Краковѣ. Во всѣхъ сихъ школахъ пред-
меты преподаются на польскомъ языцѣ. Лишь въ львов-
скомъ всеучилищу где-якій предметы преподаются также и
на русскомъ языцѣ. На польскомъ языцѣ наука идетъ и въ
середніхъ, специальныихъ и народныхъ школахъ Галичины,
кромѣ трёхъ гімназій (латинскихъ школъ) въ Львовѣ, Пере-
мыслѣ и Коломыѣ, четырёхъ учительскихъ семинарій и

1876 народныхъ школъ въ мѣстахъ и селахъ, въ которыхъ предметы предподаются и на русскомъ языцѣ. Всѣхъ серед-нихъ школъ было въ Галичинѣ въ 1892-мъ роцѣ 31, и то 27 гімназій и реальныхъ гімназій и 4 реальній школы, всѣхъ специальныx школъ было 46, всѣхъ учительскихъ семина-рій было 9, и то 6 мужскихъ учительскихъ семинарій и 3 женскій учительскій семинаріи и наконецъ всѣхъ народныхъ школъ было 3892.

Къ сожалѣнию въ болѣше якъ 2000-хъ податковыхъ се-лахъ Галичины нема народныхъ школъ, а въ многихъ народ-ныхъ школахъ нема учителей. Вслѣдствіе сихъ сумныхъ фактovъ а также того не менѣе сумного факта, що многій народній учителій въ Галичинѣ занимаются болѣше політі-кою и польщеньемъ русскихъ дѣтей якъ ученьемъ дѣтей, просвѣщеніе простого русскаго а также и польскаго народа въ Галичинѣ находится на надсвычайно низкой степени. Такъ показалось при послѣдній загальній народній перепи-си въ концѣ 1890-го року, що изъ всѣхъ 6,607.816-хъ жи-телей Галичины не менѣе якъ 4,876.614 жителей, и то 2,316.166 жителей мужскаго и 2,560.448 жителей женскаго пола не умѣли нї читати, нї писати. Тѣ не умѣвшій нї читати, нї писати жителій Галичины були рускій и польскій мужики въ Галичинѣ. При такихъ обстоятельствахъ совсѣмъ не дивно, що простый рускій народъ въ Галичинѣ нахо-дится теперъ въ такомъ самбомъ; если не гбрьшомъ тажкомъ и сумномъ тѣлесномъ и душевномъ состоянью, въ якомъ находилися сотні лѣтъ тому назадъ его дѣды-прадѣды підъ панованьемъ польскихъ королей, пановъ и ксёндзовъ. Якъ сотні лѣтъ тому назадъ, такъ и нынѣ рускій мужикъ а также и рускій мѣщанинъ въ Галичинѣ представляютъ собою лишь одного покорнаго раба другихъ становъ и круговъ . . .

Лемки.

Дальшими жителями гбръ въ Галичинѣ суть такъ называемій Лемки, которыи живутъ въ сторонѣ межи рѣкою Сяномъ и долиною рѣки Попрада, въ сандецкому окружѣ. Название Лемки дали имъ ихъ русскіи соѣди за то, что они говорили (и теперь еще говорятъ) лемъ намѣстъ лишь, напримѣръ: Я маю лемкъ одну корову, намѣстъ: Я маю лишь одну корову. Сами Лемки не называютъ себе такъ, а называютъ себе просто Русинами або Русняками.

Въ своей бесѣдѣ Лемки употребляютъ взагалѣ много нерусскихъ, именно польскихъ и словацкихъ словъ, а то тому, что ихъ сторона граничитъ съ сторонами Поляковъ, або лучше сказавши, Мазурбвъ въ западной Галичинѣ и Словаковъ въ поблнѣчнѣй Угрїи. За се а также за употребленіе слова лемъ смѣются надъ ними ихъ русскіи соѣди. Лемки-же смѣются надъ другими русскими Галичанами за ихъ употребленіе до ъды кукурузбвъ, который они называютъ тендерицею и о которыхъ они такъ говорятъ:

Тендерица наї бы ся родила,
Лемъ до насъ бы не ходила.

Кромѣ наведенныхъ тутъ мѣстцевыхъ названій галическо-русскихъ жителей, съ жителій носятъ еще различній другій названія або прозвыска, якъ напримѣръ: Нолющуки (жителій лѣсистыхъ сторонъ), Побужане (жителій околицѣ надъ рѣкою Бугомъ, въ золочовскомъ окружѣ), Львовяне (жителій околицѣ мѣста Львова), Перемышляне (жителіи околицѣ мѣста Перемышля), Куртаки (черезъ ихъ короткій строй), Чугонцій (черезъ ихъ верхну одежду, такъ называему чуганю) и т. д.

Говоры, обликъ, тѣлосложеніе и характеръ русскихъ жителей Галичины.

Якъ различній суть мѣстцевій названія або прозвыска русского народа въ Галичинѣ, такъ различній суть и его мѣстцевій говоры, обликъ або видъ лица, тѣлосложеніе або форма тѣла и характеръ або натура.

Головныхъ мѣстцевыхъ русскихъ говорбъ въ Галичинѣ есть четыре, и то 1) подольско-русскій, 2) гуцулско-русскій, 3) бойкіско-русскій и 4) лемкіско-русскій говоръ. Сѣ говоры отличаются одинъ отъ другихъ або болѣше-меньше различнымъ произношеньемъ (выраженiemъ) поодинокихъ слвъ або поодинокими словами, который суть въ различныхъ говорахъ различні. Такъ одинъ русскій Галичане говорятъ *що*, други *то*, третій *что* и т. д.; одинъ говорятъ *былъ*, другой *бывъ*, третій *бувъ* и т. д.; одинъ говорятъ *батько*, другой *тато*, третій *дъедъо* и т. д.

Жителій гористыхъ сторонъ суть лицемъ свычайно смуглый и хороший, тѣломъ стройній и высокій а характеромъ твердій и пылкій, а жителій рѣвнинъ суть лицемъ свычайно бѣлый и блѣдый, тѣломъ низкій и слабый а характеръ мягкий и повѣльный. Взагалѣ якъ одинъ такъ другой суть добродушній, чувствительный, гостепріимній, трудолюбивій, цнотливій и побожній, но при тѣмъ также легкомысленій, влостливій, жестокій, мстительный и непостоянній. Загальний-же характеръ русскихъ мужиковъ въ Галичинѣ есть ихъ надсвычайна покорность и пониженність передъ иными. особенно высшими станами, передъ которыми они не стыдаются даже до ногъ поклонитися або такій на колѣна впасти. Сія постыдна привычка походитъ еще изъ тихъ давнихъ часбъ, коли надъ русскимъ народомъ въ Галичинѣ правили польскій королій, паны и ксёнды. Для того часъ, чтобы галическо-русскій мужикъ покинулъ сю свою паекудну привычку, поникающу его станъ и оскорбляющу его честь.

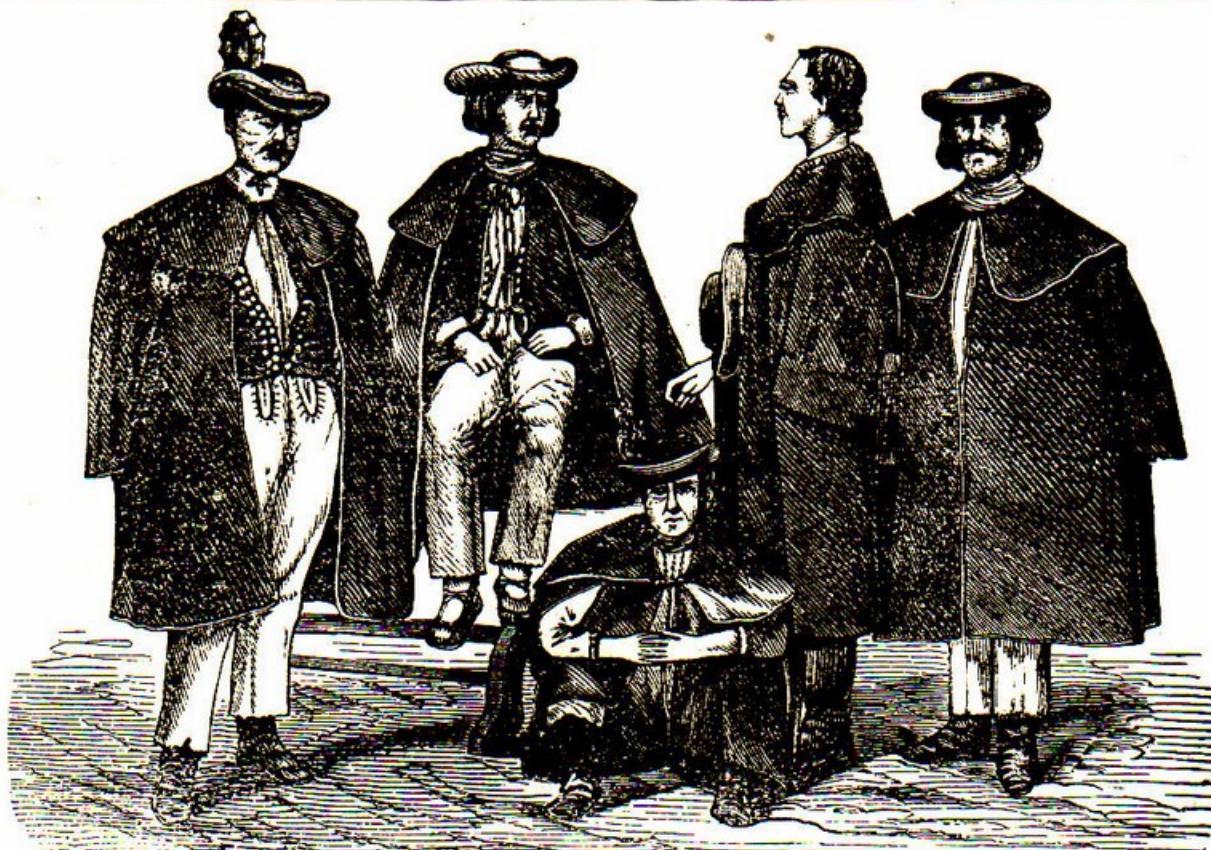
Одежа и домостроеніе русскихъ жителей Галичины.

И одежа и домостроеніе русскихъ жителей Галичины не всюда одинакій. Подоляне носятся совсѣмъ иначе якъ Гуцулы, сѣ носятся иначе якъ Бойки, сѣ сновь носятся иначе якъ Лемки и т. д. Такъ само не однако строять („будують“) одинъ и другой свои дома або хаты и покрываютъ ихъ то соломою (снопами), то досками, то дранницами и т. д.

Если бы мы хотѣли тутъ подробно описать одежду и дома русскихъ жителей поодинокихъ сторонъ Галичины, то мы мусѣли бы написати цѣлу толсту книжку.

Русские горцы (Лемки) Сяноцкаго уѣзда села Завадки возлѣ м. Риманова въ западной Галичинѣ.

RUSYNY ZAWATKA RYMANIWSKA rs., HOFMAN

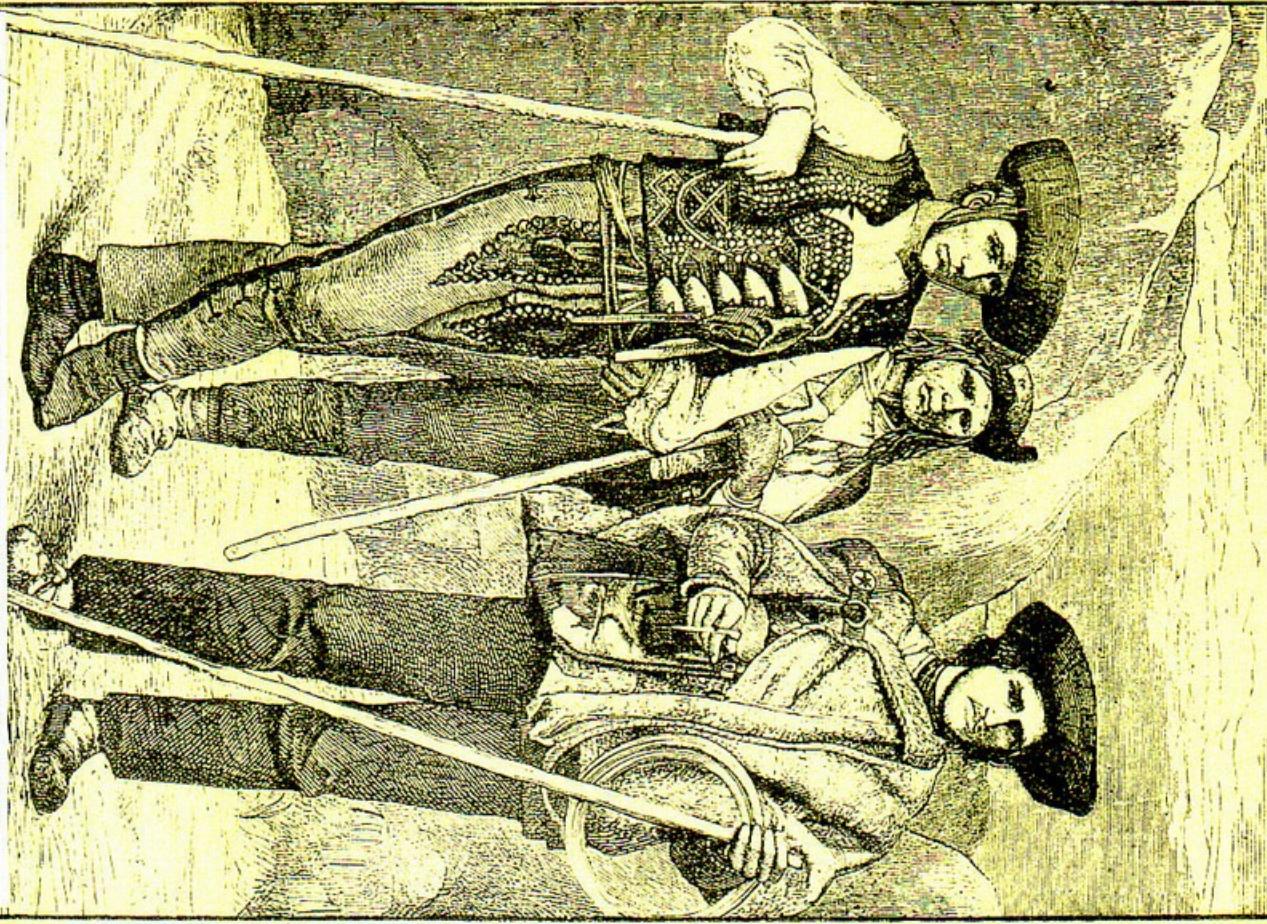
G. HOFMANN. JUNGEZ.

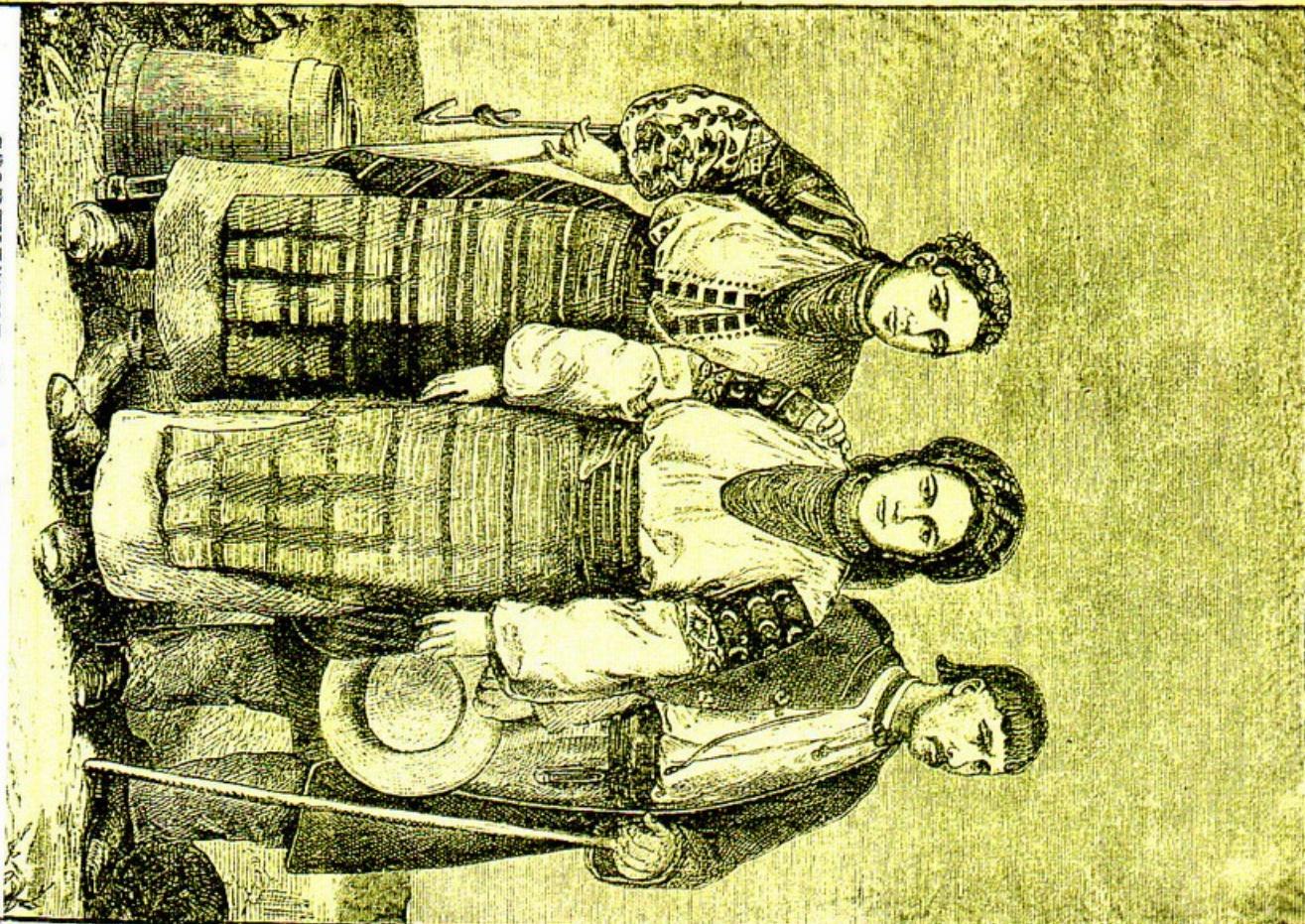
WERCHOWYNCI

ZEMLENSKI, PRIASZIWSKI Okruh

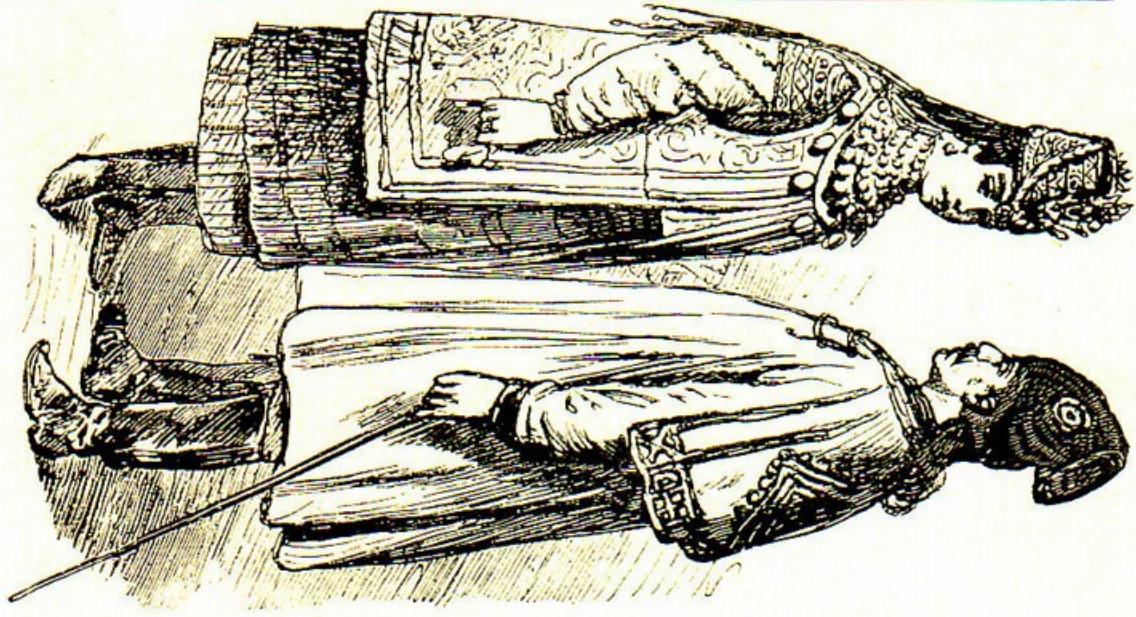

WĘCHOWYNCI, DOLYNNI, KRAJNIAKI, SPISZAKI
Duże mali riznyci mająt YUHAS 2 DROTAKI

CZORTKIWSKI Okruh, ZENATA W SEREDYNI

PODŁANE: couple-Kawaler i panna

PAROBOK I HOSPODAR PRED 1900
RS. STEFAN MORYLAK SZLACHTOWA „LEMKOWYNA”

WERCHOWYNCI: Outfits - Narodna odjaha

BUCZACZ: Engaged couple - Zaruczeni

STANISLAWIW: Villagers - Narodny odjaz

STRVJ: Villagers - Selanež narodny strij toj okolyci

Сод ер жан іе.

	Сторона
Передне слово	III
Введеніе	IV
Названіе русского народа	V
Происхожденіе названія русского народа	V
Роздѣлъ землѣ и людей на землѣ по ихъ положенью	VIII
Роздѣлъ людей на землѣ по ихъ происхождению	XII
Славяне	1
Первоначальныи жилища Славянъ	1
Церве славянске государство	2
Роздѣленіе Славянъ	2
Славяне въ Греческѣ землѣ	3
Сербскѣе государство	3
Болгарскѣе государство	4
Хорватскѣе государство	4
Словинскѣе и словацкѣе государства	5
Чешскѣе государство	5
Моравскѣе государство	5
Польскѣе государство	6
Русскѣе государство	6
Славяне яко язычники	9
Первій христіанскій народы	9
Первій славянскій христіанскій учителій	11
Первій славянскій христіане	11
Кончина славянскихъ первоучителей	12
Дѣятельность учениковъ славянскихъ первоучителей	13
Роздѣлъ христіанской церкви	13
Дѣятельность латинскихъ и нѣмецкихъ священниковъ межи Славянами	14
Гоненіе славянскихъ священниковъ	15
Паденіе Моравскаго государства	15
Паденіе Чешекаго государства	16
Побѣда латинской вѣры въ Польскомъ государствѣ и паденіе Польскаго государства	17
Побѣда латинской вѣры въ Словакомъ, Словинскомъ и Хорватскомъ государствахъ и паденіе сихъ государствъ	18
Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Сербіи	18
Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Болгаріи	20
Сохраненіе и укрѣпленіе православной вѣры въ Россіи	20

	Сторона
Отдѣленіе Червонной Руси отъ Русского государства	21
Роепаденіе Червонной Руси	22
Основаніе Галическо-русскоаго государства	23
Увеличеніе Галическо-русскоаго государства	23
Галическо-русскоаго государство въ своей наибѣльшой силѣ и славѣ	25
Паденіе Галическо-русскоаго государства	26
Австро-Угрія	28
Основаніе Австрійскаго государства	28
Первый правитель Австрійскаго государства изъ рода Бабенберговъ	29
Австрійское государство подъ правленіемъ чешскаго короля Пржемысла Отакара	30
Австрійское государство подъ правленіемъ Габсбурговъ и Габсбурго-Лотаринговъ	31
Увеличеніе и укрѣпленіе Австрійскаго государства подъ правлениемъ Габсбурговъ и Габсбурго-Лотаринговъ	32
Роздѣленіе Австріи на два государства: Австрію и Угрію	34
Краи и жителій Австро-Угріи, Босніи и Герцеговины	36
Народности въ Австро-Угріи, Босніи и Герцеговинѣ	40
Вѣроисповѣданія въ Австро-Угріи, Босніи и Герцеговинѣ	43
Языки и нарѣчія славянскихъ народовъ въ Австро-Угріи, Босніи и Герцеговинѣ	45
Нарѣчія и говоры русскаго языка	46
Русскій въ Буковинѣ	51
Границы Буковины	51
Буковина въ давнихъ часахъ	51
Давний жителій Буковины и соѣдніхъ краевъ	52
Борьба за Буковину и соѣдній край	53
Побѣда Славяно-Руссбвъ и основаніе Хорватской державы	53
Борьба Славяно-Руссбвъ съ полудикими народами	53
Основаніе Червонной Руси и присоединеніе до неї Буковины	54
Основаніе Галическо-русскоаго государства и присоединеніе до неї Буковины	54
Отдѣленіе Буковины отъ Галичины	54
Поселеніе Ромынбвъ (Волохбвъ) въ Буковинѣ	55
Соединеніе Русскихъ и Ромынбвъ въ Буковинѣ и основаніе Молдавской державы	55
Буковина подъ властью Молдавскихъ князей	58
Буковина подъ властью Россіи	58
Присоединеніе Буковины до Австрійской державы	59
Буковина въ первыхъ рокахъ австрійскаго правительства надъ нею Самостоятельность Буковины яко коронного края Австрійской державы	60
Политическій роздѣлъ Буковины	61
Мѣста и мѣстечка Буковины	61
Жителій Буковины	62
Головный народъ въ Буковинѣ	64
Жилища русскаго народа и ромынско о народа въ Буковинѣ	65

Православна буковинска епархія	65
Старообрядческа буковинска епархія	66
Розлични менші народы въ Буковинѣ	67
Роздѣль русскихъ жителей Буковини	68
Говоры русскихъ жителей Буковини	68
Обликъ, тѣлосложеніе и характеръ русскихъ жителей Буковини	69
Одежа русскихъ жителей Буковини	70
Домостроеніе у русскихъ жителей Буковини	88
Русскій въ Галичинѣ	93
Границы и величина Галичины	93
Галичина въ давнихъ часахъ	93
Давній жителій Галичины	94
Борьба Хорватовъ за свою землю и основаніе особной Хорватской державы	94
Основаніе Русской державы и присоединеніе до неї Хорватской державы	95
Основаніе Галической державы	96
Галическа держава подъ русскими правителями	96
Галическа держава подъ польскими и мадьярскими правителями	97
Галическа держава подъ правленіемъ новгородско-русского князя Мстислава Удалого	97
Галическа держава подъ правленіемъ волынско-русского князя (короля) Данила Романовича	98
Роздѣленіе Галическо-Волынской державы	98
Галическа держава подъ правленіемъ галическо-русского князя Льва Даниловича	99
Галическа держава подъ правленіемъ галическо-русского князя (короля) Юрия Львовича	100
Галическа держава подъ правленіемъ галическо-русского князя Андрея Юрьевича	102
Галическа держава подъ правленіемъ галическо-русского князя Юрия Андреевича	102
Галическа держава подъ правленіемъ мазовецко-польского князя Болеслава Тройденовича	103
Галическа Русь подъ правленіемъ польского короля Казимира III-го	104
Галическа Русь подъ литовскими и польскими правителями	104
Уніаченіе, поляченіе и неволеніе Галической Руси подъ правленіемъ польскихъ королей	107
Присоединеніе Галической Руси до Австрійской державы	107
Галическа Русь въ первыхъ рокахъ австрійского правительства надъ нею	108
Галическа Русь подъ правленіемъ цѣсаря Іосифа II-го	109
Галическа Русь подъ правленіями цѣсаря Леопольда II-го и цѣсаря Франца I-го	112
Галическа Русь подъ правленіемъ цѣсаря Фердинанда I-го	112
Галическа Русь подъ правленіемъ цѣсаря Франца Іосифа I-го	114
Пространство и политический раздѣлъ Галичины	123

Страница	
Жителі Галичини	123
Народность и вѣроисповѣданіе жителей Галичины	124
Жилища русского и польского народовъ въ Галичинѣ	126
Положеніе, величина и границы Галичины	129
Горы, озера и реки Галичины	130
Климатъ и плодородность Галичины	131
Сельское господарство, лѣсоводство и промышленность	132
Копальни (рудники) и желѣзныи дороги Галичины	133
Важнѣйшии мѣста Галичины	134
Школы и народне просвѣщеніе въ Галичинѣ	134
Головный роздѣль русскихъ жителей Галичины	136
Мѣстцевый роздѣль галическо-русского народа	137
Покутяне	137
Коломыйці	138
Гуцулы	139
Подоляне	140
Бойки	140
Лемки	142
Говоры, обликъ тѣлосложеніе и характеръ русскихъ жителей Галичины	142
Одежа и домостроеніе русскихъ жителей Галичины	143
Русскии въ Угріи	174
Границы Угорской Руси	174
Угорска Русь до присоединенія еи до Угріи	175
Появленіе Мадьярбъ въ Угріи	176
Подчиненіе Угорской Руси подъ мадьярску власть	177
Распространеніе христіанской вѣры въ Угорской Руси	179
Укрѣпленіе христіанской православной вѣры въ Угорской Руси	179
Гоненіе православной вѣры въ Угорской Руси	181
Паденіе православной вѣры въ Угорской Руси	183
Вынародованіе и уневольненіе русского народа въ Угорской Руси	188
Подчиненіе Угріи подъ Австрійску власть	190
Угорска Русь въ часѣ правленія цѣсаревы Маріи Терезіи и цѣсаря Йосифа II-го	191
Угорска Русь послѣ цѣсаря Йосифа II-го	192
Бунтъ Мадьярбъ противъ Австріи	193
Угорска Русь послѣ побѣжденія Мадьярбъ русскимъ войскомъ .	198
Роздѣленіе Австріи на двѣ державы	202
Заплата Мадьярбъ за 1848-мый и 1849-тый рѣкъ	203
Теперѣшне состояніе угро-русского народа	204
Составъ (части) Угорской державы	205
Величина Угорской державы	206
Народонаселеніе Угорской державы	206
Народность жителей Угорской державы	206
Вѣроисповѣданіе жителей Угорской державы	207
„Мадьярска“ народность Угорской державы	207

	Страница
Русский жителій Угорской державы	208
Мѣстца пробуванья русскихъ жителей Угорской Руси	209
Назвыска, говоръ, рѣстъ, обликъ, нравы, обычаи, свычаи, одежа, домостроеніе и домашнє житѣе угро-русскоого народа	210
Послѣдне слово	227

Рисунки

находятся на сторонахъ: 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84,
85, 86, 87, 89, 90, 91, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 153, 154, 155, 157, 19,
161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 180, 219, 221 и 223.

Карты

помѣщены на сторонахъ: 8, 24, 33, 39, 56, 57, 106, 184 и 185.

ZMIST

Austrio -Madiarska Okupacyja	19
Bludny synowe	62
Cy Papa Jan Pawel II bude Swiatym ???	111
Chrestyny	85
Collection of Rusyn (J.Madzik)	49
Car swita byw jest i bude	63
Czoho polaky ne stawlajut pamiatnykiw na Polakach ????	70
Dokument Lemko Sojuzu	125
Dokument o kupno hrobu	28
Dodatkowy spysok nazwysk z 53 sew na 393	127
Dokumenty z Jawozna	43
Europejski-Amerykanski system	32
Emblemat Rusyniw	66
Ekspónaty doma	74
Holhofa - 1947	59
Hyrowa cmyntir	115
Index znymok na wystawku "11x8½" abo 28x21 cm	76
" predmetiw zapysanych od poczatku 1948	72
Istoryczny daty swicky	9
Jak pryszly Lemky ????	20
Josafat Kuncewycz	47
Juwileji Cerkwy pidkarpatia 2004	23
Kompozycia ikonostasu w USA	5
Koruhow 988 - 1988	27
Kalendar 1800 - 2050	31
" opys istoryczny kalendaria	37
Kameni szlachetny	41
Kresty ne pomohly	59
Korotky sposterezybia	61
Konstantynopol 13 kwiten 1204	95
Morderstwo Gen. K. Swierczewskoho	114
Nazwy misiacy	39
" malych rol na welykych w Bortnim	54
" holownych rol prez Bortne	55
Niagara Folls	73
Naj bilsze swiato ne swiatiat	112
O poworoti	116
O wyhnaniu	116
Odkryty lyst P. Stefanowskoho	33
Ozera w USA & Canada	73
Obieszczenie	83
Propadat profesja i remeswo poza roлом	83
# " do uzytku domowoho	84
Pochoron	91
Perszy zdobytia odkrytia	7
Perszy slowianski alfabet " Kyrylycia " 862	21
Poufne	25
Prykazy Papy	26

Propaly famelyjny nazwyska w Bortnim 1873-1920	72
Polonia Australijska	113
Prutiarstwo	119
Pro oddania naszych cerkwy (P.Hardy)	75
Palac w Zymni Wodi	117
Rabunok-Morderstwa-Deportacja-Kreszczenie.	19
Rymsky i Arabsky cyfry	29
Rysunki malunki rizba znymky	45
Ru's (Rusyny w Moldawi)	51
Rusyn Kulturno-Chrystyjanski czasopys (Slovakija)	61
Rozwytok techniczny	46
Spysok uczenych pysately z halyckoj Lemkiwszczyny.	105
Spysok Karpatskych uczenych i pysately	99
Statystyka sewa	121
Szto ostawo w pamiaty.	17
Slawiansky cyfry i alfabet	1
Starajte sia o jednu nazwu	58
Sztyrysta (400) litia naszoho morderstwa.	60
Schizma	61
Wsqid zachid soncia	39
Znymky do „B i O”toty sud na C-D	68
Zamiczynia do historyi Lemkowyny	34
Zozula-kukuwka <i>(Ptach)</i>	52
Zozula-roslyna (kwitok)	53
Znymky doma zbirnyk osobysty.	74
Wadek zrob nowy INDEX do 2-hoj czasty z tyma poprawkamy	
Statystyka 2006 Bortneho.	156
Bortne wywoziat na nowo z didamy	158
Potop Bortnoho	159
Propozycja dla malunkiw rysunkiw obraziw	161
Zberaty rysunki, malunki, rizbu, wyszywki, znymky	162
Koneczno treba opysaty	162

Poprawka z pomynnych predmetiw;

Bortne po Nc. 1960.	148
Koladnyky	154
Na dyzuri w Jawoznim 1947	153
Prywytania Bortniany w Jawoznim 1947	152
Propozycja malunkiw -rysunkiw (czst I 45)	149
Udiw Polakiw w UPA Bortne i Okolycia	150
Ukrainski raj	153
Zytia oddawaly krymynaw dostaly	153

POPRAWKY DO PERSZOJ CZASTY BORTNE I OKOLYCIA

<u>STR.</u>	<u>JEST</u>	<u>MA BYTY</u>
1.Kyrylycia	864	862
1.Perszy napad Tatariw	1241	1224
3.do Anhlii dwoch		jeden
5.Nyszczat w powni od	864	862
50. 300	100	150
200 . Zdolyny od zapysu kozdomu do zubiw wkladaly.	(powosztoto)	50

Stawym hrobariom byw Teodor Madzik (Rin) ale prychodyly pomahaty lude z sewa Teodor Kuziak (Waraniwka) i wece inszych,kopaty bylo duze tiaszko syniawka zyma tiaszka morozy snihy welyky.

1996 Nimci wykopaly 36-toch swoich wojakiw i zabraly.
Jako 4-ty cmyntir od toho czasu w Borthim ne istnije.

201.	1895	1873
210. Drotare	Maksym	Andryj
217. Decio Andryj Anhlia		zaterty Anhlia nebyw
218. Opys sliduje storona	182	220
254. Kresty Worobel Ilko		Worobel Dmytro
254. Oliare Decio Maksym		Decio Andryj
254. 4-ty Nimecki cmyntir		ne istnije zaterty
254. Kaplyczka Kec Mychaw		Iwan Hnatowycz
254. " Worobel Ilko		Worobel Dmytro

perszoj

Poprawky do ... czasty byly jusz dawno rozoslany jednak moze ne wsiady diszly zato teper wkladam do drugoj czasty kozdomu.

Ansonia Apr. 2006